

Collectie Goldberg

N° 177.

(1804.)

Stukken betreffende de vernieuwing der be-
steuwsinrichting in de Kolonie aan de Kust
van Guinea 1815. met retroacta. -

Origineel

1. P^e Linthorst gouverneur generaal over s lands Be-
zittingen ter Kuste van Guinea. - Aan
De Raad der Americaansche Colonien en Bezittingen
Residentie den Haag.
(dd. d'Elmina 8 Maart 1807.)

Wel Edele Heeren! Deze ten geleide der memorie, in-
houdende verslag van s lands bezittingen et^a dienen
de op Wel Ed^e genomen resolutie van 6 Maij 1806;
daar de gelegenheden om te corresponderen, hoe
lang, hoe moeilijker worden, heb ik mij gespoed,
om dezelve in gereedheid te brengen, zo dat ik haar
met de Duense gelegenheid met en benevens de
overige papiereu verzenden kan, op hoop van bekou-
den arrivement. -

dan het einde van dezelve had ik gezegd, om bij over-
ziening het gebrekkige zo veel mogelijk te repareren
en bij nader explicatie in deze bijgaande missive
daarvan aantekening te doen, doch bij nader over-
weeging heb ik mij slechts tot eenige wijnige nota's
bepaald, die ik bij onderschrift, op de bladzijde
daar zij voorkomen gevoegd heb. -

Gk zoude, indien ik aan dat voorneemen had vil-
len voldoen, in bijzonderheden hebben moettree-
den, die wellicht eerst dan zullen noodzaaklijk zijn,
wanneer beslist is, wat van deze bezittingen vorden
zal; ik zegge dit in de veronderstelling, dat'er op
deze of geene wijze, om der noodzaaklijkheidwil-
le, toch eenige verandering zal moeten worden
gemaakt, want al ware het, dat bij Hld^s mocht
worden berlooten, om alle de bezittingen aan te-
houden, en die vervolgens op eene behoorlijke wijze
te bezetten, dan nog zoude de vraag zijn, wat met
de ruines te doen - weder opbouwen of laten leg-
gen? - Het spreekt vanzelve, dat in een besluit
van aanhouden de herstelling der bezittingen
en volkomen reparatie van alles begrepen is.

ook zoude een zeker reglement, waeruit de instructien van de beambten voortvloeiden, noodzakelijk zijn. -

*Ruin of
Castro
Azara*
Daarbij koomt, dat men het zogenaamde Creeveew aan Azara alsdan zoude moeten opbouwen, en voer het algemeen bepaalen of de directie militair of politieg zoude zijn; in het eerste geval, koemen de politieke heeren alsdan beschouwen moest, en in het laatste geval of de bezetting of militaire magt zoude worden geconsidereert, al tot bescherming van de politieke heeren, die al vierden zij residenten genaamd, eigenlijk geprevilegeerde kooplieden zouden zijn van wegen den landen aldaar geplaatst, om met de scheepelingen, welke voor zijne residentie mogten ankeren te handelen - geen ander denkbeeld kan ik mij van dusdanige organisatie vormen, om welk een en ander ik vermeend heb, voor en al een in verdere details te treden Nitel Ed: besluiten te moeten afvragen.

Taar hoopst waarschijnlijk door N. d. ed. vooraf nog het zij bij explicatie van het ter nederge- stelde of nadere consideratie of bedenkingen op het geen Nitel Ed: mogten goedvinden vast te stellen, zullen immers kunnen worden gevraagd, zo neeme ik de vrijheid om te verzoeken, dat de meest mogelijke speed daarbij mag worden macht genomen, om de langte van tijd die er verloopt, eer gevraagd en beandwoord kan worden. -

Mijne redenen hiervoor zijn eenvoudig deze, dat alchoon ik een goede maate van gezondheid bezit, het leven alhier zeer onzeker is. - Een deze Nitel Ed: geword, ben ik reeds vijf jaaren in dienst, en het zijn zo wijnige, die de zes jaaren te boven komen; - ben daar te boven reeds vijftig jaaren oud, en zo ik koom te vallen, voor deese zaken ten minsten op papier vast staam, is alles wederom zes jaaren ten agteren; want er behoord zo veel ondervinding als belangloosheid toe, om de ware toedragt der zaken te leeren kennen, voor te dragen en inde gevolgen te berekenen; -

duidelijk

duidelijk is mij gebleeken, dat gepatrocineerde be-
-ambten wel eens raadgevers geweest zijnde, dan
meest bedoelde, om deze of geene personeel te belem-
-meren, zonder dat er op het geheel gedacht werd. -

Ik moet Wél Ed^e ongeveer verklaaren, dat on-
-der de geene, die ik hier ter kuste gekend heb, en die
noch in leven zijn, de mannen niet gevonden wor-
-den, die M in deze van dienst kunnen zijn; daar-
-om verzocht ik eerbiedig alle mogelijke speed ver-
-zeekerd dat het Wél Ed^e niet dan aangenaam
zijn kan, dat 'er eenmaal besloten en vastgesteld
word, wat van deze bezitting zijn zal. -

Het was ook bijzonder om deze redenen, dat ik
M bieden als een grondslag, waar alle inrichting,
van wat aard of natuur ook, op kusten moeten,
wilde bekend maken met land en volk - en
schon voor M bieden oog open legd, het geene geduu-
-rende het commercieel wezen bestond, plaats
vond - dit echter aanstippen; en na de al of niet
noodzaakheid dezer bezittingen met betrekking
tot de commercie overwegen te hebben, - vermeen-
-de ik de actueelen staat der bezittingen te moe-
-ten nagaan, om daarop de gedaane voordrag-
-ten te baseeren, - Wél Ed^e een geheel voortstellen,
dat de generaale Staat van zaaken vertegenvoor-
-dige kon, zo noodzaakelijk om geweten te wor-
-den, nijk bij mangement van deze kennis de
beste intentie, de elden voldoende voorschriften
en inrichtingen - zouden kunnen ongenoeg-
-zaam, ja impracticabel of onuitvoerbaar zijn.

In hoeverre ik mijn oogmerk zal bereikt hebben,
zal mij blijken uit het antwoord, daar ik mij
mede wenscht verleid te zien, want: dat mij dui-
-delijk en klaar zoude schijnen, kan wel licht duister
of ouwerstaambaar zijn; er behoord zo veel
toe, om aan de verbeeldingskracht voor te dra-
-gen, dat door de oogen niet gezien kan worden,
dat ik mij niet durf vleijen, daarin waltomen
geslaagd te zullen zijn, - te meer daar men zich
zelve in de uitoeffening van dit vermoegen niet
be.

berekenen kan, want veele menschen verwonderen
zich over een tweede of anderen, dat zij niet ver-
staan of begreepen worden, - en niet zelden resi-
deend het gebrekkige alleen in de wijze van voor-
stellen; het is hoogst moeilijk bij kennis of weten-
schap van zaken, die ons zo eigen zijn, dat de-
zelfde ons niet meer aandoen, om zich de staat
van onbewustheid van deze kennis of weten-
schap zo volhooven voor te stellen, als die een-
maal bij ons bestond, en het is ook van daar, dat
alle verwarde berichten afkomstig zijn. -

Eindelijk Wel Edele Heeren ziet in alles op mijn
goede meening en laaten mijne opmerken het
gebrekkige aanvullen. -

Wet Ed^e Godes heilige bescherming toegevoerd
te hebben, ben ik Wel Edele Heeren!

Wet Ed^e d.v. Dienaar P. Linthorst
D'Elmina 8 Maart 1807. -

2.

Memorie

Inhoudende verslag van 's Lands bezittingen
ter Kuste van Guinea,

eenige bijzonderheden tot het plaatselijke be-
trekking hebbende, en

een tweeledige voordragt tot de verdere pos-
sessie en instandhouding van dezelve.

Voor den Raad der Americaansche colonien en
Bezittingen, op aanbod van den tydelijke gou-
verneur generaal gerequireerd bij speciaale
resolutie van 6. Maij 1806. -

De bedoeling, welke ik met dit geschrift hebbe, is
eeniglijk, om Wet Ed^e met de waare staat der za-
ken bekend te maken; daartoe behoort der zaken
kundig te zijn, een onpartijdig oordeel, en het
vermoogen, om door omschrijving voorwerpen
aan N. lieden te verteegenwoordigen, die eigen-
oogig door Wet Ed^e niet kunnen worden gezien.
Of ik dit oogmerk bereiken zal, weet ik niet;
even zo min als ik mij vleijen durf, steeds die
woorden te zullen kunnen vinden, die het alles

uit-

uitdrukken, wat ik wenschte dat gevoeld werd. -

Mislikt het mij zal Wel Ed: Toegeevenheid, en ziende op mijne pogingen de teleurstelling mij vergeeven; en wat het laatste belangd, zal ik desnoods veel liever eene herkaaling gebruiken, als niet zo duidelijk mogelijk mij uytdrukken, niet, omdat dit voor Wel Ed: met de zaken bekend een zo dringend vereischen is, maar ook om doorkenn of kun, die zodanige maate van kennis niet bezitten, te kunnen worden verteegen voordig, verstaan en begreepen; - verschoon mij derhalven, zo ik mij hier of daar om gezegde reedenen aan eene kleine langwijligheid schuldig maken. -

Om de taak door Wel Ed: mij opgelegd, zo regelmaatig mij mogelijk te volbrengen, zo dat de bijzondere deelen een geheel kunnen uitmaken, dienen er verstrekkers tot het geene ik aan het hoofd dezex gesteld hebbe, heb ik gemeend te moeten beginnen met

1° Beschouwing over de staat des lands. -

Daaronder begreepen: Ligging - aanzien - vruchtbaarheid - producten - het klimaat met betrekking tot de constitutie van onder kouder luchtstreeken gebooren lichaamen, en vermoedelijke oorzaak der ongezondheid. -

2° Beschouwing over den Staat der Naturellen. -

Daaronder begreepen: Hoogte der verstandelijke vermogens - derzelver geaartheid - verknochtheid aan gebruiken, neigingen en overgeloof, waaruit de slotreedenen vooreen voordduwend ongeluk, als van gelue volgd. -

3° Beschouwing van 's lands bezittingen. -

Daaronder begreepen: Staat van dezelve in de commercieerende stand, onder de directie van de geochtojerde West Indische handel, en van 1791 tot heeden, onder welke gedaante dezelve voorkomen en behouwd moeten worden, met overziening vande al of niet noodzaaklykheid van dezelve met betrekking tot de commercie. -

4° Voordragt alternatief tot de 3°. -

Daar -

Daaronder begrepen: Ten aanleg eener
volkplanting - kraagtaadige aanvang der land-
bouw en verbeterende commercieele schikkingen
of eene enkele Militaire post behouden en al
de overige abandonneeren. -

13)
Legging...
Planten...
Vruughtbaarheid 5^e Vorderingen van 4^e. -

Producten...
Climaat...
Daaronder begrepen: - allzodaanige inrich-
tingen als ter nivoering van het eerste deel der
voordragt zouden behooren te worden daargesteld,
en welke bij de vaststelling van het laatste bij
de hand genomen kunnen worden. -

14)
2^e Naturrellen. - Deze gronden nu verrijkt met
genot en vereierselen, alles gelijk gezegt is in zich
bevattende, wat den industrieeuse mensch tot ver-
vulling van zijne gemaakte, of kunst behoefte kan
benoodigd zijn, worden bewoond door menschen,
die wij lettende op die der beschaafde waereld, en
wel in zonderheid / het verlichte, het doordenkende
gedeelte van hetzelfde moeten beschouwen als noch
verkeerende in de staat der menschelijke kindsheid. -

15)
Het om kunne zwarte couleur of vollig hoofd-
dekzel, maar om de staat, waarin zij verseeen
en leeven; geheel zonder regel of orde, gedeeltelijk
zich schoolende, en bijzonder aan de waterzijde,
vonder de Europeesche bezittingen, verblijvende in
gehugten of dorpen, en deels als horden, welke zich
verplaatzen. - Ook zijn zij nog in veele smaldee-
len bij familien en daartoe gevoegde, verkreege-
ne of aangekogten, verdeeld. - Eenige, en wel
bijzonder van de laatste hebben slechts een enkele
grooten, die over hun gebied voerd, en waaraan
zij allen, ook als dan eigendommelijk zijn. -

Anderen verscheiden grooten bijzaamen voeging
die als dan bij verbiesing of wel ouderdom over
hun, of het geheel een zeeker gezach voeren. -
Nederom anderen meerder vande zee verwijderd
woonende, hebben een zeeker rijk opgericht, bestaan-
de uit een verbond tusschen volkshoofden, die eene
zogenaamde Koning over zich hebben, die meester
is

is, en door men zij alle op de vellekeurigste endik-
wils geweldaadigste wijze geregeerd worden; waar-
aan een spoedige dood, dan ook weder een einde
maakt; doch alle worden zonder onderscheid ei-
genlijk door hunne priesters geregeerd, die door
hunne onbegrensde invloed op de harten van
deze menschen hun alles doen verrigten en be-
drijven, wat zij goed vinden, of aan hunnen oog-
merken kan dienstbaar zijn. -

De zogenaamde Godspraaken van deze, en de over-
leeveringen van hun voorvaderen, moet hun geke-
le bestaan regelen en rigten; verschijden weten
door of aan kentekenen in de natuur de omloop
van zekere tijd, als bij de maan, de groote en klei-
ne regentijd, de zo men het hier noemd de oien-
taan-tijd, warmer de damp-vollen, en alles op de
gende oostewind waaid, enz. - overigens kennen
zij geen tijdrekening, even zomin als hun eigen
ouderdom; - aan verschilde koemel verbasterde
ceremonien, gebruiken, en zogenaamde costumes et-
schijnd het of zij bij verre overleeveringen, dingen
ontleend hebben, die van de Egyptische volkeren
afkomstig, of tot hun voor veel Eeuwen door af-
stammelingen der Egyptenaaren moeten zijn
vergebragt. - Bij veele bepaald zich het erf-
recht als meer wettig door de bloedsbetrekking, niet
op de zoon, maar de zusters zoon, en de besnydenis
is op verschiden plaatsen in gebruik. - Geen volk
op den aardbodem houd zekere meer van plech-
tigleiden, en is staatiger bij zotkeden als een
neger. -

Verstandelike vermogens - dien zoude in het na-
tuurlijk bekoop der dingen, indien de ondervin-
ding znlks niet volkomen tegensprak, immers
moeten vaststellen, dat volkeren, die een en een
halve eeuw kennis en bekendschap met de Euro-
peers, met beshaafde volkeren gehad en gehouden
hebben, eenige vorderingen, al ware het dan ook
alleen in zaaken, waarvan zij de waarde volko-
mer kennen, zoude gemaakt hebben en na alle

maricht zijn zij in een eeuw geen linie geavan-
-eerd. - ^{Thunnen verstandelijke vermogens,}
of liever het vermogen van te kunnen bevatten,
te gevoelen en te overweegen, bezitten zij in
-eene gencegzaam graad, evenwel met die-
-zelve onderschijding, als onder de witten van meer
of minder schrandtheid plaats vind. -

Tan slegts wijnige, die door de daaglijkche ver-
-keering met een blanken en de gevolgen, die hij
ziet en oudenwind van een regelmatig oordeel,
het denkbeeld, dat hij verkrijgd van rechten vaar-
-heid, - slegts wijnige (zegg ik:) komen daar-
-door terug van een hoogmoedig en alles voor hun
verwoestend denkbeeld, namenlijk, dat zij vast-
-stellen, dat god! of onder welke benaaming zij
het denkbeeld van dit wezen uitdrukken, slegts
Free-erlij menschen geschaapen heeft, en aan de
witten de bekwaamheden geschonken van te kun-
-nen schrijven etra en aan de zwarten het beste
deel van de waereld, en dat zij niet goude beoe-
-ven te werken enz. -

11/ Dit denkbeeld heeft ten gevolgen, dat zij niet mo-
-gen treden in al datgene, dat de blanken
van hun onderscheid naast denkkelijk het groot
geheim en al de kunst van hunne vichelaas.
dat zo sterk werkt, dat de verstandige neger tot
zijn meester zal zeggen, : kunt gij ook door mij
dit alles te doen geloven, mijn cleur veranderen?
Wanneer dit niet mogelijk is, ook dan moet ik een
neger blijven. -

Dit voerd hij aan, niet om
wit te willen zijn, maar omdat hij de vervolging
van de zijne zonder de gelaats of cleus verandering
niet goude kunnen ontgaan. -

algemeen kan men van hun zeggen, dat hun oer-
-deel ophoud, wanneer zij over hun bestaan de
voorduuring van hun van wezen bij afstamming
en wijnige gemetingen, geredekaveld hebben. -
Bijna alle voeden het denkbeeld van den overgang
in eene andere waereld; - waarom zij kunnen doo-
-den, elt naar zijn staat, alles meedegeven, wat zij

oordeelen, dat hem van nut is, of nodig zal zijn, dat
bij zogenaamde groote zich uittrekt tot vrouwen
en kriegten. -

Het recht van de sterksten
erkennen zij volkomen, en daar dit niet geld, vor-
-men zij een allervanvoeglykst denkbeeld van het
recht van eigendom, ende uitspraak over ver-
-schillen van dien aard zijn elendig. -

Mit hoofde dat hunne spraak ongenoegezaam is,
helpen zij dit door geluid buigingen, en gebaarde,
bezigen veele gelijkenissen en beminnen het beeld-
-sprakige, waarmede zij zich bijzonder in hunne
-vaanen van anderen onderscheiden en uitdruk-
-ken. -

Een goede redenaar leeft veel aan-
-zien, en daar alles bij eene herhaalde overlevering
moet geschieden, is het reden voeren gemeenzaam,
zij hebben eene zeer sterk geheugen, dog bij de her-
-haalting van gebeurtenissen of zaken kunnen
zij geen deel of gedeelte herinneren, maar wel het
geheel, dat een eindeloos gekaekel veroorzaakt,
wijl zij negen tienden van de woorden, die zij bezi-
-gen, zouden kunnen minnen; zij verbaalen
ook hunne geschiedenissen door reizezangen. -

17) Geaartheid. - Hunne geaartheid is laflartig
en tegelijk wreed; trots en hoogmoedig of laag-
-kruipende, dit keerscht voornamenlijk onder de
-aanzienelijke, zij die zich boven het gras van hun-
-ne mede schepselen verheven gevoelen, laaten
zij daar zo veel op voorstaan, dat zij van alle
-die beneden hun zijn, eerbied vorderen. -

Die de severs bevoenen, en daar door van geslacht-
-ten tot geslachten met de witten menschen verkeerd
-hebben, schijnen daardoor niet verbeetend; even-
-wel zijn hier eenige uitzonderingen op, - men
vindt onder dienstbaare en vrijen negers zeer
-goedhartigen, en in zonderleid zeer getrouwen
-menschen. - Doch algemeen genoomen kenmer-
-ken zij zich door gezegde geaartheid, dat wel be-
-zien een notair gevolg is van hun onderling
-bestaan; want de slaaf, die slaaven onder zich
-heeft, zal even zo heerschzuchtig ontrend zijne lijf-

eigen zijn als ondergeschikt aan zijn meester. —
Zij zijn alleen niet traag, wanneer het hunne
vermaken geld, maar overigens in de volkomen-
ste zin van het woord, zodat zij verzaaid zijn
de, voor geen korf vol eten zouden opstaan of
iemand ook voor de beste belooning eenige dienst
benijden. — om hun gevelen zoeven aangehaald,
is het ook onmogelijk, om hun beloeftigen te ma-
ken als zij zijn, de branderijn, wat tabak en een
lap om de lendene geslagen, is al wat zij begeren,
hun vermoogende verheffen zich door de vereerin-
gen met een rijnig goud en zich te doen verzel-
len — vooral wanneer zij als zoolanig verschijnen
van een tromslager, hoornblazers, en andere
speeltuigen, slaaven en slavinnen, maar hunne
kleeding en zijne behoeften zijn gelijk aan die
van zijne onderhoorigen; zijn lendelap mag van
wat feiner stoffagie zijn, en wat grooter, om die over
de linker schouder te kunnen slaan, maar over-
gens zijn zij allen aan elkander gelijk. —

Het elendige denkbeeld, dat zij vormen van het
recht van eigendom, geeft aan hunne twistzucht
oneindige stof tot verschillen, en het verhaalen
van de schulden op het hoofd van anderen, zelfs op
degeene, die berekend worden bij hetzelve volk te
behooren, hetzij dan dat het groot of klein is,
baard een vloed van onrechtvaardigheden, die
alle vorderingen onderdrukt ende armoede ver-
dubbeld en duurzaam maakt; wijl hij, die hetzij
bij toeval of op eenige andere wijze iets verkree-
gen heeft, zeer zeker voor anderen boeten moet. —

Het gevolg hiervan is, dat de begeerte na be-
zittingen wegvald, of de bezitting moet verdonkert
worden, wanneer het even zo veel voor hem is, die
te bezitten of niet te bezitten, daar dan de vrees van
onrecht te zullen worden noch bijkoomt. — En dat
dit kwaad vergroot is, dat daar uit gehooren
wordt, om zich op allerlij wijze van een ander het
zijne meester te maken, — dus de woekerzucht tot
in de grootste maten; zodat een midden aan-

-vang niet noemenswaardige schuld, hem schuldloos,
door verwijl van betaaling van zijne vrijheid be-
rooven en als verkoopbaare slaaf in de boeiens
vanden Europeër leveren kan. -

Verknogtheid aan gebruiken. - Langs velge-
reegelde denkbeelden zoude men besluiten, ergo
zullen zij zich om der gevolgen willen wagen, om
aan elkander schuldig te zijn, maar neen;
de verknogtheid aan bij hem niet verjaarde,
maar zelfs verleerde gebruiken belet dit; de
reger moet willens of onwillens, de allerarmste
met uitgezondend, zich onderwerpen aan de zoge-
naamde costumes bij en voor alle gelegenheden
vastgesteld; - al moet hij tot bekoming van het
benoodigde zijne kinderen verpanden of verkop-
pen, zo moet de uitvaard van een dooden bv.
zo het slechts zijne familië geld, geviend worden;
diten de Turstzucht houd hem zo volkomen eron-
der, dat ik de mogelijkheid om door en van zich
zelve te ontsikkelen bijna moet met twijffel trekken.

Ook de grootste absurditeiten, die zelf verre
beneeden de peil van hunne verstandelijke vermo-
gens daalen, worden genettigd en als pligten be-
schouwd, omdat het alzo costuum is; veele van
deze vunderfelijke costumes of plechtigheeden zijn
van eene godsdienstige aart, en hunne (Fetitie)
leeren of priesters zijn uit den aart van hunne
bediening daar de grootste voorstanders van; -
zij zijn / gelijk ik reeds de eer had te zeggen) eenig-
lijk en alleen degeere, die het alles bezielen, en
bestaan uit een loop geraffineerde schurken, die
zich van eenige half zinnelooze baaten vergezellen
- vijanden vande blanken, en geesels van dit,
zonder hun juk zo gelukkig en, nu in de daad
beklagens waardige volk; - niet van de dierlij-
ke zijde, maar als menschen, die tot een edeler
einde bestemd zijn, - en ook daar aan zoude
kunnen beandvoorden, beclouwd. - Vant wat
het eerste / het dierlijkes namerlijk) betreft, daar
- in zijnde priesters de voorgangers. - De wellust

in het vermaak is hun doel, en hunne behoefte; voor hun ende hunne hebben, of liever nemen; zij het recht van te roven, meisjes of vrouwen zich overgeevende aan de Fetitie zijn hem eigen dom, en een lijfeigene zich onder hunne bescherming begeven hebbende, is zeer moeilijk te reclaimeren. - Zelfs door een Europeër. -

Neiging. - De algemeene neiging is wellust en vermaak ende overvloedige lust naar de geestrijken dranken. - In de veel wijren bestaat een neger van eenig vermoogen zijne grootheid, en zonder onderscheid van bevoorechtiging zijn zij allen zijne slavinnen, zoals het lot der vrouwen over het geheel genomen is. - Want wijl den grooten heer zich op zijn mat nederlegt, met zijn pijp en brandewijn nevens zich, moeten zij alle arbeid verrichten - daar onder de bewooners warden oever het vissen alleen van uitgezonderd is. -

Vermaakten bestaande in dansen en zingen, vermeld van zo een geweldige en eenzelveig muziek, dat een Europeesch oor daardoor veel te lijden heeft, is bij hun alles, en maakt zelfs een groot deel van hunne Godsdienst oefeningen uit, - wijlen gedanst en gezongen moet worden of de oorzaak droefheid of blijdschap verwekken is; - gebooren worden en sterven, huwelijken, misen woord, bij een volk zo vol van plechtig leeden, dat elke dag bijna de zijne heeft en er bij elk derzelve gezongen en gedanst moet worden, is daar geen einden aan. - En

de jucht tot geestrijken dranken is een natuurlijk gevolg van de genoemde aandriften, zo wel met betrekking tot de dranken, die de natuur hen op de meeste plaatsen schenkt, en gevolglich voor hunne gestellen meender geschiktheid heeft als die uit andere waerelddeelen worden aangevoerd; zij is zo groot dat het alles overtreffende is, vooral onder de meer bevoonders, die meer bijzonder als de nilanders op de van buiten

aangebrachte dranken gesteld en ook meerder daar-
toe in de gelegenheid zijn; zij is zo groot (her-
zegge ik) dat de Europeers meerder met de rum
en de moutwijn (met betrekking tot hun gezach)
als met wel gemonteerde batterijen verrichten kun-
nen. -

Overgeloof. - Het overgeloof, of wat naam zal ik
het geven? is onder deze volken zo groot, dat zij geloof-
ven het geene zij wezenlijk niet gelooven, of gelooven
kunnen. - Zo dit bloot aannemen en eerbiedigen was,
dan waar het eenen geheel en andere zaak, vijf dit bij
de meeste volkeren plaats vind, maar de volstrekte
onmogelijkheid, zullen zij op de uitspraak van hun-
nen geestelijke aanneemen. -

Hij (bijzonder een opperhoofd van de zelue;) zal bij
gebrek van regen of andere verhinderingen even als
door hem een- of twee maal in een jaar geschied, zij
afzonderen - meer of mindere dagen - en daarna
met alleen de onbeschaamdheid hebben van te
zeggen, dat hij gedurende die tijd niets genuttigd
heeft, maar dat hij zich naar de groote onbekende
of ongeziene letitie begeeven heeft, en daarmede
op de beste wijze de zaak heeft bijgeleefd en afge-
maakt, maar dat 'er een of meerdere schaapen
zullen moeten worden geslaacht, witte hoenders en
zo ket een en ander, wat hij nodig heeft, aan hem
moet worden uitgereikt, waarbij de rum niet ver-
geeten word. -

21) Hoe zeer zij nu door
van het tegendeel overtuigd te zijn, weeten, immers
weeten kunnen, dat dit de grootste onwaarheden
zijn, is het mij gebleeken, dat zij zulks geloofden;
dit schijnd eene contradictie in zich te bevatten,
en evenwel bevestigd de ondervinding de waar-
heid van het zelue; doch hieraan is het naar
mijn inzien enkel en alleen toe te schrijven, dat
daar kunne denkingen zich zo bekrompen en al-
leen tot zichtbaare en tastbaare voor- en onder-
werpen bepaalen, het alles stilstaat, van neer
het daar boven loopt; en het met hun verstande-
lijk, of het onafschijdelijk begingel eener zedelijk-
-wege

weze, zonder welke de mensch ophoud mensch te zijn, aldan geschaapen staat, als met het fisique, daar de eigennaar of overwinnaar naar hun eigen denkbeelden volkomen meester van is. —
Dit en ander bij een genomen, zal het zich doen gevoelen, waarom deeze menschen nog heeden zijn, zo als zij voor eeuwen waren, en hun ongeluk deuzzaam is door banden aan het voorvaderlijke verbonden, die de tijd niet door knaagd, en gekoestend door een klimaat, dat de behoeften tot op de geringste verminderd heeft, bezitters van een land dat hun alles aanbied en gestreeld door eene geruste nivolging van hunne begeerlijkheden, belacken veele van hun de dwaasleeden der blanken, die hun land, waarin blykens hetgeen door hun word aangebraecht, alles voorhanden is, verlaaten, om hun van dienst te zijn, en die noodwendigheden aan te voeren, die van artikelen van weelde tot eerste behoefte geworden zijn, menschen die het niet gelooven kunnen, dat weetgierigheid een drijfveer tot onderzoek is, omdat zij de weetlust niet kennen, daar de vraag waarom is dit of dat zo en niet anders? onbekend en ongedwongen arbeid voor zinneloosheid gehouden word, daar het dierlijk bestaan en als zoolang te blyven bestaan de hoogste verpligting is, en mensch te zijn, voornamenlyk in de gedaante bestaat. —

221
Tot deeze geslachten en hoe veele noch na hun gevolglyk de minste aanleg tot verbetering hebben, namenlyk die verbetering, die het denkend wezen verend, is overtuigend gebleeken, en dus moet men bij al het moogelyke, waarvoor deeze landstreeken vatbaar zijn, nimmer mit het oog verliezen de geaartheid, neiging en gevoelens der menschen, die dezelve bevoenen, en tegelyk vaststellen, dat zij door of om zichzelf nimmer iets onderneemen of beverktelligen zullen, dat zij of niet behoeven of waarvan het bezit hun zoude kunnen schaadelyk zijn. —

Welke veranderingen de toekomst in deese zal
daarstellen, is onberekenbaar, en het licht, dat hun
veellicht eenmaal bestralen zal, is nog zo verre benee-
den onze gezigt einden, dat het verrijkends oog daar
het geringste afschijnzel van ontwaart word.

Dus verblijft het schoonste land, dat de vrugtbaarheid
over deszelfs oppervlakte ten toonspijdt, rijkdommen in
zich bevat, en schatten zoude kunnen opleeveren, woest,
omdat derzelve waarde voor de bezitters geen waarde
heeft, zelve het goud, waar van zij de waarde volko-
men kennen, blijft begraven; eensdeels, omdat het be-
zit van hetzelfde hun geluk niet verbeterd, en an-
derdeels omdat hunne priesters de verblijf plaatsen van
hetzelve heilig verklaren, om daar door te voorkomen,
dat het niet in waarde vermindert en den Europeer
verlokt worden, om zelve de handen daarin te slaan.

Na dit voorafgezegd en alhoewel slechts bij aan-
stipping, om zo veel mogelijk de uitgebreidheid te
vermijden aan Nleden oog voorgedragen te heb-
ben, hoe men land en volk alhier beschouwen moet,
zal ik trachten die van 's lands bezittingen na te-
gaan, om alzo het mij voorgestelde verband en ge-
heel te bekoemen.

3° 's lands Bezittingen begerd en waarom.

Het kon gevolgljk niet mischen of in de dagen van
ouderneeming, bloeien welvaard, achten men de
afriicaansche kust in vooruitzigt eene onuitput-
bare bron van schatten, een denkbeeld, dat bijna
tegelijk tijdig door alle commercieerende volken ge-
voed werd, waardoor ook onderscheyden natien
zich tevens, zelf in de geringste lengte van slechts ze-
ventig uren ter neder sloegen, en bij overeenkomst
of door magt vestingen aan de zeekant, of oeveren
bouwde, met zo veel aandrift, dat men de nood-
zakelijke vereischten om te kunnen landen bij
verscheyden zelfs niet het oog verlossen heeft; -
waaruit de algemeene teleurstelling in die
vergrootte verwagting naar het natuurlijk beloop
der zaken moest voortvloeyen en gebooren wor-
den, want bij een volk, dat geen gebruik maakt,
of

of maken wil van de voordeelen, die de natuur tegen het offer van een geringen arbeid het aanbied, is de opeenhooping van voorraad gelve ras verslonden. -

De staat en inwendige gesteldheid van de zijk nog geëtabliceerd vindende, voor zo verre de bezittingen en het waarom van dezelve betreft, draagen daarvan de beuizen met zich, zodat dezelve van bloeiende en zo veel vrugt belovende bronnen, putten geworden zijn, die niet dan met tegenzin en klagten door de staatsfinanciers gedempt worden. - Toch om zich alleen te bepaalen bij het geen de Hollandsche Bezittingen betreft, zijnde vooral leden eenigzints van eenen anderen aard als die der Engelsche en Deensehe mogenkeeden. -

Het aantlokkelijk tapeel der affricaansche kust streelde des in het bijzonder dan ook de oogen van onze voorvaderen, en zij ware vermoegend genoeg, om zich van het voornaamste gedeelte der goudkust meester te maken, en hun aangenomen gezach ook in dit werelddeel en vooral op deeze streek van hetzelfde te doen eerbiedigen. -

In de commercieerende stand. - Bij het her-nieuwd octrooy door hun Hoogchoogende 21 September 1674 aan die van de Westindischen handel verleend, wienden in de limieten daarbij bepaald, alle de affricaansche bezittingen ten kustten, mede betrokken. - Ten faveure van deze exclusieven handel werd niets gespaard, ende toe neemen de bloei en welvaard van het commercieerende lighaam en verdere deelen van den staat maakte de uitgaauen onbekrompen, enden, milden hand den affricaaner toegereikt, ras genoeg, om hem bij voorkeur boven alle volken den Nederlanden te doen schatten. -

Het verleend octrooy van 1674 werd na expiratie op 30. November 1700, en daarna op 8. Augustus 1730 bij prolongatie her-nieuwd. -

Gedurende deze zestig jaeren scheen de ontdeeking reeds bevestigd te hebben dat men tot eenen exclusieven handel, zal dezelve

volkomen effect sorteerden, een door de natuur meer begunstigde, of zo men wil, meer verlaetene plaats behoeft, als den Africaansche kust is, strookende aan een veeltijds kalme zee, waardoor men op zo veele plaatsen landen kan, vol volks, te uytgestrekt om te bezetten, en daar zich tegelijk onderschijden natiën geestablisceerd vinden; dat een onsluitbaare deur open hield voor verboden handel, ligtelyk te beseffen voor hem, die met des koopmans geest bekend is. -

Dat dan ook vermoedelyk te wege bragt, dat men de limieten van het octrooy, voor zoverre de Africaansche kust betrof, een weinig enger beperkt en bij besluit van hem Hoog elloogende van 8. Augustus 1750 bepaalde, niet verder te zullen strekken, dan van Cabo Appolonia tot aan de Rio de la Volta, een lengte volgens opgaven van dien tijd, van zestig mijlen, onder bepalingen reglementair daary by gestatueerd. - Doch blykens eene tweede alteratie daarop 6. October 1754. gevolgd, als ongenoegzaam moet zijn beschouwd geworden, wyl van de zijde der bewindhebberen van dien tijd, zeloe instantien tot meerdere vrijheid in den handel onder daary by bepaalde bedingen zijn gedaan, en binnen het boven uitsgesloten terrain is genavigeerd geworden, tot dat by hem Hoog elloogende 15. February 1754. op de requeste van de commercie compagnie, en dat van eenige kooplieden van Vlissingen met het daarop gegeven bericht van de presideerende Kamer Zeeland, wierd beslooten, dat des compagnies bediendens, mits betaalende voor recognitie aght Engels of twintig guldens per slaaf, vrijelyk slaaven mochten verhandelen, onder beding of afwagting, dat by de compagnie tegen het begaan van fraudes zouders worden gewaakt; wyl het oogmerk was, om den handel der van Holland ten kuste navigeerende scheepen daardoor te bespauwigen, met alle deeze alteration en clausules, wierd het octrooy eerst na de expiratie van de dertig jaaren met een jaar geprolongeerd, en

daarna

daarna van ult^o Feceember 1761 tot ult^o Decem-
ber 1791 nog voor dertig jaaren verlengd; - na
welke tijd de administratie van deeze bezittin-
gen bij den staat zelue zijn aan handen genoo-
men. -

Wanneer men nu dat tijdperk
van hondend zeventien jaaren slegts vlugtig
doorloopt, zal men alleen spreekende van 's lands
bezittingen, als van zelue gewelen, waaruit de
veragtering, de vermindering, ja het omgekeerde
van hetgeen, het bij de beginselen beloofde zelue, is
woord gesproeten. -

Mededingers in den handel, vermindering der
producten, verdubbeling der onkosten, en het noch
overgebleeven gewin viel in de beunen der beamt-
ten. -

Wat dit het gevolg was en zijn
moest heeft de uitkomst beweegen; de natien be-
rijende zich tegen elkander, om de hoogsten prijzen
aan den naturel voor zijn ter markt gebragte
slaaf en andere producten te geeven, de over-
dreeven uitvoer van menschen en andere waa-
ren vermindende den aanvoer van binnen-
landsch, omdat het geen vruchten zijn, die dooreen
verdubbelde industrie verdubbeld kunnen wor-
den; dit vermeerderde de onkosten; geschenken
en gaven hebben de naturellen in den handel
dermaaten bedorven, dat zij alles, wat zij beza-
ten, voor van waarde hielden. - Allengs onder-
schijld geleerd hebbende in de Europeesche goede-
ren, geen belang meer stellende in de kleinig-
heeden, waardoor zij voorheen verreikt vierden,
bepaalen zij den blanken landelaar de waarde
van zijn goed. -

Om des den handel
staande te houden, vierden er een reeks van
bezdigde negers nodig; der naturellen grooten
moesten als in dienst van den lande worden
aangemerkt, alomme zogenaamde makelaars
aangesteld, die de negotie van binnenlands ko-
mende landelaaren moesten aanbrengeen. -
Anderen vierden onder verpanding van kin-
deren of bloedverwanten, goederen aanvertoerd,
en

en daarmee landwaardsch in gezonden; dit alles liet zich aldus schaadeloos behandelen zo lang als het daar door verkregen gewin in de boezem van het commercieerend weze gestort werd, maar van het oogenblik af aan, dat het voordeel gezocht werd uit de recognitie van agt Engelsper slaaf, en den beampten vrijheid had, om voorzich zelve en hetgeene hij daartoe beloofde, dat hij koopen en verhandelen kon, wat hij wilde, betaalde het commercieerend weze de enorme kosten, en het gewin viel in de handen der beampten; ook van dien tijd af aan begonnen de duurzame klagen, dat de goederen van vreemde vierden voo-
gestaen, en de inlandsche waaren agtergezet; — en waar kwam dit van daan? Omdat de vreemde-
deling zo veel feiner, aanzienlijker en voor het oog van den neger meer begeerd wordende goederen aanbragt. —

Natuurlijk moest hieruit volgen, dat van 's compagē goederen alleen de gagien, onkosten zo ordinaire als extra ordinaire, en al wat tot de voordetting van den handel verdepenseerd was, volstaan werd, en de gewilde of meest van waarde zijnde goederen aan de langste armen uitgereikt, en tot het vueren der bedoelde commercie wel het minste ge-
beezigd vierden, dat dit geen bating saldo ten voorschijn bragt, of brengen kon, laat zich ligtelijk bewoeden, en dat dit ten gevolgen had, dat de toevoer ook niet zo ruim, schoots geschonken werd, volgd als van zelve, vooral met vooruitzicht eener desolutie van het commercieerend wezen. —

Zodat met ult^o December 1791, vanmeer de administratie over deze bezittingen van wegen den staat vierden overgenomen; (blijkens de opgaven der restanten met hetgeene als agterstallen door de respectieve kameren van bevoens geaccordeerde petitien daarna uitgezonden, en bijgevoegd;) de voorraad gering was, te minder, vanmeer men daarbij in aanmerking neemt, dat verjaarde restanten vaak de geringste, en veeltijds

half verdoorene goederen zijn. —

Evenwel zij vare genoezaam, om bij aanvang alles op den voorigen voet en op gelijke wijze als bij des compagnies tijden had plaats gehad, te kunnen vervolgen. —

De gedaante verandering was dus zeer gering, de beampten ware uit den dienst vanden Westindischen compagnie ontslagen, en gingen over in dienst vanden lande, en dat des compagnies eigendom des daags te vooren was, werd de volgende als lands goederen geconsidereerd, de betaalingen daaruit gedaan; alles (gelijk zo even gezegt is) op dezelfde voet en wijze als bevoorens had plaats gehad behandeld. —

Intusschen was het geheele oogmerk, waarom het alles (wat niet tot de defensie behoorde) op deze daanige eene wijze was ingericht, vervallen, men had koper- en ondercommiesen ter negotie, en noods alle bediende, die tot het drijven van een uitgestrekten handel vereischt worden, zonder een commercieel wegen; het was, mag men zeggen, als een groot comptoir zonder koopman. —

Bij de Desolutie. — Dit kon gedurende den overgang of Tusschen administratie tot regeling van zo veele onderschijden zaaken, die onder de administratie van een geïndigde geotroyeende Westindische compagnie behoorde, en als nu onder eene te vormen directie moesten worden gebracht, niet wel anders zijn. —

Alleenlijk verging hier door het geschikste oogenblik, waarin misschien met betrekking tot de naturellen zoude hebben kunnen ingetrokken worden, al zodanige salarissen, bekend onder de naam van kostgelden, als te vooren tot bevordering van den handel, namens het commercieel lighaam waren uitgereikt; dat vervolgens meer moeilijk en nu eindelijk bijna onmogelijk geworden is, dus vervielen alleen alle die onkosten, die door de beampten ten dienst der commercie, onder de naam van costu-
-mes ge-

gespendeerd vierden, waarvoor of in deszelfs plaats, vervolgens de respectieve commandanten, wyl de naturel tot op dit leeden geen kennis draagd of dragen wil van de verandering in de administratie na 1791 voorgevallen:) gedwongen geworden zijn, om dezelve te voldoen, dat den ontvanger om het even, maar den gelever zoms zeer drukkende valt, zij weten van geene veranderingen, gelijk zij ook nog bestendig zullen zeggen den koopman van dit of dat fort, spreekende steeds van de compagnie en zweeren als zij voor honderd jaaren deden, alleen bij Jan Compagnie.

Het scheen of alles moest tezamen loopen, en als medewerken, om deeze etablissementen niet alleen onnut, maar met een finantieel oog beschouwd, zelfs eenigzints schaadelijk voor den staat te maken; want: behalven dat er voor de overnamen op geene organisatie van de bij de desolatie in lands dienst en bezoldiging overte nemen ambtenaaren gedacht was, kwam de alles van een schijdende oorlog daarbij, en eindelijk 's lands omstandigheden benamen aan de bestuurderen de gelegenheid, om eenige voorzieningen te doen; dit verocasioneeende, dat behalven de naamoverandering en dat elk voor zich zelve koopman vierd, hetter kuste bleef zo als het was, en door sterfgevallen en afwisseling van opperhoofden, eigenbelang en overstand, eene verwarde huishouding vierd. -

Zolang het commercieerend wege bestond, vorderde den aart der inrichting en het waarom van dezelve alleen, en niet anders, dan al dat geene wat tot bevordering van den handel konde dienen en verstrekken, zonder over het land qua bezitting van den staat te denken; - en ook (zo ik het wel door zien hebbe:) ontstond daardoor die onbegrijpelijke onverschilligheid, zo dat men het land, de geheele kust van Juncea met alle de bijzonderheden van dit waerelddeel, voor geen onderwerp hield, dat eenige overdenking waardig was; zo zelve dat ver-
-schieden bij hun retour van hun verblijf ter kusten

al.

alleen berichten de naam van het fort, of de forten, waar zij geweest waren, de naam van het tijdelijk opperhoofd, dat het bij uitstek warm was, en dat de negers zwart zijn. -

Doordien er nu bij de overnamen geen de minste verwondering plaats vond, duurde ook dezelfde redenering voort, en den voorspiedigen ambtenaar beschouwde zich als bij den staat bevoorrecht, en alleen herwaards gezonden, om in de kortste mogelijke tijd, of geld of geldswaarde bijeen te schraapen terug te keeren, en in zijn vaderland door zijn verkregen vermogen gelukkig te zijn; - hij bekeende zich gevolgljk even zo min over of omtrend de plaats, daar hij zich bevond, als die voor hem alhier bestonden zulks gedaen hebben. vervloekende bij de geringste lichaamszmerthen het klimaat en bij vertraaging of belemmering in zijn gewinland en volk-gezweegen van hun die op eene wijze leefde, dat zij even zo wel in Europa als hier ten graaven zoude hebben gegaan, die zich zelven ombragten.

Kan het na deze aanstipping van oorzaken en gevolgen wel verwondering baaren, dat eene bezitting dus lange bij den staat bezeten, als onbekend gebleeven is? Ja in gevallen het alles op denzelven voet moest blijven, houde ik mij verzekerd, dat na den afloop van eenen anderen eeuw, het alles noch in denzelven staat zal zijn en blijven gelijk het nu is. -

Ma 1791. - Reeds heb ik gezegd, dat de ongelukkige omstandigheden, waar in Holland jedert de overnamen van de administratie van deze Etablissemerten met betrekking in zonderheid tot deszelfs colonien, verzeende, hoofdoorzaak was, dat na de desolutie van de geotroyende Westindische compagnie de zaaken ter deezer kusten onafgedaan, of liever onaangevangen bleven beruften, tot dat gunstiger daagen hiertoe de mooglijkheid zoude aan de hand geeven - dit was nooddwang - evenwel ware deze bezittingen van tijd tot tijd een onderwerp van overweeging voor de
he.

bestuurders, welke de zorgen administratie van de Westersche bezittingen (onder welkers directie ook deze begrepen werden) ware aanvertrouwd, waarvan men het overtuigends blyk vind, in het commissoriaal besluit van den Raad der Amerikaanse colonien en bezittingen van 3 Februarij 1801. - Waarby aan raaden-commissarissen tot de zaaken van politie, als een eerst point ter beoordeeling en onderzoek word opgegeeven, of er veranderingen in de directie ter kuste van Guinea noodig ware, en zo ja, welke?, met verzoek, om aan den Raad voor te dragen, hoedernig dezelve behoorden te worden ingericht; met alle verdere provisioneele voorzieningen in de volgende punten van gezegde resolutie vermeld. - Waaruit volkomen blykt, dat den Raad zich van de noodzaaklykheid eener verandering in de directie ter dezer plaatsen overtuigd hield, wyl het zich zelve weder sprak, dat na de desolutie van het commercieerend weze, de gedaante konde worden staande gehouden. -

Intusschen ware tien jaaren verloop, en daarmede dien tijd, welke zo veel geschiktheid had, of met zich bragt, om eene geheele verandering in de administratie, vernietiging van veele uitgaven vast te stellen, veranderingen, die de desolutie en overnamen (naar mijne wijze van inzien) als van zelve aan de hand gaven; van dit wezenlyk ongeluk was alleen aan 's lands omstandigheeden en geenzints aan de wil van die hetzelve een goed hart toedroegen te wijten. -

So evengenoemde raaden-commissarissen bragten dan by rapport van 12. Elley daaraanvolgende hene gevoelens by den Raad ter tafel, waarbij een Edelen na vooraft de noodzakelykheid betoogd te hebben, gegrond op de wezenlyke toedragt der zaaken den Raad adviseerden, om met betrekking tot het eerste point (verandering in de directie namenlyk) eene ogenblykelyke voorziening te doen, behouwend dit van dat belang, dat zyns geen

uitstel lijdten kon; immers alseene provisioneele voorziening, alseer eerst beginsel van orde en regel beschouwd, vijf om aan het geheele oogmerk in de premisse van dat rapport uitgedrukt te voldoen, eene grondende volkplanting in eene colonie, daar men de commercie met de landbouw hand aan hand wilde doen gaan, omdat alles (zegge ik) daar te stellen, veel meerder gevorderd word als de naamsverandering van opper- en onder commissen in eerste en tweede residenten, en eene kleine en groote raad, enz., want men houdt het mij ten goede, dat men alleen op de wijze van bestuuring gedacht heeft, zonder te denken aan de geene, die bestuurd zoude worden; waarom ook het gevolg was, dat de zaken (wel bezien:) wel verandende, maar niet verbeterde, gemerkt men eerst een groot comptoir zonder koopman raad, en nu eene regering zonder maatschappij of individuen. —

De bedoeling moet dus geweest zijn, om in het principe van de rapporteurs doortegegaan, en daarom de daar zijnde, en bij dezelve gelegenheid geengageerde personen als zodanig de voorkeur te geven, om te kunnen behulpzaam zijn in hetgeene al verder zoude worden daargesteld; of men heeft bedoeld, om van de erwaarene alhier ter kuste met de uitgezondene te worden bericht, in hoe verre het bij meergenoemde rapport bedoelde oogmerk zoude kunnen worden tot stand gebracht, of eindelijk, men heeft deeze schikking of naamsverandering alleen ingevoerd, om het wanstellige van de voorige titulature der beambten uit den weg te nemen, ende zaak tot gelukkiger tijden, zo veel mogelijk in dezelve form, waarin zij gints de desolutie was te laaten.

33/ Voor mij, ik hebbe hetzelve al aanstonds na de eerste lezing van de met het rapport gelijkvormige resolutie daarvoor gehouden, dat de waaraeltige bedoeling van de coloniale bestuurderen in het eerst gezegde bestond, maar ook tevens om den

den eigenaartigheid, waarmede het onafsluyde-
lijk aan de bedoeling verbonden is, begrepen,
dat de tweede niet konden worden gepaseerd, en
daar dit niet betracht is, wijten ik het daaraan,
dat het in effecte op het laatste gezegde is uitgeloo-
pen. — Waardoor het dan alles (: de waarheid heel
de doende:) zich noch in dezelfde staat bevindt als
waarin het door de desolutie van het commerce'-
seerend rezen gebragt is. —

Schoon ik als bij herhaaling moet zeggen, dat de
ongelukkige omstandigheden, waarin het moeder-
land zich bij voortduuring blijft bevinden, ook
tot dit laatste eene medeverkende oorzaak is; —
want zonder dit zoude de absurde gevolgen, wel-
ke deze resolutie door eene verkeerde, en met de
bedoeling geheel strydende applicatie heeft te-
wegen gebragt, geen plaats gevonden hebben. —

Dit alles nu eens voor waarheid aangenoomen,
en met eerbiedige ter zijde stelling van des raads
resolutie van 12. May 1801 de staat der kust
beschouwd, zo als dezelve zich na de overnamen
bevond, dan komt mij eene (: naar mijn oordeel:)
zeer gewichtige bedenking, voor den geest, namentlijk:
Gedenking: — A. dat, daar het eerste oogmerk van
den staat met de oprichting, overmeestering en
in bezitneeming van dezelve, door de desolutie
van de goetrojende West Indische compagnie als
vervallen moet worden beschouwd, waarom be-
hield men deze Etablissementen?

B. daarvoor moet de algemeene
regel, het voordeel gepleit hebben, d. i. dat alhoor-
den staat de uitgaven doet, zonder eenige on-
middelijke teruggaven, het individueele voor-
deel, de uitgaven moet tegen wegen, want ander-
zints zoude dergelijke eigendommen den lande
schaadelijk zijn. —

Zonder te willen treden in de billijkheid, of onbil-
lijkheid, het recht of onrecht van overzeesche bezit-
tingen, de wil van den magtigen als een wet
voor de min vermoogende beschouwd, veel min
of

of de overwinnaar en overwonnenen, daar door meer der gelukkig of wel het omgekeende worde, als zijn de onderwerpen, die door andere denkbeelde kunnen overwoogen en afgetrokken denkende, kunnen beslist worden, zal ik mij alleen bepaalen tot de stand der dingen, waarin zij door de leerschede daaden en handelingen der menschen gebracht is, en niet onderzoeken of het alles zo of wel anders behoorden te zijn, gevalglyk zeggen. -

Onze voorvaderlyke bestuurders! aangemoedigd door 's lands welvaart en verdubbelde voorspoed, konde de blinkende voordeelen, welke deeze kust als aan bieden gauen, en alomme ten toon spreijden, niet nadenken, zonder tevens de zucht tot deelhebbing te gevoelen, en te magtig, om deeze zucht niet te doen gelden, vestigden men zig op de belangrykste plaatsen, gauen bij zo veele proeven ook deeze, wat een volk, dat moedig was zonder trotsheid, handelende zonder ontouwen, en rijk zonder verkwistende te zijn, vermoegt. -

En hoegeer zij andere middelen van bestaan zo veel mooglyk bevoorrechtten, beschouwde zij echter den handel als de grootste, zo niet de eenige bron van welvaard, waarruit de verdubbeling van hun geluk ontspringen moest, en geen wonder, wyl de natuurlyke ligging des lands de overgebleesene neiging van deszelfs eerste bewooners dit van geslachten tot geslachten hun ingedrukt had. -

ten gevolg vandit algemeen doel was, dat men deeze bezittingen onder opzigt (! wyl het eigendom aan den staat verbleef!) in handen stelden van een commercieerend lichaam, met geen ander oogmerk, als het meeste voordeel van den handel daarvan te trekken; dat ook bij het verleenen van octrooyen, of het exclusive in den handel, omdat dezelve door overdrevenheid niet goude worden versocht, de ware bedoeling, moet geweest zijn; immers goude eene/andere of tweede reede mloopen tegen het algemeen belang, dat steeds moet verondersteld worden den rigtoncer

voor alle bestuuring te zijn; althans mag men gerustelyk veronderstellen, vooral wanneer men de geschiedenis der octrooijen met de verlengingen, hermeuwingen en alteratiën doorloopt, dat'er in de verleening van dezelve geene andere bestoel-ling heeft plaats gehad. —

Deze bezittingen ware gevolglyk voor den staat van geen vander nut, als voor zo verre dezelve voordeelen aan de individueelen leden vande maatschappij direct of indirect aanbragten, en voor de bedienaaren van het bevoorrechteten com-mercie wege van geen aanbelang als voor zo verre de commercie en het belang van hunne sin-cipalen daar aan gelegen lag, alles overeen-komstig het oogmerk, waarom men zich gevestigd en hier ter kuste had nedergezet. —

Dat dit zo is, blijkt ten vollen hiervuit, dat men namentlyk alle de bezittingen op den oever, aan of bijna in het water heeft aangelegd, om geene andere reden als deze, dat men slechts met de zee, en niets met het land te doen had, want het was niet tot meender zekerheid voor zichzelf, of omde ten anker koomende scheepen te dekken of te beoeligen, dat zal de ondervinding aan elk, die hier eenige jaaren vertoefd, doen zien en leeren; ja dat het omgekeerde zelf meer zee-ker en beeter zoude zijn, vooral, wanneer het oogmerk eens van eene geaele anderen aart wierd, men volkplantingen wilden oprichten en land-bouwendes colonien zoude aanleggen, wanneer de verplaatzing van dezelve te vergeefsch zal ge-wenscht worden. —

Het zoude worden verkwisten zijn, om voor Nibel-Ed? deze zaak, dat namentlyk het oogmerk enkel commercieel was, nader te betoogen, daar ik mij verzeekerd mag houden, dat van Nwe zijde, en allen, die met de zaaken eenigzints bekend zijn, voor toegestaan zal gehouden worden, dat ge-duwendes het octrooij geen ander denkbeeld heeft plaats gehad. — En:

Dat

Dat gevolglyk, na dat dit waarom opkield, het eerste oogmerk vanden staat, zoals mij onder Littera A veronderstelde, hetzelve te bestaan, en uit het reeds geavanceerde, zo ik mij vleien, genoegzaam zal gebleeken zijn, voor vervallen moet worden gehouden; waarom (kerzegge) of vraag ik mij gelve, hield den staat dergelyk bezittingen dan aan? -

Ik hebbe mij dit point, na land en volken vorige staat overwogen te hebben, steeds als het belangrijkste voorgesteld, omdat ik moet vaststellen, dat door mij ten neder gestelde in 1791, even zo wel kennelyk was, als reeden immers konde zijn. - Men mag verschillende van mij in de beschouwing over deze landstreeken geoordeeld hebben, men mag de naturellen een weinig minder of meerder zwart hebben afgeschilderd, ende staat der bezittingen, of liever het waarom van dezelve eenigzints anders hebben doen voorkomen, maar dan worden ik verplicht te twyffelen, of men wel over het algemeen geredekaveld heeft, vyl een enkele mensch eenen enkelen plaats, eene byzondere omstandigheid, niet tot de maatstaf gesteld, of aange noomen worden kan, om daar het geheel naar af te meeten. de onderwinding leerd, al daagelyks, hoe de mensch zich vergist, wanneer hij naar een te klein deel oogenblikelyke bevinding of enkele ontmoeting, het geheel bepaalen wil. -

Hoe te beschouwen. - Ik beschoude de landstreeken, welke ik bezogt met een geheel onpartydig oog, voor zo verre de gronden betrop, schoon zij mij door haare voorbrengselen een goed gevoelen moesten inboezemen; evenwel volgd het uit den aart der dingen, dat het eene gedeelte beter is dan het andere, maar het midden van een en ander genomen / nam ik aan, als de grondslag van mijne stelling, of het ten neder gestelde. De mensehen vergeleek ik by de onbeschaafde in de beschaafde waereld deelen, en zonder de

laatste

laatste te kort te doen, is het genoegzaam zoeken, dat zij van zedelijke en vaerdelijke wetten en machten ontkieven, met al hun witheid zo gevaarlijk als de zwarten zouden zijn. -

Ik wil daar mede niet zeggen, dat deze kinderlijke menschen zulke braave jonge lieden zijn, niets minders dan dit, wijl ik tot mijn ongeloogen zo dikwils onderwond, dat als zij op kunnen wijzen wijzen vrienden, het eigenlijk slechter vorden was. - En 'lands bezittingen' beschouwde ik nimmer anders, dan magazijnen voor koopmanschappen door kanon opgesloten en beveiligd. - Dat onder deze bezittingen enkele zijn, die den handelaar tot gerief b.v. van koren, brandhout, water en vaartuigen verstrekken, zegd daarom niet, dat het waarom van hun aanwezig bestaan, om de scheepeling van gezegde noodvendingheeden te voorzien. -

Dit als tussehen beiden, en alleen aangeroend, om de tegenbedenkingen, welke misschien door eene plaatselijke of persoonlijke beschouwing zoude kunnen worden gemaakt, uit den weg te ruimen, indien ik mijn oogmerk bereikt, zal het bestaan, om 't welk zo na mogelijk met de algemeene staat van zaken bekend te maken, en in staat te stellen, om het voor te dragene te beoordeelen. - daartoe zal nu nog voor af dienen, het onder Lit^{ra} B gestelde, wijl dit mede behoort tot datgene, het welk vooraf moet gekend en vastgesteld worden alzo te zijn, omdat men daardoor het wezenlijk leden van dezelve vinden kan, en daarop meer zeker voor het vervolg besluiten. -

Voor zo verre mij bekend is, viend het nimmer een point van overneeming bij Hun Hoogchoogende om de Etablissementen ter kuste van Guinea bij de desolutie van de Westindische compagnie te abandonneeren, of dit veroorzaakt is geworden, doordien het oordeel zich tot de gezamenlijke bezittingen bepaalden, wanneer zeker dit geen object van deliberatie zoude hebben kunnen

uitmaken, dan of de waarde der roeiende en
onoerende goederen van dat aanzien geschat
zijn dat het niet in bederking konde komen,
blijft tusschen beide, althans de over namen ge-
-schieden, en bij de bescherming als een eigen-
-dom van den staat, steeds daaraan verleend,
wierden alle de bedienden van het commerci-
-eërend neegen meede in dienst van den lande
overgenomen, dan daar dit niet kan veronder-
-steld worden, geschied te zijn, alleen, om geene
eigendommen van den staat te verlaten, of
plaatzen te evaueeren, al ware zij, nutteloos
of schaadelijk, is het naast denkelyk, dat het de
algemeene opinie geweest is, dat namenlyk:
zonder Africaansche slaaven de plantagie in
de Westersche colonien niet zoude kunnen bewerkt
bearbeid, en gevolgelyk dat geene voord brengen,
dat dezelve belangryk maakt, en het ook daar-
-om tot het voeren van den slaavenhandel noodig
is, en blijft, de bezittingen op de Guineasche kust
aantehouden; immers is dit bij veelen de
slotreden geweest op de vraag, waarvoor dergely-
-ke bezittingen, die als een lastpost voor den
staat moesten worden aangemerkt, ten kosten
van 's lands finantien vierde gemainteneerd?

58

Hoe het zij, blykens de uitkomst, heeft het
de bestuurderen van den staat goedgegacht, de-
-ze etablissementen, alchoon het commercieërend
wezen ophield te bestaan, niet te abandonneeren
maar als waardige eigendommen van den
staat de zorgen daarvoor op zich te neemen, en
die te onderhouden, zoals nu bereids yints 1791
heeft plaats gehad. - En men zoude zich
aan de grootste onbillykheid schuldig maa-
-ken, als men bij consequentie niet vast stelde
en voor waarheid aannam, dat er gevolgelyk
redenen voor bestonden, en nog blyuen bestaan,
waaron de bestuurderen nodig geacht hebben,
alzo, en niet anders te doen of te handelen. -
Dan, daar mij behalve de algemeene opinie zo
even

- even aangehaald, geene specialiaas bekend zijn, en 'er meerder dan enkel opinien voor staatsre-
-solutien van dat belang moeten bestaan of voor-
-landen zijn, zij het mij geoorlooft, zonder echter de handelingen van het gouvernement te willen nagaan, veel min om dezelve te willen taupeeren, te beoordeelen, wat ik onder (B) gezegt heb. -
- Het gerustleid kan men zeggen en als eene algemeene regel vaststellen, dat belang en voordeel de eerste, zo niet de eenige drijfveeren moeten geweest zijn, welke Hem Hoogelovende! perswadeerde om alshoon het eerste oogmerk zo vel bij de sessie neeming, als daarna bij aankoudeleid aan den dag gelegd, vervallen was; dezelve egter als daaraan (: belang en voordeel namenlijk:) be-
- andwoordende, te moeten beschouwen, en vel verre van dezelve als onnut of schaadelijk voor den lande te aborndonneeren, te considereeren als der beskerming en opoffering waardige eigendommen. -

Dit is onder beeter oordeel eene regelmaatige gevolg trekking uit eene bestaande daad-zaak, en de billijke veronderstelling, dat de bestuurderen geene andere bedoeling kunnen hebben of eenige meeninge voeden, dan alleen de zodanige, welke uit het algemeen belang voortvloeien, getrokken. -

Onder belang en voordeel voor, of aan de zijde vanden staat, vooral met betrekking tot dezelve coloniale bezittingen, beschouwen ik die doorslag, die bij de balanee van uitgaven en wederkoust aan de zijde van het algemeen belang moet doorslaan en winst, vermeerdering of verbetering van vermogen in zich bevat. -
- Tweeledig kan dit voordeel een aanvzen hebben of onmiddelyk of vel middelyk, met andere woorden, dat 's lands uitgaven door belasting op de producten van de plaats of plaatsen, welke de uitgaven vorderen, veder worden teruggebragt, of door een verdeelde terugkoust

in de beursen van particulieren, van individus, waardoor het eene vergrooting in de circulatie van het numeraire veroorzaakt, zijl dergelijke uitgaven aan de zijde der lands casse door het algemeen bezwaar en als behoorende tot de algemeene lasten vanden staat weder moet worden opgebracht. -

Wanneer nu de laatste terugkomst langs de commercieele weg gaat, heeft dezelve de voorkeuze boven de eerste, omdat de commercie een meerdere deeling van het gewin ten gevolgen heeft, als veronderstelt het omgekeerde hetzelfde zoude kunnen hebben, wanneer het voordeel in 's lands casse zoude blijven berusten, of langs eene tusschen richting bij eenige bijzondere perzoonen verblijven. -

Daar toch de circulatie vooral in een land van commercie zo onontbeerlijk is, dat het gouvernement of den staat schulden moet hebben of maaken, om dezelve te bevorderen en levendig te houden, wel verstaande tot de benodigde hoogte, of die calculatieve berekening van krachten, die het waarschijnlijk evenwigt van waarde bij de hoogst moogelijke pekking op en tegen weegen kan; daar dit uit het oog verlooren word, moet eene stagnatie van alle omloop, zo niet eene onherstelbare breuk geboren worden. -

Doek op welk eene wijze of langs welke wegen blijft het geen mij belang en voordeel noemde, hetzelfde, dat is gewin, en op de bij mij aangenomen gronden kan het ook eeniglijk dit zijn, dat een commercieerende staat verplichten kan, tot die opofferingen, welke ter instandhouding van Coloniale bezittingen worden vereischt. -

Voordeel is de onveranderlijke bedaeeling, zo de opkomsten nu, zij zijn dan middelijk of onmiddelijk, de uitgaven, het zij van lands of langs individueelen weegen surpasseeren, dan ook word de bedaeeling bereikt, word het tegendeel waar, laat den individus het daadelijk loo, en

70
zo den staat na deeze onderwinding dezelve aan-
houd, word het schaadelijk voor het algemeen be-
lang, ten zij moet ik hier evenwel bijvoegen - er
reederen voorhanden zijn, waarom den staat
zich een temporaire schaadten getroost op de be-
rekening van een gelukkiger vending. -

Dat gelijk staat met alle uitgaven, die eerst na
veel tijd verloop weder kunnen inkomen. -

Het belang of de waarde van dezelve overwegen.

Wanneer wij nu het oog vestigen op het be-
zit van deze Etablissemten, na 1791 met be-
trekking tot hetgeene als stelling, regel of grond-
beginsel gesteld is, en vraage, zoude dus voort-
gaande de bezittingen op de Africaansche goud-
kust den landen goeddoende en voordeelig of
wel het tegenovergestelde waarheid zijn? dan
zoude het antwoord, wat men ook in een tegen-
overgesteld gevoele staande, moegt aanvoeren,
niet twijffelachtig zijn -

Want, men neem eens alle moogelijke plytreede-
nen voor de instandhouding, op dezelve voet,
als waarop deze bezittingen zints 1791 bestaan
hebben, voor overweeing waardig aan, dan nog
zoude dezelve in de schaal der belangens gewo-
gen te licht bevonden worden, doch om niet
slechts stellig te zijn, maar (steeds en altijd naar
myne wijze van denken;) het gestelde zo veel moog-
lijk te staauen, overzien wij, welke die zoude kun-
nen zijn, en alzo in de eerste plaats betrachten,
wat ik ten opzichten der algemeene opinie, namen-
lijk dat men tot instandhouding der Westersche
en voornamenlijk daar onder de landbouwende
colonien gezegd heb, d. i. zonder den aanvoer
van Africaansche slaaven zoude de bearbei-
ding der landbouwende colonien, waarbij den
staat en 's lands ingezetenen zo veel belang
hebben, lieden gewolglyk; omdat deeze landen
ons niet zullen ontbreeken, moet de slaavenlan-
del gevoerd en de bezittingen ter plaatzen, daar
dezelve verkrijgbaar zijn, - zijn noodzakelyk. -

Daarna

Daarna zal in aannemering komen de producten, goud, elpenbeen etc., welke van deze kusten in het vaderland worden aangebragt. - En in de derde plaats het voordeel, dat den handelaar ter kuste handelende aebrengd, met en benevens het genot de beneficiën, welke aan 's lands ingezetenen door ter deezer plaatze in bediening gesteld te zijn, word gegeven, of en in hoe verre ook dit van eenige verbindende kragt is. -

Ik sta toe dat den afrienaar in het bijzonder uit die strecken, al waar men de sterke vind, meer dan de niboorlingen of daar aan belendende volken van de Westersche Eilanden, zelf verschijde zoorte van het vaste land, geschikt zijn, voor de coloniaale landbouw; ja ga verder, en vinde in de vervoering uit hun vaderland, in landen van hetzelve climaat niet alleen geen hardigheid, maar zelf voor hen een oogschijnelijk voordeel, wyl haer stand (slavernij is en blijft het, zo wel in hun eigen land als elders) wyl haer stand met een onpartijdig oog beschouwd, in de daad niet verminderd of hun soer daardoor van een ongelukkiger geaardheid worden kan; en zij voor de meerdere arbeid, waartoe men hen noodzoakt, ook genietingen (: immers kunnen; erlangen, die wel opwegen tegen het leed, dat de verplaatzing en den arbeid hen kan aandoen. -

Dus zij toegestaan, dat den afrienaar meerder geschiktheid als eenig anderen tot de vereischt wordende arbeid in de landbouwen de colonien heeft, en dat zijne verplaatzing hen niet zo bitter kan zijn, als men zonder de zaaken van naderbij te hebben leeren kennen, wel eens denkt. - Maar: Hoe gering is het aantal, dat onze colonien behoeven, en hoe veel minder dan nog worden van dit gering aantal onder of aan de Hollandsche bezittingen gekogt?

Men herinnere zich het tijdvak, toen het beding van slechts een klein getal ter instandhouding vander slaven aantal, in de colonien te gullen leveren, gepaard met den vrijen handel stand

greep.

421
greep, en wat hier van geworden is; ja ik zegge niet te veel, wanneer ik het op een vijfde deel stel, en de overige vierdeelen op de zogenaamde boven- en benedenkusten, van alle de slaaven, die van de Africaansche grond naar elders gevoerd worden, bepaalen, hierbij bedoelende de gezamentlijke bezittingen van de Europeesche vloogkeeden ter dezer kuste, nyl het niet alleen ten opzigten der Hollandsche bezittingen, maar ook met die van andere natien op dezelfde wijze gesteld staat, waardoor bijzonder met den Hollandschen handelaar het veeltyds gebeurt, dat hij slechts met een overschot aan onder des lands bezittingen ten anker komt. en geen wonder, nyl de inkoopspryzen der by hem benoedigde slaaven, zo veel verschillen en dit is het noch niet al, maar de articulen waar mede de inkoop geschieden kan, van zo veel minder innerlyke waarde zijn, het staat dus vast, dat de meeste handel gevoerd word, daar de minste en de grootste, daarin het geheel gene Europeesche bezittingen zijn.

Deze algemeene regel zo bijzonderlyk ten opzigten der Nederlandersche bezittingen bevestigd, doet de vraag gebooren worden, zijn dus dergelyke bezittingen, die zo weinig beandworden of toebrengen aan het eerste oogmerk, waarom men de instandhouding noodzakelyk achten, den landen nuttig? vooral daar het nut zoude moeten gelegen leggen in de zekerheid (van op de beste en voegzaamste wijze) steeds het benoedigde aantal slaaven voor de landbouwende colonien aldaar te kunnen bekomen; dat niet zo is, nyl de Hollandsche handelaar zich minder dan de Engelsche handelaars toeleggen op dat sament van goederen, waarvoor onder de Europeesche bezittingen alleen slaaven te bekomen zijn, niet dat ik de waaren der Hollanders wil declineeren, niets minder dan dit, velle van kunnende articulen worden en duurzaam begeerd en gewenscht, doch zij zijn, en vel grotendeels alleen

voor de goud, maar niet voor den handel mislaa-
ven geschikt. -

Wel Eds gelieven in het oog te houden, dat ik bij
dergelijke beoordeelingen over het algemeen spreek,
en dus enkele gevallen als uitzonderingen
daaraan moeten afgetrokken worden. -

Intusschen zoude evenwel in gevolgen de bedoe-
ling dit op de bovengezegde wijze moeten plaats
vinden, nyl hierin de eerste noodzakelijkheid van
het intandhouden der bezittingen verondersteld is, en
gevolgelyk behoorden gevonden te worden; en dit zo
niet zijnde, zoude het hoofdoogmerk vervallende, ook
het waarom als vervallen moeten worden beschouwd.

Want niet alleen, dat in de eerste bedoeling was
opgesloten de verzorging of aanvulling van voor
de landbouw in de colonien onontbeerlyke handen,
maar daar kwam by, dat de coloniaalen producten
in de aankoop van slaaven voor betaling verstrekte.
Een tweeledig voordeel, waaruit ook moest geboren
worden, dat de uitgaven by de uitrusting van
een in slaaven handelend schip gedaan, by retour
en verkoop der producten van de landbouwende
colonien voor de uitgezondene gouderen middelen-
ryk in slaaven als turcken beide verwisseld, het
voordeel moest aanbrengeu. -

Een rigtsmeer mag men het noemen in de afri-
caansche commercie, dat het alles in den tweeden
handel moet- of na een plaats gehad hebbende ver-
wisseling- eerst berekend worden; immers zo lang
den handel in slaaven of liever het verplaatzen van
lyfeigenen zal plaats hebben, dat toch gemeenlyk
alleen voor slaaven handel gehouden word; alhoewel
de verhandeling in menschen, gelijk de be-
doelde zijn, onderling, schoon die niet gekend word,
die, waarbij de verplaatzing plaats vind, verre
overtreft; want: meer dan negen, tiende zijn
slaaf in hun eigen land, een natuurlyk gevolg
van hunne denkingswijze, vameer men alleen
gelieft door te denken, op het principe, dat een
kind moet aangemerkt worden als een verkoopbaar

eigendom van deszelfs ouders, - de vrouw slaavin van haar man, en de kinderen van een slaavinne het eigendom zijn van hem of haar, aan wien de moeder behoort. -

247) Dan om niet af te wijken of van de weg, welke wij ons voorgesteld hadden te betreedem, zijdelingsche uitstappen te doen, zo volgd: Dat, daarde eerste reden, het bekomen van benodigde slaaven voor de landbouwende colonien aan 's lands Etablissements vervaald, ook het voordeel in de tweede verwisseling der coloniaalen producten voor de eerste aankoop goederen in ruiling teruggebragt, meede vervaald, om dat men naar mijn inzien hier wel onderscheiden moet, dat deel vanden handel waar om den staat zich de uitgaven van zo kostbaare etablissementen getroost, tegen dat geene, dat geheel afgeschieden vande bescherming vanden staat (om het eens die naam te geeven) gedreven word, zo zoude bij voorbeeld van de twintig handeldrijvende schepen eens vijf effectieve aan en onder des lands bezittingen kunnen handelen, en de overige vijftien, of er geene bezittingen bestonden, dan toch zoude de vijf alleen maar in aanmerking komen, wanneer belang en voordeel in de schaal der staats voorzorgen en uitgaven gelegd vierd, en niet de overige vijftien vastgesteld, dat zij dezelve handel zouden voeren, of er beschermende Etablissementen bestonden of niet, ook alzo zoude de laatste geen het minste gesigt kunnen preterdeeren in de balance van staats uitgaven, tegen individueelen inkomsten bovengenoemd, eenig en alleen, om dat dezelve aan hunne zijde geen waarde heeft, of hebben kan. -

Uit welk een en ander zoude moeten volgen, dat ik niet verbied voor beter oordeel gehouden zouden zijn te zeggen, indien de bedoelde en nu zoverre als dezelve aan de Westersche zijde voor vaarheid is erkend en aangenomen, aan deeze zijde voor de eenige reden, waarom de Etablissementen ter dezer Kuste behoorde onderhouden en aangehouden te

worden, moet worden aangemerkt, dezelve alsdan met alle eerbied gezegt, zeer onvoldoende, en van weinig gewigt zijn. -

Gevingheid der slaaven handel. - Dan daar men het misschien voor onvoldoende zoude kunnen houden, het zo stellig zeggen, dat slechts een klein deel van de handelaaren over het algemeen aan die streek, waar de Europeeske bezittingen liggen, handelen, zo laaten wij eens vluchtig doorloopen, den handel in het algemeen zo als dezelve, bijzonder in de laatste jaaren alhier, door onderschijden Matien gedreeven is, - waarbij wij om het ongelukkige vanden oorlog, den handel der Franschen en Nederlanden moeten uitsluiten, en een enkel van elders komende voorbij gaan. - Dit beoogende, dan vinden wij dat het nederkoomt op de Engelsche, de Deense, Amerikaanse en Portugeesche handel, alle van een zeer onderschijden aart. De Engelsche, zo als Turken beiden reeds is aangestipt, hebben noch arbeid, noch gelden, groote uitgaven zelve gespaard, om zich vanden Africaansche handel meester te maaken, en zijn verkelyk oorzaak, dat veelen van hun, vanden handel noch met eenig voordeel te kunnen doen, en staande houden, konings bezittingen moeten laaten liggen, om elders voor minderwaardige producten en laagere prijzen slaaven te bekomen, want handelaaren geuen alhier, zo vel bij inkoop als ruiling en handeling aan elkander in liquide goud driehonderd veertig guldens voor een jongen man en twee hondert tachtig guldens voor een jonge vrouwe slavinne, zo dat, vanmeer in fine goederen zo als bijna markt gewonden is, den Engelsche slaavenhandelaar teenone voor de man en agtone voor eene vrouwe in goederen geeft, - de verkooper zoms geuen twaalf Engels of dertig guldens per kop berekenen kon, - daar nu koomen dan al de mooglyke tegenspoeden van dergelyken handel bij. - In de naturel is daar te bouen met zijn ter markt gebragten slaaf zoons, dat als men hem zijn vol-

streekt begeeren niet geuen wil, hij daadelyk elders gaat, wel wetende, dat de handelaaren jaeren, om elkan-
der, en daar door zich zeluen te bederven; zij hebben
dus, door anderen te willen beuuen, aan zich zeluen
de voordeelen, die zij anders gehandeld hebbende, zou-
de genooten hebben, ontzegt, zo gelue, dat bij de gering-
ste tegenspoeden van steruen of laage markt in de
colonien, of dat de in betaaling aangenomen pro-
ducten tegen vallen, zij schaade lieden, gezwegen
van de door het oorlog veroorzaakte risico, verhooging
in assurance, lasten en onkosten, de lange tijd, welke
de wissels uit deeze handel spruytende loopen moeten,
waardoor de capitaalen van agtien tot somdertig
maanden, verkeloos, en dus renteloos zijn, en moe-
ten blijven liggen; waardoor de handel der Engel-
sche elk jaer verminderd voor al deynke, die
aan of onder hun bezittingen gevoerd en gedree-
uen word. -

ellen kan een gevolgtrekken ouer de Generaale staat
van den handel bij hun ter dezer kuste gevoerd uit
de handelwijze bij verscheide Engelsche handelaaren
alhier in gebruik; onder anderen bij de zodami-
ge, die hun verkreegen vermogen naar hun va-
derland willen transporteeren dat zij namenlyk
de slaafkaaler, slaauen beueuen, om met vyfen-
twintig procent verlies op den inkoop van twee jaeren
hun geld in Engeland daarvoor te ontuangen. -

Hieruit heb ik gemeend, te kunnen afleiden,
dat den handel ter dezer kuste door de Engelsche
heeren zo overdreeuen gevoerd, bij hun afneemen-
de is, zo dat zij reeds verscheide fortuneen, veleen
uit dezelve ontstaan, wederom ingezvolgen heeft,
en sints de gouuernements order van geene slaauen
in de bij hun verouerde colonien of elders te seruo-
eren, gegeuen is, sints was de vermindering zigbaar.

De Deensche handel moest, sints bij zijn Deensche
chajesteit de handel in slaauen verboden was, als
van zelue uervallen, nyl het notair gevolg was, dat
van de zijde van zijn chajesteit of zynentuegen de
administrateuen der colonien geene andere zorge

- hadden

112/

kadden, dan voor de instandhouding der bezittingen van de kroon of de Natie. - Dus bestond de toevoer van het (maederland) in de noodwendigheden van te kunnen blijven bestaan, ende particulieren, welke de bescherming van zijn Majesteits vlag behoefde om te handelen, waaren verplicht kunne handel te bepaalen tot zodanige artikelen, waarvoor alleen de producten van het land konde ingewisseld worden, het geene / eene niet noemenswaardige handel uitgezonderd, met namen die van tot de hoogste prijzen (ingekogte olijphants tanden) gevolglijk bestond in het geen op de boven- en beneeden kusten verkrijgbaar is. - Te beambten wel is waar wisselde in den onderlingen handel menschen in de plaats van goud, doch dit is geheel afgeschijden van den handel, welke van gouvernementen vegen of met zijner Majesteits consent mag worden gevoerd, want onder de Deensche vlag word geen Africaaner van de kust naar elders getransporteerd, hiervan uitgezonderd een enkele bedienden, die deze of geene der keeren tot zijner oppassing met zich voerd, waardoor de Deensche handel ter kuste als uit den aart van nijzig belang is geworden; - Endit is zeer zeker geene van die kostbaare Establishementen behoeft of nodig heeft, als door de kroon (waarbij volgens de grondwetten van de Monarchaale regering geene bezittingen, zij mogen dan voor of nadeelig aanden staat zijn, door zijn Majesteit mogen worden geabandonneerd) alhier moeten worden onderhouden. - Want het is proefonderwindelijk waaren waarachtig, dat beschouwende de Africaansche kust en handel zo als dezelve tot heeden bestaat en gevoerd is geworden, dezelfs hoofd genuw of hartader in den slaven handel moet worden gezocht, en ook inde daad te vinden is. -

Ma, ik houde mij wel overtuigd van de waarheid, wanneer ik zegge, dat eenige mogenheid ter dezer kuste bezittingen hebbende, ende slaven-

han-

-handel afschaffende tegen de regel en staatkunde handeld, om ook met tevens de grond en de bezittingen te evaueeren. -

40)
alles met dien verstaande nochtmonds, dat zo van neer eene der Mogenleeden alhier posseuen had, en dezelve uit een ander oogpunt wilde beschouwd hebben, niet slegts als handelende of voor de commercie beschermende, maar als volkplanting, als landbouwende colonie, en uit dien hoofde zich alle de uitgauen, welke dergelyk eene inrichting vorderen, getuosten, dan zoude deze zaak een geheel ander aanzien verkrijgen, alshoon het waarheid blijft, dat bouen dat al de bezittingen of sterkten op de oevers gelegen, daartoe zeer wij-nig goude contribuent zijn. -

Genoeg zal voor Nibel id. de schets zijn van den Deenschen handel, en zo uervolgende zullen wij zien, wat de zodanige miheeft, welke alhier geene beschermende fortresse of bezittingen hebben, en dan zegge ik niet veel, wanneer ik voor vol-dougen houd, dat de Americeersche de toe-neemende, of wel de grootste is. -

Onder de noodruendigheden, of laat ik veel liever zeggen de kunst, behoefden, die de neger van den Europein heeft geleerd, was het zo zeer met zijn ge-aarthheid strookende genot van sterken dranken te drinken, het alles overtreffende, eer nog de Ame-riciaanschen handel tot die trap van uitgebreid-keid en hoogte geklommen was, zo als zij thans ge-reesen is, was de Hollandsehe moutwijn een voor-treffelijk artikel, doch zints de laatste jaaren hebben zij hunne gmaaken bepaald op de rum, zodat met het toeneemen vanden Americaan-schen handel ook de gmaak voor deze drank schijnd verduubbeld te zijn. -

De Americaanen uit die provincien, waar aan nu onder de laatste prolongatie tot 1808 de slaven handel is geaccordeerd, brengen ook nevens dit hoofd artikel anderen en in zon-derheid provisien aan, bestaanden in vleesch, spek

spek, meel, booten, kaas, zuiker, kaarsen en zeep, wijn-
-nen ^{etca}, en alhoewel zij gaarne met den Euro-
-peer, ingevallen hij zijn geheele carga verkopen kan,
wil handelen, zo besluit hij bij de geringste steu-
-ting of traagheid in deeze, om daadelyk met
de naturellen te handelen, en als dan zal hij de
voorkeur geven, of zeer zeker verkiezen die
plaatsen, daar geene Europeers in de nabijheid
zijn. -

49/ Enkelde commercie scheepen, die in
geene slaaven handelen mogen, komen voor hun-
-ne geringe waaren het goud, dat er bij de Europee-
-sche handelaaren voorkonden is, weghaalen,
sloch kunne voornaamste commercie bestaat in
het elpenbeen aan de boventrust, en dan de arti-
-culen, bijzonder verfhouten, die aan de beneden-
-kust te bekomen zijn, - en in groote overvloed
gevonden worden. - Deeze laatste moeten zo
enkel zijn, dat'er nimmer meer dan drie scheepen
in een geheel jaar moeten verschijnen, of de laatste
zoude uit gebeek aan specie of goud naar elders
met zijne laading moeten steevenen. -

De handel in slaaven dus, waarvoor de eerste -
-noemde komen, maakt het voornamendeel van
den handel, welke tot keeden door de Americaa-
-nen ter dezer kuste gevoerd word, uit, en vel
grootendeels word deeze handel in de tweede kee-
-kening, of na de eerste verwisseling berekend,
want een Americaansche slaafhaler zal aan
een Europeer, welke hem van zijn geheele carga
afhelpt, zijn rum en verdere goederen gaarne
voor de inkoopsprijs afleveren, nyl de prijs, die hij
vande Africaansche slaaven kan maken, en
wel naar die plaatsen, alwaar hij gewoon is, de-
-zelve aan te voeren, een dubbelt gewin geeft;
doch dit is temporair, en daar het hier voorna-
-menlyk op aankomt, is dit, dat de rum handel
aande Africaansche kust door den Americaan
op dezelve wijze en met dezelve gerustheid zoude
gevoerd en gedreeven worden, of er fortresse
langs dit gedeelte van den oever gevonden

wiende, al of niet. -

Wat eindelijk belangt de handel der Portugeezen of Brasiliaanen, die zo niet eeniglijk immers zo grootendeels alleen in Bahia Tabak, gevoogten aan strengen en in vellen tot rollen gemaakt, bestaat dat men van de Portugeezen spreekende alleen de tabak-handel daardoor verstaat, nyl alle kunne noodwendigheeden en wat zij ook zoude mogen aankopen, van kunne zijde nimmer anders dan met tabak betaald word. -

Deze handelaars profiteeren van de tweede behoefte, die zich de neger gemaakt heeft, namelijk tabak rooken; maar in kunnen handel hebben zij oneindig liever met de naturel dan met de Europeer te doen, en het zijn eenig en alleen geekere geriefelijkheeden, die hun verplichten bij de blanken of Europeer te markt te komen; anderzints landen geen Portugeesch of eigenlijke Brasiliaan bij een blanken of Europeer. -

Het is ook deeze Natie alleen die de slaven aan boord gekomen zijnde tot Christenen herwoormen, en daarna hun geheel ongeboeid laaten, daar ook het scheepsvolk negers zijn, en men nimmer van eenige revolte hoord, voor deze gevolglijk behoeft geen Europeer kastelen of fortresses te bezitten. -

Wanneer men nu langs deeze weg den handel over het algemeen beschouwd met betrekking tot de commercie in slaven, en van daar terug tredt tot dat gedeelte, waarvan wij spreken, namelijk 's lands Etablissementen, zoude men dan niet gehouden zijn, te moeten toestemmen, dat tot verkrijging of bekoming der slaven, welke voor de Westersche colonien mogte benoodigd zijn, het onderhouden en aanhouden van zo kostbare bezittingen onnoodig, immers niet noodzakelijk is. -

Dan, wij hebben drie reedene opgeteld, welke elk afzonderlijk, of met elkander de eenige moogelijke kunnen zijn, welke voor de instandhou-

-ding dezer bezittingen aangevoerd mogen worden, alleen en altijd gevestigd op den regel van een tegen, zo niet overwegend voordeel en belang, en aangenoomen dat geene andere boersolide of doorgaande kunnen worden geadmiteerd. -

Handel in Producten. - Dus staat ons nu te overzien, of de producten van den afriedaanschen grond ter plaatsen, daar de bezittingen gelegen zijn, ook van dat belang zijn, dat dezelve ter verzekering van dien handel het bezit van casteelen en fortressen vordende of behoeven? Ende vraag, volgt uit den aart der behandeld wordende zaak als van zelve! - Welke artikelen kunnen buiten de boengensende handel in slaven als producten, van en voor de commercie geschikt, worden opgeteld? Wanneer dezelve zich bepaalen tot twee veelwaardige, namentlijk het goud en het elpenbeen. - Ik bepaalen mij tot deze, omdat de overige artikelen niet gevonden worden onder de bezittingen van de Europeers, immers niet onder 's lands bezittingen, waarvan mi het bevoordeelen van derzelve waarde noodzakelijkheid der al of niet instandhouding van dezelve, mij eeniglijk spreken, en ook alleen handelen kunnen, mijl de berseping zelve op den handel mi het algemeen geene verdere strekking heeft, of kon hebben, als voor zo verre dezelve tot staaving van het onderhaavige admissibel is. -

Het goud en het elpenbeen als artikelen van commercie beschouwd, zijn zeer zeker aller aanzienlijkste producten, dan hoe weinig word'er van een en ander zelfs in tranquile tijde in het vaderland aangebragt?

De slaven handelaar neemt noch een noch ander, en het geen hij door verkoop van goederen verkreegen heeft, ter plaatsen, waar voor hem geene slaven voorhanden, en de handel van de naturel te weinig was, om de waarde

waarde van een slaaf uit te maken, dat gerin-
gen, dat hij van beide deze artikelen op die
wijze of daardoor bekomt, zet hij tot bekoming
van slaaven elders wederom af. - Dus deze
handelaaren voeren goud noch elpenbeen van
hier, kleinigheden uit een geringe bijhandel gesproken
komen niet in aanmerking, en is ook zo weinig, dat het op
de balance, waarmede mij het gewigt van den handel
thans wege, geen gewigt maakt. -

Het zijn dus alleen die handelaaren, welke geene slaa-
ven mogen handelen en vervoeren, die deze twee
artikelen in ruiling voor hunne goederen aan- en
in-neemen, doch voor zo verre mij gebleeken is, komen
dergelijke handelaaren van de Nederlanden niet. -
Dit bepaald zieh bij de Feenen en Americaanen, wel-
ken uit een der provincien vaaren, daar den han-
del in slaaven op looge straffen verboden is, van
de welke die daarte boven uit een religieus begin-
zel zieh daarvan onthouden; overigens handelt
en verhandeld elk en een yegelyk, welk aan deze
banden niet gebonden ligt, in leevend menschen-
vleesch. -

27) Reeds heb ik boven gezegt,
dat, wanneer er meerder als drie, hoogst vier van
dergelijke handelaaren in een jaar ter kuste ver-
scheenen, met al het geene dat zij op de boven- of
beneeden kusten kunnen uitventen daarvringetrokken,
zij kunnen laadingen niet zoude kunnen verwise-
len, waaruit volgt, dat de voorraad van gezegde
artikelen niet van dat belang is, als men zich,
ziende op voorrige tijden wellicht zoude voorstellen. -
De meger kend de waarde van het goud volkomen,
en daar is bij hem uitgevolgt, dat zij den aanvoer
zo veel immer mooglyk is, beletten, en wat het
elpenbeen belangt, is het mij toegescheenen, dat de
natuurel door de waarde der tanden verlost, te
veel van deze dieren gedood of vervolgd hebben,
en gevolglyk verminderd of verdreeven zijn; al-
thans dit is zeker, dat van deze artikelen veel
minder en al verminderende word aangebragt,
zo dit al niet ontstaat uit de verwoesting, die om

de veeltaligheid en de oudendom, die deze dieren bereiken kunnen, niet wel mogelijk is, dan komt het hoogst waarschijnlijk door verplaatsing, nyl het overbekend is, dat in vroegere eeuwen dit product aan de anderen of tegen over liggende zijde van Africa, door Egypten, en naar het elders aan de roode of wel middelandsche zee zelve werd aangebragt, en van daar verder vervoerd is geworden. -

De enkele etrabieren, welken alhier om twee of wel meender jaaren eens bij de kust omkomen (hun reis positien is mij onbekend,) vertellen door hunne talken hier veel van, spreken steeds van de zee aan de andere zijde van het land, schoon mij niet duidelijk gebleeken is, of zij van dat deel, dat aan de roode zee grenst, of wel dat gedeelte, dat aan de middelandsche zee, na bij de landengte van Suez gelegen is, spreken, want hunne tijdrekening bestond in optetellen, hoe veele dagen reizens zij hadden doorgebracht van het laatste land, waarvoor zij bij de navraag, die ik aan hun liet doen, honderd dagen tel- den, en het gebleek de binnen grensen te zijn van het Aethiopijsche land, dat wel ver landwaards in strekt, maar evenwel geen honderd dagreizens uitgestrektheid (immers naar ons denkbeeld van een dagreis) kan uitmaken. - En dit is de voornamen reden, waarom men van de wijnige binnelanders, die bij enkelen gevallen aan de kust verschijnen, geen bericht bekomen kan, al- hoe wel door hunne konst de mogelijkheid van een doortocht, die men andersints bijna zoude in twijffel trekken, bewezen word. -

Degeene, dien ik daarvan ontmoeten, ware kenne- lijk van een geheel ander geslacht dan de negers, zij waren wel donker taanig geveuleerd, doch niet zwart, en ook geen croes of volcachtig hoofdhair; zij deden mij blyken, dat zij een oppervezen aan- baden, toonde mij hunne met caracters beschreeven gebeden boeken, waren gebleed, dreegen voetzoolen, en waren zeer matig in het drinken. - Ik houde
hun

ken voor chakmetamen. —

hem kandel was

minst in slaaven maar best goud en elpenbeen, troosten zij aan en verlangde in wiling zijde-stoffen, of wel de feinste Indische goederen. —

Ik beregne dit alleenlijk bij tot staving van mijne bederfing voor de vermindering in den aanvoer van kanden of het elpenbeen, wijt deze kooplieden dit van eenen geheel anderen streek aan te troffen, als men het gewoonlijk verkoopt, anderszints wot de vermindering betreft, bestaat de gelue alleen in de vergelyking van de leuwer, die in vroegeren jaaren plaats vond, wijt het noel benondtens wettendij vlijt, dat van een pro- duet, bestaande uit kanden waarvan elk dier onthakelijke dieren slechts twee geslachten zijn, en die door sumre instaanse, seinheid en een keeden het menscheijk verstand vertellen, toe- veel tijd verloop noodig is, om het die grootheid uitte getten, om vernimeld te kunnen worden, en noel zo veel en van voor kanden zijn. — dan / dat hier onse bederfing is, om aan te komen, uit dege vermindering om het een wotan door dege- we ontotaat, veltge verlooping in de wijgen en wel bijzonder onder de Europeese begittingen, zodat de gelue door de kandelwaaren op de leuwer en beneden kanten moet geroep en verkreegen worden, want de tand kaest thans onder de kan- delwaaren een zo sepaalde prijs als het goud ver- kreegen. — Een pond tand ligt gewigt is vijftig schijgers, en is de gelue geen quaver en ruim hael- ting ponden jaaraan, dan moet men daan ges meen of twee lantend en veertig gulten in goud voor uitvegen. — Dit is geveelgijk het artikel niet, dat als eene zo voornamen handel kan rampment wotden, noel den vanvoor daan- van niet maedelant kan zo veele voorde- len aan de kandelwaaren en kantenwaaren aanbe- ren, dat het gelue als een gemoegeaam begewigt tegen de stovata uitgaven voor de etablissementen goede kunnen worden genaemd, daarvan gelyk

gezegd is, in aanschouw neemende, dat dien handel aan de bezittingen allermintst word gevoeld, ende Nederlandsche slaafkaaler noch goud, noch elpenbeen, maar enkel menschen voor zijne goederen begeerd. —

Eindelijk dan, daar het met betrekking tot dit tweede point alles op goud moeten nederkomen, is het goud! Het bezit van goudmeinen, toch, vorderd alle opofferingen, dit was voormaals ten minsten een vrij algemeen stelsel, en niet zonder reden, wijl men de goude kling voor onoverwinnelijken als de beste, die immer van staal geymeed is geworden, schatten, doch bijde deeze stellingen zijn met zo veelen andere herschen schimmige verwonderstellingen veruelogen. —

De goudmeinen is goed, maar als elk pond eens zeven hondred guldens zoude moeten kosten, geloof ik niet, dat iemand de best zoude be-
x) — kruipen, om die tot zijn schade te willen openen.

Daar komt dit noch bij, dat het inde daad ter dezer kuste met de aanvoer van het goud als met het elpenbeen geleege is, waarvoor naar mijn inzien verschijde redenen zijn, alhoewel zeer onderschijden van die geene, welke ik voor de vermindering in den aanvoer van het elpenbeen heb aangegeeven, — want de vermindering ontstaat hier niet uit een gebrek van voorraad, oneen! En ik vertrouw te mogen zeggen, dat men noch nimmer zijne handen naar deze voorraad gelegd heeft, want het geringe deel gouds, dat hier ten voorschijn komt, beschouwd ik alleen als een wegrijzer, die men behoorde te volgen naar de schatkameren, waarin de hand der natuur hetelve gelegd heeft, even als men lang een vliet opgaat, om de bron te vinden, dan het zijn de bijkomende omstandigheid, die hier bijna onoverkomelijke beletzelen in den weg leggen, want het zoude eene ongerijmtheit zijn, de Europeaanen te willen beschuldigen van gebrek aan goudgroot; het te-

- gendeel is te vaak, zelfs ten koste van de roem der Christenheid gebleeken. - allen mag het wel omkeeren, en zeggen, Europeers zich zo nabij het goud beindende, en niet kunnen machtig worden, daar moet een beletsel tusschen beiden zijn, dat alle menschelijke kwaat en list te boven gaat; en het is er ook in de daad zo mede geleege. -

x) (Liet dat ik de meijnen voor zo arm houden, maer in geval of wanneer men de negers tot den aanvoer van goud wilden omkopen, zouden 'er dit zeer zeker mede gemoeid zijn en meerder -)

Reeds heb ik gezegd, dat de negers de waarde van het goud, namenlijk die waarde, welke er door den Europeer aangegeeven is, volkomen kennen; hieruit zoude men nu maar de pegelen van een beschaafd oordeel afleiden, dat dit hunne vlijt ter bekoming van hetzelfde goude verdubbelen; maar juist is het tegendeel, blykens de ondervinding, vaerheid. -

En het zo wel aan de blanken als zichzelf te ontzeggen, is eene algemeene bedoeling, waartoch hunne verkeerde handelingen onderling, en hunne geestelyken door het heilig verklearen van bergen en andere plaatzen, dat tegen de blanken is ingericht, mede werken; ook verstaan zij zich de wegen niet, om het goud op te sporen, want enkelen byvallen en het vasschen van afspaelingen doen het hun vinden. -

Alleen dit schijnd in den eersten opslag zonderling, dat zij gewis zo veel arbeid zoude aanwenden, om valsck goud te maaken, als zij tot het bekomen van het echte of onuevalsche behoefde te besteeden. -

64) Toch wel doonzien, laat zich hunne beweegredes kennen, namenlijk, dat het bedrog niet tegen hunne gelijke werkt; en het hem, door zijn zwarte natuurgenoosten niet als bezitting word aangereekend, dan na het bedrog, wanneer hij onmisbaar van dengelyk een gewin moet mededeelen, wil hij zich buiten twist (: hier palabber genaemd:) houden. -

Ter deezer plaatzen moet ik met een woord of meening uiteenzetten, het geen ik zo even zijde, van

van hunne verkeerde handel onderling, aangegeven als een hoofdoorzaak, waarom de neger zich niet al die moeite tot bekoming van goud geeft, die hij zeer zeker anders handelende zoude kunnen aanwenden. -

En der hoofdgelbreeken in de neger over het algemeen genomen is. traagheid, en zij baard als allenwegen onder de menschen kinderen, domheid en sluytheid; het vernuft, waarvan zij wel bedeed zijn, zoude zich tegen deze leedigheid, zo zeer met de menschelijke neigingen strijdende, wel verzetten, indien de verwoeste gewoontens en hetgeene zij heilig noemen, bekend onder de namen van costumes en Fetitie, dit niet meteen overwinnelijke kraagt onderdrukte, zo als ik in de onderdeeling bij de beschouwing der Naturellen reeds heb aangetoond en gezegd. -

De neger leeft in rust en vrede zolang als hij arm blijft; daar en tegen is hij wat bezittende aan alle mooglijke knevelarijen en vervolgingen blootgesteld; gebrek kennen zij niet, want nimmer mangeld het aan de eerste behoeften van het leeven, dus de aandrift tot verkzaamheid uit vrees van eenig aanvaaderende, of mogelijk gebrek, slaapt. - En met dezelve alle gevoel eener edeler beneeging; praat- en twistziek zijn zij voorbeeldoos, het eerste een eigenschap der luiheid, en het tweede word onder hun gewoed, om zich daardoor van eens anders eigendom meester te maken, dat alle industrie vermoord en ijver en vlijt verbannen heeft. -

Nammeer hij een of ander neger, de opvolger van een of andere stamvader is, dat door dien de vrouwelijke linie alleen immers grootendeels geldt, en dat de zusterszoon, en niet de zoon erfgenaem is, wel eens in jongelieden valt, en ook al zijn zij veeljaanig, bestaat zijn rijkdom in slaaven en onderhoorigen, maar geen jints in hetgeene zij vermogen noemen en hem door zijn voorzaat moogt worden nagelaten. -

hij

hij niet verminderen of geen gebruik maaken, dan
inden hoogsten nood, en met toestemming van de
familie, als daar aan deel hebbende beschouwd.
Eene particuliere neger verbergt, zo hij langs deeze
of geene weg iets verkregen of overgesonnen heeft,
zijn vermoegen op de zorgvuldigste wijze, want zo
slechts zijne naastbestaande of bloedverwanten dit
ontwaarde, zoude hij al daadelyk op de helft ver-
minderd zijn, en alle die maar iets op eene van
zijne aanverwanten te pretendeeren had, zoude
hem om de voldoening aanspreken, vijf elk lid
voor een ander lid der familie aanspraakelyk
is, dat zo verre zelfs getrokken word, dat de be-
wooners van eene plaats, en zoms van verscheiden
plaatzen, die als tot elkander behoorende bekend
staan, of als zodanig berekend worden, den eene
voor den anderen boeten moet, dat natuurelyk
dus alleen aankomt op den geene, die iets heeft,
waaron ook gevolgelyk een ieder arm is, want
ook hij, die iets verbergen heeft, zonder er eenig
gebruik van te kunnen maaken, is inde daad
zo arm als de geene die niets bezit, en dit is het
niet al, maar die eindelooze plechtigheeden, be-
stempeld met de naam van costumes verzvelgen
alles, bij elke gebeurtenis moeten 'er plechtighe-
den plaats hebben, al zouden 'er kinderen om
verpand of het laatste eigendom voor verkocht
moeten worden, om dat alle een aanzien en
alles wat bij hun van eenige waarde berekend
word, daarvan afhangt.

Daar koomt behalven al het aangevoerde, noch
dit bij, het alles overtreffende overgeloof van den
neger, een zwerm van zogenaamde geestelyke
bloedzuigers tydstert hun, en gebied en verbied
op eene wijze, die alleen gehoorzaamd of nage-
leefd kan worden door schepzelen, die gelyk aan
deze zijn. - Deeze schurken regereen en bestee-
ren nevens de hebzucht, het hart der zogenaamde
oudste des volks, die men in elke tezamen schoo-
ling voor de beslissers van hunne verschillen
houd

houd, en uit dien hoofde tot of voor hunne opper-
hoofden houden moet. -

Dit zijn doorgaans van die schepzelen, die uitge-
nomen de waarde, welk een neger over het alge-
meen genomen, voor de grijsheid heeft, onnut ge-
worden zijn, want, lettende op het geheele bestaan
van deze menschen, drukken zij alleen deze twee
beweegredenen door hunne daaden en hande-
lingen uit, namentlijk zich te vergenoegen en
anderen of liever hun gelijken woord te brengen,
mannen en vrouwen zijn van de vroegste jeugd
af aan op niets anders bedagt; wanneer nu de
meerderjarigeid het alles vervullende, vandit
genot doed vervallen, dan voede zij andere ge-
neuyten, en daar de meerdere wijsheid aan de
vermeerdering in jaaren word toegeschreeven,
staat het hun vrij, om tot bekoming van deselve
allerlij middelen bij de hand te nemen, en
in degen vereenigen zich praatzugt, twistzugt,
hebzugt, en loofmoed tegelijk, welke rechtspra-
ken uit dergelijke monden, die niet dan aller-
lij wanvoeglijke gewoontens door de instand-
houding alleen gewettigd voor zich hebben, worden
woordgebracht, zal Niklid? lichtelijk berouwen, hier
toe diend hun ten allen tijden het bigaare, dat
zij ontrent het recht van eigendom hebben op-
gevat, waaruit ook voortvloeid, dat zo de onge-
lijk hebbende de buit met hun deelen wil, heeft
hij het recht aan zijne zijde, anderzijts of tuschen
gelijstaande perzoonen, is de geene, die het meest
geeft, de beste, ende uitspraak is zeker. -

Dat dit eene woordduurende domheid, slegtheid
en armoeden ten gevolgen moet hebben, zal
Neven zo klaar zijn als het voorige ten degen
opzigten reeds bijgebracht. -

Van de zijde van den neger derhalven word
geene arbeid verrigt tot het verkrijgen, vandat
geene, dat hun ongeluk zoude uitmaaken,
en dat zij bezitten is even zo, verkeloos en dood
als het was, noch rustende in de schoot der aarde.

59/
Hunne Fetitie Heeren! over het algemeen de geraf-
-fioneerste (bij die volkeren daar zij minder te
zeggen hebben, word dit wel eens verzuimd:) hebben
in alle gevallen getoond, wel te beseffen, van welke
gevolgen het zouden zijn, indien hier de blanken
kanden mitkwamen, endat wanneer zij langs
andere wegen, en niet mit handen der natuurel-
-len het goud verkregen of konde bekomen, van
welk een schaadelijk gevolg het voor hun ende
-kunnen zoude zijn; waarom zij van alle zo-
-daanige plaatsen, waaraan den Europeer zich
slechts in het geringste laat gelegen liggen, daa-
-delijk geheiligde plaatsen (behoorende aan de
Fetitie) maken. - En deeze aanteranden is
hoogst moeilijk, doordien hunne zogenaamde
godspraken zo een onbepaald vermoegen op het
hart vande negers hebben, dat men een genoeg-
-zaam magt zoude moeten bezitten, om dit
tegen te gaan. -

En dit zijnde redenen, waarom den aanvoer van
goud zo gering is; daar koomt noch dit bij, dat
langseem groot gedeelte der bezittingen men in
den handel zelfs goud van den Europeer vor-
-derd, zodat de slaafverkoper een viende deel
van zijne betaaling in goud vorderd, voor welk
goud hij daarna die artikulen aankoopt, waar-
-voor hij andersints goud moest aanbrengen. -
Dat dit den aanvoer noch te meer verminderen
moest, volgd; waarom ook het goud bij de meeste
der handelaaren op de goudkust zelue soms
geer schaarsch is, ende personeelen bezittingen
niet zelden alleen in goederen of slaaven be-
-staan; vooral wanneer eens een of twee hande-
-laaren, die alleen voor goud hunne aange-
-bragten goederen verkoopen kunnen, langs
de bezittingen zijn afgewaaren. -

De geheele uitvoer van goud, en in het bijzonder
wat daarvan in de Nederlanden word aan-
-gebracht, is dus gering; wel is waar, dat het geen
bij afsterven of repatriëering door de ambte-

60
- maaren die gelukkig geneeij waren van eenig
vermogen te bekomen en bij afgiften alhier in
ontvangst gebragt ter mindering van 's lands
uitgaven kunnen dienen, ni zo verre dat het
- geene daarvoor getrokken word inden landen
(voor zo verre het Nederlanders zijn) verblijft;
wijl uitschotten inden landen verblijvende geen
zo daadelyk verlies is, als dat geene, dat buiten
- lands gezonden moet worden, wyl het eerste ein-
delijk weder terugkomt en het laatste nimmer.
- Doch om hier uit te willen berekenen, dat daar-
door de uitgaven tot zoodanige zinndeeling
verminderen zou, zo dat het overige wel kon
worden tegengenoegen, gelooft ik niet, dat moog-
- gelyk is. -

Het is dus even zo min
de oplevering der producten, hoe kostbaar op zich
zelve dezelve ook zijn mogen, als de noodzaak-
- lykheid voorden handel in slaaven, die voort-
- genveegende tegen de uitgaven, welke den staat
tot instandhouding dezer bezittingen moet doen,
kunnen worden beschouwd of gehouden. -

Bij herhaaling gezegd, beredeneerd op de eerst-
- gelegde grond. -

Welk! houde mij ten goede, indien ik ten degen een
wijnig onslagtig, of wel langwylig ben, ik heb
daar deze redenen voor, namenlyk, dat ik mij
overtuigd moet houden, dat verscheiden althans
belanghebbende van een tegenovergesteld geose-
- len zullen zijn, en oordeelen, dat het vel dege-
- lyk op dezelve wijze kan wordgaan, ja'er mis-
- schien niet uit een kwaad hart, maar bij ge-
- brek van een veruykender gezigtspunt zullen
bij voegen, wat kan het den staat hinderen of
dit hondert duizend guldens minder of meerder
kost? - En daarom heb ik gemeend mijne
gedachten ten degen zo volkomen mij moogelyk
nitterdrukken, wyl het geene ik verder hoop te
zeggen op deze regel gegrond is; ook daarom
dan moet ik noch met een woord spreken
over de derde reden, dien ik voornam te onder-

zoeken, en wel, of zij als een dergeliker of door
haar met elkander nigtig genueg konde beoon-
den worden, om te beandwoorden aan het staats-
oogmerk betrekkelijk bezittingen, dat is belang
en voordeel. -

61)
Bevoordeeling der Beambten. - Te landel,
welke ten kuste, en in zonderheid, die aom 's
lands bezittingen gevoerd word, is het dus niet
even zo min als de opkomsten uit de producten
te trekken, dus volgd vereenkomstig ons voornee-
men nu de vraag, zoude het genot of de benefi-
cien, die 's lands ingezetenen alhier in bedien-
ing gesteld wordende genieten, ook van eene
verbindende kraagt zijn? - Yk wil, wyl het een
hoonend denkbeeld vande rechtvaardigheid
der Hooge Regeering zoude involueeren met
stilzwygen voorbijgaan de meening van een
deportatie plaats, dat geheel strijdig met 's lands
wetten en inloopende tegens het grondbeginsel
(de wet is gelijk voor alle!) zoude zijn; waarom
ook deze meening als geen bestaan kunnende
hebben, door zichzelfe vervalde. -

Extra ordinaire onderscheidingen in het bevoor-
rechten van individueelen leden van de chaat-
schappij worden door het gouvernement met alle
recht en billijkheid vis à vis het geheele lichaam
uitgeoeffend, nameer gedaane of te doene dien-
sten of zeer bijzondere talenten dit worden,
doch daarvan is zeer onderschijden, het geen wij
hier bedoelen, dat is betraan en onderhouden van
verafgeleegene bezittingen, alleen om daardoor
voor eenige begunstigde perzoonen gelegenheid
te hebben, om in gevallen zij zulks behoeftes, kun-
te kunnen benificeeren, en in de weg te stellen
ter bekoming van het verloorenen of gewenschte
fortuin. - Dit verschil is zo groot, dat het als
een tegenoverstelling van het eerste en alle-
zints loffelike zoude kunnen worden gesteld. -

Het dus in aanvang beschouwd, zouden het
met alle veneratie voor hoogmagtige nizzettingen
niet

niet wel overeen te brengen zijn met het algemeen belang. - Doch dit is ook hier het geval niet, de eenige strekking, of helling, die het daarna zoude kunnen hebben, zoude alleen hier in bestaan, dat, daar het land of den staat zich langs de weg der desolutie van de geöcroyeete Westindische handel geöcroyeerd vond, met bezittingen, waarvan de administratie te vooren aan dat commercieel lichaam was aanvertrouwd, en in die tijden over de verdere waarde of omwaarde van die bezittingen noch niet had gedisponeerd, dezelve, (wat er van vonden moest) in statu quo bleef, dezelve intusschen had doen of willen doen dienen voor benoedigde of begunstigde perzoonen, welke intusschen, daar het alles toch ten lasten van den staat vervallen was, konde worden gebeneficeerd of bevoordeeld, het zij tot schadeloosstelling van geleedene verliezen of het verkrijgen van het benoedigde, te meer daar dezelve niet zonder toezigt of bekeering van zich zelve konde worden overgelaten, en het is ook uit dit gezichtpunt, dat wij de waagwonderde reden hebben beschouwd, die in aanmerking komt bij de overveeging, wat eigenlijk die bezittingen zijn, om na die verkegen kennis of beschouwing te kunnen overzien, wat zij al of niet zoude kunnen worden. -

Van deeze zijde nu beschouwd, maak ik geen de minste zwaaarigheid, om te verklaaren, dat met de beste intentie van de bestuurderen zo wel als aan de zijde van het gouvernement, bedoelende in de daad eene beneficeering, dit geen stapje in de schaal kan aanbrengen, dat zoude kunnen worden aangemerkt dienen of verstreken, om deze bezitting ten dien einde te onderhouden, veel min eenig het minste tegewiegt, dat wij zoeken tegen den uitgaven vanden staat te kunnen opleeveren. -

Het is door elkander geschlagen proef ondervin-

-delijk waanheid beuonden, dat van de vijf een blijft
leven; ik versta hierdoor zo lange blijft leven als
hij notorisch nodig heeft, om zelf het geringe fortuin te
kennen maaken, en dan onder dergelyke of vijf in
het getal :) in leven blyuende, zal het welligt eene ge-
lukken een noemenswaardig fortuin te maaken. -
Over een honderdtal vande vijftwintig vijf, maakt
van een honderd een twintigtal, hier weder van de
vijf een, maakt vier tenhonderd. -

Opgelooene tractementen, kleine sommen uit geringen
winsten bijeengeschraapt, zijn in deeze zin genomen
geene fortuinen, en dit tegen de kansrekening van
vier tenhonderd, is het dan een beneficie, of kan het
door den man, die door eene zonderlinge gesteld-
heid blijft leven en daarbij allerly gelukken moe-
met zich hebben, om dit fortuin te bekomen, die
naam dragen? Is het niet veel eer een draad
van keekeloosheid? en dat alles dan nog ten ko-
sten van zo veelen. - Immers geloof ik niet, dat
iemand, die eene volkomene kennis draagt (hoe
verleidelijk ook het gewin is:) van het geene verzeld
moet gaan, om het zogenaamde fortuin te beko-
men, zijne plaatsing alhier ter kuste althans
in geringe bedieningen, en voor de eerste reize al-
hier aanlandende, want: eenmaal alles door-
gestaan hebbende, of na eene herstellende reize
te hebben gedaan, weder komende, is het door ken-
nis en gesteldheid van minder gevaar, maar als
gezegd is, in geringe bediening onbekend met het
land, volken klimaat, het als een beneficie zal
kunnen aanmerken. -

Het is waar dat 'er veel behoud middelen tegen
een zo verschrikkelijk afsterven zouden kunnen
worden geïnstituueend, maar op de voeten wijze
als het tot leeden heeft plaats gehad, kan het
niet beeteren, jonge volbloedige menschen en
versleeten lichamen climateeren niet; het ver-
schil is te groot zonder kinderen van beide de
sexe hieraan te voeren, een geslacht van blan-
ken menschen te vestigen, zullen alle onder-

-nemingen in rook verdwijnen - Doch ten plaatzen
daar dit roegen zal hiervan nader, en ons in
deze alleen bepalende tot het oogmerk, of het-
geene mij daarbij bedoelde. -

Al ware het gevolglyk eene beneficie, dat het om
bovengezegde redene in de gevolgen niet is,
heeft het geene de minste verbindende kragt, waar-
om men de instandhouding der Etablissemerten
op de tegenwoordige voet zoude kunnen vorderen,
of als onschadelijk aan den staat zoude kunnen
doen voorkomen. -

64/ Naarop ik moet besluiten, dat men nemden de
aangevoerde redenen gezamentlyk, of vel afzon-
derlyk, geene of alle, die tegenwegende kragt
bezitten, welke mij vastgesteld hebben, dat daar in
voorkanden moest zijn, zullen zij voor den staat
voordeelig en van belang geneemd worden. -
Intusschen hebben hunne Hoogeloggende met al
deze veronderstelde kennis beslooten, dezelve niet
te abandonneeren en daardoor vastgesteld een
nader onderzoek, wat van zodanige bezittingen
zoude kunnen worden gemaakt, waarin ik mij
door de handelingen en besluiten vande Raad
der Americaansche Colonien en bezittingen hebben
bevestigd gevonden. - Dit derhalven te onder-
zoeken is pligt, en de taak, die ik mij zelue heb
opgelegd; dog tot beschouwing vanden tegen-
woordige staat der bezittingen behoord nu noch
dat wij dezelve elk afzonderlyk nagaan, voor
en aler vij tot hetgeen dan volgen moet over-
gaan. -

Tegenwoordige Staat der Bezittingen. - Te afzon-
derlyke beschouwing der bezittingen, bestaande
meerendeels in fortressen of versterkte gebouwen
veel al op hoogtens geplaatst, zonder eigenlyk
eenig verder grondgebied, zal ons met de tegen-
woordige staat van dezelve nader bekend maken.
Zonder verder grondgebied (: zegge ik :) om dat
de volkeren, welke zich onder de forten bege-
ven of nedergezet hebben, vel onderloorige, maar
geene

geene onderdaanen zijn, die zich alleen onderhoorigen
noemen, om de giften, welke zij ontvangen, en de
voordeelen, die hun door de in 's lands bezitting resi-
deerende Hollander werd aangebragt, doch dat
opkoud, van het oogenblik, dat den geveer de landen
geslooten houd; wat het gezach of liever, daarvan
zijne bruikbaare Kanonnen aangaat, ja! dit
strekt zeker (! des noods!) zo verre, als de kogel draagt,
maar zij hebben zich slegts te verwijderen, en daar-
mede houd alle magt en gezelschap op, dat voor
hun, die een draagbaar vermoogen bezitten, zeer
wijnig in heeft, doch voor de blanken of Europeer
van de slegtste gevolgen is, wyl hij niets be-
loven kan, als het geene hij binnen zijne muren
heeft; en op veele plaatsen zoude de bevooner
der fortrenen zich wel moeten wagten, van dit
geweldig middel bij de hand te neemen, wyl
hij vermoedelijk reeds in handen van de negers
zoude zijn, al eer hij tot de uitoeffening van
zijn kanonnen-gezach konde overgaan. -

De negers kennen de magt der blanken volkomen
en durven wel zeggen, de fortren beschermen niet
ons, maar wij beschermen de fortren; vooral in de
omstandigheid van geene onderstanden uit het
moederland te ontvangen, of wanneer de tijden
verbieden, dat eenig gewapend schip van de vlag,
waaronder zij zich dan zogenaamd begeeven
hebben, verschijnd; dit doet hun de kop op-
steeken, vooral, wanneer zij die van anderen
Matein aankhoudend verschijnen zien. -

Men moet, in wijnig woorden gezegd, alle de Euro-
peesche bezittingen (! die van de Engelse, welke
aankhoudend door gewapende scheepen onder-
steund en versterkt worden, daaronder begree-
pen!) beschouwen als door de volken van dit
land geduld wordende om het voordeel, dat zij
daar door genieten en van trekken, die er meer-
der aan toekend, zoude zich znelts op de proef
gesteld wordende, bijster verrekenen. -

Het is ook daar door, dat ik, schoon van alle

66/

onderstanden ontbloom, mij een zo goed tegen hun
kan staande houden als zij, die niets ontbreeken
en van alles ten allen tyden voorzien worden.
Dan dit is zeker, ware ik of die mij in dezelve
staat en betrekking mocht opvolgen, eens in die
ongelukkige omstandigheid van de handen te
moeten sluiten, zoude de verknochtheid, die zij
tot dus verre aan de Hollanders betoond hebben,
dadelyk ophouden, alle eerbied wegvallen, en het
zo groot rebijend gezach in rook verdwynen. -

Dan vervolgen wij ons voorneemen en letten wij op
de tegenswoordige staat der bezittingen zo als
die zich bij de laatst ingekomen drie maandelijke
lijsten bevonden. -

St Antony tot cxim. - De fortresen St Antony
tot cxim, zijnde het eerste Hollandsche fort, dat
men in het afvaren langs de kust ontmoet, is
steeds zowel in gebouwen als commercie, gelukkige
ligging, welheid en vrugtbare grond als een
der beste bezittingen beschouwd geworden, doch
kost om de grootheid van hetzelve veel van onder-
houd. -

Ten degen opzichten gelieven men
onder het oog te houden, dat alle gebouwen, die
niet gelijk de neger hutte gebouwd zijn, veel van
onderhoud kosten, en dat er duurzaam, zo als
men zegt, de hand moet aangelouden worden,
wil men het voor vervallen bewaren; dat ook de
reden is, dat veele der fortten zich in zo een elen-
dige staat bevinden, nyl de benodigde repara-
tien in der tijd niet heeft kunnen geschieden,
immers niet is geschied. -

Met het cximsche fort was het zo verre gekomen,
dat alle de platen druygden in te storten, en de
vloeren waren zo slegt, dat men vreesde daar
door te zullen zinken, zo dat bijna al wat hout
of van hout is, in hetzelve moet vernieuwd wor-
den, waar mede bereids is aangevangen. -

Dit fort is eenig en alleen goed voor den bewoner,
vanmeer hij eenig vermoegen bezit, koopman is,
en lust om te werken heeft, kan het niet missen

of hij leeft boven zijn bestaan, voordeelen, die elders niet gevonden worden; maar op de vraag in hoe verre is deze bezitting voor den lande van eenig nut?, zoude ik niet weten, wat te antwoorden, want al wilde men de forten doen voorkomen als beschermende voor den handel of handelaars, dan noch kan dit niet in aanmerking komen, wijl het wateren koorn (rijst alleen uitgezonderd) benedevaardsch beter en gemakkelijker te bekomen is dan daar; en evenwel komt het den landen per maand een aanzienlijk somme geld, ik zal de maand September nemen als de laatste van de derde driemaandelijke verantwoording. - Ook zijn de extra onkosten onzeker, gelijk bv. met bouwen of repareren het verzenden van goederen of materialen, en wat dies meerder is

	Koopm.		Holl. C ^t		Koopm.		Holl. C ^t	
	oz.	£.	fl.	st.	oz.	£.	fl.	st.
politique gagien			225	-				
Militaire ditto			29	-				
Idem kostgelden	3	4						
's lands slaven idem.	6	9						
's lands grooten idem.	-	12						
onkosten	-	3			10	12	254	-

Wanneer men nu deze tien oncen twaalf Engels koopmanschappen eens mede tot Holl. C^t brengt; en de augmentatie door eene reductie van twintig procent daar weder afneemt, meerder zal het in den tegenwoordigen tijd alles door een geslagen niet maken of bedragen, want alhoewel er artikelen zijn, die tot koopmanschaps prijs zeer hoog gemonsteert worden, zo is al wat goederen zijn, belend onder de naam van panegoederen, omdat de tendelap van de natureel een saam genaamd word, zo hoog in prijs gestegen, dat slegts eenige nijnige iets, doch de meesten niet kunnen gemonsteert worden, waarom ik dan ook door den ondergeslagen de reductie, of zo men wil de augmentatie van Hollands courant tot koopmanschappen niet boven de twintig procent schatten durfde, en in gevolgen hiervan dan zoude

deze

deze tien oncen twaalf Engels bedragen drie hon-
dert vieren veertig guldens, deze gevoegd bij de
 twee honderd vieren vijftig guldens maakt in
 Hollands courant vijfhonderd achten negentig gnl-
dens 's maands, zonder gelijk ik gezegt heb de
 extra ordinaire uitgaven, en dan alleen bezet
 met een Resident, verzeld van slechts een Adsi-
tent en agt man militairen. —

gevolgelyk lxviii kost in een goede staat zijnde
 alleen maar voorzien als boven per een jaar
zeven duizend een honderd zes en zeventig gnl-
dens.

Hollandia aan Poegueskou. — Daarvan nu
 volgt de mine van Hollandia aan Poegues-
kou, reeds gelijk aan een puinloop in een wil-
 dernis, waarvan men bij verleegenheid eenige
 klinkersteen en laat haalen, om dat men het ander
 zints noch van waarde zijnde geskiet van daar
 niet vervoeren kan; hier zijn dus geen extra
 kooten, zo het dit niet geheel zijn?

	oz.	£.	£. st.	oz.	£.	£. st.
Militaire gagen			3 -			
'slands slaaven kostgeld	1	14				
militaire idem		6 1/2				
'slands grooten		12		3 1/2	3	-
Wanneer wij weder op de voorige wijze handelen word de 3 oz. 1/2 £. met de reductie van 20 p ^t c ^t						97 -
Dus per maand						100 -
gevolgelyk per een jaar						£. 1200 -

of nu ten bewaring van het recht op het territoir dat
 zeer zeker van niemand begeerd of geeigend zal
 worden, deze uitgaven nodig, en wel besteed zijn
 mag ik niet beslissen. — Dan gaan wij verder. —

Weld? houden mij altijd ten goeden eene zeekere
 eigenwijze van schrijven, daar ik mij zodanig
 aan heb overgegeven, dat ik dezelve niet kan
 afleggen, immers niet, wanneer ik recht harte-
 lyk mijne meening wil uitdrukken. —

Dorothea tot Clecoda. - Het fortje of eerder de fact-
 -torij Dorothea tot Clecoda is het belendende aan
 de ruïne van Hollandia, dit klein gebouw is in
 een vrij goede staat, maar tot welk einde kan ik
 al mede niet beantwoorden, wel is waar, dat
 er in de nabij gelegen bosschen zeer schoon hout ge-
 -vonden werd - doch dit is in bezit van de Natu-
 -rellen, die het zo nu en dan bij de bewoener van
 het fort ter verkoop komen aanbieden, en het zagen
 niet verstaande, zijn de planken of deelen slegt
 van elkanderen gespleeten, dat de waarde be-
 -neemd door de ongelijkheid van dikte, welke het
 notoir door deezze wijze van verdeelen verkrijgen
 moet; overigens heeft dit plaatje niets byzon-
 -ders dan een zeer goede en overvloedige beesteld,
 en dat de bewoener van het fortje Dorothea ge-
 -makkelijk een zeer onkostbaar leuen kan voeren;
 wat het commercieel betreft, dit hangt bijna op
 alle plaatzen vandes koopmans vermogen en goede
 geest af. - Dit eigendom echter vordert het
 volgende onderhoud, en vordert zo nu en dan
 noch al eens extra ordinaire onkosten. -

	oz.	£.	ƒ. st.	oz.	£.	ƒ. st.
Politique gagen			100 -			
Militaire idem			6 -			
idem kostgelden	-	13				
's lands slaven idem	1	10				
's lands grooten nihil						
Extra onkosten	-	5		2	12	106 -
Wanneer wij ook in deze op de voorschreef wijze kan- -delen, wordde 2 oz. 12 £. met de reductie van 20 p.c. Dus per een maand ...						88 -
gevolglijk per een jaar ...						194 -
						f. 2328 -

Batenstein aan Boutrij. - Al weder volgd de
 -fortreue Batenstein aan Boutrij gelegen als op
 een berg, zeer oud en dus meest swaazien van ver-
 -giftigde insecten, voorde commercie zeer wel gelee-
 -gen, doch nadat de houtzagerij van daar ver-

plaatst is, ni geenen deelen van eenig nut, ten-
 -zij men het expedieeren van de postbodem, welke week-
 -lijks van Elmina naar etrim en zo weder terug-
 -gaat, daarvoor moogt houden. -

Althoehoon de houtzagerij vom hier verplaatst is,
 naorst denkelyk, om dat men ter plaatzen, daar zy
 heden gevestigd is het benoedigde hout op geringen
 afstand bekomen kan, vind men er noythans zeer
 goede soorten. - Alhoewel daar heden geen ge-
 -bruik van kan worden gemaakt. - Glet deeld dus
 mede in het lot vonde reeds opgenoemde. -
 Evenwel bedraagt het ordinaire onderhoud behal-
 -ven het extra ordinaire :

	og.	l.	f.	st.	og.	l.	f.	st.
Politique gageien			100	-				
Militaire idem			9	-				
Idem kostgelde	1	3 1/2						
Inlands slaven idem	2	7						
ordinaire onkosten	1	10 1/2			5	5	109	-
als boven vond door de reductie van 20 p ^{ct} c ^t de 5. Oj. v. E. koopman- -schappen								170 -
Dus per maand								279 -
gevolgelyk per een jaar							f.	3348 -

Wanneer nu deeze bezitting in een behoorlyke staat
 zoude worden gebracht, dan ook moogt men alleen
 op de muuren rekenen, al het vergaane en opge-
 -lapte houtwerk behouden nitgebroken, de muuren
 etes afgebikt en op nieuw geplytend te worden, waar-
 -toe een aanzienelyke somme gelds zoude worden
 vereischt, en zonder dit zal het ook veldra van
 dat van Hollandia gelyk zyn. -

Wydere volgd nu Witzen :

Witzen tot Taccorarij. - dan Taccorarij zynde
 meede niet dan eene huizing of factory, even-
 -wel in vrij goede staaten door de onlangs over-
 -leedene houtzagerbaas Schiebel veel verbeeterd
 en vel onderhouden, want het doet zeer veel af,
 of den bewoener van deeze of geene bezitting de
 hand

land aan het locaal, dat hij bewoond houden wil, dat men meest zo niet alleen vindt bij de geene, die lust hebben, om hier te vertoeven, dan zij, die alleen verschijnen, om zo ras mogelijk weder te vertrekken, zich vergenoegen met eene van lekkagie beuylde slaappleats en veilige berging van hun goed en slaven, mede een reden voor het generaal nerval der zogenaamde buiten comptoiren. -

Deze bezitting is in zo verre van nut als dezelve diend tot opslag voor het gezaagde hout, dat uit de bosschen word aangebragt, en van daar naar Elmina of elders der bezittingen, daar men zulks tot reparatiën nodig heeft, vervoerd word. -

Tusschen beide zij het mij gevoelofd aan te merken dat het milandsche hout, zo als het aan deeze en op anderen plaatsen in de bosschen gevonden word, onontbeerlijk voor de gebouwen in dit land is, vooral voor dat geene, dat aan de lucht word blootgesteld, en daar de boesen zolderingen, waar men het zogenaamde plat oplegt, mede gezolderd word, zo ook voor de bebloeringen fusselen eerste en tweede verdiepingen, of van pakhuys tot bovenkamer, om dergeliker duurzaamheid, dat het namelijk zo spoedig niet verbrand of door de mieren word doorgeboord. -

Om meteen woord van deeze zeggwijze eenige nadere Explicatie te geven, diend dat het spoedig verbranden van de boesen zolderingen word veroorzaakt door vogten en zonneschijn en het doorbooren van de bebloeringen door de mieren, welke uit de grond opkoomen en in de kelders of pakhuizen bij millioenen in getal gevonden worden. -

Men dekt de gebouwen algemeen hier vlak, slegts een klein weynig afhellende voor de afloop van het gevallen regenwater; om nu de doorslag van het water in de vertrekken van het gebouw te verhinderen, zalegt men, wanneer de bovenbalken met planken of deelkoud bekleed zijn, daar een muure op van twee klinkersteen, de een op de kant gezet en de tweede op de vlakke zijden daarop en overheen ge-

-legd, voorzien van en gemetgeld met de beste
kalk: daarna werd deze liggende muur zo
lang opgepolijst, en met cement gepapt, dat
daar ook bij de sterkste regens geen drop door-
-valt; echter bij aanhoudende regens neemt de
muur vocht in, dat doorslaat in het hout, of de
zoldering, dat daardoor roestig geworden en veek,
bij de daarop volgende zonneschijn verbrand; van-
-neer deze zoldering nu van gewaar inlands
hout gelegd is, kan het eenige jaaren dueren,
daar het anderszints van Europeesch greene of
ruwen hout daadelyk weg is. -

Even zo is het gelegen, met de mieren, wanneer
die uit de grond opwaardsch stijgen, dan is de be-
-vloering van Europeesch hout in eene ongelooftijke
tijd doorgeboord, daar het harde effriaansche
hout aan hen in allen gevallen ontembaar
gemeld evenvel, meender weerstand bied. -

Het is (om weder terug te treden;) ook daarom,
dat het Inlandsche hout voor onontbeerlyk mag
gehouden worden, dan of de onkosten daar dan
gespendeerd, voor geene vermindering zoude vat-
-baar zijn, dit staat te onderzoeken. -

De ordinair onkosten al naar dezelve maand
berekend en opgenomen bedragen
per een maand f. 551. - , gevolgelyk per een jaar
f. 6612. -

72/ Hierbij nemen men nu in aanmerking, dat bly-
-kens de opgaven der Politique gagen zieh daar
alstoen alleen bevond de houtzagersbaas, welke
tevens als commandant ad interim van de fort-
-reue of liever de factory geconsidereerd werd, wyl
er anders een tweede resident geadviseerd door
een eldristent boven en behalven de houtzagers-
-baas had behooren te resideeren, dat het gezegde
montant nog merkelyk zoude geaugmenteerd heb-
-ben. - Nog een woord: ellet betrekking tot de
houtzagerij en een mede oorzaak van de kostbaari-
-heid, wyl het afgeleevende hout met de onkosten
daarvoor gespendeerd, geen best paralel ma-
-ken. -

Ik zal bij dit en voor het vervolg verschooning vragen, dat ik begeduld moet rekken; ik gevoel zelve het onaangename van zich over kleinigheden te looren onderhouden, doch ik kan er niet buiten. -

Ik ontzag geene moeite noch spaarde geene kosten, om al het geen den bande betroof, of berekend konde worden daartoe betrekking te hebben, zelve te bezien, zelve te beoordeelen, om bij verslag te kunnen zeggen, dit bevond ik alzo en niet, (men zegt) en ook daarom ging ik deeze zogenoemde houtzagerij inspecteeren. -

In de bosschen op de afstand van de zee van 2, 3, 4 en meer uren verspreid, vind men onder anderen hout dan ook deeze boomen, waarvan men gewoon is, planken of deelen te zagen. - Zy zijn alhoewel hoogstammig echter zeer onderscheiden van de capoboomen, waarvan men hier te lande de roeischuiten of canoas maakt; echter zijn dezelve zeer zwaar, zodat de boom geveld zijnde en de blokken van 12 voeten lengte uit het rechte gedeelte der stam gehouwen voor zo veel maal 12 voeten als dezelve kan uitleveren bereid en vierkant bekakt zijnde 2 voeten rhylandsch en meer duimen houden. -

23
Mit dit gezegde volgt al aanstonds, hoe wij nighout een zo ontzacht verwekkende boom opleeverd, dat om den overloed en de geringen waarden, die zij daaraan hechten, van geen het minste belang is. - Boven de grond hakken zij de stam af, en laaten hem vallen, zo het best kan, zagen dezelve op de gezegde lengte van twaalf voeten door, bekakten het pond tot een vierkant, brengen het vervolgens over of boven een tot dat einde gegravene kuil over een dwarshalk welke over den kuil legt, tekenen op het blok de saagsneeden af en met de zogenoemde kroonzaag vangt men aan, een man in de kuil en den anderen op het blok te zagen, de kortleid van maar twaalf voeten is noodzakelijk, om dezelve over het smallen en kronkelige voetpad door de bosschen te kunnen verwoeren. -

Glet overige des booms laten zij liggen en gebeurd het, dat dezelve met een der kruinstammen over de voetweg gevallen is, ja dan zullen zij daar een paar voet tusschen beiden uithakken van de breedte gelijk de weg is, doch voor het overige blijft alles liggen zoals het gevallen is, met al wat dergelijke geweldige boomen in hun val meede nemen, of dit de woestheid in een wildernis vergroot, laat zich verbeelden. —

Toch dat ik voornamelijk hiermede bedoelde, was, om te doen zien, dat langz dergelyk een weg er in evenredigheid van de uitgaven niet veel hout kan aangewonnen worden, dat noch verergert door de dwaaze gewoonten, dat de slaven elk avond terug en elke morgen wederom boskwaards gaan, daar verscheidne uren van den dag mede gesleeten worden, en hun vermoeid op de plaats doet komen, daar den arbeid beginnen zal; evenwel is het hout om boenaangevoerde reedenen alermooi zakelykst, schoon dit laatste, namentlyk de handelwijs der slaven een misbruik is, dat verholpen zou kunnen worden, en vellygt dat de geheele verplaatzing der houtzagerij meer in de nabijheid van een der rivieren, daartoe het meesten zouden afdoen. —

Orange tot Sacondée. — Ellvender komen wij aan 's lands bezitting, genaamt Orange tot Sacondée. —

Deze Fortresse is, wat de instandhouding betreft, veel meer dan anderen geconsereerd gebleeven, is lustig en aangenaam gebouwd, vrijwel gemonteerd en in een goed oord gelegen, maar overigens is het er meede gesteld met betrekking tot het nuttige of noodzakelyke voor den landen als met die van Cxim, Cceoda of Boutrij en het grootste inconvenient aan deeze plaats is daar te boven nog gebrek aan water, zoodat het voor den Europeer drinkbaare soms drie en meer uren ver moet gehaald worden, vooral in de drooge tijden, en daar het bijna onmiddelyk van agteren door de bosschen gedekt

en de jurisdictie van het oeverland hier ter plaatzen zeer smal is, gremende het Wassaraasche land onmiddelijk daar achter, moet het korn van een of anderen zijde worden aangebragt, zodat hier geen schip ter vervulling van belofte ankerd. - Het onderhoud intusschen op dezelve wijze berekend bedraagt per een maand f. 274.10, geoolglijk per een jaar f. 3534. -

Op deeze bezitting bevindt zich meede slegt een beombten zonder verdere adjuvantie met drie militaire, een aantal dat tot bezetting van eene forteresse geheel ontoereikende is; dus alles zo gering als immer mogelijk is en niet berekend het jaarljke onderhoud van onontbeerlijke reparatien, en echter bedraagt het toch het gezegde montant. -

St^e Sebastiaan tot Chama. - Hier aan volgt de forteresse St^e Sebastiaan tot Chama. -

Deeze viend van ouds her voor sene van de belangrijkste gehouden, zo wel ten diensten van den lander, door het leveren van canoas, als met betrekking tot de commercie en als zeer voordeelg, wanneer 'er Fransche koopvaarders op de kust voeren, voordentydelijke koopman, resident, of commandant, welke hetzelve oecupeerde. -

Wat de forteresse op zichzelve aonbelangd, is zo wel voor defensie, alster bewooring wel aangelegt, echter niet anders zich verweerende al tegen de naturellen, of wat van de landzijde daar tegen moegt vaden ondernomen, nyl van de zeezijde ook niets te vreesen valt, gemerkt er (van het land beschouwd) aan de rechterzijde een rif van rotgen nizee steekt, dat door groote scheepen op eene genoegzame afstand moet worden vermijdd, nyl men niet de efricaansche roeischiut tuschen hetzelve en de lings uitlopende oever, gerustelyk uitloopt en zee neemt, lings of rechts, waar men zich zelven naar toe begeeven wil. -

Het is eene groote defensie voor deze oevers, dat men dezelve niet maderen kan, dan met de vaartuigen van dit land. - Hieraan is Elmina alleen uitgezonderd, waar men

men in de rivier tot aan de kaaij van dezelve met slaepen, boots en zelfs grootere waartuigen kan aanlanden. - Van de bouzijde is deze bezetting belemmert van een bergachtige grond, en grootendeels van agteren te veel gedeekt met nabij zijnde bosschen, behalven het algemeen gebrek aan alle bezittingen - Cruveveur aan cleera hiervan alleen uitgezonderd - dat de crommen of negerdorpen te dicht aan, en soms om het fort heen gedrukt zijn, dat, en schoradelijk voor de gezondheid van den Europeer, en gevaarlijk voor zijn gezach voerende existentie is. -

Wat de fortrese inwendig belangd, is het even als met het Chrimsche geleegeen was, alle de zolderingen zijn reeds ondersteut met zo vijnig vooden mogelijk alles wat van houten eijzen aan hetzelve nodig is, moet worden hernieuwd. -

Want het is met het ijzer als het hout geleegeen, ja veelal verduurd het hout het ijzer, evenwel beiden zijn spoedig door de lucht ontbonden, gelijk het hier met allenlij, vooral zogenaamde doode lichaamen gaat. -

Het nuttige van deze bezitting van den landen hebben ik gezegd, bestaat voornamenlijk in het leeven van de benodigde canoas of roeischeuten. -

Het wel geleegeen van de commercie is particulier even gelijk den handel van den commandant of resident met de Fransche koopvaarders is, aan wien zij behalven de vires ook canoas leeverde, onontbeerlijk voor hun niden handel aan de beneden kusten. -

Het eerste gedeelte is het dus daar het middege op aankomt, ik vinden mij verplicht, om de kosten en uitgaven, welke daartoe worden vereischt, dit zo als ik omtrent de houtzagerij deed, een vijnig uiteen te zetten, om het voor Niel Ed. meer kennelijk te maken. -

Heteinde waartoe de van hier geleeende canoas gebruikt worden is twee leedig - eendeels om te dienen voor werk canoas bij de fabricagie, en

andendeels, om na dat dezelve betimmend zijn, te dienen - voor de Portugeesen, of liever de Brasiliaanische tabakvaarders, welke dezelve almeede op kunnen rijze naar de beneden kusten benodigd zijn; dit laatote, de levering aan de Brasiliaanen word voornamenlijk bij de canoahandel bedoeld. -

Zoek verledig M^ol Edele Heeren! om ook af met mij te bezien de plaats, daar de boom geworden is, alwaar men deze en dergelijke vaartuigen zonder eenige laswing of teramenstelling uithoudt. -

Een viende uur gaans beneden Chama, is de mond of uitwatering eener rivier, zeer zeeker de schoonste, die ik in mijn leuen bevaeren heb, aan de mond derzelveu leggen zandbanken, doch de opening tuschen dezelve gedoogd, dat men met de vloed met canoas, of ook wel andere kleine vaartuigen daar binnen stevend, vijf met de Eb door de sterke afloop der rivier het meender moeilijk zoude zijn. -

Een zeer groote kom of plas, welke zijdelings de mond lag, heeft zich door een doorbraak met dezelve vereenigd, waardoor hoogst waarschijnlijk de uitwatering vergrooten en dus vervolgens wel beter bevaarbaar worden zal, immers zoude dezelve door de natuur een vijnig te hulpte komen, beter bevaarbaar kunnen worden gemaakt. -

Zoodra men zich tuschen de eigenlijke boorden der rivier bevindt, word het water gelijk aan een spiegel, en de oevers tot in het water met dicht in een begroeiide bosschen bezet, hangende de in elkander gewassene boomen op zoene romanesque wijze over deeze aangename stroom heen, dat de pen het niet beschrijft noch de penneel het afbeelden zal. -

Zij zal de breedte hebben, die den elmsitel voor de stad Amsterdam heeft, en een uur of drie opwaards heeft zij noch dezelve wijte, alsochon daar reeds in twee armen verdeeld. -

Het water is zoet tot aan

de

de mond van de rivier toe, schijnd in de rivier zel-
-ve vermengd of liever gecouleurd door eenen
graauwachtig klei zo als bij het bezinken of door
een leksteen vloeijende geblijft, wordende dit ver-
-medelijk veroorzaakt door de gronden, waaroer
het water van de bergen afvallende loopt, schoon
het zo wijzig is, dat men daardoor varende, re-
-vens zijn boord 'er van schept en drinkt met de
gmaak, dat goed water in een heet klimaat leeft.

Haar diepte is tot aan de boorden vrij aan-
-merkelijk, zodat men onder het lommer, en zelfs
wederzijdsch onder de boomen, immers zo veel
plaatsen doorvaart, zonder van de grond noch
iets gewaar te worden.

Men ontmoet een en een half uur op de zelve in
de midde een ondiepte met een boven water
zichtbare klip, doch de breedte wederzijdsch is zo
groot, dat daar een linesschip zonder de gering-
-ste zwaringheid te hebben, zoude kunnen voorbij-
-vaaren.

Na ontrent twee en een half
uur opgevaren te hebben, ziet men de gronden
een wijzig rijzig worden, ende de rivier zich in
tweeën verdeelen; in de verdeeling van de zel-
-ve (1 mijl 'er eene vereeniging dwers tuschen de
twee armen plaats vind:) leeft een eiland, dat
bij de aannaadering een der schoonste verschie-
-ten tekend, die de kunst voor onnavolgbaar
houden zou.

De bewooners van dit eij-
-land zijnde kooplieden, die de canoas of laaten
hadden, of ook wel van de vander landwaard in-
-woonende boschnegers overneemen, om die daar
na aan de Chamaasche koopman te verhande-
-len; op dit eiland, mij zo goed mogelijk na de
voordgang der rivier opwaardsch, informeerende
spraken zij van vier en meer dagen varende,
-eer men nog kwam aan de plaatzen, daar de
gwaarste boomen stonden; doch dit had ten doel
om mij de vorderen opvaart tegen te maken, wijf
het bij dezen neger koning kwaad vermoede baar-
-de, dat de allergrootste van de blanken dat
noch

noch nimmer had plaats gehad, met een canoa op de rivier kwam, en vervolgens mi het bosch wilde gaan, om de canoa boomen te bezigtigen, dat na zijn manier of wijze van denken (als hetgeene kwaad - de oogmerken had:) een groote zottheid was; daar hij nu evenwel mij voor zo zot niet aangag, kweekte hij aqterdocht. -

Toch de regeerkoningen wel kennende, stapte ik mi mijn vaartuijg, en liet mij in gezelschap van eenige keeren, en begeleid van een der Eilanders tot het eerstvolgende negercon - oproeien, dat de eenige plaatzen zijn, waar men aan land kan stappen, nyl overigens de oevers met zo dicht ineen begroeide bosschen en kruipel - hout bezet zijn, dat 'er geen doorkomen aan is. - Na aan nog een en een half uur opgevaeren te heb - ben, stapten wij aan land, en gingen bosch - waards het land in, een zeer vermoeiende marsch bragt mij daar ik wezen wilde, om schoon ik die verschrikkelijke boomgewassen reeds elders ont - moet had, dezelve op deze plaats, die voor de woonnaamste daarvan gehouden word, te zien. -

Daar het natuurlijk is, dat de digts aan zee zijn - de het eerst worden afgemaakt, en dergelijke ge - vaartens in de natuur veel jaaren behoeven, om tot die geweldige groote uitte zetten, volgt, dat alleen enkele keeren daar, die voor heilig ver - klaard zijn, blijven staan, maar overigens op grooter afstanden van de zee moeten gezocht en gevonden worden dan waarheen wel plaats vond.

Het gevaarte waar uit men schuiten of canoas houwd, tot vijftig voeten lengte, en zes voe - ten breedte toe, is een regt stammige boom (de capo - boom, waarvan men zegt, dat zij elke vier jaaren bloeien) die aan de voet of het onderlein - de doorde natuur om deszelfs geweldige kruin - en dus topzwaarte voorzien is geworden van schuins aan dezelve ingegroeide schooren of steunfels, die een zeer groote ontrek open in den grond om den boom beslaan, - de hoogte van de - ze steunfels is een reedig aan de nooddrift, waar

— om zij zijn, en wel veertien en meer voeten hoogten
hebbende, eer de zuivere recht opstaande stam be-
gint; deze is van een geweldige hoogte, tot dat
de rechte stam zich in verschijde boomen verdeeld,
en deze in stammen en takken, met een kloek en
evenreedig loof, zodat de beschouwer voor het eerst
dezelve beoogende in die ogen blikken zich niet
gevoeld. —

Ter gelijck een schepzel tot
deszelfs val veroordeeld, hakken zij boven de schoors-
steunsels af; gevallen zijnde bepaalen zij zich
tot het midde deel van de stam, en schrijven na
de dikte van dezelve de lengte van de te maakene
canoë af, wijl de stammen hoe dik de boom ge-
worden is, altijd veel te lang zijn voor de aange-
nomen evenreedigheid van wijte tegen langte
van deze vaartuigen. —

De eerste arbeid
aan het stam gedeelte, dat dienen zal, is van boven
af te delen op een derde van de geheele dikte des
booms, dit vlak gemaakt, tekenen zij het beloop
van het vaartuig met de onderscheiding van voor
en achter einde. Daarop af, daarna beginnen zij
met guseijzers dezelve uit te hollen tot een behoer-
lijke diepte, en dit verrigt zijnde, hakken en steeken
zij daar van buiten af, dat zij oordeelen daar te
veel aan te zijn, tot de dikte van bodem en boor-
den bepaald is, het overige van de boom blijft
meede leggen. —

Het vaartuig aldus be-
reid, word door openingen in de boschen gelouw-
en, door een veeltal menschen tot het maast bij-
zijnde water, in de rivier gebracht en af drijven-
de naar de stranden en zo vervolgens verder
vervoerd. —

Tot gebruik zijllende die-
nen, worden daar kniehouten in, en ijzere ban-
den omgelegd, de boarde betimmerd, en het
vooreinde tegen den overslag van het water in
de brandinggen met een beschutzel van twee
voeten hoog voorzien; en met deze vaartuigen
worden menschen en goederen langs de kust
vervoerd; het geen wij gewoon zijn kiemen te noe-
men, zijn hier schepers, die met steel of stok

en al vijf voeten lengte hebben; het blad of de
slepe is puntig, en in de midden, daar de ronde
stok 'er schijnt in te schieten, een weinig dikker als
de kanten of eindens van de slepe. - Maar de groo-
te van de canoa worden handen gevorderd, even-
wel is het hoogst getal een en twintig. -

Ik deed deeze uitstap met de canoa geschiedenis,
omdat een ding, dat zo dikwils genoemd word, ook
behoorde getend te zijn. - Ik verhaale dan, dat
het gebruik tweeledig is, zo tot werk canoas als
tot den handel met de Brasiliaanen, zo als ik
reeds boven gezegd heb. - In de uitgaven nu
voor deeze fortresse komt de post voor, welke tot
of voor den inkoop met een benevens de onkosten,
welke op de inkoop en het vervoeren van zoda-
nige waartuigen vallen, gespendeerd word, en
waaran des, moet men veronderstellen, drie vier-
den in ontvangst weder terug komt, spruijtende uit
de betaaling, welke de Brasiliaanen gehouden
zijn, alhoewel in tabak; daarvoor aan den lan-
den te geeven. -

Al als van de voorrige bezitten-
gen de ordinaire uitgaven opgeteekend te hebben,
zal ik de Eer hebben over die post en de canoa-
handel met de Brasiliaanen mijn gedagten ten
nederstellen. - Het onderhoud van de maand Septem-
ber bedroeg f. 461. 10, geolglyk per een jaar f. 5538. -

De canoa handel door elkander genomen per een jaar
f. 1728. - Dus een en ander bijeen geooeft per jaar ...
f. 7266. - Ingevolgen deeze begrooting zo hebben wij
drie vierden van de ingekooften canoas voor den han-
del met de Brasiliaanen gesteld, en gezegd voor
zeven en twintig canoas na de koopmanschapsprijs met
20 pct^t gereduceert te hebben, bedraagd de uitgaven
vijfdeuzend een honderd en vieren tagtig guldens; deeze
uitgaven word door de betaaling van de Brasiliaa-
nen weder in ontvangst gebracht, wyl het viende
gedeelte (dat is voor negen canoas als verkeanoas
beschouwd een duizend zeven honderd en agt en twin-
tig guldens bij de onkosten, alhoewel niet eeniglyk
voor het Chamaasche fort dienende aldaar in uit-

-gaven gebracht en gesteld zijn. -
eten is echter gehouden van te zeggen, dat alhoewel
de jaarlijkse uitgaven voor het fort te Chama aan-
zienlijk zijn, zij evenwel noch voor een der multigste
moet worden gehouden, voor al wanneer men in aan-
merking nemen, het geen omtrend de gelukkige ligging
van hetzeven lager en daar zynks meer vaegen zal,
door mij zal worden gezegd. - Wat den handel met
de Brasiliaanen, het leveren van canoas betreft
(: dat mij op deeze plaats handelende van canoas wil-
len invullen :) deze is winstvallig; komen er nymige
dan. immers kan dezelve voordelig zijn, doch ko-
men er veele, dan is dezelve met costumes en al
die men hun voor den landen moet afpersen, noch
schaadelijk, omdat het een artikel is, dat spoedig aan
bederf onderworpen is. -

Men moet de canoas, die van Chama worden aange-
brengt, koopen, hoe veel ook, of wanneer zij deselve
aangebrenge; doet men dit niet, dan brengen zij
dezelve naar elders, of laten den arbeid steeken
en geneeren zich met het maken van kleineren of
vischers canoas, daar zij altijd van kunnen afko-
men, daardien dezelve langs de geheele kust be-
geerd en gewild zijn. -

De canoas dus door de Chamasehe commandant in-
gekocht, worden naar Elmina opgezonden, en geen
koopd gebreken daaraan zijnde, is men om dezelve
reden als boven verpligt, die te accepteren; gaat
het gelukkiglijk tezamen, dat den aanvoer en de
komst der Brasiliaanen gelijktijdig is, dan is het
wel, maar dit zo niet zijnde, dan gaan er on-
danks alle voorzorg verscheiden verlooven, ende
Brasiliaan zijnde, dat de worm bereids in het hout
is, zal wijgeren, om die aan te neemen. -

Reeds is gebleeken, dat elk canoa aan Elmina aan-
gebracht op zes oncen koopmanschappen moet beree-
kend worden, dat in kolle^t met de reductie van
20. pt. c^t op een honderdtwee en negentig guldens
komt; het betimmeren boven omschreeven, word
met arbeidsloonen el^o mede op een onceragt en -

gels berekend; dit gevoegd bij de eenhonderd twee-
en negentig guldens, zo koopt dezelve Holl. c^t twee-
honderd twee en vijftig guldens; daarvoor nu be-
taald de Brasiliaan zestien rollen tabak, die van-
neer dezelve daadelyk uit 's lands magazijn in
betaaling konde gegeven worden, elk pies vijfen-
twintig guldens waarde heeft, en gevolgelyk de twee-
honderd twee en vijftig guldens uitgaaf, vier hon-
derd guldens zoude opleeveren; doch men zoude
zich verrekenen, als men dit voor doorgaande en
als wel berekend wilde opneemen, wyl men bij-
zonder, al er overvloed is, de rol tabak, het ka-
zard van bederven daar binnen berekend, niet
hoger dan op zes Engels of vijftien guldens schatten
moet, wanneer de zestien rollen maar twee hon-
derd en veertig guldens bedragen; volg hierbij
de schaden, die men lijden moet, door canoas in
voorraad te houden, waardoor er verschijden, die
evenwel ook honderd twee en negentig guldens ge-
kost hebben verlooren gaan. —

Wél is waar, dat de geene, die op slaaven kostgelden
kunnen uitgegeven worden, tot koopmanschappen,
berekend met honderd p^c gemonteerd worden,
ook de rollen tabak, die zij als costumes in de
plaats van een bestaan gehad hebbende recognitien
geschenken geven, het schadelijk tegen veegt. —
Maar dat deeze handel dat voordeel zoude aan-
brengen, als men vooreen dezelve beschreef, is
bejyden de waarheid, dat echter zo beschouwd
moet zijn geworden, toen men de levering der
canoas aan den landen genomen heeft. —

Wél Ed: zullen wellygt de tegenbedenking ma-
ken, dat men de tabak dan daadelyk moest
uitgeeven; dog dit hangt van de betaaltijd af
en ook kan men loogst een derde van de te doe-
ne betaling in tabak laten voorkomen, en
om dezelve op gagen uittegeeven, zoude een
wanbetaling zyn, wyl men wanneer er over-
vloed is, in welke tijden dit zouden moeten
plaats vinden, men die niet verkopen kan, ge-

markt in die gewalen, daar de Braziliaan alles, wat hij van de naturellen heeft of beleeft, met tabak betaald, alle de wam negers voorzien zijn, zo dat wanneer 'er kort op den anderen twee of drie tabakhandelaars komen, de tabak bijna gem. waardscheeft; daar komt dit noch bij, dat de wamoor van chmericaanseke blad tabak dege kamdel in rot of Ba-huatabak merkelyk tenaarsdeeld. - Het is dus bangs geene weg, met alle mooglyke voorzorg tot voraenveering oebnyk, om de schatters door het deurf voraenigpaakt, voraete komen. - Eindeligh moet ik als tot de camarkandel nog bekoende 'er dit toevoegen, dat de inkoop van degele alleen voor goetden, ook wel polaeer en geveeren, maar voor geene andere artikulen kan geelieden, zodat de daarvoor beeteed vordende koopmanschappern in pyggen met goerd byna gelyk staan, dat in gulte schaarveke tyde van goetden een grote last is. - Ureedenburg, tot commany. - En keirmede van clamaa apitaprende, zo ontmacten wij als nu Ureedenburg tot commany, dat in zo een slechte staat is, dat men het wygelyk in vop avakel noemen mag, ja het eenige, voraevon het noch van nut of dienst goede kunnen zijn, bestond velligt, om van het overreket in de maktyheid een potonyhuis te bouwten; kaart is het bevoont geworden door den resident schullen, welke yek gedeeltyk aldaar en gedeeltyk aan Umina beoont, yinde het slechte twee en een half uur voan Umina; deek dege voraeden yinde, is het van twee militarie en eenige slaaven overgelaten, alhoevel de keer van der zes als tweede resident vora die begything is vityponden. - De ordinarie onkosten ook over degele maand, en dus by het veen van den resident schullen bevedent voraen f. 191. - gvooglyk per een jaar f. 2292. - Wanneer men nu de politygnes pagie (f. 115) keivan aftrieht, alodan vemminderet het montant tot de gevinge somma van negentondenden twaalf gulden voor een jaar; voraen het als met 'hal-

- landia gelegen is, namenlijk volstrekt onnut, van-
- neer zeer zeker de vraag, in aanmerking koomt, of
- het aldan noch niet te veel is?

Dan, daar leden, al word de man aan Elmina onder-
- houden, het appointement vande 2de Resident van
- der Toes, daarbij moet worden geteld, zo is het eenentwint-
- tig honderd twaalf guldens, wanneer het van meerder
- belang word, en ten minsten, wat het laatste belangd,
- zoude behooren ingetrokken of veranderd te worden,
- en dezen ambtenaar elders geplaatst, wyl hij daar
- niet verblijven kan, en boven dat, ook door de tijds-
- omstandigheden gedrongen geworden is, om alleen
- voorzien van zijn linnen en kleederen, alhier te
- verschijnen, dat geheel ongenoegeaam is, om op een
- der forten geplaatst te worden. -

Wij zullen het hoofdcasteel laten liggen tot wij de
- onderforten, gelijk wij die van de bovenzijde be-
- schouwde en nagegaan hebben. -

Claron tot Clouree. - Also volgd de fortesse
Claron tot Clouree. - Dit fort is hechten sterk,
- grotendeels van klinkers gebouwd, wel is waar eeni-
- ge kleine appartementen zijn door het vergaan der
- zolderingen beroofd van derzelver platten, doch dee-
- ze zoude geheel gemist kunnen worden, wyl het
- overvloedig groot is, en lokaal genoeg bezit, om een
- geheel huisgezin verblijf te verschaffen. -

Alleenlijk de ongezondheid schijnd bij uitzondering
- aan dit gebouw verbonden te zijn, zo zelve, dat
- men de gene, die derwaards gezonden vienden,
- voor vande lijst der levende als gewoone be-
- schouwde i ten minste gedurende vier jaaren is
- er maar een van daan gegaan, om zo mogelijk
- zijn gezondheid te herstellen, doch te verwakt reeds
- zijnde, stierf hij op de reize, maar alle de overi-
- ge binnen de muren. -

Ik heb mij daar bevindende met zo veel naauw-
- keurigheid mogelijk onderzoek gedaan naar de
- vermoedelijke oorzaak, en heb bevonden, dat de
- salpeterachtigheid, de vogtigheid, de vloeren van
- vogt insluipende steenen, de engheid der vensters
- of

of lugtgaaten, de vermoedelijke oorzaken zijn, van
zo mensch verslindende uitverkselen. - In de
grond huisvert het kwaad niet, nyl de graaven
daar geen hinder aan kunnen toebrengen. -

87/ Wanneer dus de muren afgebikt, en op nieuwege-
pleistend vierden met goede kalk, vermengd met
goet zand, en alle zee- of brakwater vermeijd, de
nengster ramen vergroot, de vloeren opgebrooken
en hout daarin gelegd, twiffel ik niet of de onge-
zondheid zoude nijken. - Van waarvoor, toch
zoude het dienen? Een commercie plaats is het
niet meer, om de nabijheid van het Engelsche hoop-
-casteel aan de eene, en het Engelsche fort of ma-
-mahoe, het beste, dat die natie alhier benevens
Cabo Cors hebben, aan den anderen zijde; daar-
-te boven noch koorn, vee of vater is daarvoor de
navigeerende te bekomen, dus ankerd of land
aldaar niemand, dan die, volstrekt om bijzon-
-dere redenen aan claurie wesen wil, of daar
behoord. -

Men mag ook daarom deeze
bezitting, alhoewel geene ruine als aan Commanij
volgende, rangschikken; dezelve word leeden be-
woond door, of bij eene Hendrik van Baker-
-kem, een inboorling, of zo men het noemd,
-Tapaler, aan wien, nyl geen Europeer meer
derwaardsch wilde gaan, de inwooning ver-
-gund is, en die zo het schijnd, aldaar kan blij-
-ven leuen. -

De onkosten ook over de zelve
maand bereekend zijn f. 132.10, gevolglyk
per een jaar f. 1590. - Gegeuen zijnde zoude
deeze som ma met het appointement van een
tweede Resident moeten vermeerderd, en op twee
-duizend zeven honderd en negentig guldens ge-
-steld worden, en dat vooreen post, dat wat het
belang van den bewoner, rustende op de com-
-mercie, aangaat, een hut of negerwooning
of onder Commanij meerder voordeelig dan de
ze geweldige muren gouden zijn; en dievoor-
den landen zo volkomen nuttelos is, als eenig
ding der waereld. -

Amsterdam tot Coamantijn. - Hieraan nu volgt
Amsterdam tot Coamantijn, eene der hoofd bezittingen,
en maar gebruik het derde in rang, zijl men al in,
etcera, Coamantijn en Chama telde, dat vroegtydiger
wederom anders gerangschikt geweest is. -

Genoeg, een hoofd en zogenaamd Edele Keers-fort. -
Het is op een hooge grond of liever keusel aangelegt, dat
de toe-af opgang van het laage strand zeer moeilijk
maakt, maar aan de landzijde is het ontrokken op
een geringen afstand van veel hoger bergen, zodat wan-
neer 'er geschut op de belendende rooigters konde worden
gebraot, de verdeelizing van Coamantijn fort van
rijnig belang of gewigt zoude zijn, gebreeken in
den aanleg, die men hier aan veele plaatsen vind. -
De valley door deeze berging voor het fort aan de
landzijde veroorzaakt, verschafft den Resident eene
voortreffelijke bouw- en tuingrond, maar de onder-
schijden volken, die hier aan elksander grensen, ook
veele moeilijkheden. - Het viert in de dagen van
het commercieerend vegen voor een der belangrijkste
factorijen gehouden en groote handel is aan Coaman-
tijn gevoerd geworden - dan helaas! dit is met zo
veelen voorwerpen van die tyden verdweenen en de-
zer dagen heeft een actief koopman, vermogend ge-
noeg, om een aanzienelyke somme gelds om te zetten,
werk, om het zij in, of onder deeze fortressen zijn be-
noodigd bestaan te vinden. -

Wat het fort zelue betreft zoude een aanzienelyke
reparatie vorderen, en verschijden van de verken of
batterijen behoorde van nieuw afaan te worden op-
getrokken, wilden men het in die staat van tegenveer
stellen, daar den aanleg, van het geheele werk voor
vatbaar is. -

De landingsplaats is zeer
ongemakkelijk en voor de scheepeling is ter vervulling
zijner nooddriften niet veel voorhanden of te
bekomen als wat van zijdelings word aangebragt. -
Zie daar eene onpartijdige beschouwing van eene der
aanzienelykste bezittingen ter deezer kuste, daar
dergelijke fortresse marktplaatsen behoorde te zijn,
alwaar den navigant zijn Europeesche goederen

voor het geen dit land in ruiling opgeeft, konde
verwisselen, daar den bezwaarder voor land- en
zeemans effecten moest dienen en verstrekken.

Daar dit alles zo belooven te zijn, is het eigentlijk
(om het ware naam voort te bezigen) niet dan
een gewitte steenhoop, daar de Hollandsche vlag
van waaijdt, en den bewoner een drankverkooper bij
maat of anker. - Heeft hij goederen en goud, dan ook
kan hij soms een slaaf koopen, dat echter in het Fan-
tijnsche land meer moeilijk dan elders gaat.

Ik spreek telkens met eenig belang over de plaatselijke
commercie, met dat dit iets gemeens heeft met de be-
diening van een eerste of tweede Resident, gezins
alle de Tegenwoordige beambten beschouwe ik al-
leen ten dienste van den staat en dezelfs bezittin-
gen in hunne posten gesteld, zonder dat daarbij in
aanmerking komt, of hij een goed koopman is en
of de plaats zijner destinatie min of meer gunstig
voorden handel is.

Naar de pligten, welke hem zijne bediening voorvrij-
ven vervult te hebben, is hij vrij verkend mensche,
en zoekt zijn gewin; dat is het dus niet, waarom
ik dit aanvoeren, maar omdat de meer of min
wel gelegenheid voor den handel, de eenige mooge-
lijke waarde van dergelijke bezittingen moet oplee-
veren. - Niet herzegge ik woorden landsdienaar
welke daar gesteld word, maar voor den lands
handelaar, welke daar ter verkoop zijner Europe-
sche waren ten anker komt; en van die zijde
beschouwd (de eenige zijde, waarvan ik vermeen
in deze het alles te moeten beschouwen.) dan
zinkt ook de waarde van dit hoofdport of edele
sleers bezetting ver beneden de waarsachtige be-
langens van het moederland; en word even zo
grootte en onnutte lastpast, als er onder degeene,
ke rij reeds beoogde, kan gevonden worden. -
De ordinair onkosten meden op de vorigen voet
berekend bedragen per een maand f. 383. 6³/₄, ge-
volgelyk per een jaar f. 4600. -

Wanneer men nu verondersteld, dat hier een
eerste

eerste resident resideerde van slechts een adjutant
verzeld, dan zoude tot deeze som noch gevoegd moe-
ten worden twaalfhonderd guldens, dat dan met
elkander zonder eenige extra ordinaaire onkosten
bedraagt vijfduizend achthonderd guldens. -

Gyk sta wel toe, dat deeze en dergelyke sommen over
een geheel jaar genomen, wel niet van zo groot ge-
wigt zijn, doch moet daar toevoegen, dat zullen
zij als eigendommen van den staat worden aan-
gehouden, dat men dan ook in de onaermijdelijke
verplichting vervalt, van dezelve te onderhouden,
en de groote reparatiën onovervuld aan handen
genomen worden; het onderhoud der gebouwen
gelijk ik reeds heb aangemerkt, is kostbaar, en
moet vooral duuren of de herstelling word impor-
tant, het verwaarloogen of verzuimen van tij-
delijke reparatiën heeft veroorzaakt, dat ik niet be-
grooten kan of durf wat het beloopt zou, om het
alles in eene goede staat te brengen. - En met be-
trekking tot de defensie is het overvloedig gesteld,
ijzer geschut van bijzonder caliber is er voorhan-
den, dat nimmer gediend heeft, en daar men
echter de duim kan in het zinkgat steken. -

Gly of zij onzer voorvaderen, die veronderd hebben,
om hier ijzer geschut of kanon te planten, moeten
het klimaat niet zeer bekend zijn geweest, want noch
dek of plat wot kan de zinkgaten voor uittering
bewaren; oed ligt een groot deel van hetzelve op de
buiten comptoiren, zonder affruyten op de batterijen,
zodan het verval in alles, dat men moet berekenen,
reeds voor vijftig jaaren te zijn aange-
vangen, zo groot is, dat de moedigste man de
moed ontzinkt op het denkbeeld van herstel, als
hij gevoelen kan, wat'er ontbreekt. -

Lijdzzaamheid aan opom. - Doch laat ik de
Eere hebben, Mijdel's verder benedenwaardsch af-
te leiden tot de fortresse Lijdzzaamheid aan opom.
Dit fortje alhoewel klein in omftek, is, doordien
het zeer gemakkelijk te bezetten is, in de daad en
der sterkste posten tegen de negers, die hier over
het

het algemeen bij uitstek slegt zijn, gemerkt ketene te gaamen geloopene loop van allerlei schuiken en schelmen is, die om schulden en misdaden van elders geweken, hier vrij zijn. -

Het vanvoeglijke, dat bij veele bezettingen stand grijpt, heeft hierbij uitstek plaats, namenlijk dat het midden in de negerwooningen staat, dat de bewoener veele onaangenaamheden veroorzaakt, en wat de gezondheid betreft, allerna-deeligst is; toen in de twisten met de elpam-sche negers onder mijn predecesseur de heer Bar-tels deze negerij zo veel mogelijk verwoest is, heeft men bij het consent van wederopbouw de gelegenheid verzuimd, van dit gebrek te reme-dieeren; ja het ware beter geweest, dat alle overschot geslecht waar geworden, en geen ne-gerij, alsoop eenige afstand geduid, dan zoude voor de importante koste, welke deze expeditie verzwolgen heeft, ten minsten dit nuttige zijn daargesteld, dat de fort bewoener nien quivere luigt en meender zekerheid leefde, als bij leden, van een middelmatig garnisoen voorzien, dat door 's lands slaven versterkt word, kan doen.

Want het zijn de bewoeners om de forten niet die aan de commandanten of zogenaamde koopman van hetzelve eenig gewin aanbrengen, in het tegendeel, deze zijn het, die hem de grootste schaden aanbrengen, wyl zij zich in de kop gezet hebben, dat het fort of de koopman hen onderhouden moet, en over het algemeen genomen zijn de seuer negers, die niets dan vischen en ten dienste der blanken poeien, het slegste volk, zij zijn wel meer gesleeper als de bosch negers, maar ook desto ondeugender. De Envisions van elpam zijn zeer aangenaam men heeft daar veele vlakke gronden en plaatzes, die voor de jacht zeer wel gelegen zijn. -

De fontresse wordend meede als de meester eene volkomen reparatie, die evenwel om deszelfs kleinheid minder dan die van ande

ren bedragen zou. -

dan deze plaats nu word van binnenlandsch aan-
gebragt het beste korn (of milchio) die er langs de ge-
keele kust gevonden word, zo onderschijden van alle
de overigen, dat zij bij elke handelaar, die hier ter
kuste zich proviandeeren, bekend is, waarin ook
met betrekking tot den handel, welke van onder-
schijde natiën alhier gedreeven word, de waarde van
deze bezitting gelegen is. -

Indien men dit korn op dezelve wijze als men de
tarw in Europa doet, behandelde, wel gemaalen
en vervolgens gebruid - in een woord ontdaan
word, van hetgeen tot de binnenkern niet behoort,
dan zoude het brood overtreffen het beste, dat im-
mer van bloem meel in Europa gebakken word. -

Van de neger, die als hij het vuur niet kenden gewis
alles zoude inswelgen, zo als het door de natuur
word opgeschooteld, moedte zich met deze delicates
-sen niet, en laat door zijn vrouwslavin, die in
ruiling voor gedroogde visch, of wat hij door de blan-
ken verkuygd, chilchio van de planters haald, degel-
ve weken, vervolgens in een houtte mortier stam-
pen, en daarna op een steen fein vijven, bij ge-
deeltens of klonten word dit deeg in groene bla-
den gewikkeld. en als knoedels in water gaar ge-
kookt. -

Toch mijn bestek laat niet
toe of liever mijn plan gedoopt met, om Nwelld:
bij deze over de gebruiken der negers te onderhou-
den, dus dit als in het voorbijgaam. -

Alhoewel nu deze bezitting uit hoofde van den
graanhandel voor van waarde bijzonder voor de
scheepeling mag worden gehouden zal het te beree-
kenen staan, of de onkosten, welke elpam fort von-
derd, dit tegenveegd. -

De ordinairie onkosten almede op dezelve wijze opge-
nomen. bedragen per een maand f. 493. 10, en
gevolglijk per een jaar f. 5922. -

Hier zoude een post voor onderhoud van het fort
moeten worden bijgebragt, als men daarbij in
aanmerking neemt, dat de negers het kornzelse

veruuzeren en met kleine gedeeltens aan boord van
de commercieerende schepen brengen, zoude de vraag
volgen of het gerief voor eenige rijnige Nederland-
ders deze uitgaven meriteende. —

De Goede Hoop aan Bereoe. — De fortresse de
goede Hoop aan Bereoe is hetgeene nu aan Opam
volgt, leggende nagenoeg op gelijke afstand van
Opam als van cleera een lengte van veertien
milen. — Deze goede Hoop legt zo loopeloos en af-
gelegen, dat'er bereids verscheiden vanhoopig
geworden zijn, en daarom in zonderheid diend tot
een verblijf voor keeren, die een rijnig ongemakke-
lijk zijn, wyl zij daar zo jachtaardig worden als
nodig is, om gedwee te zijn. — Maar wat deze
vesting voor nut aan den landen kan aanbrengen
bekenne ik, niet te weten; en alhoewel er meede als
aan Opam koorn werd aangebragt, zal der geld-
zaam een scheeps capitein daarom voor Bereoe
ankeren, maar baaten die aan cleera brengen.
Het gebouw is kloek en sterk en met eene middel-
maatige reparatie zou het fort gemakkelijk tot
zijn voorige staat kunnen worden teruggebragt,
jaen het mede onder de aanzienelykste ter dezer
Kuste mag worden geteld, behaluen het koorn vind
men hier een zeer goede veeteeld, en bij veele ty-
den van het jaar is de vish overvloedig. —

Het land is vrugthbaar, doch de bewooners arm en
gevolgelyk zeer twistziek, trouwens het geheele Fan-
tynsche land is berucht om de valscheid der ver-
schillen, welke de bewooners voeren, zo zelue dat
het: "vanneer eene vordering ten onrechte gechied
eene zegswijze is "dit is een Fantynsche palab-
ber". — De gewoone lasten en onkosten over
een maand zijn f. 271. 10, gevolgelyk per een jaar
f. 3258. —

94/ — Zoop eenige plaats de nood-
zakelykheid van eenen tweede gebiedende is, dan
is het gewis aan Bereoe, zodat het appointe-
ment van een assistent hierbij gevoegd, het op
een en veertig hondend agten vyftig guldens be-
loopt. —

Crevecoeur aan deera. - Eindelijk komen wij aan de grens of laatste beneden bezitting Crevecoeur tot deera, de naam nog dragende naar eene fortresse, welke hier tot aan 1780, waarin het verwoest is geworden, gestaan heeft. -

De onkosten ook over dezelve tijd en op dezelve wijze berekend, bedragen per een maand $\text{f. } 623.10$, gevolglijk per een jaar $\text{f. } 7482$. -

Men voegen hiertoe het meerder, dat het goude be- dragen, indien zich hier eene eerste resident be- revens een assistent bevond, wanneer het $\text{f. } 8982$. - komt. -

Het deerascche land is wel hoog, maar vlak, zodat men de bergen als in het verschiet immers op een aanzienlijke afstand van zich heeft; de drie on- derscheidene bezittingen van zo veel verschillende Natien liggen binnen een uur afstand bijeen, wij James fort een kwartier uurs boven, en Christiansburg drie kwartier uurs beneden het Hollandsche gelegen is. -

Wat de situatie van de Hollandsche bezitting of het zogenaamde Crevecoeur betreft, refereer ik mij aan de grondtettering daarvan bij het plan tot opbouw eener nieuwe fortresse aan de paad door mij ingezonden, waarbij ik thans al- leen moet volgen, dat ik gedurende mijn ver- blijf aldaar een nieuw woonhuis gebouwd heb- ben, doch mijn voornemen, om het gehele voor- plyn van een nieuwe muur en poort te voor- zien, is door mijn afreize van daar moeten blijven steeken en ik hebben niemand, die ik derwaards kan zenden, aan wien ik de volloe- ring van dit oogmerk dijk aan vertrouwen, het gebone antwoord der menschen in dit land, voor al wanneer zij gevoelen, dat het op eene wij- willige arbeid goude aankomen, is "Ik heb daar geen verstand van"; ja als ware het eene vernedering, bekend te zijn met de kundiglee- den, welk een werkman moet bezitten, om zich brood te verschaffen; alhoewel ik bekennen

moet,

moet, dat er een bijna eindeloos geduld toe be-
hoort, om met menschen, die een andere taal
spreken, en die men alles moet voordoen, wat
men wil hebben, dat zij verrigten zullen te ver-
ken; doch de mensch, die waarlijk wil, kan zo
veel doen. - Althans ik heb met eenige vij-
nige negers, zonder dat een van hun mij konde
verstaan, een sterk en aangenaam woonhuis
aldaar gebouwd, en goude het overige met min-
der arbeid ook wel met hun hebben tot stand
gebracht. -

De bewooner heeft dus leden wel geen fort, doch
heeft een veilige verblijfplaats, en dat Ceera
boven alle de overige bezittingen voorheeft, hij
heeft bevrijd van een negerij in de nabijheid te
hebben; het onophoudelijk geklotz van de zee
tegen de rotzen gewend en vond eindelijk door
de eenzelveigheid door den bewooner met meer
gehoord. -

Levensonderhoud is er tot matige prijzen in overvloed
te bekomen, en wat den handel betreft, is Ceera de
voornaamste plaats aan de kust, bedoelende dat
gedeelte van de golve, waarop de onderscheiden bezit-
tingen leggen; het is ook aan dit oord, dat de mee-
ste binnenlanders komen handelen, wijl er vrijer
en opener wegen naar de zee alhier gevonden worden
als elders, daar verschillende, en veelal in twist le-
vende volken agter elkander wonen, die den een
den anderen de toortocht betwisten. - Alles wat
van en uit het Oostindische land ter markt ge-
bracht word, komt aan Ceera; doch door de veelheid
van kooplieden, die men hier in vergelyk bij andere
plaatzen vind, moet den handelaar ook meer ver-
mogen dan eigens anders bezitten, wil hij zijn
voordeel doen, want: behalven de Engelsche, Spaan-
sche en Hollandsche fortbewoners, zijn dit de plaat-
zen, daar zich de vrijhandelaars van alle de
drie Natien hebben nedergezet; zodat Ceera voor
een man, die wat heeft en zich buiten de verkeering
welke onder de kooplieden alhier plaats vind, kan
hou-

Louder, voordelig is. -

Maar aan de zijde van den Staat beschouwd, dan is het even als ik van Geseo en andere bezittingen gezegt heb; het is waar, dat de Hollandsche Landlaanen eens weder de Africaansche handel aan handen nemende, wellicht meer als voordien zullen aandoen; dan of dit tegenwigtig genoeg is, of zal zijn, om tot dat einde Creveleur te verbouwen, wil ik niet beslissen. -

De zogenaamde buiten-comptouren, dus van boven tot beneden overzien en nagegaan hebbende, zullen wij, tot de beschouwing van de hoofdplaats van dezelve overgaan en terugkeeren naar het kasteel St George d'Elmina. -

St George d'Elmina. - Het is te overbekend, als dat de gebouwen eenige omschrijving behoeven; sterk en welgelegen zoude het wel bezet zijnde, eene aanval zo wel van de water- als landzijde kunnen wederstaan, doch doordien den omtrek vrij groot is, mogt de tegenwoordige bezetting wel verdubbeld worden, om herhaalde aanvallen te kunnen verdueren. -

Over het algemeen vond het vooreene der ongezondste plaatsen aan de kust gelou-den; wat hiervan zij, zoude weder gestaapt moeten worden; en sterven gewis de meeste Europeers aan Elmina, maar ook is waar, dat aldaar, en kort bij elkander ook het grootste getal verblijven. -

Verschiede omstandigheden loopen hier te samen, die gewis niet voordelig zijn; eenige zoude tegemoet gekomen en wel misschien kunnen verholpen worden, anderen daaren tegen niet, en wederom anderen maaken Elmina tot de gemakkelijkste landing en handelplaats aan de gedeelte kust. -

Elmina ligt in een bogt, zodat de belendende bezittingen onder en boven verder in zee uitstee-ken, het welk eene meerdere warmte veroorzaakt, nijk de zeevinden onbelemmerd op de verst uitsteekende roeken, als in de Tusschen beide bogten vaart. -

De groote regering, daar veele duizend schepzels in eene geringen omtrek voonen, ligt boven het kasteel, dus boven de wind,

een der grootste gebreken, die een zo min als de
legging kan verholpen worden; daar komt bij een
gebrek in de bouworde, namenlijk: het binnen-
plein van het kasteel, dat rondom met hooge
gebouwen omzet is, heeft slechts eene kleine opening
waardoor men op hetzelve de buitengrachten en
poorten gepasseerd zijnde, komt, en overigens is
het rondom dicht, dat een stilstaande lucht ver-
oorzaakt, die verder bedruven word door de
slaven, negers, en een menigte gevangene, die
in de gekluide kelders aldaar bevand worden,
wijl het overige van deze onderste verdiepingen
voor pakhuizen diend; bestendig komt er dus van
de negenij over het kasteel en van de grond dezer
binnenplaats in hetzelve een benaauwde lucht;
dat dit bijzonder in een zo heet klimaat schaade-
lijk voor 's menschen gezondheid is, zal niemand
tegenspreken. —

Het hospitaal binnen hetzelve, en mede aan de
windzijde, dat wel goed voor de zieken, maar ge-
heel ondienstig voor de gezonden, welke er achter lig-
gen, is, kan verplaatst en beneden winds buiten
het kasteel worden aangelegd. — Van de rivier
of liever de geringe inloop water nevens het ca-
steel, daar alle onkeilen steeds aan toe geschree-
ven zijn, dit is mede niet te verhelpen, alho-
wel mij het groote nadeel, dat daar door dan
zoude veroorzaakt worden, noch niet genoegzaam
gebleken is, gemerkt de uitsademing van de door
de Elbe droog geworden beddingen van deze
zee kreek beneden de wind zijn, en de kasteel be-
woners daarvan geen trek of stroom door hunne
lucht gewaar worden; en al ware het, dat dit
belindende water eenig nadeel te weeg brengt,
is het daarvan tegen van zo veel niet, dat men
het tot die prijs de omstandigheden ter dezer
kuste in aanmerking genomen, aan alle de
forten begeren zou. —

Het maakt Elmina tot de plaats, daar men met
chaleupen en booten land, daar de goederen

93
 in kleine vaartuigen aan de kade voor het casteel
 door een kraamboom worden uitgelotst, daar een
 opslag voor goederen als in Europa gevonden voor
 voor gerieflijkheden van dezen aard, moet men
 zich het kwaden, dat deeze kreek, welke meer een
 inspoeling van zee, alseen uitwatering van land
 of zoetwater is, getuosten. -

In aanmerking genomen de elendige landings-
 plaatsen, die men elders vindt, daar alle voor-
 zorg dikwils te kort schiet, om iets droog op het
 strand te brengen en de rusten veelal drijvende
 door de negers al zwenkende en drijvende aan
 land of op het strand gestuurd moeten worden.
 Als onder Elmina behoorende, heeft men Coenraads
berg op de berg St Jago, agter en uit zee gezien
 als hoer Elmina liggende; of deze fortesse Elmi-
 na versterkt, of verzwakt, zoude te bezien staan;
 dit houden ik voor waarheid, dat in gevallen
 men met de fortresen ook den berg konde weg-
 neemen, het beter zoude zijn, dat er geen Coen-
 raadsberg gevonden wierd, wijl de geheele kragt
 van Elmina verquiel op het oogenblik als Coen-
 raadsberg in vijandelijke handen valt; dan
 daar bergen zo gemakkelijk niet te vergetten zijn,
 en er buiten St Jago noch eene belendende
 berg is, zal het nodig zijn, dat deeze fortresen
 aldare onderhouden en wel bezet blijft. -

De gewoone onkosten van deze beide hoofd bezit-
 tingen, ook over dezelve tijd en op dezelve wijze
 berekend bedragen:

	og.	g.	st.	og.	g.	st.
Politique gagien			3687	13	$\frac{2}{3}$	
Militaire idem ...			738	-		
idem kostgelden..	42	10	$\frac{1}{2}$			
1/2 lands slaven idem..	49	11				
1/2 lands grooten idem..	6	8				
pensioneerende	1	4				
ordinaire onkosten...	10	-				
onderhoud bij den train			1000	-		
canalen voor :						
transporten stra			500	-		
hospitaal			50	-		
					110	1 $\frac{1}{2}$ 597513

Hleimede van 110.0j. 1/2. E. de 20. pct bij
 reductie afgetrokken, maakt of be-
 draagt dit

" 3523. -
 £. 9498. 13 2/3,
 £. 113984. 4. -

Tus per een maand
 gevolgljk per een jaar
 Deze som zoude in gevallen en meelder beamb-
 ten vrienden uitgezonden, mede noch aan eenige
 verhoging onderworpen zijn; ook is hier geen ge-
 wag gemaakt van extra ordinairie onkosten,
 die uit zwaare reparatiën of vernieuwingen,
 aanbouw etra zoude kunnen gebooren worden,
 als zijnde toevallig. -

Tusschen deze bezittingen nu zijn alsoom den an-
 deren de Engelsche bezittingen gelegen, dat N-
 Wêld^s zich best zullen kunnen vertegenwoordi-
 gen, wanneer gij u voordien geest brengt, eene
 boogtje oever, met elander een boog van vijf-
 tien graden of vieren twintigste gedeelte van
 een cirkel uitmakende, alwaar op de water-
 kant gevonden worden versterkte gebouwen.
 Nij zullen Apollonia een Engelsche bezittingen
okm een Hollandsche als boven de driepunt-
 kaap gelegen daarvan afzonderen, maar
 beneden deze, dezelve tot Tensch deera beo-
 gen, dan volgt aan de ruine van Hollandia
deoda, daarvan de Engelsche bezitting Ti-
ewe, vervolgens Boutrij en daaraan Faco-
rarij; voorts Hollandsch Saccondée en daan-
 naast Engelsch Saccondée, hierna ziet men
Clama, en daarna Engels Commanij en de
 ruine van het Hollandsche daarnevens gelee-
 gen beoogt hebbende, doet zich het hoofdcasteel
 met Geniaadsburg het alles oertreffende
 op; daarna volgt het Engels hoofdcasteel,
 voorts Chourée, de schoone Engelsche fortrene
Chmamaboe; nyder Comantijn daaraan
Tantum mede een Engelsche bezitting, vervol-
 gens cpam en na hetzelve Winneba, eensge-
 lijks een Britische bezitting tot men aan Bereae
 koomt. - dan Bereae volgt James Fort, daaraan

Creveceur en zo aan het einde van deze reeks
Christiaansburg de Deensche koninglijke hoofd-
fortresse. -

Mit dezen ligging zal Wéléd's ontwaren, dat het nood dwang is, om met elkanderen alhier in vrede en vriendschap te leeven, nyl alle correspondentie door bodens langs het strand of door canoas in de nabijheid van den zeev moet gevoerd en onderhouden worden; het is zelue deste meer noodzakelyk, om de negers, die niets liever zoude hebben, als dat de blanken met elkander twisten, om over en weder onder de naam van voor kunne meesters te vegten, het op een rouen en plonderen te zetten; niet dan met moeite en onder bedruijging van zwaare straffen word dit gemeenschappelyk tegen gegaan, om dat de zogenaamde Engelsehe negers zich met de Hollandsche, welke laatste ongelijk veel maagtiger zijn dan de eerste niet kunnen verdragen, alhoewel byzonder die van de hoofd bezittingen vooenen, familien van en onder elkander zijn. -

De voorzigtigheid en de eigen veiligheid van de Europeers vordend, dat zij met elkander vis à vis de naturellen eensgezind zijn, want de neger maakt alleen in zo verre verschil tuschen de Europeers, dat die het meeste geeft, de beste blanken is; daar nu ten tyden van het bestaan der geotroyeerde West Indische compagnie dit bij de Hollanderen zo ruimschoots geschieden en daarna gedeeltelyk van lands wegen en gedeeltelyk door de blankten zelue is onderhouden geworden, zo zijn zij als noch met uitzondering verknogt aan de Nederlander, maar ook alleenlyk om gegede reedenen, want het is bij alle neger grooten een regel, een blanken, die mij geen brood geeft, ben ik niet onderdanig. -

Toch verworderen wij onzen weg, nyl het geene noch behandeld moet worden geene zydelyngsche uitslappen gedoogd. -

Zie daar dan Weldede Heeren! de staat van 's lands bezittingen onder het heeden beschouwd. En alhoewel calculatie daarbij opgegeeven, wat dezelve zonder eene volkomen herstelling of het benoodigd getal ambtenaaren om dezelve te bezeten noch extra ordinaire onkosten in aanmerking genomen behoeven, om op den tegenwoordige voet aangehouden te worden hetwelk met den anderen bedraagt een honderd zeventig duizend vierhonderd en twaalf guldens. -

Glijkbaar zal het zijn dat alhoewel de staat der zaaken, wat het bestaan en aanreezen der bezittingen betreft zints 1792 dezelve is, de locale door het management in reparatiën en onderhoud in waarde verminderd zijn. - Het zal zich, in het oog gehouden, wat ik met opzigt tot de instandhouding der gebouwen gezegt heb, volkomen doen gevoelen, dat zestien jaarentijds genoeg zijn, om alle hout en ijzerwerk in de gebouwen te doen vergaan en het derhalven hoogtijd vordt te onderzoeken, wat hun Hoogelovende bij de overnamen van deeze bezittingen uitmanden der administrateurs van den Westindische handel gewild hebben, dat zoude worden onderzocht, namenlijk: wat van zoodaanige bezittingen zoude kunnen worden gemaakt. - Dat onder 4° bij wijze eener alternatieve voordragt, ingevolgen ons bestek nu volgt. -

- 4° Voordragt alternatief :
- Volkplanting mogelijk
 - De Cultiveering doenlijk
 - En den Landel kan verbeeterd worden
 - Alternatief middel van vermindering
- 5° Inrichtingen :
- Overweering van kinderen
 - Van famiellien
 - Bestuurwing
 - Bouwkundigen en Planters

gewaapende chagten waarin bestaande ...

Voorzieningen

Operatie militair

Besluit

Inpichtingen alternatieve

Evacueering en op wat wijze

Help tot de uitvoering nodig

Vrij Territiari tuschen de bezittingen. - Daar

24/

24/

nij gezegd en bepaald hebben, dat benevens het
Hoofdcasteel St George d'Elmina en Coenraadsburg
op den berg St Jago het fort St Sebastiaan tot Cha-
ma zoude behoude worden, koomt het mij van
belang voor, dat het tuschen deze bezittingen
behoude een vrij en door geen andere natiën
belemmert territori te zijn; wel is waar, wij
hebben hier tuschen beiden leggen de ruïne
van de fortreue Vredensburg tot Commanij, maar
de Engelsche kroon heeft hier meede een fortje het
Engelsch Commanij genaamd, leggen; dit zoude
tegen Hollandsch Sacconde kunnen, wat het
eigendom betreft, verwisseld worden, omdat het
Engelsch gouernement aldaar slegts een bouw-
valling huis heeft, ende Hollandsche bezitting
of het fort Orange van zeer goed aanzien is;
daar en tegen is het Engelsch Commanij in redelij-
ke staat en Vredensburg eene ruïne.

Deze ruiling kan aan de zijde der Engelschen
Heeren om geen reden ten waereld worden afge-
slagen, en het zouden, naar ons bestek, de waarde
waarde bij het abandonneeren van Sacconde
even zo vel als dat van alle andere vervalt,
voor de connectie tuschen Elmina en Chama
van veel nut zijn; want men moet niet uit
het oog verliezen, dat men na de Evacueering
der bezittingen noch naar onder noch naar bo-
ven eenige bode zenden kan, dat ook tevens
weg valt, doch de orders, die naar Chama zoude
moeten worden geexpedieerd, deeze zoude aan
geene belemmeringen moeten onderwerpen zijn
dat ook de eenige reden is, waarom ik dergelyk

eene

eene ruiling voordragen. -
Laat ons dit meede, nyl deeze verwisseling geen
tegenstand zal vinden, voor vastgesteld en aan-
genomen houden; en het nu in zo verre verkleind
territoir eens overzien, strekkende van een rivier
beneden het loofdeasteel tot aan de bergen, wel-
ke boven Chama gelegen zijn, en dus de geringe
lengte van agt uren, in welke nu het belang-
rijkste deel van 's lands bezittingen ter deezer
kuste gelegen en gevonden word, en vervolgens
naar het reeds in de voordragt gestelde zien, welk
eene verandering de inrichting volgens hetjeloe
bestek vorderen zou, waarvan de grondslag
moet zijn het politigue afschaffen, en het tot
eene militaire post hervormen. -

al het Poli- Het denkbeeld eener fortrese, de noodzakelijk-
gigue af- leid eener verdediging, en het occupeeren
-schaffen van eens vijands grondgebied vorderd ordente-
lijk met dan een militaire bezetting, dat men
in de dagen eener commercieerend veyer be-
schermt, onder of door deze militaire magt, po-
litigue zoud, om den handel te voeren, was
een tweede oogmerk, maar om het in het einde
geheel om te keeren, en nu er geene politigue tot
den handel meer worden vereischt, de directie,
die uit den aart der zaak met den militair
kan zijn, puur politig te verklaaren, is met
bescheidenheid gezegt onzin. - Derhalven stel
de ik als een grondslag de verandering
alle politig, afgeschaft en eene militaire Di-
rectie in plaats. -

Militaire Tot het wel bezetten van de nu tot op vier posten
verminderde bezittingen, zoude naar mijn oor-
deel (de lands slaven tot meede helpers en ar-
beiders in het stuk van defensie daar toe te ver-
gen) benoodigd zijn twaalv officieren van on-
derscheijde rangen, vier en twintig onderofficieren,
een tambour major en tweelonderd en zestien
gemeenen. - Deze bepaling word of is alleen
berekend voor ordinaire of tranquile tijden
en

en zoude bij overkoopte querellen niet met de
Natuurliken maar Europeesche magten geheel on-
voldoende zijn; echter is het niet denkelyk, dat
eenige staatkundige jalouzy zich zo verre zal
uitstrekken, dat de commercieerende mogenteeden
aan elkanderen lastpasten betwisten zullen. —

Bedraagd

De soldij van deze troupes te betaalen met pa-
piere geld zo van een als anderen gesteld tegen
per maand bedraagd: 03. 118. E. 8. of ƒ. 4740.-,
veeneen jaar 03. 1422. E. — of ƒ. 56880.-

Opperhoofd :

Slaaven of te vel verklieden :

Administratie :

Maandelijksche Betaaling :

Verwisseling in cldsignatiën :

Magazijnmeester :

Koopman :

De Koopman preferent :

Des Gouverneurs deel in de administratie :

Petitiën :

Maand Papieren :

Cheff de Bureau verkzaamheden :

Nutbetaaling :

Boeken :

Vernietiging van alle casen :

Canoahandel particulier. —

155) Wat ik behalven
deze nieuwe inrichting al evenwel zoude aan-
raaden, dat het gouvernement zich hiervan
ontdeed; ik vil de mogelijkheid zeer wel erken-
nen, dat dezer handel in landen van parti-
culieren voordeelig kan zijn, maar ook den
landen geenzints. —

Wat dus dien handel
betreft word van wegen den landen geaban-
donneerd en overgelaten aan de tydelijke com-
mandant van Chama met de opzigter der
gebouwen of fabriekmeester aan Elmina; doch
zo geheel en al afgeschijden, dat noch door 's
lands werk volk noch van 's lands materialen
daar een duim breed hout aan vertimmerd of
eenen enkelen spijker ingeslagen zal worden. —

Onder

156)

De Costuunen voorduuren. - Onder dit beding
nochtans, dat de canoas om het even of dezelve
aan Chama of Elmina betim ment of opgeboeid
worden, van Elmina zullen moeten geleevend
en met Elminasche roeiers worden bezet, en de
Brasiliaan gehouden zal zijn dezelve costumes te
betaalen, die hij gewoon is, alles onder hetzelfde
consent en opzigt van de gouverneur als of de
canoas noch van den landen geleevend worden,
dat nodig is, om de klachten, welke de Brasiliaan
moet hebben tegende canoa handelaars of leveran-
ciers te kunnen hooren, en onderzoeken, omdat
men van de dwang der omstandigheden geen
misbruiken maken. -

Het zal wel Eds. veltigt verwonderen, hoe of waar
- om ik in mijn voordragt van vruchtling zo
veel verzekering tegen het fraudeeren stel, -
laat het n. zonder hier nadere redenen van te
geeven, bidde ik n. genoege zijn, dat ik zo oud
geworden zijnde, het zwak der menschen heb
leeren kennen - , banden zijn hun zo nodig als
het brood, en het brood zo nodig als de banden,
zo het mogelijk waar, dat de vervulling of de
overloed van het een altijd door de meerdere
drukking van het andere vierd tegen gewoogen, -
het wenigt van goed en kwaad zoude door al-
le standen heen meender aan elkander gelijc
zijn. -

Jan laat ik mij ten einde spoeding,
omdat ik door woorde spilling niet verveelend
worden, met betrekking dan noch tot het laatst
gezegde, de canoa handel dus geheel afgeschij-
den als alleen wat het toezigt betreft vanden
landen, zoude evenvel als gezegt is de costu-
mes door de Brasiliaanen moeten worden be-
taald, en dus waar heen met deze betaaling-
yk weet wel, dat men dit dikwijls als een groot
voordeel aanbrengeende heeft voorgedragen,
maar op de tegenwoordige voet zijn het giften
die ik zo dezelve mij particulier betroffen
reeds lange zoude verworpen hebben, vyl het
al-

altijd alsoen knevelarij gebrandmerkt word, schoon enkele uitgezondend, de Brasiliaansche Portugeesen een volk is, dat zo knevelen immer een schijn van recht kan aanneemen, het ten kunnen opzichten oorbaar is, waarom ik ook voor de voorduuring ben, doch niet voor den land, maar dat de helft worden besteed voor de wege of verlatenen kinderen, welke onderwijs, onderhoud en huisvesting gemeten ende wederhelft voor de officieren en het garnisoen van Elmira en St. Yago te verdeelen, nu verder te maken schikkingen zo als het alles rustende op het aangegeeven stelzel volgens reglementen en daarop gegronde instructien nader zoude kunnen en ook beloven te worden bepaald, om een eendragtig geheel te formeeren. — Het deel van deeze Brasiliaansche costumes — de kinderen toegelegt, zoude de koopman gehouden zijn voorteneemen tegen zes Engels of Rijksdaalders de pol. —

Half voor de regeer en half voor de garnisoenen...

Instructie

Reglement militair n° 1, — Gouverneur 2°,

Fabriekmeester 3°, opperbaas 4° onderbaas 5°,

boekhouder 6°, commies 7°, cleric 8°, chagazijn

meester 9°, reeskamer 10°, Domine 11°, school-

meester 12°

Beloop der soldijen en onkosten:

geld notas:

Onderhoud:

onkosten:

hoe de geldnotas verwaardigd

omtrent het handeldruyaen. — Tot leden heb ik met stilzwijgen voorbijgegaan het doen van handeld met de naturellen of vel onderling, dit deed ik, wijl het geen gemeenschap heeft met de fruchtiging, welke het gouernement goedvind tot instandhouding lummer bezittingen — genv daar te stellen, schoon mi de algemeene voorzieningen als daaraan volgende notoiemen — die moet

moet worden gemaakt, hoe ontrend zoolamige, die de protectie van den Staat verzoeken, om als burger en handelaar onder deze bezittingen te domicilieeren, zal worden gehandelt, nadomtrent ik van oordeel ben, dat alle bescherming en onderstand behoorde te worden verleend, meer dan immer, omdat in allen gevallen de raad en de noodwendigheden, die men nu alhier voor het bepaalde geld moet aankopen daar door verdubbelen zullen, alle monopolie reguallen, en de koper voor zijn geld door de wijzen der kooplieden het hoogst moogelijke genot hebben. -

De vermogende is hier de minste zorg voor, maar op de behoeftige, die van hunne geringe soldijer leuen moeten, komt het aan, en dan louden ik mij verzeekend, dat de vermeerdering van vrijhandelaren hun zal voordeelig zijn. -

Wat den handel betreft van de m's landsdienst zijnde perzoonen, om het een van wat rang zij zijn, dit zoude of geheel verboden of geheel vrij moeten zijn, en daar het eerste onuitvoerbaar is, zoude ik het laatste aanvaarden, genoeg dat men onder deze ynrichting daar niet toe genoodzaakt is, zo als men op de plaats gehad hebbende wijze van betaaling in de daad genoodzaakt was. -

Alleen zal elk die handelen wil, zich de onkosten moeten getroosten, die hem de nature waarmede hij handelen moet, veroorzaakt, en in de volstrekten zin van het woord zal geene zonder rang of rangien in aanmerking te neemen den ander zneks betwisten, het moet aan den soldaat een zo vrijstaan als aan de collonel, om te koopen en te verkoopen, wat geoorloofd is en de wet niet verbied. -

Ook zoude eene kleine belasting of laat ik het liever nuemen een omslag tot onderhoud der vegen, ook over de vrijhandelaren moeten gaan, wyl zij bij afsteruen en

ouermogen daardoor kunne kinderen verzorgd
zien. — De burger brieven, die tot het doen
eener wijzen handel zullen worden verleend, kun-
nen uitgezonden worden en na door de secretaris
ingevuld en de gouverneur getekend, worden uitgegee-
ven, mits dat den verzoeker den eed van getrouw-
heid doet. —

Dit is mij voorgekomen genoeg-
zaam te zijn met betrekking tot den handel, zijnde
dit als gezegd is eene geheel afgeschieden zaak. —
Elgo verneem ik doorgelopen te hebben, hetgeene ik
bij den aanvang mij voorgesteld had te zullen oer-
zien. —

Ik had als eene enkele voor-
draagt tot een bepaalden Inrichting mij alleen kun-
nen bepalen tot het laatste gedeelte dezer memo-
rie, maar zoude, hoe geheel ik die Inrichting ook voor-
gedragen had, niet veel verder als die voor mij daar-
toe de pen op vatten, gekomen zijn, en ik beloofde meer-
der, omdat ik de onvolkomenheid voor lang daar-
van gevoelde, want zal men in het bijzonder zijne
superieuren overtuigen van de nuttigheid eener voor-
draagt, — zal men hun doen gevoelen de noodzake-
lijkheid, en dat onze voordragten, zo men het gewoon-
is te noemen, aan geene menschelijke eigens labo-
reeren, dan moet men zo veel mogelijk door de ge-
heele toedragt de zaken te ontvouwen, de gelegen-
heid ter beoordeeling vooral door tegenoverstellin-
gen, daar stellen. —

Algemeene Recapitulatie. — Dit heb ik trachten
te doen, en daarom hoe kort ook, de aantekeningen
daaromtrent zijn aangevangen met de beschouwing
van het land, ligging, aamien, vruchtbaarheid en
zo. dat dit gedeelte voor veel uitbreiding vatbaar
is, en ondersteund wordende want men gelieven
toch onder het oog te houden, dat ik vooral derge-
lyke zaken geen hulp bezit noch vinden kan; door
aangenaame proeven zoude vonden bevestigd, is
zeer zeker; doch zo de spreekwijze ter eeniger
plaats op deze wereld men doet wat men kan
en niet wat men wil :) geld, dan is het op die, van
waar dit geschreeven werd, dus hebbe ik mij moe-

ten vergemegen met het gestelde; evenwel in die
gerustheid, dat de nadere onderzoeken wel meerder,
maar niet minder vinden zal. -

Daarna heb ik de menschen beschouwd, die op het
vinschreeven land vienden woordgebragt, leefde en
woonde, hoogten der verstandelijke vermogens, ge-
aardheid enz. - Dat dit punct op zich zelve be-
handeld een boekdeel zoude beslaan, zal me-
mand, die de moeijelijkheid van dergelyke eene
taak beeft, tegenspreken. - Ik heb mij daarom
moeten vergemegen, om na wel overwegen te zeg-
gen, dus beschouwen ik dezelve, en voor namenlyk
de hoofdoorzaken alleen aangestipt, om op te los-
sen de bedenking, hoe het mooglyk is, dat een volk
in hunne gebruyken niet verbastend, daar dit het
lot van alle volken en van alle sexte die beston-
den, geweest is. -

Dat ik deze twee za-
ken liet voorafgaan, achten ik nodig, omdat zal
men oordeel vellen, welke ynrichtingen waarden lan-
den meest nuttig zijn in een afgeleegen gewest, al-
waar men bezittingen heeft, men het land behoor-
de te kennen, waarop dezelve leggen, en de bewo-
ner, daar men meede moet leeven. -

267
Vervolgens hebbe ik de Staat van 's lands bezittingen
beschouwd. - Vooraf in de com merceerende stand
ouder de directie van de geotroyeerde West Indische
handel, van de aanlydende oorzaak af tot 1791.
Ik achtende mede nodig, om daardoor de stand
en waare situatie te vinden, waarin 's lands be-
zittingen zich bij de desolutie van dat commerci-
eerend wezen bevonden, nyl het mij tot meerder
kenneklykheid der zaaken voortkwam niet genoeg
te zijn; slegts te zeggen in dien stand bevond het
zich primo 1792, maar door de oorzaken en bij-
komende omstandigheden van te toonen, waar-
door het in die staat gekomen was. -

Zoals ik dezelve vervolgens beschouwd heb, rust op
mijne eigen gevoel, en de veronderstelde bedenkin-
gen deede mij de al of niet noodzaaklykheid van
de voorduurig nade vernietiging van het eerste
waaron

waaron overuegen. —

Hadat dit alles was voorafgestaan, konde ik gerustelijk met Wélédé (denkbeeldig) Inspectie doen, en geheel onbesluisend de tegenwoordige staat der bezittingen met de onkosten van dien zonder aan kersten te denken openleggen. —

Tot desverre berichten ik, — maar het waarom van al het voorafgestaan meende ik van daaraf bij wijze van voordragen te moeten beginnen, en om zo veel mogelijk aan Wélédé Intentie te voldoen, besloot ik tot een alternatief. —

Het eerste wil ik bekennen streelde mij, daar ik de mogelijkheid van genoegzame magt voorzien, zo geheel gevoelde, daar het loogt waarschijnlijk het eenige middel zal zijn, om de bewoners van dit land uit zo een onmadenkelyke sluimering te doen ontvaken. —

Het tweede is mij voorgekomen, dat in geval het eerste door omstandigheden of tijden impracticabel moogt worden bevonden, het na alle de mij bekende en overdagten middelen de voerkeerge zoude verdienen. —

Eindelijk ben ik overgegaan, om bij zekere Extensie van de alternatieve voordragten de middelen, welke tot uitvoering (alijd onder beter oordeel) zouden kunnen dienen en verstrekken voort te dragen. —

Indien ik nu door zijdelingsche uitstappen, uijtwydingen of te lang bij een point stil te staan, de draad mijner tezamenhang geknakt moogt hebben, of zelve een scheuring of opening gemaakt, zo vergeven het mij Wélédé, zekere resolutie gewierend mij medio December A^o P^o, met het einde en het beginnen van het jaar zijn hier veel ceremoniedagen, alles beletten mij, en mijne ampts bezigheden geven mij vel geen zwaaren arbeid, maar hij die alles zelve te voor moet staan, is een wuiffpaal, dus de avonden zijn mijne stille reuren en vreezende, dat mij het Deensche schip ontvaren zoude, spoede ik mij, om aan mijne beloften te voldoen. —

Vervulling van verplichtingen moet men nimmer

uit-

uitstellen, maar boven alles in dit land niet,
want al de geene, die hier de bezoeking krijgen
van uitstellen tot morgen, doen kort daarna
zeer zeeke niet met al meer. -

chijn fisique gesteldheid en mijn ogenleeden zeer
veel, maar de leest om alles te doen, wat ik kan,
heeft mij nimmer verlaaten; zo er dus hier of
daar iets mochte ingeslopen zijn tegen mijn
meening, schrijf het alleen daar aan toe, nam-
-meer het zal afgeschreeven zijn, want dit is
mij ondoenlijk, zal ik de tijd het toelaatende
het nader beezien, en mij iets dergelijks in het
oog vallende in de bijgaande brief daarvan
nota maken. - Refereer mij wijders aan de
Introductie en ben Wel Ed. Heeren (Wel Ed. dit
Dienaar, de Gouvern^gent^g over's lands Bezettingen) aan
de Westkust van Africa P. Linthorst
1° Maart. 1807. -

3.

origineel N° 14

Pr Linthorst gouverneur
generaal over's lands bezit-
tingen ter Kuste van Guinea
aan

De Raad der Americaansche
Colonien en Bezettingen

Residentie den Haag.

Wel Edele Heeren!
chijn voorige van 16 Januarij 1807 zal, zo ik hoop
ontvangen zijn; in geval dit zo niet was, gaat
het Duplificaat van dezelve hier nevens. -

Het verzoek door mij om onderstand daarin ge-
-daan, ben ik gehouden te hernieuwen, wijl ons
middel van bestaan, dat in den Americaansche
Handel alhier ter Kusten bestond, met het einde
van dit jaar vervalt. -

Het Americaansch gouvernement zal onder geen
voorendzel heegenaamd gedoogen, dat door
Americaanen meender, of na ult^o December van
dit jaar 1807 slaven verhandeld worden, waar-
-door deze handel en de Konst der Americaansche
scheepen

scheepen wegvault; daar komt bij, dat de waart op Engeland, om hetzelfde van levensmiddelen, immers meel, vleesch, en spek te voorzien, zo groot is, en aldaar tot zo hooge prijzen verkogt worden, dat het geen van hen de moeiten zal waardig zijn, om een reize naar de kust te doen. -

Overigens worden mij bij afwisseling van Engelsche oorlog scheepen bezogt, het eene scheepshoofd is goed en wel, het anderen soms onbillijk en lastig, dan eens kan men iets vervoeren of van elders laaten haalen, dan weder niets, zoodat ik om een vaartuijg mij in de staat kan bevinden, als of ik in de daad geblokkeerd was. -

Het Engelsch opperhoofd alhier, dat een twistziek man is, die zijn natie hierin volkomen representeerd, te zeggen met de gehele waereld in vijandschap leeft, maakt mij veel moeite; zo den eene mensch den anderen zijn duivel is, dan is deze zeker de mijne, daar hij nu, zo min als die hem gelijk zijnde, op het land iets verriopten kon, dan verschuuld hij zich agter de scheepsvogden. -

Dat duurzaam eene moeilijke en soms hatelijke correspondentie veroorzaakt. -

Vog onlangs met een capitein van een fregatschip, een man, die mij daarna gebleek een braaf verstandig man te zijn, dezen had men het hoofd volgemaakt, zo dat hij mij (i. e. over neger verschillen, daar de goede man met geen mogelijkheid eenige kennis van hebben kon) schrijvende, begon met te zeggen, of ik wel wist, dat men mij hier gedoogde, dat ik om eenige commercieele relatien geduld viend, maar dat ik nimmer wijgeren moest, om alle Brittische onderdaanen de gevraagde satisfactie te geven, of dat ik mijn lot konde berekenen. -

Dat ik beandwoordde met te zeggen, dat ik alleen afhankelijk was van mijn meesters, doch overigens van niemand, en gevolglich ook niet van de onderdaanen van zijn Brittische chajesteit, dat ik het zeggen van geduld en gedoogd te worden, niet anders konde houden

dan

dan voor beledigingen, doch dat hij capitain zou
de toezien, dat men hem niet misleiden. —

Dat gelegenheid gaf tot nader correspondentie,
en deze zaken daar door een gantsch andere
gedaante verkregen, zo zelve dat gemelde capitain
mij aanbod, als ik het met de negers niet konden
klaar krijgen, dat zijn laagsteit schip tot beteugeling
van dezelve tot mijn dienst was, waarvoor ik zijn
Ed^e bedankte, met te zeggen, dat ik verandwoordig
aan mijn gouvernement verschuldigd was, dat mij
nimmer zoude kunnen vergeeven, dat ik mij bediende
van de magt en hulp eener mogentheid, daar Hol-
land mede in oorlog was. —

Dan eens loopt het op deze, dan eens weder op eene
andere wijze af, voor deze kwam een dolleman,
die zich zo geweldig ergende aan de Hollandsche
vlag, dat hij met een schip, gemonteerd met slechts
vier en twintig agtien ponders, mij een visite wilde
geeven, dat hem door de Engelsche evenwel zelve
ontreden werd, die hem verzeeckerde, dat men van
Elmina zijn tuig van boven neder zoude blazen,
en waar hij dan heen moest. —

Zeker is het, dat indien het hem ernst is of worden
moof, ik het op den duur of tegen een groote magt
niet houden kan, maar dat het altijd veel te duur
gekooft zal worden, is zeker. —

Mitsen en ander zullen Wel Ed^e de noodzaak-
lijkheid gevoelen, van door eene prompte betaeling
aan quarantainen en negers mij en 's lands be-
zittingen te verzeecken, dat zonder onderstand
van Ndienden zijde, voor mij onmogelijk is. —

Ik geveel wel de moeilijkheden ende meerdere
onkosten, die de wijze van verzending maaken
zal, doch dit kan niet tegen vegen het beloud of
verlies van 's lands Hoofd wistel, al wat daar bui-
ten is eens van minder belang beschouwd, zo als
dezelve ook in de daad zijn; ik moet u verze-
keren, dat zonder een kraegt doradige ondersteu-
ning, het alhier een slecht en ongelukkig einde
zal neemen. — Waaron ik mij verpligt gevee-

-len te moeten aanmerken, dat hoe zeer het getal
 Europeërs alhier verminderd, anders voortgaande, er
 zeer enkelde zullen overblijven, dat ondanks dat
 alles, wanneer er geen onderstandten kunnen gezon-
 -den worden, er alsdan in 's hemels naam ook
 geen meerder menschen komen; die 'er zijn, kun-
 -nen en moeten zich helpen, hoe het dan ook gaan
 mag, maar nieuwelingen kunnen zich zelve niet
 helpen, en de tijden waarin men dergelijke helpen
 konde, zijn voorbij. — Elk beoud het zijne! —
 In zulk een slecht vooruitziigt is de wensch van ver-
 -re de meesten, om naar Europa te gaan, dat ik
 voor als noch keeren kan, maar op den duur zul-
 -len zich de menschen mijns ondanks uit den
 dienst vanden landen ontslaan, het zijn geen
 militaire, ik kan hun niet noodzaken tot den
 dienst uit hoofde van eene aangegaane verbin-
 -tenis, het zijn politieke bediende, die hier geen
 bestaan of aanwezen behoorde te hebben. —
 In het kort, alhoewel het mij leed doet, dat ik
 dergelijke klaagliederen moet aanleffen, ben ik
 daartoe verplicht, om mij zelfs willen, daar ik
 wenschte te voorkomen, dat bij eene ongelukkige
 uitslag mijn nagedachtenis niet beplekt word,
 door te zeggen: och hij verspeelde eene van 's lands
 bezittingen. — Beveel mij in Nlieder pro-
 -tectie en heb de eer te zijn Wel Ed. Heeren!
 Wel Ed. Dienaar en vriend P. Linthorst
 8^e George d'Elmina 9 Maart 1807. —

4.

Kopia

Reest van Africa

1771.

Inkomsten	Mitgaven	verlies
	aan cargazoen uit Zeeland	
	Per het Zee paand	f. 67138. —
	Vuurs	" 40839. 3. —
	vragt en avarij	" 21591. 2. 8.
	Maandgelden	" 91598. 14. —
		f. 221166. 19. 8.
Lastgelden		" 79748. 6. 8.
		f. 141418. 13. —

Inkomsten Uitgaven

1772

verlies
9^e Sept. f. 171418.13.-

aan cargazo en uit stad en Lande

Per de Vriendſchap	f.	55147.10.-
vires	"	41987.18.-
vragt en avary	"	14764.2.-
Maandgelden	"	47031.9.-
	f.	<u>158930.19.-</u>

Lastgelden " 92600.-.- " 66330.19.-

1773

aan cargazo en uit Amsterdam

Per de Catharina	f.	35527.4.-
vires	"	40727.13.-
vragten avary	"	26476.12.-
Maandgelden	"	50925.10.-
voor restitutie van een her-		
-nomen ſchip	"	22169.4.-
voor equipage en onkosten		
van 2 ſcheepen van oorlog..		<u>15920.-.-</u>

Lastgeld f. 86852.-.-

Rem. per visiel " 48075.-.-

100 ell. " 32730.6.-

f. 191746.3.-

" 167657.6.-

" 24088.17.-

1774

aan cargazo en uit het Voorder-Kwartier

Per de Jonge Willem	f.	28071.15.-
vires	"	49592.9.8.
vragten avary	"	24301.13.-
Maandgelden	"	58604.10.-
	f.	<u>160570.7.8.</u>

Lastgelden " 65402.12.- " 95167.16.8

1775

aan cargazo en uit Amsterdam

Per het goed Succes	f.	33766.15.-
vires	"	46839.14.-
vragten avary	"	26889.10.-
Diverse onkosten	"	1590.14.-
Maandgelden	"	13192.8.-
	f.	<u>122279.1.-</u>

Lastgelden " 57723.3.8. " 64555.17.8

Transporteene f. 391562.2.-

Inkomsten Mitgaven

1776.

verlies

Voor diverse onkosten	f.	1106.3.-	9 ^{te} Sept. f. 391562.2.-
Maandgelden	"	37102.10.-	
Lastgelden	f.	46398.9.8.	
Remises	"	32442.15.8.	
	f.	78841.5.-	
Mitgaven	"	38208.13.-	
Rest	f.	40632.12.-	

1777

clan cargaven uit Zeeland

Per de W ^m Zeeland	f.	29644.14.8.	
vivres en behoeften	"	40276.7.8.	
vragten avary	"	21795.18.-	
Maandgelden	"	15522.15.-	
	f.	107239.15.-	
Kostg ^m	"	41635.17.8.	" 82268.9.8. " 24971.5.8.

1778

clan cargaven uit clunsterdam

Per S ^E Anthonio	f.	76890.14.-	
vivres en behoeften	"	48735.1.8.	
vragt en avary	"	33544.3.-	
nog eenige onkosten	"	2839.11.-	
Maandgelden	"	41686.15.-	
	f.	203696.4.8.	
Lastgeld	f.	38369.2.8.	
Remises	"	28367.11.-	" 66736.13.8. " 136959.11.-

1779

clan cargaven uit Staden Lande

Per clunhem	f.	44297.10.-	
vivres en behoeften	"	44842.17.8.	
vragt en avary	"	28662.13.-	
Maandgelden	"	39529.7.8.	
	f.	157332.10.-	
Lastgelden	"	40905.13.8.	" 116426.16.8.

1780

clan cargaven uit de Maare

Per Noitruist	f.	51615.15.-	
vivres en behoeften	"	26498.5.-	
vragten avary	"	30002.-	
gagie op de hand, Kostgeld	"		
premie et ^{ca}	"	11505.15.-	
Maandgelden	"	40106.14.-	
	f.	159728.7.-	
Lastgelden	"	45036.-	" 114692.7.-
	f.	784612.2.-	Drampontere

Inkomsten Nitgaven

1781

9te Sept. f. 784612.2. - ^{verlies}

(x) deze post die de bijde Kamer chage wa-on te worden ingezien, nyl de geheele som, maarwan dit het slot, met gevonden vordt

clan cargazoen uit de clare		
Per de Johannes	f.	49029.8.-.
Voor diverse onkosten	"	3951.1.-.
vragten avary, tetslot(x)	"	7500.-.-.
chaandgelden	"	66684.10.-.
	f.	127164.19.-.

Lastgelden " 1598.4.-. " 125566.15.-

1782

clan cargazoen uit Amsterdam

Per de chartoertogin charica Ori-		
-stina	f.	45166.-.-.
vires	"	31249.8.-.
vragten avary	"	30583.7.-.
diverse onkosten	"	7250.15.-.
chaandgelden	"	25208.5.-.
		139457.15.-

1783

clan cargazoen van Amsterdam

Per de Jonge Jan	f.	107290.-.-.
vires en behoeften	"	44849.1.-.
vragten avary	"	26334.2.-.
Premie van cluur ^{te} ophand-		
maand- en aanwitsgelden	"	10688.5.-.
Restitutie van een Portugeesche		
prys, en aan de erfgenaamen		
van Voortman	"	89115.5.8.
gaze, premie en presenter	"	10878.6.-.
voo' wissel brieven van Volk-		
maur	"	10960.6.-.
diverse onkosten	"	5091.-.-.
chaandgelden	"	104946.2.-.
	f.	410152.7.8.

Lastgelden " 12050.2.8. " 398102.5.-

1784

clan cargazoen van Enkhuizen

Per de clpikaan	f.	49688.9.-.
vires	"	35701.13.-.
cargazoen p ^{de} Paramaribo	"	55897.2.8.
vires	"	32664.7.8.
vragt en avary van beide	"	48546.4.-.

Inkomsten uitgaven

	(1784)	f.	—	ƒ	<u>verlies</u>
voor 44. p ^e rijzen Kanon		f.	13410. 7. 8.		
diverse onkosten		"	6120. 10. —		
chaandgelden		"	105975. 9. —		
<u>Lastgelden</u>	f. 1987. 3. —	f.	348604. 2. —		
Pemises	" 25315. 15. —	"	27300. 18. —	"	320703. 4. —

	1785	- sleepje			
voor restitutie van een prijs		f.	4045. 12. —		
diverse onkosten		"	7060. 6. —		
chaandgelden		"	73435. 2. —		
		f.	84541. —. —		
<u>Lastgelden</u>		"	12998. 18. —	"	71542. 2. —
					f. 1,839,984. 3. —

NB. Hiervan gaat af het
 - geene in het jaar 1781 te
 veel in rekening is gebracht " 22142. 11. —
f. 1,817,841. 12. —

aldus uit de boeken van de generaale West-
 Indische Compagnie dezer landen getrokken
 door mij als behouder generaal van ge-
 melde Compagnie. —

Amsteldam den 10 maart 1787. —
 (:geteekend:) Lucas Coudri

Lijst geïm-
meerd
de
Notulen van de Vergadering
van Nrienen in d. 14 Decbr. 1790.

Ontvang en
van

Uitgaaff
Guinea

	Lastgelden	Remises	Cargasoenen
1771	f. 79 748. 6. 8.	f.	f. 67 138. -.-.
1772	" 92 600. -.-.	"	" 55 147. 10. -.
1773	" 86 852. -.-.	" 80 805. 6. -.	" 55 527. 4. -.
1774	" 65 402. 12. -.	"	" 28 071. 15. -.
1775	" 57 723. 3. 8.	" 32 442. 15. 8.	" 33 766. 15. -.
1776	" 46 398. 4. 8.	"	" 29 644. 14. -.
1777	" 41 635. 17. 8.	" 113 248. 1. 8.	" 249 295. 18. -.
	f. 470 360. 9. -.	f.	f. 470 360. 9. -.
1778	" 38 369. 2. 8.	" 28 367. 11. -.	" 76 890. 14. -.
1779	" 40 905. 13. 8.	"	" 44 297. 10. -.
1780	" 45 036. -.-.	"	" 51 615. 15. -.
1781	" 1 598. 4. -.	"	" 49 029. 8. -.
1782	" 12 050. 2. 8.	"	" 45 166. -.-.
1783	" 1 987. 3. -.	" 25 313. 15. -.	" 107 290. -.-.
1784	" 12 998. 18. -.	"	" { 49 688. 9. -.
1785	" 623 305. 12. 8.	" 166 929. 7. 8.	" 55 897. 2. -.
	f. 623 305. 12. 8.	f.	f. 729 170. 17. -.
1786	" 62 313. 17. -.	" 40 051. 6. -.	" 75 434. 14. 8.
1787	" 22 810. 4. 8.	"	" 39 516. -.-.
1788	" 708 429. 14. -.	" 206 980. 13. 8.	" 844 121. 11. 8.
1789	"	"	"

	Vrees	Vragt en averij	allaamdgeden	extraord. onkosten
	f. 40 839. 3. -.	f. 21 591. 2. 8.	f. 91 598. 14. -.	f.
	" 41 987. 18. -.	" 14 764. 2. -.	" 47 031. 9. -.	"
	" 40 727. 13. -.	" 26 476. 12. -.	" 50 925. 10. -.	" 38 089. 4. -.
	" 49 592. 9. 8.	" 24 301. 13. -.	" 58 604. 10. -.	"
	" 46 839. 14. -.	" 26 889. 10. -.	" 13 192. 8. -.	" 1590. 14. -.
	" 40 276. 7. 8.	" 21 795. 18. -.	" 37 102. 10. -.	" 1106. 3. -.
	f. 260 263. 5. -.	f. 135 818. 17. 8.	" 15 522. 15. -.	"
	" 48 735. 1. 8.	" 33 544. 3. -.	f. 313 977. 16. -.	f. 40 786. 1. -.
	" 44 842. 17. 8.	" 28 662. 13. -.	" 41 686. 15. -.	" 2839. 11. -.
	" 26 498. 3. -.	" 30 002. -.-.	" 39 529. 9. 8.	"
	" 31 249. 8. -.	" 7 500. -.-.	" 40 106. 14. -.	" 11505. 15. -.
	" 44 849. 1. -.	" 30 583. 7. -.	" 66 684. 10. -.	" 3951. 1. -.
	" 32 664. 7. 8.	" 26 334. 2. -.	" 25 208. 5. -.	" 7250. 15. -.
	"	" 48 546. 4. -.	" 104 946. 2. -.	" 126733. 2. 8.
	f. 524 803. 16. 8.	f. 340 991. 6. 8.	" 105 975. 9. -.	" 19 530. 17. -.
	" 46 826. 15. 8.	" 29 330. 13. 8.	" 73 435. 2. -.	" 11 105. 18. -.
	" 40 969. 15. -.	"	f. 811 550. 2. 8.	f. 232 703. - 8.
	f. 612 600. 7. -.	" 370 322. -.-.	" 135 975. 14. 8.	" 32 397. 15. -.
	"	"	" 23 119. 11. 8.	" 11 356. 13. 8.
	"	"	f. 970 645. 6. 8.	f. 267 457. 9. -.

6.

Extract uit eene missive door den commandant generaal over de Noord- en Zuidkust van Oerlandsch Afrika etc. etc. uit St. George d'Almina op den 8sten Februarie 1815 geschreven

Aan

Zijne Excellentie den Heere secretaris van Staat voor de zaken van Koophandel en Kolonien. —

Excellentie!

Het beaagde zijne Excellentie den Heere Minister van Buitenlandsche zaken, bij Hoogstdezelfs missive in dato 7 April 1814, mij den vereerenden last op te dragen, ten einde een uitvoerig bericht over 's lands Etablissementen ter dezer kuste te vervaardigen, waaruit blyke, in welken toestand dezelve zich actueel bevinden, en welken invloed zoo veel jaren stremming in den handel en zeevaart, als mede de bloedige oorlogen der naburige negervolken op dezelve hebben uitgeoefend, des noods gestaafd door de bijvoeging van authentieke bescheiden, en zelfs, zoo mogelijk van eene algemeene kaart en bijzondere plans of grondschetsen vergezeld en verduidelijkt, omdat het belangrijkste gedeelte van hetgeen deswegens in de archieven der Coloniale Administratie voorhanden was, ten tijde der inlijving in Frankrijk, weg gevoerd zijnde, het terugbekomen daar van voor als nog twijfelachtig is. — En dat, hoe spoediger dit een en ander door mij wordt overgezonden, hoe spoediger ook zijne Koninklijke Hoogheid zich in staat zal bevinden, om over de toekomstige regeling van 's lands bezittingen ter kuste te beslischen, en op derzelve gebruik en beheer de vereischte order te stellen. —

Hoe vlijend en streelend deze ofschoon hoogstgewichtige taak voor mij was, kan Uwe Excellentie ligtelyk beseffen, aangezien het vooruitzigt, om weldra uit onze dwingende behoeften door gepaste en weldadige voorziening gered te worden, hier door meer en meer werd bevestigd en verzekerd, en

voor-

voor zeker zoude ik reeds dadelijk aan dien vereeu-
den last, ware het eenigzints mogelijk geneest, heb-
ben voldaan, dan het zoo kort bepaalde vertrek van
de Hoop of van The Briël, zoo als ik de Eer had bij
mijne voorige in dato 9 September Nwe Excellentie te
informeeren, maakte den meesten ijver en den besten
wil ten eenemale illuvoor; ook wordende de aart
en het gezigt der zaak zelve een te rijp beraad en
overleg, om niet met alle voorzigtigheid ter vol-
doening daar aan te werk te gaan, en van welke
behandeling de gevolgen en bechouwing veelligt de
geheele beslissing en toekomstig lot van dit vereld-
deel aflangt, zoude zulks geenzins het kenmerk
eener bijna vijfjarige ondervinding aanden dag
leggen. -

Tot de bedoeling dan, om Nwe Excellentie met den
waren toestand dezes lands zoo veel doenlijk betend
te maken, toetredende, dient:

Eerstelijc, dat ik deze generale observatie moet voor-
afstellen, dat alles allerjammerlijkt is vervallen
en vergaan, zoo als uit de nevensgaande schets of
actueelen staat der respectieve Etablissemerten klaa-
rlykelyk zal gezien worden. -

De hoofdwerken zijn van Elmira tamelyk goed en
sterk, en kunnen merkelyk verbeterd worden door
het zwakte muurwerk te versterken en diverse an-
dere meerdere voegzame inuigtungen te maken,
waardoor alles een betere constructie verkrijgt en
de batterijen verbeterd worden. - Te zee- of water-
batterij heb ik, zoo veel doenlijk, en deurf zeggen, in
eener goeden staat van defensie gebraagt en op de
voornaamste poineten de stukken met nieuwe
holpaarden voorzien, niet zonder de grootste moeite,
aangezien de timmer negers geen ander denk-
beeld hadden, als van de oude stuksleden. -

Het negerdorp is te dicht onder het Kasteel ange-
bouwd, het welk in geval van brand etc. na-
deelig kan zijn en ook belemmert, terwijl in geval
van binnenlandsche attaque, dit de zorg ver-
meerdert, ten zij dat men de woningen dadelijk

nederschoot; bovendien is het hoogst schadelijk voor de gezondheid der blanken, uit hoofde van de in-
-fame stank, die de lucht bederft, en juist door en over het Kasteel kaare togt leeft.

8te Jago, dat behalven hetzelfde mede in de voor-
-naamste opzigten hetzelfde lot van verval heeft ondergaan, en eene evengelijke voorziening en vernieuwing wordert, zoo schijnt die sterkte ge-
-bouwd te zijn even als eene citadel voor eene stad en het omliggende land, waardoor het ne-
-gerdoop en front, benevens de verdere hoogtens, vlakten, rivier, strand, baaij, pleede, kortom over de geheele environs kan geenfeerd worden, en het appareert woords, dat het oogmerk nog moet geweest hebben, om het Kasteel tegen het fort en het baatote tegen de eerste te fortificeeren, zijnde het fort op de zijde van het Kasteel het zwakste gelaten; niet te min zoude het fort in handen des vijands vallende altoos een meesterachtig aanzien verkrijgen, en met schroot schoten de manschappen op de Kerken-batterij en elders door desselvs looge ligging negmaaijen.

De overige bezittingen, zoo als consteent uit den staat derselve, zijn er enkele in eene situatie vatbaar voor min kostbare reparatiën, andere dermate vervallen, dat zij als onherstelbaar kunnen beschouwd worden, en gevolgelyk voor den staat van geen verder nut of voordeel, als dat zij aan de zee kust gebouwd staan, en den naam van Sorten voeren, dan daar mijn oogmerk eeniglyk is, om aan den stipsten last mij opgedragen te voldoen, als zijnde slechts om te informeeën, en geenzins tot het doen van eenige voordragten; zoo moet ik mij op de inge-
-men rapporten verlaten, want door den heilloo-
-zen geessel van het Fransch bestuur geslingers vergeten en aan den rand des bederfs steeds na-
-der gevoerd, was het mij niet mogelijk deze hoofd bezitting te verlaten, om zelf ooggetuigen van de waarheid te kunnen zijn; doch in geval
het

Het zijne Koninklijke Hoogheid moogt behagen, een
oorlogschip te zenden, zoude ik mij thans
gaan preteeren, om met den scheepsbevelhebber
de Etablissementen gezamenlijk op te nemen, waar-
na men in bijzonderheden zoude kunnen treden,
die veelligt eerst ook zullen noodzakelijk zijn, van-
neer beslist is, wat van deze bezittingen vorden
zal, en ik veilig mag veronderstellen, dat er op
de eene of andere wijze, om der gevolgen wille, toch
eenige verandering zal moeten worden gemaakt,
en wanneer ik mij ulije, met volkomen grond
in staat te zijn, een geregeld en doelmatig plan
te formeeren, terwijl alle intermediaire denk-
beelden slechts brooze waarborgen en voorstel-
lingen omtrent het wezenlijke zijn. -

Vijf lange en treurige jaren beelden mij in eenen
staat van vergetelheid en in de dringendste be-
hoeften, droevig was het gevoel, toen de dwang der
omstandigheden ons van Holland afscheidde,
alle banden, die in staatkundige, burgerlijke
en commercieele betrekkingen ons verbonden, vier-
den verscheurd; toen was het, dat ik mijnen
oorsprong en natuurlijke betrekkingen gevoelde,
en ik had dezelve nooit vergeten, want wij ble-
ven in de daad Hollandsch; doch ik konde geen-
zins bedacht zijn, om met gebonden handen
eenige regelmatige denkbeelden en bewertingen
wegens deze bezittingen anders dan oppervlak-
-kig daar te stellen, maar nu daar deze vrees-
-lijke nacht door eenen schoonen morgen van
redding staat vervangen te worden, zal ik in
cas van eenig arrivement van een oorlogschip,
welke notori den luister van Hollandsch voorri-
-ge macht, in dit werelddeel zal verlevendigen,
alle die verbeteringen kunnen opgeven, waar-
-voor dit land vatbaar is; want ofschoon ik
niet heb kunnen ontveingen, om den vervallen
en deerniswaardigen toestand dezer bezittingen
op te geven, zoo vindt ik mij tevens verplicht te zeg-
-gen, dat de gronden volgens mijn mijnen al-

-omme landwaarts meedere vruchtbaarheid be-
-loven, dan die in een groot gedeelte der West-
-Indien worden bebouwd, en dat door veldingen-
-de bezijzen is aangetoond, dat in den effikaam-
-schen grond alles opkooft, maar ook, dat bij eene
-generale cultuur onberekenbare zworigheden zou-
-den ontstaan, welke alvorens behooren wegge-
-ruimd te worden. -

Ten tweeden, dat de oorlogen zelve de stremming
vanden handel veroorzaakende, en de wegen,
langs welke dezelve van landwaards tot de
forten moest worden aangebragt, alomme stop-
pende, notoir bewerkte, dat de landen der ne-
gers ledig blijvende, hun tot woeste landen
formeerden, die alleen door rooven en plunde-
ren aan de benedenkust zich moesten geneuen
en het welk dan ook ten gevolge had, dat naver-
scheiden affpersingen aan de eommandanten
van Cormantijn, Spam en Bereoe, welke tel-
kens kenbaald wordende, en niet konden wor-
den voldaan, eindelijk hun tot onvoorbeelde-
looze geweldpleging verwoerde, en kunne mis-
dadige handen aan 's lands gem. possessiende-
den slaan demate, dat dezelve ten prooij hun-
ner verwoesting vierden. - De zeevaart kan
hier geenzins in aanmerking komen, aangezien
mij hier, noch langs onze geheele bezittingen
geene schepen, die den handel frequenteerden, tot
onze havens behoorende hebben mogen zien aui-
-veeren. -

Wat den aart van den handel zelve betreft, is
het moeielijk, om iets zekers te zeggen, dewijl
zedert verscheiden jaren die van weinig aanbe-
lang is geweest, door het telkens stoppen der wegen,
en van onzer kant geene goederen aangebragt
wordende, was het ook onmogelijk, om op het doen
van negotie in eenige de minste uitgestrektheid
te denken, terwijl het eenigste voordeel, dat ons
het leven deed behouden, bestond in eenigen
kleinen handel met de Portugeesche schepen;

dan

dan ook dit is zoodanig van jaar tot jaar vermindert, dat het thans geen droog brood oplevert.

De eigenlijke bronnen, die het land oplevert, zijn de slavenhandel, goud, tand, palmolie, verwhout ^{et^{ca}}; daar en tegen dient van de zijde der Europeanen tot inkoop van dien, rum, kookwrok, zijvaten, coralen, spiegels, messen, palmen en snaphanen; inmiddels blijft het uitgemeakt, dat de slavenhandel de voor naamste handel was, waar door deze kust bestond, omdat die handel noodzakelijk werd beschouwd, om de Westersche bezittingen van de noodige en onontbeerlijke verhanden te voorzien.

Ik ontweins niet om te zeggen, dat de laatste tijdingen hier rouleerende, aanduidende dat de wissels nog niet werden betaald, de moeilijkheden van onzen toestand niet weinig vermeerderden, maar ik schroom ook niet, om te verzekeren, dat hoe moeilijker onze toestand is, te meer onze moed moet toenemen onder de soevereine regeering van onzen vorst in den dienst van Oranje; nogthans alles heeft zijne grenzen, en men zegge niet de Etablisementen ter dezer kuste zijn enkele lastposten voor den lande, neen! zij kunnen door landbouw en eene commercieele verlevendiging geëvenredigde voordeelen aan het moederland en zelfs naar mate van de beslissing over dergelae toekomstig tot aller belangrijkste ondersteuning aan de Westersche bezittingen toebrengen, terwijl het bovendien geen betoog behoeft, dat wanneer de Industrie en handel van particulieren floreert het lands belang en voordeel daar in onmiddelijk deelt; intusschen is onze nood niet minder dringend, het gevaar niet minder groot, indien wij niet op deze of gene wijze worden tegemoet gekomen, en de lopende wissels behoorlijk betaald, hebbende te vorstelen meteen ongezond klimaat en ziekten, zonder laaffenis, en zelfs ontbloot van het aller noodwendigste tot levensonderhoud, en het wordt ge-

-volglijk hoog tijd, dat een eendpaal aan die
wezenloosheid, welke het verhaal der bezittingen
zoo duidelijk kenmerkt; het is hier niet te doen,
om maatregelen te vernieuwen of te herstellen,
welke gedurende de laatste jaren geshorcht of
vernietigd werden, maar om te ondersteunen,
te handhaven en door betaling van het achter-
stallige weder te bevestigen, hetwelk zedert mijne
regering onafgebroken heeft stand gehouden, ten-
nijl alsdan zal te passe komen, om met energie
bedacht te zijn, eene toekomstige organisatie
daar te stellen! Dit land levert wellicht het
eenig voorbeeld op, waarin de alles omver-
stootende hand der Fransche overheersching
geen anderen nadeeligen invloed heeft kunnen
teveeg brengen, dan om ons arme en ongeluk-
kige ambtenaren vijf jaren in kommen en el-
lende te doen doorbrengen; het is waar, er
heeft niets kunnen worden verbeterd, maar het
is niet minder waar, dat de aloude Holland-
sche geest bij de naturellen is triumphant, en
de vlag onveranderd gebleven, ja dat mij door
stille bedaardheid te midden onzer rampen het
voorbeeld van bewondering bij onze naburen
en geallieerden zijn geweest, en werkelijk nog
zijn.

En hier mede durf ik mij vlijen zoo nauwkeurig
mogelijk aan den vereerenden last mij door den
keere minister van Hoogendrop opgedragen naar
gelang, der tijdsomstandigheden te hebben vol-
daan in de equitabele verwachting, dat het
zijne Koninklijke Hoogheid en Uw Excellentie zal
behagen, mijne verdere diensten spoedig meer
volledig te requireren, en mij tevens in staat te
stellen daaraan te kunnen voldoen, derwijl
mij niets aangenaamer zijn zal, dan om zoo
veel in mij is, kragtadig mede te werken tot
instandbrenging van die wijze doeleinden,
welke hoogst dezelve met Uw Excellentie zal
-len gelieven te introducereen en omtrent deze

Bezittingen te bestemmen. —

Ik zal thans etc. —

De negers aangezet door eenige kwalijk geinten-
-tioneerden, die alles doemen, wat hunne groot-
-heid tegen staat, en niestruoijen, dat de Sou-
-vereine vorst deze Etablissementen zal abon-
-donneeren, vermeten zich thans, om openlijk
te zeggen, dat zij niet weten, wat zij doen met
een gouvernement, dat niets leeft en buiten
staat is hunne kostgelden te betalen, en zij dus
aan het zelue geene gehoorzaamheid beloeven
te bewijzen. — Dat het reeds een jaar vrede is,
en nog geene hulp of schip is gearriveerd, en zij
zullen doen, wat hun goed dunkt, verbiedende
de gouvernementen dienaaren, om iets wat in het
krom gebeurt, aan mij te komen rapporteeren,
en dit alles is gepaard met bedreigingen en vili-
-pendieuse uitdrukkingen. —

Ik sluit dus desen met God te bidden om zijne
oudersteuning in deze gevaarvolle dagen, op-
-dat mij ongelukkige na jaren zuchtens in kom-
-men en ellende geen prooy worden van de waeste
drift en toornelooze vermetelheid der negers,
maar ons spoedig uitkomst schenke, en tevens
Uwe Excellentie in zijne heilige hoede beware,
bevelende mij in Uwer Excellentie protectie en
-heb de eer met alle hoogachting te zijn. —

Excellentie Uwer Excellentie on-
-derdanige en gehoorzame Dienaar
(get.) A. de Veer

Zijner Koninklijke Hoogheids
Hoofdeasteel St George D'Elmina

8 Februarij 1815. —

7.

Extract uit eene missive door den
Heer A. de Veer, eommandant gene-
raal over de Noord en Zuidkust
van Oerlandsch Africa etc. etc. etc
op den 8ten chaart 1815 uit St. George
D'Elmina geschreeven

Aan

Zijne Excellentie den Heere Secretaris
van Staat voor de zaken van Koop-
handel en Colonien. -

Excellentie!

Zedert mijne laatste aan Uwe Excellentie in
dato 8 Februarie l. l. met het Engelsch oorlog-
schip Brist, capitein Highman verzonden, en
waarvan ik de vrijheid neem, hier reens een
Dupliraat te voegen, en mij daar aan te refere-
ren, is alhier ter reede gearriveerd het Hol-
landsch handelschip de Capitaan, capitein Jan
Scholtijs. - Hoe zeer ik verheugd was zedert
mij jaren in dit verlaten gewest de geliefde
Hollandsche vlag op een der bodems te mogen
zien wapperen, zoo viert ik echter tevens met
eene droefgeestige gewaarvoording bevangen op
het besef, dat geen enkele letter door het gouwerne-
ment met dezelve aan mij is afgezonden, veel
min eenige middelen ter onzer redding in
den akeligen toestand, waarin wij ons bevinden,
het welk voor het oog der negers natuurlijk een
nog nadeliger inloed veroorzaakte, dan wel
dat enige schepen kwamen, inziende de mo-
gelijkheid om goederen te kunnen zenden, gelijk
ook particulieren daarmede werkelijk eenige
ontvingen. - Ik was dus benard en in een
labijrinth van zwarigheden gebragt, waaruit
ik onmogelijk kon gered worden dan met kragt-
dadige adristentie vanden capitein, welke dan
ook op herlaalde instantien de goedheid had
mij met eenige artikelen, die hem nog overig
waren, ten bedrage van twee duizend drie hon-
dend zes en veertig guldens en vijf stuivers voor
den

den lande te voorzien, blijkens de onder teeken-
de rekening van ontvangst met de prijzen
aan hem ter hand gesteld. — Etc. —
gaarne had ik etc.

De interieure staat van zaken is nog steeds de
zelfde kommervolle, ja! wordt dagelijks door
muloed op, en opzetting van de regeers tegen een
onvermogenend gouvernement meer gevaarlijk
gelukkig nogthans, dat de adder, welke zinds
lang te midden onder hen heerschte, en zich ach-
ter het masker van vriendschap verschool, nu
eerst deszelfs angelen en argelustigheid doet
zien, nu wij onder gods hulp dagelijks op red-
ding en uitkomst mogen hoopen, als van-
neer ik wel in staat zal zijn deszelfs doodely-
ke werking voor altoos te benemen, en ver-
deren muloed te beletten. —

De meermalen etc. —

god biddende (uwe Excellentie in zijne heilige
bescherming te nemen, heb ik de Eer onder
aanbeveling met alle veneratie te zijn
Excellentie! (Nuw Excell. onderdanige en
gehoorzame Dienaar (geb.:) C. de Veer

Zijner Koninklijke Hoogheids
Hoofdcasteel St George d'Elmirra
den 8 Maart. 1815.

52
30
2460

32 B

A de Veer's Despatches (1810 - 1815).

I

1810 - 1813.

[Vosp. Wl. Stukken, 226. 251.]

Commandant-General Ct. de Veer's Despatches.
(1810 - 1815)

Verapn. W. J. Stukken

251

5th June 1810 SE George D'Elmina

Nel Edele gestuenge Heer!

De missives respectiewelyk aan zyne Excellentie de Minister geschreeven, zullen Ned Gest. ons arrivement en den treuwige staad van zaaken alhier ter Kuste hebben kennelyk gemaakt, en neme derhalven eerbiedig de vryheid my daaraan kortheids halve te referereen. - Dan vergen dat ik Nedgest. echter afzonderlyk omtrend den sikeligen toestand dezer gewesten met diepen ernst voor eene ogenblik interumpereen, en NWedgest. mi billijke consideratie geven hoe het van mij kan gevouderd worden, dat ik met eene somme van hondert duijzend guldens die zyne Majesteit tot onderhoud van dezer Establishementen toegelegd heeft, de staad der zaken zal kunnen gaande houden, daar het evidentlyk consteend, dat myne predecessours over meer dan twee tonnen gouds 's jaars hebben gedisponereed: hieronder nog niet berekend de importante somme liquide goud, die zy uit de consignatie casa genomen hebben;) en dat ik bij mijn arrivement niet alleen de casa heb ledig gevouderd, maar de differente magazijnen ontblood van alles, en boven dien een last van schulden, tot welkers voldoening ik al daadlyk de smeeking en jammerklagtens maeste aankoren, en dat te midden der verwarving, wezenloosheid en verslapping van bestuur, overdenkt dus Nel Edgestr. heer den critique toestand, waerin ik aanvanklyk was gebracht, en zeer zeker moest dus den ontfangst van het voornemde besluit weinig aanmoedigende voor my zyn, te meer daar de jaarlykse vaste uitgaven door het gouvernement in Holland bepaald, zonder onvoorziene toevallen van den geknelde oorlog hier allomme, en buiten enige berekening van reparatien aan de

bezittingen meer dan de helfte der vastgestelde over-
treft, almeede blijkens de berijzen daarvan
aan zijne Excellentie gesuppediteerd, terwijl den
bouwovallige staat van dit gouvernement eene on-
versijde voorziening en kragtvaardige vernieuwing
van reparatie vordert, of wij loopen gevaar van
door instorting onder de puinloopen te worden be-
graven. - Wel is waar de houthouwen boerd het
land zelfs op, doch cement, ijzer, lood, materialen
en dergelijke moeten werden aangekocht en wel te-
gens enorme prijzen, zijnde als dom meest onvoeg-
zaam voor het vereischte gebruik. -

De amptenaaren van mij af tot de minste te re-
kenen inclus, kunnen met geen mogelijkheid door
de schaarsste en hoogst gesteege de waarde van levens-
middelen van hunne tractementen blijven bestaan,
maar moeten schulden maken. - De militaire
staat bloed voor desertie bij het mindste man-
quement van betaling. - De lands slaven reeds
uitgehongert is te dugten, dat weg loopen, van-
neer hunne kostgelden niet op zijn tijd richtig ver-
den uitgedeeld, verhalven, indien zijne chajesteit
bij dat besluit blijft persisteeren, en geen mid-
delen braamd worde, om ons te redden, het zij
met een schip uit te zenden of wel ons het crediet
of moijens in handen geeft, om in de nooddriften
meer gelvenredigt te voorzien, dan waare het
te wensche zijne chajesteit liever het decessief be-
sluit nam deeze etablissementen finaal te aban-
donneeren (hoevel ik rondborstig moet decla-
reeren dat deeze gewesten bij eene eventueele vrede
de rijkste bronnen van bestaan voor het moeder-
land ende landbouwende collonien kunnen wor-
den, als zijnde de sterkste lossplaatze der commer-
cie, ende verzamelplaats der benodigde landen
voor de Westersche bezittingen, benevens goud en
tand voor het moederland) en ons waarvan in tijds
informeerd, om die maadregelen te kunnen ne-
men tot voorkoming van eene generaale massacre,
die notair moet gebooren worden, bij het geringste

retardement van betaling. —

Het is waar het zoude probabel kunnen worden, dat deze bezitting met f. 100 000.— voor de jaarlijkse uitgaven te gouverneeren waaren, maar dan ook zoude men Hollandse goederen moeten hebben, die niet gecarageerd, en dus aan zijvere en reële waarde dat montand bedroegen, terwijl dan nog zorge behoorde gedragen te worden, dat godornige subsidien en toevoer regulier viend aangebracht, anders zoude daadlijk versche schulden de voordeelen wederom verslonden. — Dit wel Edgest.

leer zijn mijne vezendlijke meening, en ik houde mij bij ontbentnisse van het verlangde, van de allezinds benodigde hulpe door deze demarcke verandwoord, aangezien ik den maakten toestand, waarin wij ons bevinden, na waarheid heb voorgehouden, en verzoeke Nu Edgest. ootmoedig daar omtrend met zijne Excellentie serieuslyk te willen abouchieren. —

chog, vinde ik mij verpligt Nu Edgest. te moeten voordragen de loogst onaangename situatie, waarin ik mij omtrend den persoon van de voormalige boekhouder, genaamd Vendu Meester, en commissaris der veeskamer Abeloo bevinde, het is bijna zeker, dat hij zig aan malitieuze handelingen in zijne boeken en administratie heeft schuldig gemaakt, behalve de verregaanste neglegentie. —

Intusken zijn de gelden zoek, de annotatie verward en de boeken niet bijgeschreeven, moettende dus alles meest op het geheugen aenkomen, en onvermogend om te kunnen betalen, en eekter past dit land niet, om eene blank aan openbaare sandelijke straffe over te geven, of het gezag en autoriteit derzelve werd gekrenkt, terwijl daaren tegen vooren omtrend anderen het statueren van exemplen door de rechtvaardigheid vord voorgescreven. Ik heb alles wat van hem te haalen is provisioneel in beslag genomen, doch znelks is bij verre na niet te bereiken, om het te kort komende te suppleeren, in dienst kan ik hem wel voeglyk, daar alles zo klaar

-blijklijk is, niet houden; dus wat met hem aan-
-te vangen gelieft insgelijks de goedheid te hebben
-hier omtrent zijne Excellentie te onderhouden, mid-
-derwijl zal ik hem employeeren, om de ten ag-
-teren zijnde boeken et: bij te maken, waarmede
-wel eenige maanden zullen verlopen, als van-
-neer ik vertrauwe en reikhalzende afvragen de
-nodige orders dieswegens van zijne Excellentie. -

Overigens kan ik Uw Edgeste. met genoegen mel-
-den, dat na eene onafgebroken werkzaamheid
-den staat der algemeene zaken in die rustige
-en kalme gedaante is terug gebracht, welke na
-eene golfing van onrust en desorder, de orden
-en regelmatigheid zo aangenaam mede brengt.
Jammer is het intuschen dat dit land zo ver-
-onagzaamd en verwaarloos is geworden, dewijl
-dezelfs locale situatie en gesteldheid voor
-oneindig meer nut en verkeeren leid voor het
-Rijk zoude kunnen verstreken en opgeleid wor-
-den. - Doch hierover zal ik de Eer hebben Uw Ed-
-geste. nader te informeeren. -

Uij flatterende van spoedig op deeze of geene wijze
-uit den tegenwoordige penible toestand te znl-
-len worden gered, en mij daartoe in Uw Edgest.
-veel vermogende protectie en aandenken aan-
-bevelende, heb ik de Eer met hoogachting te zijn

Nerspr. N. J. stukken

226

29 Januarij 1811 Chieflastle 5te

George D'Elmira

De Commandant Generaal over de Noord- en
-Zuidkuste van Hollandsch Africa mitoga-
-ders Generaal Major in dienst van zijne
-Majesteit den Koning van Holland
-aan

Zijne Excellentie den Heere Minister van Ma-
-rine en Colonien. -

Excellentie!

De onafgebrooken voorzieningen, die zo allerdru-
-gendst gevorderd worden tot voldoening der Krij-

Tendste schulden, hebben mij bereids verscheide maalen inde kommerlykste en padoelste omstandigheden gebragt, waaruit towalligheid meer dan berekenbaarkheid mij heeft gered, ja de nood is tot die loogte gesteegeu geweest, aangezien alomme niets dan schaarsste en jammer keerschte, dat ik genoodzaakt ben geworden bij het overlijden van den vrij burger F. L. Kuntzen, reetende dot eenige keeren aan Cabo Cors vrij aanzienlyke pretensien ten lasten der boedels hadden, ten einde het wijrige liquide goud, dat nog aanwezig was niet infructueus voor onzen deerniswaardigen toestand te laaten in vreemde handen overgaan, hetzelve montant daadlyk in requisitie te neemen, ende Executeuren aangezegd zij de pretensien met winels konden voldoen. —

Weshalven ik aan de keeren J. H. Dieks en ell.

Carillon (zijnde benoemde Executeuren in opgemedede boedel:) of derzelver onder thands heb afgegeven drie stel wisselbrieven, het eene groot f. 2423.2. ten behoeve van L. F. Hebert, het andere groot f. 1963. 10. — ten faoeve A. C. Hutton, en het derde groot f. 661.5. — ter dispositie van W^m ellillon, be dragende dus te zaamen de somma van f. 5047.17. —, allen getrokken op 3/m zigt; verzoekende deeze traittes met betaling te willen honoreeren, zijnde tot deeze demarcke genooddromgen geworden door totale behoefte, het non credit onzer wissels, het gebrek van goud, waardoor derhalven de handen gebonden zijn, om iets te kunnen inkoopen, de daaglyksche roepstem die van roudsomme opreisid om brood, en eindelyk om door dit eenigst middel wederom eenigen tijd in het noodwendigste te kunnen tegemoet komen. —

Verspr. N. J. Stukken

226

15 March 1811 ut supra.

De Commandant generaal ... ut supra

Excellentie!

Glad ik de Eer Wvlt. reeds bij den aanvang mijner
re -

regering een waarnagtig tafreel te schetsen van den deerniswaardigen toestand, waar in deeze Etablissementsen zich destijds onaangenaam bevonden? Heb ik vervolgens na maate van de steeds klimmende nood en graad van behoefte Uw Ex^{te} hetzelve voor oogen gehouden, en om de meest gepaste en spoedigste middelen van tijdige voorziening gesmeekt? En eindelijk heb ik ondanks en geene hulp verscheen, verlaaten, onbekend met de intentie van het gouvernement in de bangste omstandigheden, en door bijna onberekenbaare ten minste onvoorzienbaare wegen door de godlijke voorzienigheid ondersteund, de allengkens te niet gaande zaaken en administratiën levendig gehouden, en met eigen opofferingen onderschraagd. Thands U Ex^{te} (iik moet het met diep gevoel van leedwezen verklaaren:) zijn de omstandigheden alhier ter kuste van die om hulp schreiende gesteltemis gesteege, dat zonder doedlijke en kragt-dadige hulpen ondersteuning alles na de graf-must neigd; en deeze bijna eenig vergeblevene bezittingen van het Rijk onherstelbaar moeten verloorren gaan, want toch, en ik vraage het uit overtuiging en met fiducie van pligt betragting, hoe is 't mogelijk na met den toedragt der zaaken bekend te zijn geworden, door de dikwerf van mij ontvangene klaagliederen, te kunnen veronderstellen, dat opgehoopt met schulden, die betaaling wordenden, verstoken van eenige hoegenaamde resources en met leedige handen ik hier het levensonderhoud som hondende kan verschaffen? 's Lands bezittingen tegens eenen geweldigen inlandsche vijand verdedigen, en tevens voor eenen buitelandsehe op de hoede zijn en de vereichte reparatiën te doen bevestigeligen, daar het ontwijffelbaar blijkt, dat deeze Etablissementsen die aanzienlijke somma jaarlijks kosten, welke ik de eer heb gehad bij mijne voorige ten naeuwsten berekend Uw Ex^{te} opte geeven; Voorzecker is die stelling onmogelijk te volbr-

-gen, niet alleen, maar het protesteeren van ver-
-cheiden voormalig getrokken wissels, bragt den doot-
-slag toe aan het reeds waggelende Crediet, de
-eenig overgeblevene hoop van onze voortduwend
-existentie, tot dat de vaderlandsche hulp uit-
-komst zoude aanbrenghen, en gevolgljk nu ook
-is de Eindpaal van vermoegen en onderhoud
-daargesteld, ja zodanig, dat ik voor wissels,
-door mij getrokken bevoorrens die treffende m^{re}
-alhier bekend siend, personeel en met al mijn
-vermoegen moet borg staan, om ni geval dezelve
-met protest retourneeren, die in liquide goud met
-25 pct^e volgens stijle alhier gebruikeljk te zullen
-voldoen, gelijk nu vander het geval is met een
-wissel (waarvan deeze tot advies diend) getrok-
-ken aan C. C. Hutton of ordree groot £ 8178.- op
-3/m zigt leeden afgegeeven, als meede omtrend
-eene wissel groot £ 8000.- aan John Carnis zint^e
-of ordree op 3/m zigt strekkende tot voldoening van
-door hun geleevende goederen, en welke goederen
-hebben moeten dienen tot uitbetaaling vanga-
-gien en kostgelden voor de militairen lands slaa-
-ven aan Elmira en S^t. Yago, mitgaaders tot
-voldoening der jaarlijksche toebrage en costumes
-gebruikeljk aan de Elmiraasche grooten, makelaars,
-vaandrig etc., zonder het welk mij gevaar liepen
-van defensie en verklanden ontbloom te worden,
-die zig veelljk naar den vijand konden spanden
-om aldaar brood te vinden. -

Het zal, hoop ik, des niet vander nodig zijn, om Mr Ex^t
-de noodzaakjkheid der prompte voldoening van
-deeze en voorige door mij gedaane traittes aan te-
-toonem om het gezonken, ja vernietigd crediet te her-
-stellen, en mijne bekommernis zomel als personeele
-risico weg te neemem, en om voorts onvervuld mi on-
-ze Eerde en behoefte te voorzien, nademaal ik
-geene geleegentheid hebbende laaten voorbijgaan,
-om onze benarde omstandigleeden en jammer-
-staat na waarleid af te schilderen, en hulp af te-
-bidden bij vander ontsientenis mij moet louden

voor deligent en ten eenem maale onverantwoordelijk
voor de onheilen en hoopst schadelijke gevolgen daar-
uit kunnende resulteeren, terwijl ik echter plegtig
verzeker als een eerlijk man te midden der mis-
maedigheid, welke het protesteeren der vissels in
de gemoederen der ambtenaaren en vrijburgers
met zonder reeden in deeze armoedige tijden
alhier heeft te weeg gebracht, zal blijven handelen
en voor het behoud der bezittingen tot in den
uiterste nood volstandig vaakzaam zijn. -
Inploorende Nw Ex^{te} goedgunstig mededoogen
en herstelling biddende god Nw Ex^{te} in zijne hei-
lige roede te neemen, heb ik de Eer met schuldige
Hoogachting te zijn. -

Verzpr. N. J. Stukken

226

20 March 1811 Chief Castle ut supra.

De Commandant Generaal ut supra
Excellentie!

Mijne voorige missives zullen zo ik hoop ontvangen
zijn. - Nog geene tijdingen uit het moederland
ontvangen hebbende, moet ik de verzoeken om onder-
stand met nadruk renoveeren, dewijl ook de voor-
malige handel en middelen van onderstand
met en door de Americaanen niet meer bestaat. -
Dan ter meendere aaneenschakeling en klaarheid
zal ik regulier voortgaan met de orde van cor-
respondeeren aanvankelijk door mij geintrodu-
ceerd en dus zedert den tijd mijner opgemelde
missives vervolgen, met het geene alhier is voorge-
vallen en vernigt geworden. -

Berigtende derhalven:

- I: Dat door mij aan de perzoonen van Louis
Kiezer en Jacob van Sijk, negotianten alhier, op
derzelvev instantelijk verzoek is verleend gewor-
den de gewoone acte van vrijburgerschap, heb-
bende dezelve als zoolanig behoort te bedijgd. -
II: Dat in mijne voorige missive genoodzaakt
zijnde Nw Excellentie te informeeeren, ten oorzake
vande motieven onder het 3de point omschreeven

met

miet aan Uw Excellentie yntentie ter afdoening
der boedels alstoen te kunnen beantwoorden thans
aan Uw Excellentie zal geblyken, dat ik rusteloos
ijverig ben geweest, die zaken te brengen tot die
maturiteit als Uw Excellentie uit de notulen van
den Raad tot in triplo verzonden, breeder kan
consteeren, en waardoor ik mij vleije dat aan
de salutaire oogmerken van Uw Excellentie ten
spoedigsten zal wezen voldaan. —

Te gelijken tijd zal Uw Excellentie ontwaaren, dat
mijne voornaamste zorge daarheen strekt, om
veele misbruiken te verbeteren, en door goede
Ynrigtingen te doen vervangen, vooral met be-
trekking tot het defensie wezen, als het eerste
object onzer veiligheid en duurzaamheid van
bestaan, in deze genesten uitmakende, princi-
paal door den aanbouw van de Redout de Naak
zaamheid, waarentrend ik alleen zal bijvoegen,
dat dezelve zich 30 voeten in het vierkant uit-
strekt en 27 voeten hoogte heeft, gemonteerd met
drie stukken geschut, overigens mij gedragende
aan de notulen. —

De Veer Redout
duurzaamheid

Yk wenschte zo gaarne de zo hoogst noodzaaklyke
verbeteringen ten nutte van 's lands Etablissemen-
ten, en welke veele zijn, in te voeren, kunnende
tevens strekken tot wederkeurig nut voor het moe-
derland, dan Uw Excellentie zal intusschen ge-
voelen, hoeger ik in de uitvoering dezer pligt-
matige voornemens verhinderd ben door het groot
gebruik aan bekwaame ambtenaaren, vooral
van kundige meklieden aan den train; nog-
thands heb ik te midden dier behoefte de batterijen
verbeeterd en nieuwe affuiten doen vervaardigen,
aangezien mij niets anders hadden dan oude ver-
vallen rolpaarden, welke met zwaare arbeid
te regeeren waren, en zich zelve bij het derde
schot demonteerde, de totale behoefte aan
gereedschappen belet om met eenig werk van
aanbelang, hoe noodzaaklyk ook, te kunnen
beginnen. —

VI°. - Dat door mij is aangesteld geworden tot boode en deursvaarder de jongste assistent W. Zuidecooper op de Emolumenten aan dien post geaccrecheend in de plaats van P. Loo, welke in schulden gewikkeld, heeft verzocht om Chrim te mogen woenen, als zijnde niet in staat aan Elmima, alwaar alles ten duursten, en meestal met liquide goud moet ingekocht worden, te kunnen subsistereen van het geen hem van deszelfs tractement moogt overblijven. -
Eene behoorlijke Instructie voor den boode en deursvaarder is door mij geconcipieerd en geavresteerd ten einde zig na te kunnen gedraagen. -

VII°. - Dat de zwangigheden door mij in het 5° point mijner voorige Missie tot in werking brenging van het Gynstitut der jeugd opgegeeven, zijn overwonnen en weggenomen, zo veel de omstandigheden toe lieten, zal Hw Excellentie manifest zijn geworden mit de Missie en notulen van den Raad, neemende de vrijheid mij daaraan kortheidskalven te refereeren. -

VIII°. - Dat alhier ter rheedde is ten anker gekomen een Spaansche schoner, om een amazoen slaaven te negatieeren, waarop als super cargo zig bevond den heer Brion van Curacao, welke door mij in America reeds was aangemoedigd, om deszelfs commercie naar hernaardsch overtebrengen, om alzo ware het mogelijk onze vervallen en staat te verlevendigen en een maal wederom eens een schip op onze rheedde te mogen zien, natuurlijk was het, dat ik dezelve onder mijne protectie nam, dan eenige weken daarna een Engelsch oorlogs-fregat ter kuste arriveerende, hebben deswegens omstandigheden en difficulteiten plaats gegrepen, waaromtrent Hw Excellentie den geheelen toedragt en mijne conduite des aangaande zal gelieven te observeeren in de meergemelde notulen van den Raad; hebben de diverse zaaken, of schoon ongehouden, aan den-

Instituut d. de
Vrouw.

Spanish
slaves

denzelve voorgedraagen, om te doen zien, dat mijne handelingen door niets dan de Edelste drijfeveeren het bestaan en velzijn der Etablissemerten zonder partialiteit worden voortgezet en aangedreeren, en vertrouwd met fiducia, dat dezelve Mw Excellenties approbatie zullen verdraagen. -

X^o. - Dat de aansenschakeling van twisten tuschen de regers van rondsomme opreizende, ook al liever leede eerigen invloed onder onze onderdaanen moest verrekken, en tot oneenigheid overslaan, zal geenzins verwondering baaren, wanneer men nagaat, dat den aart der volkeren hun inspireerd, om voor deze of geene partij te trekken, of wel door famielle belangen worden aangezet en overgeaald, behalven dat zij altoos eene oorlogzuchtige geneigdheid hebben, en daarvoor dikwijls zonder tijdige tusschenkomst zig in onberekenbaare palabbers wikkelen, die niet zelden de onrechtvaardigheid tot gezellinne met zig voeren, en gevolglijk een rampzalig einde nemen moeten, waarvan wij onder onze forten met de Chamasche en Yabirke, de clidju vasche en cpaurasche, met de Pompondeesche volkeren de verderflijste voorbeelden zagen ontstaan, die eenen compleeten inlandschen oorlog voerspelden, waare het niet, dat zulks door mij bij de geboorte en de eerste snapkaanschoten met alle kraagt was tegengegaan, en de primitive coursaas opgelost en uit den weg genuimd, hun aansporende het algemeen belang, de veiligheid van hun allen onderling, visà vis van den algemeenen vijand te behartigen en voor te staan, en de beuzelarijen met en onder zig zelve aan een zijde te zetten; waaromtrent ik durf zeggen, zeer gelukkig geslaagd te zijn. -

Alloorens van dit point af te stappen, moet ik hier nog bijvoegen, dat er nu en dan eenige differentien waaren gereegen met het Engelsch opper-

Panjarving of
Opauis, by
Amman dets &
Cape Coast
in name of
the Fantes
(correspondence
included).

opperhoofd te Cabo Cors, wegens panjarvingen van canoas
en Spaansche megers, zelve landslaaven, door de Anna-
maboesche en Cabo Corsche volkeren, op den naam der Fran-
tijnsche legermagten, en welke mij vierden aangeboden
om uitte lossen, doch waaromtrent ik niets heb kunnen
inwilligen, als zijnde geene matie die onmiddelijk in
deze tijdstippen, onder onze geboorzaamheid en besoe-
ken kan geconsidereerd worden te behooren, maar zelve
aangemerkt zijn als onder de vijanden te resortteeren
waarover gevolglijk correspondentien zijn ontstaan, waar-
van ik de vrijheid neem Uw Excellentie eenige missi-
ves van den gouverneur White copielijk toe te zenden
alseen staaltje om te doen zien, haedartig onze tem-
poraire Existentie voor den geest van doordenkenheid
moet appaareen. - Ik zal hier liever verder niets
meer dan te wijzig van zeggen, onzeker zijnde wat
lot deeze zoude kunnen aantreffen. -

XI° - Dat zeedert mijne voorige (: behalven den heere
Hogveen:) door Godes zegen geene sterfgevallen on-
der de ambtenaaren hebben plaats gehad, alleen
moet ik Uw Excellentie bekend maken het overlijden
van mijnen dienaar Cornelis, welke ik van een kind
af aan geattacheerd had, en welkers verlies mij
derhalven alzins smertelijk is gevallen, doch onder
dit klimaat zijn voortgelijke gebeurtenissen geene
zeldzaamheden. -

Daath of
Chumia King
Quitja Coema

Ongeelyks is alhier overleeden den Elminaschen Ko-
ning Quitja Coema, reeds zeer oud van jaeren, waar-
omtrent ik op aanzoek van de gezamentlijke groo-
ten en quartieren ben verpligt geweest, de dood costumes
in denzelyke gelegenheden gebruikelijk uitte be-
talen, hebbende het laaste plaats gehad in den
jaare 1794 zints wanneer geen effectieve fungeeren-
de koning in die qualiteit is gestorven, en de
weijgering hiervan zoude een blijk van disrespect
voor derzelve opperhoofd en regering hebben
kunnen involveeren. -

Ter deezer gelegenheid kan ik niet voorbij Uw Excel-
lentie voor te stellen den treurigen toestand, waar-
in de attueelen Resident der fortresse Crevecoeur

tot

Tot Heer D. Hoitsma zig door eene lijdende lich-
-aams ongesteldheid beïnd, welke naar de grafnest
-neigt, en elken dag den dood voorspeld, zijnde bij-
-na geheel uitgeteerd en verpligt, gestaadig het bed
-te houden. - Ook is den Staat der fortresse

zelve allerdeerlijkst vervallen, en in cas van attage
-buiten de mogelijkheid, om behoorlijke verdediging
-te doen, terwijl het geenzins raadzaam is, om in
-de alomme bedreigde situatie, vooral aan de
-beneden forten eenig verhoek voor reparation
-te zenden uit vrees van gepanjaar te worden. -
-De heer Hoitsma bereids voor lang soufpreende,
-had ik de heer Koelosen derwaardsch gezonden, wel-
-ke alle de papieren zijner administratie spec-
-teerende, heeft opgemaakt en derwaards in orde
-overgebracht. -

XII°. - Dat de lands boot de Snelheid, waarom -
-treed ik in mijne Missie d^o 5 Junij 1810 onder het
-9° point heb gesproken, door mij naar Taceonarij
-gezonden zijnde, om een lading timmerhoud te ha-
-len, op den 3° Februarij des nagts alhier ten an-
-ker komende, vervolgens door negligentie van
-het bootsvolk, of ongeluk is gesloopt, en op de rot-
-zen gedreeven en verbruisd; daadlijk toen ik
-hiervan rapport ontving, heb ik de fabriek mee-
-ster en lands slaaven etc. derwaards gezon-
-den, om de wagt te houden en alles zo veel moog-
-lijk binnen te brengen, insgelijks heb ik de stuur-
-man en vijf matrozen, welke op de boot hebben
-gevaaren, ernstig ge examineerd en vervolgens in
-de boeijens doen slaan, doch hier bij is deez
-zaak ook verbleven, aangezien van dezelve, zijn
-de van het armote soort van negers, niets an-
-ders te haalen is, en geene andere convictie re-
-sideende dan blote ongelukkige toevalligheid,
-slegte ankers, slegte touwen, en zwaare dijningen.

Dit verlies ofschoon de bood oud was, heeft mij
-op het uiterste getroffen, gemerkt zulk het eenigste
-vaartuig was, waarmede enige goederen, milch
-en houtwaaren konden werden vervaerd, hetgeen

een groot gerief is, en geene geringe onkosten voor
het land uitspaarde, waarom trend ik thands ge-
heel padeboos ben, haedamig daarin te gemoet
te komen, en in deze nijpende tijdsomstandighee-
den eenigzins te voorzien, in waarheid Z. Excellen-
tie, dit ongeval kon ons op geen ongelegener tijd-
stip treffen, want het is niet doenlijk, om in
eenige omstandigheid ons geneegzaam te helpen,
of den hongersnood en behoefte te ondersteunen.
Ala de voorstelling en behandeling deezer pointen
zoude ik, deeze gevoeglijk kunnen eindigen, als
hebbende reeds zo veele jammer klachten voor Uw Excel-
lentie open gelegd, die om spoedige hulpe schreiden,
dat ik deze daarvan zoude kunnen verschoonen,
waare het niet, dat onzen toestand daaglijks drin-
gender, de nood grooter en daadlijke ondersteu-
ming meer dan ooit gevorderd viend, zullende
derhalven alvorens nog twee pointen Uw Excel-
lentie allerernstigste attentie waardig behan-
delen. - En wel voor eerst de finantien; dat degel-
ve zig in de deplorabelste omstandigheeden be-
vinden zal wijzig betoog behoeven, en ik moet
zeggen, mij nimmer in zulk een critieken staat
te hebben beoonden, zaaken die Uw Excellentie
in de beschouwing bekend zijn, maar houd ten
goede, er bij te voegen, dat te midden van het
zwoegen ten dienste des vaderlands mij ditwijls
smarten overvallen, ziende het lijden en verlie-
zen, dat ondanks mijne tot bijna in het onmoog-
lijke gaande pogingen als bij vredebbeling
schijnd toe te neemen. -

Gaarne had ik Uw Excellentie per deeze gelegenheid
eene accurate staat en balance van alle de
administratien willen zenden, doch door gebrek
aan een groot boek of wel papier van dat for-
maat, moet alles journaalsgewijze worden ge-
houden; weshalven met den boekhouder generaal
ben overeengekomen, Uw Excellentie te doen ge-
worden een simple staat van ontvangst en uit-
gaven, waarin het Uw Excellentie zal kunnen

ontwaaren, hoedelijk de zaaken alhier zijn ge-
-administreerd, te wenschen is het, dat mij tijdig
met comptoir behoeften mogen worden voorzien,
ook dat er zig eene gelegenheid mag opdoen, om
onze volumineuse papieren en met eenige grond
van veiligheid te kunnen verzenden. -

De kort opellander gevolgde traittes en dispositien
op gagen zijn de duidelijke kenmerken der jammer-
-lijkste armoede en behoefte, zijnde reeds bij de
-uitbetaaling van kortgelden tumultueuse bewe-
-gingen en veijgerachtigheid omtrent den ont-
-vangst ontstaan, onder de militairen, velkers
vlam wel ras tot een algemeen vuur zoude zijn
opgesteegen, indien ik niet door fermiteit en re-
-delijkheid daadlijk de rust had hersteld ende bel-
-hamers gestrafde. -

En eindelijk ten laatste den actueelen toestand
onzer Etablissemerten zelue :

the Fantiyn
army
Dat de Fantiynsche vereenigde legermagten zich in
de bosschen vergameld houden, steeds in een drei-
-gende positie om te attagueeren, terwijl wij daar-
-door van pondsomme zijn geblokkeerd en buiten
genoegzame toevaer, ja zelue zonder correspon-
-dentie van beneeden zijnde alle levensmiddelen
ten hoogsten prijs en schaarsheid gesteegeen, met
een woord er heerscht eene compleete armoede,
verscheiden kleine schermutselingen hebben plaats
gehad, doch deeze beslissen niets, ook zijn de
Elminassen te zwak, opshoon met de rechtvaar-
-digheid voor zig tredende, om de Fantiynsche ge-
-noegzaam het hoofd te kunnen bieden. -

route army
de encl
De hulp, welke ik de Eer had Mw Excellentie mien
mijner voorige te melden, dat ik wagtende was,
zal eindelijk hoe lang getrainceerd ook tot vejer-
-lijkheid geraaken, zijnde de informatie, welke
mij van diverse plaatsen worden gedaan, en
ook door de heer Roelofsen te Cloua als bevestigd
zijn vernoomen, dat de Chsiantynsche vaandrijs
zijn opgestaan en met eene aanzienlijke magt
genaderend tot op de Fantiynsche grenzen, hebbende

reeds

reeds met elkander geslaagen, dan dat de clua-
pinsche Caboier de zijde der Fantijnen Kiezende
 was opgestaan zoudende geadsisteed worden
 doorde chiesinische, dezelve matie, welke in den vo-
rigen oorlog zulk een veraderlijken rol tegens
de chiesiantijnen heeft gespeeld, het geen als nu de
doortogt der laatste vertraagd, echter zoude hun-
nen koning dit ter ooren bekomen hebbende, gel-
ve zijn opgestaan, en bij zijnen zabel hebben ge-
zwooren, dezelfs vijanden te zullen verdelgen.

Ik twijffel zeer, & Excellentie of zonder effici-
 euse middelen en kragtadige ondersteuning
 van Europa, het bestaan der blanken hier te lan-
 den wel duurzaam zal kunnen zijn, vooral van
 neer de volkeren van dit land zo proefonder-
 vindelijk hunnen magt en kragten leeren ken-
 nen en uitoeffenen, aangezien hunne verbee-
 tering of beschaving hiendoor niet toeneemd
 en het hoogst gevaarlijk voor de bezittingen ende
 Europeanen is, vooral daar deze haare kragten
 allengstens zonder tijdige hulp verminderen, en
 doorde verwoesting van het klimaat geheel uitge-
 put zullen worden; in het kort, ik besluit deze
 met eene herbaling van al die smekingingen om
 voorzieningen, welke te vooren zo dringend zijn
 gedaan en ook zo hoogst benodigd zijn, want al-
 hoewel het sment, gestadig klaagliederen te moe-
 ten aanbeffen, word ik daartoe gedreeven, om
 mij zelfs en die der ambtenaaren wille, daar ik
 wensch te verhoeden, dat bij een ongelukkigen uit-
 slag mijne regering en nagedagtenis niet ge-
 brandmerkt word, door te zeggen, dat ik Uw
 Excellentie het gevaar niet zoude hebben voorge-
 steld, en daar door zijne chajesteits Etablisse-
 menten zijn verlooren gegaan, daar ik Uw Ex-
 cellentie plechtig kan verzekereren, en mij zelve
 voor de gevolgen anderszins onverantwoordelijk
 houde, dat de nood ten hoogste top is gesterogen, en
 dus notari onvernijde hulpe de eenigste behoed-
 middelen zijn tot bewaaring en sauveering der

eenig overgebleevene bezittingen van het Rijk in onderscheidene werelddeelen: -

Ed. Wm White Esqr = Elmina Castle 10th Januarij 1811.

Sir! I am sorry to inform you that a canoe from Opam, with five canoe-men two companys slaves and some articles mentioned at the feet of this letter, is panjared by Cape Coast people at the 31st December without any pretext and in consequence of which, I make no doubt, but that after you shall have made the necessary enquiry into this bussiness, you will be inclined to delivered every thing at liberty. -

I have the honour to subscribe myself Sir Your most obedient servant (signed)

A. de Beer

names of the canoe-men and slaves:
Cleso } companys slaves
Eagui }

Brimham, Quaie, Sagui, Cleapaux, Chysang
names of articles who have been in the canoe:

three pots palm oil, a basket with corn, seventy p^{ts} drying fish. -

A. de Beer Esqr: Cape Coast Castle 14th Januarij 1811.

Sir! I have obtained one companys slave, who was in the canoe from Opam, he says, there was not an other, there were 5 canoe-men, a man going to Elmina to be sold, and himself the Fantees have made a law to the effect of seizing all persons taking provisions to Elmina, the people of Cape Coast are so very few in comparison with the Fantees, that they are obliged, tho most unwillingly, to subscribe to this law; I would with much pleasure get the canoe-men and slave returned free of all expence, was it in my power; the companys slave shall be taken every care of and returned in safety to you, I wish he had been candid when he was seized, instead of saying he was a companys slave of yours, he said he was servant to a mulatto man; I regret much my

power

power over the Fantees is so limited, I am certain
you will make every allowance for my situa-
tion, when you consider that the very people, who
take pay and live under the Dutch forts, have
been obliged by superior force to engage in the
present war against Elmina. -

(With sentiments of Esteem I am Sir Your most
obedient servant (s^d) Edward N^m White

A. de Veer Esqr = Cape Coast Castle 16th January 1811.

Sir! I am sorry it has not been in my power,
to procure the release of your companys slave
without expence; he is much to blame for telling
the people, who seized him that he was a free man.
he was sold as such by the Fantees to a man
of this town, to whom I have been obliged to pay
6 oz trade equal to 5 oz gold, I did all in my
power to avoid this expence, but I could not
lawfully take him from the man to whom, he
was sold, without paying for him. -

I shall be much obliged if you will direct that
when any of your companys slaves pass or repass
this place they declare themselves as such; it will
be the means of saving both trouble and expence.

I am Sir with much esteem Your most obe-
dient servant (s^d) Edwd N^m White.

A. de Veer Esqr = Cape Coast Castle 17th January 1811. -

Sir! To have recovered your companys slave
free of expence would have been a most pleasing
circumstance to me; on finding it was not in my
power (from his having been sold by the Fantees)
to do so, I imagined it would be more agreeable
to you, that of two evils I should make choice
of the least and purchase rather than allow
him to be sent off the coast; I had hopes such con-
duct would have gained your approbation;
I must seek consolation from the purity of my
motives, which on my honour Sir! were produced
by a sincere wish of acting correctly towards
you

you, as well as by an ardent desire of preserving
your favorable opinion had I the honour of a
personal acquaintance with you I had the pride
to think you would give credit to this assertion. —
The person to whom the slave was sold, is of this
town in my opinion he is by no means blameable
for making the purchase, he considered him
in a similar light with the 5 canoe men whom
he bought at the same time, on my requiring the
company's slave from him, he delivered him to
me in a moment it would have been cruel in the
extreme to have refused payment for him, his
conduct gives me reason to hope, that whatever
plans you may think proper to adopt, they
will not extend to his injury, or indeed to injury
of any of the Cape Coast people. — It most certain-
ly must have come to your knowledge Sir! that
these people are compelled by a very superior
force to form a part tho a very small one of
the confederacy against the town of Elmina,
I have no doubt of its being as well known to you
as to myself, that nearly half the force alluded
to is composed of Dutch blacks, who most proba-
ably are obliged, contrary to their will, to enter
into the present war, there being then some simi-
-larity in our situations, I am induced to
hope indeed to request, that you will consider
only those people lawless and deserving your
resentment, who have been and are still the
primary cause of the past and present distur-
-bances. — Disturbances which have given me
equal anxiety and inquietude as they possibly
could have you, indeed Sir! of the two situa-
-tions I consider yours to be more envious
than my own. — The poor fellow, who is the
cause of this correspondence declared in my
presence three separate times, that he persisted
in saying, he was a free man, servant to a
mulatto, I know sufficient of the language, to
have well understood, what he said. —

I shall conclude by assuring you ^{Mr} de Veer, that it has ever been my endeavor to preserve friendship and harmony between our respective governments; I have been anxious to obtain your esteem, if my endeavors have not been unsuccessful; you will give me a proof of it by receiving your companys slave from me free of all incumbrances, leaving me to pursue such mode of conduct towards the original offenders as may appear best to me. - I have the honor to remain Sir, your most obedient servant

(s^d) Edwd Wm White

Edw. Wm White Esqr

Elmina Castle 17th January 1844.

Sir, your honored letter and also the companys slave I received, but am obliged to send the fellow back, because I am not authorised to introduce new costumes or purchase the slaves who are propriety of the company. -

The people, who have purloined, and sold the slave or the man, who bought them, will be one time or other sufficient security for the reclamation of this unlawfull business. -

With regard to the exception that he told the people, who seized him, he was a free man or in consequence of your former letter, that he belong to a mulatto man, I am obliged to observe, that he under strictly examen have declared, he always says to been a companys slave dispatched for the Elmina governor. -

I am extremelij sorry I have give you so many troubles, but am verij desirous to see every thing in a right way. -

Received my sentiments of esteem with which I remain Sir, your most obedient servant

(s^d) A. de Veer

Verspre. W. J. Steukken

226.

11th May 1811 et supra.

De Commandant generaal... et supra

Excellentie!

A.

Summary of

opzake ^{des} ouffançable & luit-gave 5 March - 31 Decr 1810

[See to de luit-gave: of 20 March 1811. luit-gave 101 1/2 226

In Warehouse, luit: victuals, Ammunition, luit-goods &c (52, 156: 12: 14 ⁴/₂₅)

lites uita la lites: lites la gade: uita la reception la

Caras sold &c.

85,662 : 7: 8

lites la sold la luit & luit &c

3,328 : 14: 8

...

2,365: 18

...

2,157 : 3: 12

...

930 : 2: 14 ²/₅

Rec'd. Caras ⁱⁿ la luit Sold, luit luit 48. 4. 5 ⁴¹⁹/_{2,000}

15,532 : 18: 4 ²/₃

162,183 : 18: 4 ¹⁷/₂₅

Medicines used since 5 March la reception }
lites luit luit luit &c lites luit }

f 91,466: 18: 12

Victuals & luit goods ditto

5,270 : 11: 8.

...

2,854 : 15: 2

...

1,280 : 2: 15 ¹/₂

...

478 : 17

Medicines used

395 : 19 9 ¹/₃

Payments luit Caras la luit &c &c

14,721 : 5

lites

116,465 : 9: 14 ⁸/₁₅

On hand with Sundry Administrations

45,918 : 8: 5 ⁵²/₁₈

162,183 : 18: 4 ¹⁷/₂₅

11th May 1811 ut supra.

De Commandant generaal... ut supra

Excellentie!

Het is mij niet mogen gebeuren, gedurende den reeks van veertien maanden, dat ik de regering alhier in handen heb genomen, eenige officieele tyding van het gouvernement, ondanks mijne te meermaale gedaane remonstrantien, waarschijnlijk door den dwang der tijden en omstandigheden veroccioneerd, te ontvangen.

Het zal niet nodig zijn te betogen dat deeze onzekerheid den peniblen en drukkenden staat der zaaken voor mij te midden der behoeften grootelijks vermeerderd, en nabij aan den eindpaal van alle middelen tot bestaan heeft gebracht.

Het is dan ook, zoals ik bereids de Eere had Uw Excellentie te addiceeren, dat ik van toevallige omstandigheden en de vrijzige vaart der Americaanen gebruik makende, tot nu toe heb kunnen blijven subsisteren, en znelks het geval thans zijnde met den Americaansche captain S. Swan jr van denzelue heb gekocht voor het montant van p. 5720. -- en daarvoor wissel op Uw Excellentie afgegeven aan denzelue of ordre getrokken op 3/m zigt, welke eensdiedig doch instantelijk verzoekte met betaaling te willen romaneeren, zijnde de goederen blijkens revensgraande recief m's lands magazijn afgeleverd strekkende tot uitbetaling der kostgelden van de slaven alhier aan Elmina aanwezig.

Bij deeze gelegenheid vind ik mij verplicht om het verband der zaaken niet uit het oog te verliezen aan Uw Excellentie te berigten, dat op 30 Maart lt. den tweede Resident J. de clan het tydelijke met het eeuwige heeft verwisseld, hebbende alvorens bij testamente gedispooneerd en de weeskamer deszelfs boedel ter administratie opgedragen, zijllende alles in conformiteit der ampele Instructie gadeslaagen en tot liquiditeit gebracht wonden.

Doan

Toon dit afsterven het commandement van de fort-
-trene Orange tot Sacondée zijnde komen te va-
-ceeren, heeft zich daartoe aan mij geaddresséerd
de waarneemende magazijn meester P. de Sonna-
-ville, welke ik heb goedgevonden met den post als
tweede resident aldaar te favoriseeren, en voorts
mi dezelfs plaats benoemd en aangesteld de com-
-miss der montering kamer C. L. de Veer, op den
voeten wijze als zulks behoort; de tractementen
ingegaan met 1 cheij; zijnde de administratie
der voorschreeven kamer opgedraagen aan den
adrijtent Gommels; vertrouwende deze salikin-
-gen. Uw Excellentie's goedkeuring mogen veldraa-
-gen: - De destinatie dezer missie met toe-
-laattende, mi verdere details te treden, en mij
refererende aan de voorige, zo beveelen Uw-
-Excellentie mi Godes bescherming en heb de Eere met
alle reneratie te zijn. . . .

Urspr. N. J. Stukken

226.

2^d august 1811 ut supra

De commandant Generaal over de Noord-
-en Zuidkuste van Africa, mits gaders Generaal
Majoor in dienst van zijne Majesteit den
Keizer der Franschen, Koning van Italiën en
Beschermers van het Rhyjn verbond. -
dan

Zijne Excellentie den Heere Minister van
Marine en Colonien. -

Excellentie!

Zedert mijne belangrijke missie in dato 20kaat
tt. heb ik de Eer gehad, onder couvert van de heer
C. Rühle te ontvangen Uw Excell. aanschrijvingen als:
Quintuplicaat d^o 26° van vijnmaand 1809, tri-
-plicaat d^o 11° van lauumaand 1810, triplicaat
d^o 16° van sprokkelmaand 1810, duplicaat d^o
25° van bleumaand, en origineel en duplicaat
d^o 31° van houmaand deszelve jaar, met der-
zelve respectie bijlagen. -

Zk zal daadlijk zonder de minste hesitatie tot
de

needruige beantwoording die ge'erbiedigde let-
-teren toetreden, om daarna de loop der mij voor-
-gestelde en plaats gehad hebbende zaaken des te
-gereegelder te kunnen vervolgen en behandelen,
-hieromtrent zal ik mij alleen bepalen tot de twee
-laasten, zijnde de drie voorigen bereids voor
-lang ingekomen en successivelijk te zijnen tijd
-beantwoord. - Zienende derhalven op die van
-25^e van bleuimaand mi verbiedige descriptie. -

Dat door het afwijzen der twee wisselbrieven ei-
-der groot f. 4000. - - en getrokken door den overle-
-denen Praesident Koning, aan de order van den
-magazijn meester loorengel en de bekend vording
-dezer ongunstige dispositie het alreeds van ke-
-lend crediet den laatsten doodsteek heeft ge-
-kregen, wel is waar dat de motieven daarvoor
-aangevoerd, alzins gegrond zijn, en van dien
-aart, dat de rechtvaardigheid dezelve stilzwij-
-gend billijkt, maar het is ook niet minder waar,
-dat mij door de negligentie der administratie
-en onbezonnenheid van de toen maalige presi-
-dent en magazijn meester ten eenenmaale zijn
-ontbloot van alle moijens, die zo hoogst noodven-
-dig strekken konden, en ook eeniglijk moesten,
-(als geene andere aanwezig zijnde), om den
-deerlijk verwallen staat van zaaken nog eenig-
-zins dragende te houden, en in de schreevenste
-behoefte te voorzien, terwijl mij thands niet veeten
-hoedanig van den eenen dag tot den anderen
-te blijven subsistereen, maar om het zo eens uit-
-tedrukken, verchoon indien de term wat trivi-
-aal klinken moge, doch het is de waaragtige
-en natuurlijke waarheid, in onse eigen vet gaar
-moeten braaden. -

Intussen is het buiten kijf en bij eene gepast en
-oplettend onderzoek, zo veel de verwardheid der
-toenmalige boeken toekaat, gebleeken, dat de le-
-uerantie verklijk is geschied en ten behoeve van
-het land ontvangen, doch mi eens, en dat de Presi-
-dent Koning die wissels had gespleist, ten einde
-een

een dergelwe ten leen te hebben, zo als die dan ook is afgegeven en veenige maanden met eene traitte op deszelfs gagie aan de magazijn meester Cooren-gel wederom heeft gerestitueerd, onnodenkend dat zyns ten allen tijde in de verantwoording als absurd en afwijkende van eene geregelde orde van zaken moest op't oog vallen. - Zoodra de geprotesteerde wissels mij zullen worden geexhibeerd, zal ik deselve intrekken en ingevolge N. Excell. geveeneerde authorisatie twee nieuwe stellen, behoorlijk gecertificeerd, en zonder bezwaar voor het Rijk, of de finantien der Bezittingen afgeeven, maar om de seldij rekening van den Resident daarmede eeniger maate te belasten is onmogelijk, zo als N. Excell. uit de overgezondene notulen evidentlijk zal zijn gebleken, doordien deszelfs geheele nalatenschap bezwaarlijk toereikende zijn zal, om de bereids door mij voor het land gedaane reclames, en arresten goed te maken en te voldoen, dus moeten die bezwaaren blijven voor rekening, zonder in eenig detail van zaken deezenzijds te treden van den toen maalige leverancier en eerste houder der wissels. -

Dan zijn Excell. omtrend het tweede point Nuwer voorsjk. geterde aanschrijving, namentlijk het wederom behoorlijk in observatie brengen der order, om twee jaaren gagie van alle comptable ambtenaren in te houden, moet ik roudborstig verklaren aan hetzelve niet te kunnen optempeleeren, immers voor als nu, hoe geneigd ook om zelve met de laagst mogelijke opofferingen en gevaar, de mij gegevene orders te volvoeren, zo weehoud mij hierin het belang der Etablissementen niet alleen, maar ook de menschlijkheid, geen daad toek, ik houde mij verzeeekend kan door een plaatslijk opperhoofd met grond voor uitvoerbaar worden gehouden, naar zonder een geheel verlies in de waagschaal te stellen de tastbaare onmogelijkheid voor oogen staat, en

25
kunnen slechte oorzaken zoms goede verkingen voortbrengen, zo ook kunnen goede oorzaken vaak slechte gevolgen doen geboren worden. -
Het leeven en bestaan van ons allen zonder uitzondering, is hoe armoedig ook nog, teneenemaal en onafscheidbaar verbonden aan het genot van het in realiteit geringe tractement, waarvoor ieder in dit brandend en ongezond werelddeel, diend, het zij dan door het daadlyk genot, of wel dat iemand hem hetzelve voor vis-
sel tydelijk voorschiet, of met de noodwendigste behoefte ondersteund, terwijl alles in onze gebloe-
-quenden toestand, en van rondsomme gestremden aanvoer van mondbehoefkens, ten duursten prijze schaarslyk te bekomen is, en vande Engel-
sche niets word aangebraagt, zijnde tot op dit oogenblik het zo lang verwaagt wordende Storeship nog niet gearriveerd, het welk geen geringe en on-
gewoone behoefte bij onze nabuurcn verwekt heeft; zal nu vraag ik N. Excell. met fiducia, in deze kachelyke tijtogenrichten en oogenblikken van crisis, door mij de reeds verarmden en nooddruf-
-tigen ambtenaar, beroofd van alle prospecten van temporair voordeel, de keel toegebonden en de laatste overblyfselen van moed onttrokken worden, door de executie van deze Nw Excell. orders?, en dus doende veelligt den weg baanen, tot wel juist geen oppositie, maar immers en het geen bijna op hetzelfde uitkomt, eene totaale maedeloosheid na maate den aart en gemoederen der menschen is zaamgesteld veroorzaken?, dit voorzeeker kan Nw Excell. intentie niet zijn! En zal mij dienvolgens ook goedgun-
-stig ten goede houden, dat ik met deze order supercedeeren tot beeter tijden, met die plechtige verzekering, dat door mij de nauwkeurigste maatregelen zullen blyven in het werk gesteld, om alle fraudes, niet slechts tegen te gaan, maar om voortekomen door de strictste examinatie en observatie van alles, dat geen

malversatiën van wat aard of natuur ook, ten
nadeele van het Rijk of deeze Bezittingen kin-
nen plaats hebben. - Met opzicht tot den boe-
del van wijlen de Lieut^t J. vander Spek en de
pretensie van captⁿ Ziegler moet ik Excell.
addiceeren, dat als nu voor de eerste maal is
ontvangen kopij der aanschrijving dats 7^e Novem-
ber 1806, voor zo veel alhier uit de retro acta
consteerd, doch geenzins het request van J. v.
Ziegler, waarvan in die copie mentie word ge-
maakt, het welk echter niets ter zaake af, op
toedoet, nademaal met alle exactitude de
papieren van wijlen vander Spek zijn geexami-
neerd en bevonden, dat niets aanwezig is
hetgeen de pretensie van J. v. Ziegler verifieert,
niet alleen, maar ook niets hetwelk aanduidt,
dat eenige conventie van mercantiele dessai-
nen tusschen die beide personen zouden heb-
ben plaats gehad; het zij' er inmiddels verre
van af, dat ik de deugdelijkheid der preten-
sie van captⁿ Ziegler hier door zoude willen
twijffelagtig maken, want hier toe resideeren
bij mij geene motieven, en zoude in het cas sub-
ject superflue zijn, doordien de aankoop in
uitkeering van een slaaf en slavinnetje des-
tijds bij gerechtelijke acte geschied zijnde, door
mij onmogelijk vande ongelukkige kinderen
kan worden teruggevoerd, eensdeels, omdat
zodanige handelwijze vande allerpernicieuste
gevolgen voor de authoriteit der blanken in
het algemeen, en voor de regering, en vees-
kamer in het bijzonder zoude worden, en an-
derdeels, omdat zulks eene schreeuende har-
digheid voor de hulpe beloevende kinderen zou-
de zijn hun vande eenigste oppassing te be-
rooven, behalven dat die slaven of als Impiaas
worden verpand, of oraatjes planten, om
dus doende in het onderhoud der kinderen een-
zins tegemoet te komen, bovendien is het de
captⁿ Ziegler zeer wel bewust, dat nimmer

miditland zodanige costume heeft, of kan plaats hebben, zoudende zelve voor de geringste blanken tot eene onuitwischbare schande zo niet erger ver-
-strekken. - Treemd moet het intusschen voorkomen dat in de nagelaten papieren van wijlen van der Spek word gevonden eene quittantie van de heer Ziegler van inhoud als N^o Excell. uit nevensgevoegde copie au-
-thentiek L^o A gelieve te zien, zijnde weinige dagen voor het vertrek van denzelve naar Europa gepaneerd, waarbij hij bekend 6 R^l liquide goud ontvangen te hebben vooreen schuld, die bij van der Spek werd overgeno-
-men, en welke als nog niet is en ook nimmer zal kun-
-nen worden geineasteerd; houdende hiermeede dit point almeede verbiedig voor voldoende beantwoord.

De gagen van de voormalige 2^e chirurgijn, Frans chirurgijn major Thurtow zijn volgens N^o Excell. in-
-formatie geboekt ingegaan te zijn per Januarij 1808.

De invitatie van N^o Excell. aan het gouvernement ten slotte Over missive gedaan nopens de vissels, is be-
-reids aanvankelijk mijne regering voorgekomen en geobserveerd, zijllende de nummers der vissel-
-brieven zo wel als de notatie derzelve in de casboe-
-ken blijven dovelopen tot primo Januarij 1812, als wanneer ik de noot zal beginnen en telken jaare met N° 1 vervolgen of liever beginnen. -

Deze missive alzo afgehandeld hebbende zal ik overgaan tot die vanden 31st van hoopmaand, waar-
-omtrent ik het genoeg heb N^o Excell. te berigten, dat ouervijld waden ontvangst derzelve den Eed door alle de ambtenaren en vrijburgers met de meeste bereidwilligheid en tevredenheid is ge-
-presteend met die pleyfigheid en in manieren als N^o Excell. uit het nevensgaande verbaal van dien dag onder L^o B breeder zal kunnen beoogen. -

De ambtenaren op de buitenforten hebben insgelijks in conformiteit der circulaire aanschrijving aan den wet van het verbaal geextendeerd, het formu-
-lier vanden Eed behoorlijk ondertekend ingeson-
-den. - En daar N^o Excell. aanschrijving geene verdere last of introductie van zaaken in zij be-

L^o A

boek 6
ing Louis kop

L^o B

- watte, zo heb ik nodig geoordeeld, alles wijders te laten in statu quo, vooral met opzigt tot het waaijen der oude vlaggen, het welk politiquement beschouwd, voor als nog geen noodzaaklijk is, uit hoofde onzer tegenswoordige machteloosheid en om voortekomen, dat onze vijanden geene voornamer rol beginnen te spelen in den oorlog der Fan-tijnen, ten aanzien onzer bezittingen, waarontrient ik straks de eer zal hebben nader te spreken, maar ook bovendien zoude het mij door gebrek aan vlaggedoek niet doenlijk zijn, eenige verandering desweegens te maaken, biddend wenschende, veldra met den ontangst van naderen ordres, ook met meer magt en middelen gemuniceerd te zullen en mogen worden. -

De orde en loop van zaken mij thands brengende tot de kennisgeving van het geene zedert mijne vorige missie alhier heeft plaats gehad, zo neem ik de vrijheid te laten volgen: I^e

IIe Dat door mij aanden assistent van der Prujs, welke zints drie jaaren aan de fortrese de Goede Hoop tot Beesoe het commandement te midden des oorlogs heeft gevoerd, uit consideratie vande veelvuldige onkosten door hem geleeden, waarvoor hij geen soulaas heeft gehad, terwijl die onkosten verlijk ten behoeve der fortrese zijn geimpendeerd, is toegelegd gemonden, het traetement van tweede resident à f. 1200. . . . ingegaan met 1e Meij. -

En ofschoon na luid van Excell aanschrijving dato 20e mijnmaand 1809 de uitgaven verminderd en bezuinigd moeten worden, zo kan ik mij echter aan de geloe niet booneeren in het beloonen en bewonderen van die ambtenaren, welke zich door een gedrag welverdiend maaken, zo als ik mij dan ook verplicht heb gevonden, het verzoek van den assistent en proo^e comm^e van Comantijn B. Chiron, tendeerende om uit aanmerking zijner administratie in zeer onaangenaame omstandigheden geduurende het oorlog

der

der Eantijnsche volkeren, en waarin hij niets dan
assistent's tractement genietende, opofferingen heeft
moeten doen tot betaling van costumes als ander-
zins, waardoor deszelfs particulier vermogen ten
eenemaal is uitgeput, te mogen worden aange-
steld als tweede resident, voorts met toelegging
van een jaar voorschot in die qualiteit, ten
einde deszelfs zo noodwendig verplichte aange-
gaane contracten van schuld te voldoen en uit
zijne armoedigen staat te worden gered, en ein-
delijk om eenig dedomagement voor de laatst
door de negers afgedwongene uitgaven tot be-
houd der fortreuse te ontrangen, nizo verre te
accondeeren, skat ik denzelue als tweede presi-
dent heb aangesteld in gaande deszelfs tracte-
ment met 1^e deij, en wijders alhoewel het doen
van voorschotten anderszins bij mijne instructie
niet volleedig is toegekend, of word gepermit-
teerd, aan denzelue geaccondeerd, uit hoofde zij-
ne omstandigheden, deeze hulp zo gebiedend
wordende, een voorschot op deszelfs gagien van
een jaar tractement, doch dat na de zaken der
fortresse en de tegens woordige omstandigheden
zullen zijn gefinieerd, ook na maate van dien
verder omtrent het geven van dedomagement ve-
gens de gedaane uitschotten van onkosten voor
de fortreuse zal worden gedisponeerd. -

Verzoekende dit verrijgte, door buitengewoone om-
standigheden gebooren, goedgeantig te willen ap-
prouveeren, men moet hier te lande roeijen
met de riemen, die men heeft. -

IIIe IVe

Ve Dat door de Elinnasche grooten en quartie-
ren vrijwillig tot kunnen verlijgen koning verkozen
zijnde, den onderkoning Andowee als de naaste
tot de stoel, heb ik die keuze gehomologeerd en hem
den eed van getrouwheid, gehoorzaamheid, vigilan-
tie, en Eerbied voorgehouden en afgenomen, tege-
lijker tijd aande grooten en volkeren onder het oog
brengende de wederzijdsche betrekkingen, die van
leeden

Elminas
waarin King
Andowee
kleit King
to stoel.

keeden met dezelve stand greepen, het welk alge-
meen is toegejuigd geworden, zijnde voorts de
costume bij dergelijke plechtigheid gebruikelijk af-
gegeven, en demzelve op het gewoone costgeld ge-
steld. — VIe, VIIe, VIIIe.

VIIIe Dat insgelijks op den 12^e Junij den heere raad
en president Dirk Hoitsma aan de fortresse Cree-
ceur tot Cleera, aan de gevolgen der persie, het
tijdelijke met het eeuwige heeft verwisseld, zijnde
daardijk de heer van der Puije te Bercoe daarvoor
geinformeerd, om een toezigt van zaken te hou-
den. —

Deze tijding, ofschoon reeds door des-
zelfs zukkelende situatie van tijd tot tijd voor-
speld, zoo als Nuw Excell. uit mijne vorige zal heb-
ben beoogd, brengt mij in geene geringe verle-
genheid, teneinde deze afgelegene vacature
te vervullen door de allengskens verminderde
quantiteit van ambtenaren, en echter beschouw-
de ik het van zeer veel aanbelaang, om op die
bezitting iemand te hebben, welke ik kende, en
diervooral in de tegenswoordige tijd des oorlogs
en oonthoud der Chasianische legermagten,
zo wel als bij anuiment van scheepen et^{ca} met
eenige presentie onze vlag. Eer aan Konde doen,
en zo wel in persoon als talenten een gouerne-
ment kon vertegenwoordigen, tot dat de fabriek-
meester 't Hoer zich onderdaags bij mij verwoegde
met sollicitatie, om aldaar te mogen worden
geplaatst, en aangezien deze daartoe zeer ge-
schikt is, heb ik ook geen ogenblik ghaesiteerd,
demzelve aan te stellen als raad en eerste resi-
dent aan Cleera, evenen in diervoegen als de
heer Hoitsma aldaar heeft geresideerd inge-
gaan 1^e Augustus, hebbende eene boot ge-
kruud, om 't Ed. en goederen dernaards te
transporteeren, dewijl alle waart met canoas
naar beneden door de vijandelijke negers on-
mooglijk is gemaakt, kunnende de goederen
door wijlen D. Hoitsma nagelaaten vervolgers
in retour met die boot herwaards worden over

-gevoerd; vervolgens heb ik goed gevonden ten
replacering aan den train op te ontbieden de
tweede resident J. Fleusz van Tacconary, welke te
vooren de post van fabriekm^e heeft waargeno-
men op het tractement aan dezelve geaccrocheerd
ingegaan 1° Augustus, zijnde de administratie
vanden train wijders beoorlijk in presentie van
commissarissen op- en overgenomen, volgens in-
ventaris; hebbende de aangestelde personen in
derzelve respectieve betrekkingen den eed van ge-
trouwheid en plegt in mijne handen afgelegd,
zullende het opzigt en de directie der zagerij
aan Tacconary zowel als de administratie der
fontrene Nitzen, door mij worden opgedraagen,
aan den tegenswoordigen baas bij den train W.
Logaard, welke zints eenen zeer geruimen tijd
in dat vak ende verkzaam leden daar aan ver-
knogt bij erwaarnis van het geene aan den train
voorvald en benodigd is bekend geworden op
het tractement van f. 1200.-, blijvende hier door
de post van houtzagersbaas aldaar anders zo
noodzakelijk door deeze schikkingen voor den
lande prov^t geconomiseerd. -

Ik hands Excell^{te} ben ik genaderd tot aan het slot
dezer mijne missive, dan ook tevens en alvorens
tot aan de onaangenaamste pligt vervulling,
welke in den loop mijner langduwige diensten
konde voortkomen, namentlijk de kennisgeving
van het verlies, ruine en demoullering, van twee
bezittingen ter deezer kuste, het welk zig op de vol-
gende wijze heeft toegedraagen. -

Ala dat de tyding alhier porleende, dat de obsian
tyners de ctkjinsche en ciquapinsche zoude hebben
geslagen en doordrongen, ontving ik eene mis-
sive van den sergeant Beukman in quarizoen
te Apam en aldaar prov^t commandant, berig-
tende de an nadering der obsiantijnsche magten,
hebbende dezelve het cdjimaacoeke krom of dorp
in den brand gestookt en de weg geforceerd, vor-
dende elken dag aldaar verwacht, verzoetende

Tacconary
Font. Nitzen

Loss of
Apam Fort

om eenige goederen tot onderstand om desnoods
aan de Chiantijnen iets te kunnen geven, wan-
dende dit door eene missive van de commandant
Mixon te Cormantijn bevestigd. -

Deze tijding scheen mij al te gunstig en ik besloot
voor als nog geene goederen te zenden, kunnende zelfs
met meer veiligheid geschieden, wanneer de Chian-
tijnen werkelijk aldaar zoude zijn aangekomen,
kennende den aard der negers om verdigtselen
op verdigtselen uit te strooijen, zo hetzelve slegts
tot hun voordeel kan gedeijen, zonder zig om de
toekomst te bekommeren en vooral dat soort van
negers, hetgeen van ouds als het slegste en dief-
agtigste in de geschiedenissen van de kust bekend
staat. -

Veinig dagen daarna gesierd mij
eene missive van de Engelsehe gouverneur White,
kennis gevende, geïnformeerd te zijn, dat de Chian-
tijnen in groot aantal agter Fantum stonden,
en voornemens waren Labo Cors en Elmira een
bezoek te geven, voor welke informatie ik den-
zelfde heb bedankt, dan hoedamig werd ik ge-
suppeneerd, op den ontfangst eener missive vijf
dagen daarna, van den commandant van
Cormantijn, waaruit ik ontvaarde, dat ondanks
alle deze tijdingen, de cabocier van elkim (een
landschap tusshen Bereoe en elcra gelegen) elka
genaamd, vermeeteld geneseg was geweest, met
zijne armie de fortresse Lijdzzaamheid tot elpan
te overveldigen en aldaar alles te ruineeren,
zijnde de commandant Beukman en militairen
naar Bereoe gevlucht, als meede de slaven, na
alvorens gepanjaard en weder vrij gegeven te zijn.

Insgelijks hadden zij eenige Labo Corsehe
rimadoors, die aldaar gepanjaard en tot repres-
saille van elpanneke, die te Labo Cors gedetineerd
wienden gehouden in bewaring waren, en waar-
over ik blykens mijne vorige missive in brief-
wisseling met govt^r White was, losgelaten en
weggezonden, zijnde hem elixon onbekend, waar
de positie der Chiantijnsche armeen als toen

zich

Mikantio belinda

Tantum

Alkim Cabore

capitain Apau

Corse

zich bevond. — Verbaast doch nimmer verlegen en
steeds agterdochtig ontrend onzen Engelschen nabuuren,
denijb het beeter is een openbaaren vijand te hebben,
dan onder masque van vriendschap, waar notoir
geene ware vriendschap kan bestaan, elkanders
handelingen te moeten bespieden, schreef ik aan
Elison, alle voorzigtigheid te observeeren, en voor
een gelijke overomping te maken. Tevens bij zijn
onderkoningen soude uitvorschen, wat de oogmer-
ken der groot en klein Cormantijnke mogten zijn,
als ook, om geene goederen van vlugtelingen als
anderginds te bergen of schuilplaats te verleenen.

Hier meede was ik bedaardelyk gedetermineerd,
kennende tegens de stroom niet opreejen, het einde
afte wagten, wanneer ik eene Missie ontving van
de assistent van der Prijs te Seroe, berigtende het
nemen van opam door de etimische Caboesier,
zijnde de chisiantijnen te dieer tijd teruggetrokken,
hebbende de sergeant Beulman twee militairen
en de slaven van opam (except die welke de
Fantijnen hebben gestolen) na de grootste mishan-
delingen, natend en van alles beroofd, aldaar
de rijk genomen, bedreigende de voorn. Caboesier
alle de Hollandsche forten te zullen verwoesten,
go dra hij de chisiantijnen zal hebben verslagen;
verzoekende ten slotte om eenig paan goederen en
ruim. —

Ik heb denzelve geantwoord, in
deze onzekere oogenblikken geene goederen te kun-
nen zenden, want dat zyns de Fantijnen vernemen-
de, hun zoms zoude uitlokken aldaar eene vi-
rite te maaken, aanbevelende alle voorzigtigheid
te gebruiken en ingeval van aanmadering alle
beleid in't werk te stellen, om geholpen door zyne
onderkoningen, hetzij met zagtheid, of met geweld,
dezelve van hun stout en ruineus voornemen af-
te houden. —

Beklagenswaardig is het gouer-
nement, dat slegts alleen door aanbevelingen
moet handelen en geen macht bezit, om door
krachtdadige middelen een temerairen vijand
af te meereren. —

In deze gesteltenis van zaaken verbleeven wij de kans des oorlogs afwachten, tot dat de jammerstem en noodgeschrey te Comantijn oprees, zo wel als met betrekking tot Berce, waaromtrent ik heb gehandeld als uit nevensgaande notulen van 8 en 14 April kan geblyken mb D^o C. —

Vervolgens is de heer Chiron gelue aan Elmira geweest, miltuerende een journaal van al het gebeurde en dat de negers bleuen in teeren opeen afkoop van detroyement der fortrese, medebrengende een der Comantijnsche grooten, om de eyschen der Fantijnen te kunnen bevestigen. —

Ik heb in presentie van de Elmiraasche Koning en grooten hunne eyschen doen voorlezen, en daarna hen aangezegd, dat een eenmaal wel beraden besluit door mij niet zo gaandewegs veranderd werd, en derhalven geen enkel ounce voorruykoop goude betaald worden, dat ik op den trouwe der groot en klein Comantijnsche onderdanen rekende, en die bij volstandige trouwe goude beloonen, maar dat de trouwlooze Fantijnsche korden door mij niet werden erkend, met regard tot de blanken in oorlog staande, dat deeze geen oorlog voerde, en ik bovendien met hen geene accoorden kon aangaan nog hostiliteiten, waartoe geen oorzaak was gegeven, afkopen, nadeemaal zelfs een schijn van mettigen oorlog goude involveeren, en hij afgezant, dit konde rapporteeren; latende overigens alles voor haare rekening; de Koning en grooten waaren doordrongen van de rechtmatigheid deezer decisie. — De heer Chiron hierop wederom vertrekken, heb ik aan denzelve doen uittrekken eenige goederen tot betaling der militaieren en slaaven aldaar, en overigens aan deszelfs prudentie en ziele de fortrese aanbevolen. — Deeze heeft hierop na zijn arrivement op de herhaalde afpersingen der negers eenige goederen voor zijn eigene rekening aan hun gegeven, waarop zij ook voor altoen zijn afgetrokken, ja wat meer is, na-

- dat dezelve hunne klachten hadden ingebracht, dat de voormalige commandant Le Comte, tijdens de chisiantijnen aan Cormantijn waren, twee negers van hen had in bewaaring genomen, waarvan een is gestorven en de ander door hem verkocht, zonder die te betalen, en welke zij terug begeerde of de voldoening, heb ik die zaak, om alle pedenen van hunne zijde af te snijden immers niet ten nadeelen van 's lands bezitting als een motief te doen verstrekken, onderzocht, en zoo als conform de vaarheid bevonden zijnde, vanden heeren J. Kieser en Coorengel als executeurs der nalatenschap van voorn^e Le Comte, die voldoening geexigeerd, welke dan ook 13 pp Koopmanschappen voor reekening vanden toedel hebben voldaan en naar Cormantijn gezonden. -

*Koninkrijke
peuce.*
- klaar wat gebeerd er? Op den 23 Junij ontving ik eene missive vanden meergenoemde Comman-
dant Chiron, meldende dat de Fantijnen, am-
- basadeurs bij hem hadden gezonden, met voor-
- slagen, om den vrede te herstellen, zo als ik uit
- de mondelinge voorstellen van hen zoude ver-
- nemen, gelijk deeze dan ook verzogten, ik zoude
- afgezanten zenden naar Cormantijn en eenige
- presenten, om wegens eenen vrede met de Fan-
- tijnse opperhoofden te handelen. -

*Refectie.
Personen die...*
- Deze buitengewoone demarche en onverwagten
- als plotseling gedaane voorslag in de tegensvoor-
- dige omstandigheden, van eenen zeer pedenen
- aart zijnde, aangemerkt eensdeels de chisian-
- tijnse troepen ter onzer assistentie veggende
- waren, en het derhalven eene trouwloosheid
- welke ons in vervalp van tijd de grootste onaan-
- genaamheden konden berokkenen, zoude in-
- volueeren, eene vrede buiten hunne aanpoeten
- of kennis te willen bewaarden, en anderdeels
- het zonderling zoude paroisseeeren, de blanken
- die geenen oorlog tegens de negers voeren eene
- vrede te zien sluiten, en dus daardoor tacite een
- bestaande oorlog met hen te doen erkennen.

daar

daar wij in allen gevallen slechts als mediateurs
beroepen kunnen worden, en alsdan natuurlijk
nog door de beide oorlogende magten en geza-
mentlijk met de onderscheidene gouvernementen.

Weshalven door mij aan gem. Commandant is
gezonden de rescriptien, welke ik de Eere heb
hier nevens over te leggen onder L^o II.

Van op den 15^e Julij volgde de bevestiging der listigste
Trouwloosheid, des morgens arriveerde een cano met de
fusilier van Comis en twee Comantijnsche grooten, ken-
nisgevende in naam van de 2^e Resident Cluion, dat
de fortrese Amterdam door de Annamaboese
negers (: eene Engelsche bezetting niet ver van Coman-
tijn gelegen :) was geexpileerd en finaal gedemouil-
leerd geworden, hebbende voorn. Cluion zich met de
vlucht bij de Comantijnsche Koning gesauveerd.

Mit het verhaal dezer gezanten en hunne plegtige
verzekeringen appareerde het zonnelaar, dat de
Engelsche gouverneur White de negers goude aangezet
hebben tot het plegen dier schenddaad, om also
derzelve gehegtheid en trouwe aan die natie te be-
vestigen en tevens om te overtuigen, dat zij geene
afzonderlijke vrede met Elmina zouden aangaan,
zo als hem gouverneur White door de heer C. Rukle
goude zijn berigt geworden.

Dit gaf aanleiding
dat ik oogenblikkelijk besloot twee heeren zijnde Ol-
denburg en 't Haer te committeren naar de
woning vanden heer E. Rukle met en benevens
voorzij. afgezanten, ten einde L. Ed. te doen ho-
ren, wat dezelve verhaalde, en tevens af te vra-
gen (: als zijnde eenige dagen te vooren aan labo-
ors geweest :) welke commissie ik aan L. Ed. dezer
zijds had opgedraagen, mitogaders welke conser-
vatie door L. Ed. met de gouverneur White ropens
het sijn van den oorlog was gehouden.

Deze commissie terugkomende rapporteerd de
heer Rukle, hun bijna woordelijk had gezegd, het-
geen ik hun bevoens had opgegeven, en misb-
stantie in de cluiose aan B. Cluion hier voren is
te zien; dat wijders gouw. White zig destijds zeer

L^o II

Comantijn
pluimend by
Annamabos.

C. Rukle's
missie in
Ope Coast.

geneigd tot vrede had betoond, kunnende het on-
begrijpelyke vandit zijn gedrag niet bezeffen, doch
dat hij C. Puhle deswegens met dezelve niene
schriftelyke correspondentie was, waarvan nader zou-
de geblyken. - En het is deeze correspondentie L^{no} A
welke ik dan ook ter bevestiging van alle onzij-
digheid van mijn kant de wijheid neem hierne-
vens onder L^{no} E copielijk over te leggen. -

L^{no} E

Gk zal ten dezeren niet verder uitweiden, nog met
gegronde praesumptien, nog met eenige jugemen-
ten nopens de zaak ten principaale, maar daar
de geheele concatenatie en toedragt aan M^o Excell.
alhier manifest en conform de strietste waarheid
is gedeveloppeerd, zal ik zyns laaten ter decisie van
M^o Excell. steeds in alle mijne handelingen op het
oog zynlende houden, dat het beeter is voortekomen
dan voorgekomen te worden, voor zo veel ons zwak
vermogen thands toelaat. -

Gk loop en smeeke M^o Excell. allerdemoedigst doch
instantelyk, dat alle de omstandigheden ten dezeren
kuste zedert mijne regeering plaats gehad, de jam-
mervolle toestand, waarin ik mij onatngenaam
bevinde, ende om hulp schreiende remonstrantien
door mij in tijden wyle gedaan, zynnen mogen door-
dringen tot voor den troon van zyne chajesteit den
keizer, ten einde eenmaal uit deeze deplorable
situatie, waarin wij onmogelyk langer zonder
onkerstelbaar verlooren te gaan kunnen blyven
verseeuen, door efficacieuse en allerspoedigste red-
middelen te worden verlost ende de overige bezittin-
gen voor het Ryk behouden blyven. -

Gk zal deeze besluiten met de toezending eener ge-
neraale monsterpolle van alle politieke en mili-
tairien ambtemanen et^{no} tot onder d^o 7° July t^o.
blykens L^{no} F hierbij ingesloten. -

L^{no} F

Notulen gehouden in het Besogne van zijne
Excellentie den Heere Commandant gene-
raal en Raaden ter Kuste van Guinea.

Presentibus:

Zijne Excell. A. de Veer

J. C. G. Oldenburg

J. Kierser

C. Floer

Raaden

C. Puhle geassum^d Raad

Bij C

Maandag 8^e April 1811.-

De Commandant generaal informeert de leden dit
besogne belegd te hebben ter eirzaake van enige
schriftelijke ontvangeren tijdingen met betrekking tot
den tegenwoordigen toestand des oorlogs met de
Fantijnsche volkeren, oordeelende gehouden te zijn
nopens al het geene waarvan de welvaart des lands
en de ingezetenen dependend, ofte daar mede
eenigzins kan in verband staan, den Raad ou-
verture te geeven en principaal thands door
Hoogst deszelfs Regeering niet heeft zedooqd, zelve
door locale inspectie den staat der fortresen op-
te neemen, en derhalven zich verplicht acht, met
opzicht tot dezelve de gedagten der leden hier-
omtrent erwaaen en kundig in te sinnen, alle
nadeelige consequentien te voorkomen en geene rug-
gespraak te veroccasioneeren.-

Exhibeerende derhalven:

T = Ene missive vanden prov^d assistent officier te
Cormantijn d^e 7^e dezer, berigtende de bezetting
der veegen door Fantijnen ter zee en te land, bevin-
dende zich zedert den 20^e chaart in de penibelste
omstandigheeden, zijnde verplicht geweest tot behoud
der militairen, slaven en het fort, aanzienlijke uit-
keeringen van goederen te doen, ten bedrage van
8. £. 10. £. volgens reekening. - Dat de Fantijnen
van beneden met de Cabocier van eskim naar
deera zijn ventrokken, en bij derzelve retour zich
zullen verzaamen aan groot Cormantijn en als-
dan besluiten, het zij goed of kwaad omtrent het
fort

font, doch volgens lopende geruchten vermeende hij, dat
haare intentie is. hetzelfde te willen verkoopen, ver-
zoekende des veegers orders en eenige goederen voor
het montant van het door hem uitgeschootene. -

IIe Eine Missive vanden Adjuvant Huidecooper thans
te Oeera d^o 1^e April inhoudende onder anderen

" op de hoogte van Bereae zijnde, had ik het geluk

" Uw Excellenties orders in persoon aan de heer van

" der Puije over te brengen; zijne situatie met de

" Fantijnen is verschriklijk; daaglijks word hij ge-

"-plaagd en onkosten op den hals gebragt. -

" Het leed wezen moet ik Uw Excellentie bekend maa-

"-ken, dat door de Fantijnen zelve bevestigd word het

" aanzetten van oorlogen tegen ons door de gouverneur

" van Cabo Cors, hij zelfs lewend kruid en lood staa-

" ven aan de Fantijnen en hun alles beloofd, indien

" zij ons Hoofd corsteel kunnen overmeesteren zij niet

" moeten verneglijgeeren, maar met alle mogelijk-

"-heid nemen zullen, en hoe duur de prijs derzelve

" wezen mooge, hij ogenblikkelijk aan hun zoude vol-

"-doen, om bezitten van hetzelfde te zijn, anders wen-

"-schte de Fantijnen met de Elminasche in vrede

" te leeren. - Hier op Oeera worden de Fantijnen

" van den kant van Bereae in deeze week verwacht,

" gezworen hebbende deze krommen te vernielen. -

Ma de lectura deses deed de commandant gere-
-maal een tampel verslag van de pogingen ende
-marches door hem tot bevreeding der volkeren,
by den aanvang zijner regeering by den Engelschen
gezagwonder gedaan, zodoor het zenden van de
-heer i Hoer en meer andere heeren, als wel by mis-
-sives, dan waarop slegts beloften zijn gedaan zon-
-der gevolg, terwijl gestadig allenlij frivole uitroeg-
-ten werden aangegeeven, en den adder bleef in
het gras verschoolen, daarentegen echter viend niet
-onduidelijk of geheinzinnig, maar openlijk ver-
-haald, dat de gouverneur indie zaak niets deed,
niet alleen, maar zelve aanmoedigende mid-
-delen beezigde, om de vijandelyke legers tot ge-
-weldadigheeden omtrend onze bezittingen aan-

Uit de Oeera
(at Oeera) regere
op zijn witte

- te ruimen, bedekende zijne handelwijze met het
marque der vriendschap en genegenheid voor onze
Natie alhier ter Kuste. -

Vragende welke defensieve middelen omtrend Cor-
mantijn overeenkomstig de locale situatie van
het fort best kunnen worden aangewend, om ver-
dere en gedreigde onheilen af te keeren, alsmeede
of het raadzaam zoude zijn, thans goederen der-
waards af te zenden, doordien het volgens Hoogst-
deszelfs gevoelen buiten kwestie behoort te zijn,
eenige ideeën te vormen of te koesteren omtrend
koop of verkoop dezer fortrusse en liezen het uitterste
te waagen dan soortgelijke schandbladen te gedoo-
gen. -

De heer Chieser zegt zo veel hem bevestigd
is, zijn de batterijen aan eene flank geheel ingeval-
len, zijnde bovendien aldaar geen water voor-
handen, moettende alomme uit de maten worden
aangebraagt en kunnende niet geloven, dat de En-
gelschen zich in dergelijke handel of koop met de ne-
gers zoude inlaaten. -

De heer Puhle is van oordeel, dat geene defensie van
de fortrusse kan geschieden met eenig succes of voor-
duuring, hebbende geen mondbehoeften, water, kruis
et^{ra}, en kunnende bovendien geen toevoer geschie-
den nog van manschappen of goederen zonder te
risqueeren, dat zulks door de vijanden werd gepan-
jaard. -

Waarop, vervolgens rijpelijk gedeli-
beneerd zijnde, heeft de Commandant Generaal de
leeden voor dergelver gegeven inlichting en ad-
vies bedankt en wijders goedgevonden H. Eds te
kennen te geeven, dat Hoogstdeselve den heere
Chiron te Cormantijn zoude aanschrijven, dat in
de thans plaats hebbende omstandigheden en on-
vrijheid der wegen, geen renforce van manschap-
pen, ammunitie of goederen derwaards konde
gezonden worden, terwijl bovendien daardoor de
vijand wellicht zoude uitgelokt worden, onmid-
dijk vijandelijkheden te pleegen, maar dat hij alle
oplettendheid zal hebben te gebruiken, deszelfs onder-
koozige in vriendschap te houden, en verdere on-

leiden af te wenden, doch in cas van gevaar, zich na
maate zijner omstandigheden te defendeeren, en
wanneer hij mocht worden gebracht dans la derniere
extremite, zodanige voordeelige capitulatie traag-
ten te sluiten, als tot behoud van zig zelve, de on-
derhebbende manschappen en slaaven extra dienen
kan, komende deszelfs periode van koop of verkoop
als geenen handel in forten of 's lands bezittingen
plaats grijpende, en als schandelijk voor onze Sou-
verain moettende beschouwd worden, van zelve te
vervallen, verpligt zijnde ons overigens aan het lot
des oorlogs te onderwerpen. -

Naarna het besogne is gescheiden. -

(N.g.) A. de Veer, T. C. C. Oldenburg, Jan Kiezer, C. i. Hven,
Carel Rukle

Presentibus als vooren. -

Zondag 14^e April

Commissie
De Commandant generaal geeft kennis wederom in de
onaangenaame verplichting te zijn geweest, de leden
vanden Raad extra ordinair te moeten convocceeren,
ten einde dergelver adviezen in te neemen, ropens
een opkeeden ontrangene emissive vanden proce-
-assistent te Commandantijn B. Cluison, gedagtekend
12 April tl. inhoudende voornamentlijk in substan-
-tie het volgende:

Dat denzelven ontvangen had de emissive vanden
9^e April, en in conformiteit van dien de Comman-
-tijnsche grooten had voorgelauden de slegte manier,
ontrent welke de Fantijnen zich tegens het fort en
de Hollanders gedroegen, en dat zij verantwoordelijk
wielden gesteld voor elk nadeelig toeval, dat des-
-weegens voor de fortrese zoude mogen profue-
-eeren. -

Dat hij met leedwezen moest be-
-richten, dat de Fantijnen eenige negers hebben ge-
-zonden bij de grooten van Commandantijn, haer te ken-
-nen gevende, dat zij geordonneerd wielden hem
tot het fort te geleiden, en zich van hetzelve meester
te maaken, en dat bijaldien zij een eenige slaaf
of soldaat sauveerde, zij daarvoor verand woor-
-delijk waaren, en de Fantijnen alsdan zoude komen

om hun dorp te verniesten. -

Dat den 12^e de Grooten van Groot- en Klein Coman-
tijn zijn binne gekomen, vergezeld van eenige Fan-
tijnsche afgezanten, en aan hem commandant had-
den verklaard, de orders waarmede zij gechar-
geerd waaren, vragende of hij hun de sleutels
van het fort wilde geven, ja of neen; waaroef hij
buiten staat van eenige resistentie te bieden,
genoodzaakt is geworden de sleutels over te geeven,
waarmee zij zich meester hebben gemaakt van de
wapenen en anderen articulen, welke in het fort
reestende, en dezelve in het groot magazijn gebor-
gen hebbende al rum uitgedronken ende de sleu-
tels naar het dorp meedegenoomen. -

Dat zijne situatie zeer treurig is, dewijl de Fan-
tijnen zich verzeekend hebben van de militairen
en lands slaaven, en dezelve op zaal doende ko-
men, zeiden zij de slaaven te zullen verkopen, het
fort sluiten en de sleutels bij hunne eerste Chaps
brengen. -

Dat hij de grooten van Coman-
tijn had gebeden die daad te verhoeden, waar-
op de vrouwen in handen van de Grooten van
Klein Comantijn, en de mans en soldaten in zijn
beheering zijn gesteld geworden. -

Vragende orders van de Commandant generaal
om zo de intentie is, die ongelukkige vrij te kopen
hem alsdan geederen te zenden, om in staat te
zijn voor dergeliker wijheid te kunnen betaalen
weetende ten opzichte van zich zelve noch niet,
wat de intentie der Fantijnen mag zijn, versoe-
kende ten slotte om een onverwijld antwoord,
doordien hij vreesde, zij op Maandag de slaaven
zoude verkoopen. -

Præadviseerende den Commandant generaal ge-
vrijkopen te doen, aangezien zulke eenre wijde de
zoude openzetten voor de dieftagige en trouwloze
horden van Fantijnen, om van fort tot fort hunne
contributien af te perschen, en na selgevallen met
de commandanten, militairen en slaaven te han-
delen, terwijl zulke telkens door hun zoude ver-

annexed to

Fantes & Murias

-nieuw worden, zo dikwijls zij het onbaars achten, stukkende daarvan bereids tot bewijs het voorbeeld van de heer vander Pruije, die thands hier geavveend zijnde eene uitgave heeft moeten doen van ongeveer 35.4 tot vrijwaring van de fortesse de goede Hoop tot Bereoe. -

De leden hieromtrent rijpelijk gedelibereerd hebbende, zijn eenparig van gevoelen geene offeringen tot lossing van de slaven te doen, om de consequentie velle, en uit hoofden men moet considereeren, het fort geen liggendom meer is, maar aan de willekeurige handelwijze van een koop va gebonden is overgegeeven, terwijl daarenboven de slaven meest alle Tantijnen zijnde, zo ligt niet zullen verkocht worden. -

En dat zij wijders van gevoelen zijn, om ten opzichte van de onkosten voor vrijkoop van Bereoe met het nemen van eenige resolutie te supercederen, tot dat tijden omstandigheden zullen toegelaten hebben te onderzoeken, in hoe verre die uitschotten werkelijk tot behoud der fortesse hebben gediend, om na maate van dien de tegemoetkoming of restitutie te bepaalen. -

De Commandant generaal zegd, het hem aangenaam is, de Raad van zijne opinie te vinden, zullende den adistent chirou daadlijk aanschrijven, en denzelue als thands geene bezigheeden aan Commandantijn meer hebbende, daadlijk opontbieden, en deszelfs verantwoording mondeling voor te dragen. En dat hij den heer v. d. Pruije zoude gelasten zonder uitsstel wederom naar zijne fortesse te rugte keeren. - (v.g.) A. de Veer, J. C. E. Oldenburg, Jan Krieger, C. T. Koer, Carel Ankle. -

Accordeerd met de origineele notulen ter Raadkamer berustende
J. A. de Charrie, alg. secr.

Monsieur B. Cluion,
Cormantin

À la reception de votre lettre du 22 de ce mois, je ne cacherais point de vous dire, que j'étais fâché de ne l'avoir point reçue 9 mois plus tôt, pour lors j'aurais été en état de mettre une terreur à cette maudite guerre, mais pour le moment, il m'est impossible d'entrer dans aucune négociation générale.

Vue la promesse que j'ai fait aux ambassadeurs étiantins, lorsqu'ils se sont rendus à d'Elmina, de ne faire aucun arrangement avec les Étiantins, sans leur donner auparavant connaissance; chose que vous n'ignorez point, vu que je l'ai dit en votre présence aux grands de Cormantin.

En attendant voyant les bonnes dispositions que les Étiantins ont pour arranger ce pallaver vous m'obligerez, de leur dire, qu'à mon tour je leur offre mes services d'agir comme médiateur et s'ils veulent profiter ils n'ont qu'à m'envoyer une réponse. Le moment que l'armée étiantine commence à s'approcher, pour lors j'envoyerez de suite des commissaires, qui non seulement, modereront les étiantins, mais même travailleront à faire une paix générale; voilà tout ce que je puisse faire pour le moment, s'ils veulent m'écouter je tâcherai de leurs sauver, si non, les suites ne peuvent qu'être funestes pour eux.

Votre serviteur en gouverneur (signé) Ct. de Veer.

P.S. Je crois qu'il sera essentiel que vous fassiez comprendre aux Étiantins, que cette malheureuse guerre qui existe dans ce moment, n'est qu'une dispute entre nègre et nègre, il est vrai qu'ils ont eu l'imprudence d'y mêler les blancs, puisque lorsqu'ils sont venus pour attaquer les gens d'Elmine, leurs intention étoit s'il avoit été possible, de se rendre maître du château; — chose qu'ils ne peuvent nier, puisque'ils n'ont point cachés de dire hautement qu'après leurs victoire ils vendront les forteresse au gouverneur de lape Corse, conséquemment ils ont manqué aux respect qu'ils étoit dû au blanc et à la

nations Hollandoise, qui ont été depuis des siècles
leurs protecteurs et bienfaiteurs. -
aussi ditte leurs que s'ils avoit eu des plaintes contre
les gens d'Elmine, leurs devoir auroit été des'adres-
-ser au gouvernement Hollandois qui certainement
auroit arrangé ces palleure à l'amiable au lieu
de ça ils ont preferrez d'entreprendre une chose dont
jamais il ne peuvent venir about. - Enfin pour cou-
-per court puisque cette querelle à eulieu avant mon
arrivés ici, ils me trouveront pret comme je l'ai déjà
dit a finir cette guerre. -
elle referant à ma lettre cy dessus j'ai l'honneur
d'être (signé) C. de Veer Coll. J. Oosthout

Copia

D^{no} F.

Carel Pukle Egur

C. Coast Castle 8 July 1811. -

Dear Sir!

Mr Harris has been written to respecting the
messengers sent by the Fantees to Mr de Veer. -
Amooneij loomah, King of Annamaboe wishes Mr de
Veer to send people with white flags to me and that
from this castle they be sent to him, that he will then
forward one to Abdouese, head laboocer of the Bruffee-
country, and the others to other lead man of the
Fantee country, and that the result should be made
known to me, of course from me to Mr de Veer. -
The above came from Mr Harris the officer in charge
of Annamaboe fort as such I am of opinion, that
it will be well for Mr de Veer to send these people
to me with white flags, without loss of time and
take the Fantees while they are in a humour for
peace - I request that Mr de Veer may be assured
that every exertion on my part shall be used, to
effect so desirable an event, I have long wished
for a restoration of tranquillity, as much from mo-
-tives of humanity as of promoting an extension
of agriculture and commerce. -

You Mr Pukle know as well as myself that our boys
are apt to interpret favourably for themselves, on to
express myself more pointedly for the cause they
adopt; you will not therefore be surprized at my

informing you, that Almooneij says he can produce a person to prove that I have been charged with slighting several proposals from Mr de Veer on the subject of restoring peace between the Fantees and Elminas. - Did not my heart acquit me of such neglect, I should feel considerable uneasiness for however untrue the assertion the words of black-men have an effect on the minds of blackmen and I confess I am ambitious of not only being one, but of being regarded as an honest man by all. - I mention the above to point out the necessity of having interpreters as embraced as possible that no impediment may arise to the success of a cause in which I declared to you on my honour I am happy to engage I am Dear Sir your most truly (signed) Edwd Wm White
P.S. I shall be anxious to hear from you on the foregoing no time ought to be lost. -

Copia Edwd Wm White Esqr: Elmina 10 July 1811. -
My good Sir!

Your much honouring letter came duly to hands: in reply I entreat upon you will be so good of writing to General de Veer himself on this subject mentioning at the time, I was with you at Cape Coast we met on conversation, when I related you there were messengers from the Fantees towards Elmina, desiring General de Veer two white flags to be sent to Cape Coast, to acquaint you that the Fantees had a mind of making peace with the Elmina people, and for reason of being unacquainted of this event, you sent that time a message to Almooneij Gomas, King of Elmama-boe, to ask him whether this was truth which he affirmed, it was so: more over as yourself have a mind of seeing peace restored. - It was in my opinion best, to advise General de Veer, of having two of his officers sent to you to the end of consulting on this affair in which manner yourself with General de Veer will think convenient to have

peace

peace restored. -

I have the honor to remain
with much regard my good sir your most obedient
servant (signed) C. Puhle

Copia Edwd Wm White Esqr Elmina 15 July 1811. -

My good sir!

This morning a soldier accompanied by
some Fantee men from Cormantijn brought a rap-
-port, that a great number of the Ammamaboes have
gone to Cormantijn; and said to Mr. Clifton, officer
in charge of the fort, that by your ordre from the
commanding officer they were called in to Amma-
-maboe fort, they further told it was on me I had
said to you to Cape Coast, what kind of "man are
"you, being unacquainted with affairs and un-
"able to work out any thing - an inferior man
"near to you to Cormantijn had in his power, to effec-
"tuate the Fantee's have turned their mind to
"serve and to make peace with the Elmina's. -
"after which you have send to Ammamaboe and
"made inquiry and have asked whether this was
"truth they were appointed to serve the Elmina's; al-
"so that when at the time they were determined to
"go in war against the Elmina's, you advised them
"not to go, and said they Fantee men should not
"go up to Elmina. - On which they had replied even
"though we are to go up, through the Blood to the middle
"of our body, we will go and take Elmina; and
"where you had insisted them with powder and
"lead how they could induce themselves to make
"peace and serve the Elmina's without your know-
"ledge? and in case this was not truth, they must
"break down Cormantijn fort, which agreeable to
"your ordre they came to effectuate, and also had
"done to prove they had not said such to the Elmi-
"na's. -

It is on that cause general de
Teer sent a commission to me from the council, with
the soldier and Fantee man, whom told me the above
and further asked whether I had spoken of such to
you; I replied in the same terms as I had spoken
to

to you, when to Cape Coast and therefore will con- sider a favor to write me punctually the conversa- tion I had with you on the matter above said, that I may have an evidence to justify myself to my government. —

And remain with much regard My good Sir!
Your most obedient servant (signed) Carel Rühle

Copier Carel Rühle Esqr. Capel Coast Castle 17th July 1811.

Dear Sir!

The contents of your letter of yesterday date surprized me more than words can express I am certain that you will not give credit to reports so injurious to my character, and I shall feel considerably mortified, if any other person be- lieves falsehoods which in my opinion are pro- pogated for the purpose of sowing the seeds of dissention between General de Veer and myself, and of lessening you in that gentleman's Esteem to be brief, I give you my word of honor Mr Rühle that I have not either by word of mouth or letter to Mr Harris or in any manner directly or indirectly instigated the Ammamaboe people to commit depredations on Cormantyne fort, on the contrary I am very sorry they have done so. I have further to assure that from the commen- cement of the warfare between the Ammamaboes and Elminas, to the present moment I have not supplied the former either with a lead- bor or a grain of powder, I have officers from whom I keep nothing secret, they will witness to the truth of this assertion, should any person suspect me of deviating from it, nay so conscious am I of the rectitude of my conduct, that if it will give satisfaction to any person or persons, I will make oath that in no shape what so ever have aided the Fantee's in their operations against the Dutch. —

When you did me the favor to visit me a few days past, you mentionned that messengers had been sent by the Fantees to General de

to write
refers to charges
of having aided
the Fantees
against Elmina

de Veer saying that if he would depute people with
flags of truce from Elmina a negotiation for peace
should be entered into; you further told me that
General de Veer would be happy to see me to con-
-sult on plans for carrying in to effect so desirable
an event; my answer to you was that I should be
glad to join with General de Veer for a re-establish-
ment of peace and commerce, but that I could
not pay him the first visit without deviating from
a long observed Etiquette between the two govern-
ments. - I further said that I thought it would
have a good effect General de Veer's sending two
officers to me with any proposals, he had to make
from the people of Elmina to the Fantees, that I would
make the same known to the latter and return
their answer by two officers of this castle, in fact
that I would exert my utmost to meet the wishes
of General de Veer. - Mr. Puhle I am still an-
-xious to do so; I will prove to General de Veer the
sincerity of what I say, if he will make known
to me in any manner he pleases, what are his
wishes; there was not an expression made use of
by you when here, that can warrant any person
thinking otherwise of you, than that you are an-
-xious to see a restoration of peace, and that you
would be infinitely more happy to act the part
of a mediator for the settlement of the present dis-
-turbances than an Instigator to a continuance
of them. - I am very sorry that you have had
cause for uneasiness in acting in my opinion
in a most praise worthy manner, if to be respec-
-ted by other countrymen, besides your own is to
be accounted a fault on your side, be assured
you will continue blamable all your life. -

Dear Sir! With much Esteem I remain your most
truly (signed) Edward Wm White

coll. W. Huijdecoper

voor copie conform
J. A. de Charnee
alg. secretaris

Primo:

De Commandant generaal over de Noord-
-en Zuidkuste van Africa, mitgaders
generaal Chajoon in dienst van zijne
Majesteit den Keizer der Franschen, Koning
van Italiën, en Beschermers van het
Rhyjn verbond; -

aan

Zijne Excellentie den Minister gechar-
-geerd met de Directie der Colonien en
Bezittingen van het Rijk. -

Excellentie!

De moeilijke en hoogst onaangename loop mijner
regering mag vrij aangemerkt worden als een on-
afgebroken tijdperk van de dringendste behoeften
in de tegemaetkoming van dewelke geene middelen
onbepaald zijn gelaten, ten einde de eenige be-
-zittingen van zijne Majesteit tot op dit oogenblik
voor het zo bedreigd gevaer en onheil te behoeden
alle deze middelen, alle de rampen, waarmede
ik alhier te verstellen heb gehad, benevens alle de
remonstrantien, die na de bevinding van den staat
der bezittingen alhier aanvankelijk en vervolgens
successievelijk aan het gouvernement door mij zijn
gedaan, verwacht ik met fiducia, dat door het
nieuw bestuur ook met vernieuwde en eerbiediger
Instantie onder het oog, of aan de attentie van
hoogstgemelde zijne Majesteit den Keizer zullen
zijn, en nog worden gebracht, om aan te toonen, dat
niet alleen wat geschieden kon, is aangevend,
maar zelve boven de menschelijke verbeeldings-
-kracht na maate wat bestond, ten uitvoer is
gebracht geworden. -

De oopenstapeling van rampen en treurige gebeur-
-nissen, welke zich als het waare daagelijks op-
-hoopen, hebben zich sedent mijne vorige wederom
vermeerderd en sel eerstelijc:

Dat de commandant der Fortresse de Goede Hoop
tot Geneoe (: waaromtrent en ropens zijne situatie

Uw Excellentie destijds heb onderhouden :) na het over-
lijden vanden resident D. Hoitsma te Accra dervand
vertrekkende en door de bende vanden ctkrassche op-
standeling altho weinige dagen te voren, een der
negers, behorende tot de ctkrassche fetiche, ont-
hoofd zijnde, waaruit vervolgens en uit vorige
omstandigheden tusschen zijne langmat negers
(zijnde landslaaven) en de ctkrassche vrijnegers
woordwisseling is ontstaan, het welk tot die hoogte
liep, dat vander Prinsje zich het geschil aantrekken-
de en zulks willende beslissen, door de negers
wierd teruggestooten, met dat gevolg, dat hij daar-
op die neger kappende, door de massa is aange-
vallen en met zes slaaven (zo als tot nog toe kan
consteeren) allergevrijelijkst is vermoord of gemassac-
reed geworden; zints heb ik van den staat der
fortrens te Accra nog Berose niets met zekerheid
vernomen. -

Gik zal over het pleegen de-
zer daad door de ctkrassche aan hunne land-
genooten niets meer zeggen, de geschiedrol van
deze en soortgelijke menschonterende gruwel-
den moet aldus blijven tot andere tijden! en
ofchoon het hart der blanken verwuld met afgrij-
zen en diepe verontwaardiging, wenschte het vaak-
zwaard der gerechtigheid over de schuldigen te
zwaaijen, zo goude zulks thonds een algemeen
moordsein worden, en dolken tegens onze ver-
loose boezems doen wetzen. -

Dat wijders op zaterdag den 10^e Augustus t. des
avonds circa half tien uren in het Eminasche
Krom of dorp nien negercagie brand is ontstaan,
welke door de wind, strooije daken, en onbegrensde
confusie vergezeld van woeste neger exclamatiën
zonder iets ter blussing uitte voeren daadlijk go-
danig de overhand nam, dat alle middelen
door mij ter blussing aangevend, vrugteloos wa-
ren, en ondanks de meeste zorg in minder dan
twee uren, een viende gedeelte van het dorp een
prooij der vlammen wient, de wonken wienten
door de wind dermaate over het casteel gevoerd,
(zijnde

Handwritten notes in red ink:
Nederlands
Van der Prinsje
te Accra.
te Accra

Handwritten notes in red ink:
Fris at
Educing

(zijnde de gebouwen of hutten te dicht open om het
casteel geplaatst:) dat eenig latwerk van oude
duivenrokken op de kotteplaats vuur vatte, doch
oogenblikkelijk wederom viend gebleef, einde-
lijk circa twee uren waaren wij alles volkomen
meester, gelukkig mituwschen dat de zeewind vaag-
de, doch bij aldien het aanvankelijk landwind
waare geweest, zoude het geheele dorp hebben gevaar
gelopen. -

Dit is reeds de tweede maal
gedent mijn verblijf alhier, en ook ten tweede maa-
len verzogende Mo Excellentie's voorziening door
brandspruiten, breeder in mijne voorige missie
bereids in den aanvang mijner regering deswe-
gens gedetailleerd. -

Hoer vaak door mij reikhalzend naar het vlaggen
der schepen, die hier in het gezicht komen word uit-
gezien, kan Mo Excellentie ligtelijk beseffen, doch
hoe smertelijk het valt telkens vrugteloos naar
hulp te moeten staaren, en de schepen in de vijan-
delijke baai ons voorbij ten anker te moeten zien
gaan, is moeyelijk te gevoelen, dan voor iemand
in dergelijke benarde omstandigheden als ik zelve
mij bevind, en voorzeker deze aandoening moest
te meer grieuen, wanneer nu weinige daagen ge-
leden een Engelsch oorlogschip, "The Phais", capt^m

Seobell, ten geleide van het store schip aan Cabo
Cora arriveerende, geene de minste depêches als
oude duplicaaten en triplicaten van geengins
hulp opleeverende inhoud aan het vorig gouvern-
ment geaddressseerd, met zig brengend, terwijl
nogthands ons aller eenige hoop op die gelegen-
heid (:als gewoonlijk iets belangrijks door dat
canaal verwacht wordende:) was gevestigd geblee-
ven, dan helaas treurige teleurstelling! welke
mij dan ook heeft verplicht, echter niet zonder
gorgen meemigvuldige moeyte, om voor twee-
honderd oncen off, 8000. - - - gederen uit han-
den van de heer C. Rühle te scheuren (:ik noem
het scheuren, want gaarne doen de menschen het
niet, door miserediet :) voor een wissel aan derselvs

ordree voor dat montant op de gewoone wijze getrokken op 3/m zigt; strekkende tot uitbetaling van kostgelden voor de slaaven aan de forten der bovenkust, alsmeede tot voldoening van militairen gagien, tot onder ultimo Junij, en eindelijk tot betaling van verstrekte en aangekogte goederen voor den train aan de afgegaane fabriekmeester Elders, derhalven instantelijk verzogende, dezelve met prompte acceptatie en voldoening te honoreeren. -

Verspa. Stukken
226.

4 December 1811.

Primo. Te Commandant generaal ... uit supra Excellentie!

Gebik mij zo vaak in de onvermijdelijke verplichting bevonden Uw Excellentie onafgebroken met traittes voor het bestaan dezer bezittingen vastig te vallen! Gebik daartoe soms gelegenheden gebruikt, waarin de voldoening door omstandigheden en penurie aan penningen niet zeer conueniende! Geb ik eindelijk de advijs brieven der traittes zelue veelmaals moeten opvullen met vreesagtige klachten over onzen nood, onredbaare en behoefligen toestand! Hands U Excell. ben ik aan het eindperk mijner pogingen, zo wel als ik zints lange reeds aan dat ter uitvindingen en middelen tot instandhouding ben geweest.

Hetzal Uw Excell. gebleeken zijn, dat door het protest van alhier getrokken en in europa geprotesteende vissels het reeds wankelende credit ten eenenmaale is weggenomen door de volstreckte weigering der Engelschen, om die in betaling van leverantien te accepteren, en dit echter was onze eenigste bron van bestaan, want men vraage niet, waarom geene belastingen onderde Ingezeten geheeven, en derzelue onderstand gerequieeend? - Hiervoor is dit land ten eenenmaale onvatbaar, en onberekend wat het algemeen aanbetreft, doordien hetzelue nauwelijks in staat is om tegenwoordig van den eenen tot den anderen dag te leeven, en indien haer nooddrift niet met zeer

weij.

weynig was voldaan, den honger had hun reeds tot excessen en korens aangedreeven, en belangerende een paar kooplieden alhier gevestigd, dezelve omstandigheden zijn helaas van dien veragterden staat doordien oorlog, en de geheele gestremde negotie, dat gepaard met de enorme duerte en schaarschte van levensmiddelen, het bezwaarlijk valt hunne huishoudens in staat te kunnen maintineeren; zij zijn, zo als wij allen, uitgeput door opofferingen en rampen der drukkende tijden, ontbloot van gewoone reedige verdiensten. -

Men zal zich veelligt verbaagen, dat men in het goudrijk Africa arm kan zijn, en echter is het zo met de meest mogelijke vigilantie zelve; maar het is niet meer dat voormaellig land, het deeld in eene ruime maate in het algemeen lot van de wereld, waar de gouden dagen slegts aangenaam en te gelijk voor de gewaarnwordingen van het tegenwoordige droevige herinneringen zijn geworden; geleedert de afschaffing van den slaaven handel, de zenuw van het bestaan dezer gewesten, ende algemeene verwoestingen en moord, die dezelve daardoor vereenzaakt, daaren tegen inwendig verteeren! met een woord men heeft hier geen behulp van geldleeningen, noch eenige van die middelen, tot welke toevlugt kan genomen worden, in plaatzen alwaar meer blanken populatie is. -

Van terugtreedende tot het verlooren crediet, en nogthands de noodzaaklykheid, om te moeten subsistereeren op het volkomen bezef, dat dit zonder voorraad van goederen omde kuytendste uitgaven van de militairien en lands slaaven gaande te houden, onmogelyk is, heb ik de heer C. Puhle als de enigste zijnde, welkers pakhuizen rijkelyk met goederen zijn voorzien, den staat voor oogen gesteld, verzoekende dezelve ondersteuning in maniere als met de gevolgen van dien, en de bygaande notulen staat uitgedrukt mij daaraan refererende. -

Blykens de meede ingeslooten geformeerde en be-

hoorlijk geteekende marktbrief, zal het voldoende
consteeren, dat de goederen werkelijk en tegens wat
prijzen zijn afgeleverd, en ontvangen. - En het is ook
dien ten gevolgen, dat ik voor de valdaming derzel-
ver op Nw Excellentie hebbe getrokken en afgegeeven
een stel wissels, groot f. 12677. 10. - . Hollands couant
op drie maanden zijt aan de ordre van de heer
Carel Rühle met Erbiedig en instantelijk verzoek
dezelve met prompte betaaling te willen honoree-
ren. -

Het land is hier bij genoodzaakt
geworden geene geringe opofferingen te doen door de
verhooging der prijzen van de goederen, en den aart
van het assortement, dan wat bleef mij overig in
cas van volstrecte weigering? waarbij nog de twee
volgende overweegingen in aanmerking kwaamen,
vooreerst wel is waar, dat indien een opperhoofd on-
der de verplichting is van zijn persoon zelve opte-
offeren aan de deure verplichting voordien wel-
vaart zijner onderdaanen en ingezetenen, hij
met het grootste recht wederkeerig alle ondersteun-
ing en medewerking kan eischen, en het wel-
zijn en behoud van het algemeen prevaleend bij
verre dat van enkele personen; de gematigd-
heid is een deugd, welke men als opperhoofd al-
toos ten strengsten moet betrachten, maar als
het noodzaaklijk is, om blijken te geeven van
vast bepaalde besluiten, moet de zachtheid wij-
ken; dit aan de eene zijde, maar deze grond-
regel is nuttig voor de staatkunde en gezag; dan
ten tweede behoord men aan de anderen zijde
ook de regels der zedekunde te observeeren, voor-
al in een werelddeel als dit, en dan volgd
als van zelve, dat wanneer de onmagt wezen-
lijk blijke bij een persoon, waarmede men kan-
deld, 't dezelve tot noodzaak gedwongen worden
de, om aan zekeren voorwaarden te voldoen,
men de magt moet hebben en verzeekend wezen
van in staat te zijn aan het verdrag zelve te
voldoen, want niemant kan boven het geen hij
vermag verplicht worden, dewijl alle verbintenis

-sen van dien aard wederkerig zijn! en waar re-
-sideerd bij mijn dat vermogen? Zijn niet de
gestadige voorwerpen, indien nog een eenige
wissel van mij betaald was, maar alles vordge-
protesteerd en echter begeeren de kooplieden de
vergoeding met de onkosten, en zijn Excell. waar
zijn de tegenbenijzen? een vonk kan dikwijls
eene groote brand veroorzaken! Ik heb mijn
begeering in jammer en behoeften moeten aan-
-vaarden en getruoste mij znlks in de equitabile
verwachting, dat het bestuur in Europa ook wel-
-dadig aan mijnen nood zoude gedenken, en
een weg trachten te baanen, om ons te ondersteu-
-nen; dan vrugteloos! en ik moet derhalven
door den middenweg van bezadigtheid zo lang
er geen uitkomst opdaagd weijen met de riemen
die ik heb, ofschoon smertelijk en vernederend,
even als ik deze en veele anderen (alhoewel
afwijkende van de form van advijsbrieven)
in dienroepen heb moeten inrigten, om dat znlks
de eenige weg en gelegenheid is, met hoop op
geekerheid en zonder ophouding of opening, om
van onze omstandigheden kennis te geeven.
-mijne Missives zijn ontkleed van alle woorden-
-praal, omdat de waarheid dezelve niet behoeft
maar laat ook eindelijk, en ik hoop dat het niet
te laat mag wezen, ten minsten ik zal liever
met ere sneeven dan met schande overlaaden
worden, deze waarheid eens voor den troon zij-
-ner chajesteit doordringen en helpe aanbre-
-gen. - In middels zal Uw Excell. zich deze en
veele anderen kosten ook gelieven te laaten wel-
-gevallen, tot het moederland ons uit de treu-
-rige gesteltenis van zaken zal gered hebben. -

Primo.

De Commandant generaal ... uitmyne
Excellentie!

De onderwinding der menschelijke zaken leend, dat
de beste mistellingen bedroeven of onnut worden,
indien men er de oogen afwend, en wanneer men
hun die ge moeten onderhouden, niet kragtadig
oudersteund!

Deze groote waarheid aller-
jammerlykst ontrend onze bezittingen in andere
werelddeelen uit het oog, verloor, heeft voorzeker
ook het verlies van het grootste gedeelte derzelve, al
liverlede ten onvermydelijke gevolgen gehad. -
De daadlyke ofschoon dreevige onderwinding, die
ik zints twee jaaren mijner regering alhier ont-
tend de bijna nog eenig overgeblevene Etablis-
simenten van de onoverandertheid dezer negli-
gentie ende verwaarlozing van ons tot het moe-
ten onderwinden, is eindelijk het brandpunt ge-
worden, die alle onze ontwerpen tot bestaambaar-
heid, alle mooglykheid tot voorziening, en alle
voorzigtigen zelve van behoud medogenloos hebben
doen verteeren. - Het lot is geworpen en ons staan
of vallen hangt slegts van den tyd, ende duur-
zaamheid van de voorraad van neger voedsel
af, doordien tot al het overige hoe ook ge raamd
de weg is afgesneden en den bodem ingeslaagen;
dan waartoe verder getragt Uw Excell. onzen
nood te schetsen? de woorden ontbreken, zij zijn
met de klachten en smeekingen aan het ontbon-
den Ministerie ongehooft en overvuld ver-
looven gegaan, en rootlottig van dien kant on-
beantwoord gebleeven. -

Uk laat de consequentien met al het gewigt van
dien ook voor deszelfs rekening. -

Mit de nevensgaande Notulen zal Uw Excell. zien
dat de wissel op het toenmaelg Ministerie afge-
geeven voorde aankoop van goederen in den
hoogsten nood geemployeend, groot f. 9050.-- dato
10 November a^o p^o als nu met protest is gereturn -

neerd, en hoedanig deswegens is moeten gehan-
deld worden; weshalven dien ten gevolge deze
is dienende tot kennisgeving van het trekken
eener vernieuwde wissel, thands ten bedraage
van f. 11954.-- met de onkosten van herwissel,
brievenport, en den yntrest van 6 p.c.t. voor een
jaar, op drie maanden zigt aan de vrede Roelof
Roelofsen, ten fine van acceptatie en voldoening
in geval de origineele voorige getrokken wissel
groot f. 9050.-- zoms niet bij nader vertoon of
aanvraage is betaald geworden, als vanmeer
volgens Engagement der tegens woordige houders,
deze ten eenmaale vervalt. -

Bij aldien, het geen uit het antwoord van non
acceptatie van de heer Soleil gezins twijffelagtig
is, en als toen slechts consent tot betaling moest
worden versocht, en dus de houders ten verool-
dage vienden verzocht weder te komen, zo mis-
veend zulks notoir, dat het fonds toen reeds werk-
lijk voorhanden was, en het viend vervolgens
eene onkeuseke handelwijze (mer houde mij deze
uitdrukking ten beste!) om die wissel aan pro-
test van non betaaling weder bloot te stellen,
kennende de bitterste Elende, waarin mij ver-
seeren; en alzo weetende, dat zodanig protest
aan deze bezittingen den laatsten doodsteek
konde toebrengen, en ik neem derhalven
eerbiedig de vrijheid, met nadruk te insteeren
op de lectura van alle mijne gedaane remon-
strantien, om voorts die te brengen ter cognitie
van zijne chajesteit den Keizer, terwijl ik mij
wijders in cas van eenige verdere protestatie mij-
ner twittes tot onmiddelijk onderhoud en be-
staan dezer Etablissementen getrokken, ongelou-
den reken, tot de waarneming van eene ad-
ministratie, die onmooglijk word, en te midden
van den hongersnood en behoefte onafuergbaar
is. -

Overtuigd mijne pligten volledig
vervuld te hebben, te midden en onaangezien,
dat ik zints twee jaaren voortgesweept ben,

door steruende hoopen zwoegende verwagting, langs
reegen nu van tijd tot tijd nog erger geworden,
zal ik voortgaan op het pad door mij opgetreden,
alhoewel onze toestand is voorziening of verloo-
rengeen, dewijl het gerugt zijts lange zij al-
hier verspreid van een verwagt wordend Equa-
der met troupes, ter overneeming van de respecti-
ve Engelse forten, profluereende uit de aan-
staande mortificatie van het Africaansch Com-
mité ende overname van hetzelfde voor 's Ko-
nings rekening, - wat daaruit voor ons zal resul-
teeren moeten mij gedeeltdig afwagten, want
waar is het middel, om voorzorg voordat toeko-
mende te kunnen gebruiken? De onheilen van
de verlopen onondersteunde tydstippen, zijn de
eenigste hulpmiddelen voor degeene, die aan-
staande zijn, want tot overmaat van ramp heeft
ons thands ook nog de slaande hand met eene
verderflijke ziekte, waaraan daaglijks zes of acht
mensen worden ten graave gebracht, waaronder
verscheiden militairen en lands slaaven zich
bevinden. -

De onlangs aangestelde Elminasche Koning, Ab-
dowée is na eene kortstondige regering, op den
23 November meede overleeden, waaromtrent de
gewone lands costume door mij zijn moeten vor-
den voldaan, gelijk zulks bij eene nieuwe ver-
kiezing ook wederom als gewoonlijk zal moeten
geschieden, het welk onuerwijdelijk is, en nog-
thands mit eene leedige casa moeylijk is te
bewerkstelligen. -

De oorlogs omstandig-
heden onder de negers zijn bijna hetzelfde ende
Christiantijnsche magten door kindersiekte en on-
gemakken veel geleeden hebbende, zijn terugge-
trokken, waaronder ik vermoede dat eenige
afkoppingen onder nabuurcn niet weinig toe heb-
ben gecontribueend. -

De eene medoogen-
de bekommering over de verdere bestaanbaar-
heid dezer Etablissementen en het onderhoud der-
zelve, voornamentlijk aangedaan, herhaal en

Deel 4
Aardvoo
Koning of Elmina

Afrikaanse
vrij
vrij
(de eerste pnc.)
(4 leden by
Engels)

inkeereere ik, alhier alle mijne smeekingen om
 tijdige hulp, te uoren zo onafgebrooken uitgeboe-
 zemd, en ik doe zulks met te meer fiducia van
 reussite, na maate het bekend is, dat zijne cla-
 jesteit den Keizer geenzins wil, dat hoogst dezelfs
 bezittingen door kongersnood gedwongen verpligt
 zoude moeten zijn, voordien vijand in cas van
 attaque te succumbeeren, maar in tegendeel een
 weldadig oog zal vestigen op onzen jammerlij-
 ken toestand, ten einde ons tijdig op de een of
 andere wijze in staat te stellen met verlevendig-
 den moed als eerlijcke officieren ons leeven te
 kunnen waagen tot behoud der aanvertrouwd
 Etablissementen. -

Monster Rolle alsomme van Militairen
 en naar bescheiden

	Elmina	Elmina	Hollandia	Alcedon	Poutij	Sacopary	Saconder	clama	Comantijn	Alparn	Beccoe	Clara	Winnē per maand en per maand gagje	Winnē per maand en per maand Kostgeld	Winnē per maand / Toland gagje	Winnē per maand / Toland Kostgeld	Holl. couet.	Kooppes
													f.	Engl.	f. ster.	oz.	6.	
1 Dril cheesten	1												15	6 1/2	15.-	-	6 1/2	
1 Tamboerokajon	1												5	6 1/2	5.-	-	6 1/2	
4 Tamboers	4												3	6 1/2	12.-	-	1.10	
4 Pijpers	4												3	6 1/2	12.-	-	1.10	
5 cannomer con- -pernaals	5												7	6 1/2	35.-	-	2. 1/2	
11 Fuselier idem	7	2	1				1						5	6 1/2	55.-	-	4. 7/2	
34 cannomiers	27	1			1	1	2			2			4 1/2	6 1/2	153.-	-	13. 13.	
74 fuseliers	54	5	1		3	1	3	3	1				3	6 1/2	222.-	-	30. 1.	
1 gepensioneerde													1	1 1/2	3 1/4	-	1.10 - 3/4	
135																	f. 510.10 oz. 54. 10 1/4	

Verspr. w. J. Stukken

10 Januarij 1812.

226.

Primo. De Commandant generaal... ut supra
 Excellentie

Ik had mij gevoeld dat de heer C. Puhle zijne voorige
 leverantie zo verre zoude hebben nagetvolgd, dat
 ik

ik in staat waren gesteld geworden, de Kooitgelden der slaaven eenigzints te kunnen voldoen, maar het geleverde heeft eeniglijk kunnen strekken tot betaling der Militairen en de lands grooten, dan ik vierd wederom eenigzints gered, of liever tegemoet gekomen door eene offente, welke mij gedaan werd door een der Engelsche Keeren, die deszelfs zaken vereffende, en dus van een aantal goederen wilden afstand doen tegens wissel, mits daarvoor in mijn particulier Berg staande, het geen ik dan ook accepteerende van dezelve heb gekocht voor het montant van honderd drie en dertig oncen en drie Engelsch, en voorts die goederen ten einde de lands slaaven eeniger mate te helpen mi's lands magazijn doen opslaan, blykens de marktbrief daar van geformeerd, geteekend en hier bij gevoegd, waaruit consteeren zal, hoe aanmerkelijk het land daardoor is bevoordeeld, en hoe considerabel vele punten, hetzelve bij voortduuring zoude gemeten, wanneer de vissels ter zynen tijd behoorlijk wierden gehonoreerd, behalven dat het gouwerne-ment alsdan niet behoefde af te hangen van de goede of kwaade wil, en het al of niet vermoegen van particulieren alhier, zoals Mr Excell. uit de vorige heeft kunnen ontwaaren.

Gevolgelyk en ten voldoening deezer goederen heb ik de vrijheid genoomen op Mr Excell. af te geeven een stel wisselbrieven, groot vyfdeuzend driehonderd zeven en twintig guldens en 10 stuivers op 3/4 m'zigt ten fauure van Ch^s B. Whitehead of order met verzoek dezelve met prompte voldoening te willen honoreeren.

Het is mij niet mooglyk geweest, een fonds te vinden tot betaling der gewoone nieuwe jaars costumes aan de Militairen, lands grooten en quartieren, verhalven ik deeze heb uitgesteld, tot dat ik vermogens genoeg hebben zal, of gelegenheid, om zulks te beverkstelligen.

Orig. De Commandant-generaal... ut supra
Excellentie!

Zedert de berigten omtrent deeze bezittingen, verwat in mijne Missives ten geleide van gedaane traittes, de datis 4 en 10 December A^o P^o en 1 Maart 1812, aan Uw Excell. afgezonden, is den staat der zaaken dezelve gebleeven; de grasseerende ziektes hebben inmiddels en onder de negers alomme en de militairen en lands slaaven bijzonderlijk, groote verwoestingen aangerigt, welke echter zich dank zij de voorzienigheid, niet tot de blanken hebben uitgestrekt, en thands merklijk zijn verminderd; ook hebben er verscheiden palabbers zo aan de buiten forten als hier aan Elminaplaet gehad, die echter speedig zonder groot nadeel in der minne zijn gesuldaad. -

Tot bequining van den voorraad van polver heb ik ook met de dagen nachtschooten doen succederen tot nadere omstandigheden. -

De voorbeelden welke tegenswoordig door de naturellen van moedwil, geweld en moord aan den dag gelegd worden, maaken het bestaan der Europeaanen in dit werelddeel meer en meer uiticker, hebbende dezelve in de maand Februarij den Engelschen commandant der fortrene te Winnebak aan de benedenkust nabij Bereoe gelegen, opgeligt, in het bosch gesleept en der mate gemaltraiteerd, dat hij onder de folteringen is komen te succumbeeren. -

Verscheiden Engelschen oorlogschepen en waartuigen kuinen hier af en toe langs de kust, oplettende en onderzocht doende naar den slaavenhandel, zijnde eene meenigte Portugeesche schepen door hun genoomen te Serra Leona opgebracht en aldaar geconfisqueerd, waardoor onzer handel met dezelve, en daardoor ook tevens alle de voordeelen, welke het land daarvan trok, notoir ten eenen maale, bijna gints lang hebben moeten cesseeren. -

Murder &
Meredith
at Winnebak

Engels
Warships
for slaves.

Prins
Koning
Koning
Koning
Koning

Het oorlog met de Fantijsche volkeren blijft nog steeds voortdueren, wordende deerna bestendig door dezelfde bedreigd, doch zij zijn onlangs op een gedane attaque met groot verlies terug geslaagen. - De groote zaal van het Thuin huis is onderdaags ingestort, zijnde de balken en planken ten eenen male vernield en zijnde het niet mogelijk door de veelvuldige ziekten en sterfgevallen der landslaaven, alsmede het totaal gebrek aan materialen en bouwstoffen om te herstellen, moetende ik ondanks mij zelve tot betere gelegenheid het in dien staat laten. - Sedert het verlies der landsboot ontbreekt het aan bekwaame vaartuigen, om bouwstoffen van elders aantebrengen, waardoor wij zelve van deze nodige voorraad van kalk geprivileerd zijn, moetende daarin met de uitterste moeite en groote kosten worden voorzien. -

De weinige berigten, die van hier te zenden zijn, heb ik verplicht geweest in de adviesbrieven der wissels te doen insloeijen, het welk wel geene geheimen of den reelen schets van ons bestaan gedoopt, maar echter om het belang velle zeker is. -

Alle de papieren der respectieve administratie zijn in gereedheid gebracht, en wagten slechts op een gunstige scheepsgelegenheid, en ten einde te doen zien, dat geene werkloosheid plaats grijpt, achte ik het nodig, hierbij te voegen een schets of tableau van alle de boedels, die tot liquiditeit zijn gebracht worden, waaruit meteen opslag van het oog kan gebleken, wat respectievelijk te kwaad of per saldo overig is, terwijl de berigten en generaalijk alle documenten desweegens specteerende ter verzending in behoorlijke orde zij bevinden. -

Het zal wel geen betoog behoeven, om voldoende aan te toonen, dat een gedeelte dier gelden en de weinige saldo's onbetwistbaar zeker hebben moeten dienen tot maintien der loopende zaken en onmidlijk behoud tot de overre der zints zo lang met de uitterste behoefte worstelende Etablissementen en onzen rampvollen existentie. -

Tot op dit oogenblik ben ik met geene de minste, zoe-
khalzend verlangd wordende berigten uit het mee-
derland gemuniceerd geworden en moet zelfs attri-
bueeren aan het escamotteeren derzelve te Sierra
Leona, of door onze nabuurcn, terwijl ik de gedag-
ten misdadig zoude oordeelen te willen soupcon-
neeren, dat in Europa aan onze om hulp schreien-
den nood niet veldadig zedert zo lang zoude zijn
gedagt, of niet door een enkele weg, of letter de
Gntentie aldaar omtrend deeze bezittingen zou-
de getragt zijn kennelijk te maaken, echter moet
ik instantelyk verzoeken Uw Excell. een weg tot
correspondeeren en vooral tot ondersteuning ten
spoedigsten gelieve te baanen!

Onderdaags ontving ik met diepe ontroerenis een
briefje vande heer C. Puhle, met welke ik nimmer
eenige correspondentie had, meldende hij tot zijn
leedweezen had ontvangen de protesten van de
wissels door mij getrokken oft f. 3839.-, f. 2800.-,
en f. 8000.-, doch dezelve in 't Fransch zijnde, hij
noch zijn neef, die niet kunnende leezen, was het
hem niet mogelijk, den inhoud mede te deelen.
De onheuschheid en het weynige vertrouwen, welke
deeze informatie vergezelde, verdubbelde de onaan-
genzaamheid der zaak, want zonder de protesten
konde ik niet oordeelen, en buiten dezelve kon de
kennisgeving van geen effect zijn. - Tand's avonds
ontving ik de protesten, zijnde gedaan te Parijs den
26 October en 22 November 1811. -

Dit zijn Excellentie is de laatst treffende slag, welke
onze droevige en wankelende existentie kon toege-
braagt worden 1 en heeft zodanige sensatie te weeg
gebragt, dat geene wissels met mooglykheid zijn te
vernegotieeren, waardoor de ambtenaaren, militai-
ren en slaaven, dangezien er geene goederen van
welken aart ook, voorhanden zijn, aan een totale
hongermond overgegeeven, en mij allen ten hoog-
sten top van nadeloosheid zijn gebragt geworden,
welke onmooglyk zonder kragtloosheid uitkomst
en hulp kan voortduren, dan, en ofschoon de

voortduurende en zelve van oogenblik tot oogenblik
toenemende behoefte omstandigheden, onze existen-
tie tot een veelligt doodlijke crisis voeren, en den
algemeenen geest der ambtenaaren tot bijzondere
gevoelens leiden of ontmeedigen, staa ik echter
onwrikbaar pal om tot de laatste en nitterste oogen-
blikken voor zijne Majesteit den Keizer te bewaaren,
wat mij is aambetrouwd geworden; doch men gelieve
ook indagtig te zijn, dat de beste trouwe, de vol-
vaardigste wil, en onwankelbaare moed, eindelijk
door onvermogen, voor het geweld of hongersnood zou-
de moeten bukken!!!

Verspr. N. J. Steekken

26 June 1812. -

226.

Primo. - De Commandant-Generaal ... ut supra
Excellentie!

Sints achten twintig agtereenvolgende maanden
ontbloot van middelen, beroofd van gewegzaam
crediet en worstelende met behoefte alhier doorgebracht
hebbende, vleide ik mij telken reize bij het arrive-
ment van eenig schip door het ontfangen van eenige
depeches van Uw Excell. uit het dkelig labijrinth ge-
red te worden, immers door eene billijke goedkeu-
ring mijner pogingen en gedaane traittes aange-
moedigd en in staat gesteld te zijn geworden, dee-
zen loopbaan vrolijk te kunnen optreeden; dan
ook telkens, en nu wederom op nieuw bij het thands
gearriveerde vooraad schip onzer nabuuren is dee-
ze hoop en dat vooreutzigt in het doodlijk niet ver-
zonken, niet alleen, maar zelve indien verlaa-
ten toestand ondermond ik nog het verdriet van
steeds onafgebrooken met protesten van getrok-
ken visels, die zo onmiddelbaar tot behoud
dezer bezittingen strekken, medoogenloos lastig
gevallen te worden, waardoor ons gedaald ver-
moogen den laatsten doodsteek bij vernieuwing
wierd toegebracht, terwijl nogthands de klagende
roepstem der militaieren, slaven, landsgroeten
et^{ca} om onderloud en bestaan bleef voort-

- duiken en deed hooren. -

Te midden thands van deezen peniblen toestand heb ik alhoewel een gering soulaas bekomen van eenige Engelsche negotianten, om de Krijtendste schulden gedeeltelijk te kunnen voldoen, en wel als volgd:

De militairien kostgelden aan Elmina tot		
Nlt ^o chaart tl. bedraagt	ƒ	134. 1. 6
De Militaire gagien tot Nlt ^o December "		67. 3 1/5 "
De slaven kostgelden aan Elmina tot		
Nlt ^o December tl.	"	150. 6. "
De lands grooten en quarteieren insgelijks		
tot Nlt ^o December tl.	"	48. - "
De Militaire en lands slaven kostgelden		
alsmeede de lands grooten aan elmin		
en Hollandia tot Nlt ^o December 1811. "		90. 13 1/2 "
De Militaire gagien tot Nlt ^o December "		6. 15 1/5 "
	ƒ	497. 7 1/10 ƒ.

Hopende Kerstlings in staat gesteld te zijn het nog ontbreekende principaal voor de buitenforten, van waar alomme de treurigste jammerklaagen om hulp inkomsten, te zullen kunnen aankopen, om ook deeze in hunne nijpende behoefte tegemoet te komen. -

Edoch, aangezien die Engelsche keeren hunne maanen inde tegeenswoordige tijd niet gaarne willen doen paroisieeren, en ik echter de betaling in wissels moest afgeeven voor het doorhen voldoen de geleverde, blykens de bijgaande vudentekende marktbrief, heb ik nodig geoordeeld op de naam van ambtenaaren op New Excell. aftegeeven, als:

Een stel wisselbrieven groot tienduizend guldens H. C^t op drie maanden zicht, aan de order van de heer J. J. Coorengel. -

Een dito dito groot twee duizend guldens H. C^t meede op 3/m zicht, order als voren. -

Een dito dito groot een duizend geschonderd en tuintig guldens H. C^t op 3/m zicht aan de order van de heer J. Kieser. -

Een dito dito groot zeven honderd vijfen zestig gnl-

guldens fl. Ct op 3/m zicht, aan de order van de heer J. A. de Charvée; en

Een dito dito groot geschouderd vijfenzeventig guldens fl. Ct op 3/m zicht aan de order van den heere C. F. E. Oldenburg.

bedragende tezamen de somma van vijftien duizend en zestig guldens fl. Ct, welke eerbiedig verzoeken met prompte betaling te honoreeren, aangemerkt de deugdelijkheid der verstrekking en de voordeelen daaruit voor het land geproffueerd, alsmeede de totaale stemming, welke alle verkrijging van goederen anders verder zoude ondergaan, zo wel als het refus, dat nader land aan de zijde der ambtenaaren voor het leenen kunnen naamen en gevolglich een geheel belet in het verkrijgen van eenige middelen tot uitbetaling van militairen en slaven zoude kunnen geboren worden, en voor welkers gevolgen ik onmogelijk zoude kunnen instaan. — Vernieuwen de mij middels eerbiedig maar uitdruklijk mijn verzoek, om niet langer met het uitzenden van behoorlijke resources en tijding uit Europa te verwijlen, maar eindelijk eens een weldadig oog van ontferming op onze hoogstbloeijigen toestand te willen slaan. —

Verap. W. J. Stukken

20 July 1812.

226.

Duplicaat. De Commandant Generaal... ut supra
Excellentie!

Het zoude aan de omstandigheden, en derzelve dringende voorziening te kort gedaan zijn, om in redites te willen treden van klachten, voordragten en smeekingen, zo iterativelijk tenedergesteld, en zal dan ook ten deegen mijne rechtmaatige remonstrantien aller eerbiedigst voor geinleereerd houden, en tevens zo bij dezelve eenige smeekende aandrang van woorden kan gevoegd worden, om door hulp deeze bezittingen is 't mogelijk nog tijdig te ondersteunen

alles

alles wat eenige behoudende Kragt heeft daarbij in-
-sereeren, en Nu Excellentie ootmoedig voordem geest
stellen. - Blyeft oot eenige bezitting van
het Rijk! hebben immer onderdaanen in dienot
van zijne chajesteit een oog van medelijden en
attentie verdiend! dan voorzeker is 't in Africa!
alwaar alles wat ontmoedigende is met vereenig-
-de Kragt schijnt mede te werken, om onze existen-
-tie te doen ophouden!

Dit saizoen is, zoals ik de Eer had, in mijne laatste
vorige aantekenen, alledroevigst voor de ge-
-zondheid der Europeaanen niet alleen, maar
ook voor de Natuurellen, ten minsten van den
eersten tot den laatsten heeft in eene ruime ma-
-te door zwaare Koortsen daar aan gesouffereerd, en
waarvan sommigen niet tot herstel konde komen,
zoals de commandeerende officier G. de Vler en
de predikant van Diepen, welke tot recouvre hun-
-ner gezondheid verlof naar Chama hel moeten
-accordeeren, met dat gewenscht gevolg nogthands,
dat deze heeren weldra weder alhier hunne fun-
-tien zullen kunnen uitoeffenen. - Ik voor mij
hoop insgelijks in veinige dagen met de zeggen
der Godlyke voorzienigheid in staat te zijn, de voo-
-rige activiteit te herneemen. -

Ten slotte zijne Excellentie dient deze ten geleide
van de monsterkol van hooge en mindere bedien-
-dens en trainspersonen, zo als dezelve zich be-
-vinden onder ult^o yunij dezes jaars, in dienot
van zijne chajesteit, benevens derzelve in kom-
-sten per maand. -

Monster Rolle als omme van militairen
en waar bescheiden :

	Elmina	Elmin	Hollandia	Alicoda	Bonting	Saccorany	Saasonder	clama	Comantijn	Apan	Aseroe	Asera	Ninnen p ^e Maand en p ^e Maand	gagie	Ninnen p ^e Maand en p ^e Maand	Kostgeld	Winnen per maand	total gagie in	Winnen per maand total kost- geld in	loopen sch.
													guld.	ƒ.	guld.	str.		ƒ.	ƒ.	ƒ.
1	1												15	6 1/2	15.-				6 1/2	
1	1												5	6 1/2	5.-				6 1/2	
4	4												3	6 1/2	12.-			1	10	
4	4												3	6 1/2	12.-			1	10	
6	6												7	6 1/2	42.-			2	7	
12	9	1	1				1						5	6 1/2	60.-			4	14	
35	29	1				1	2				2	4-10	6 1/2	157.10			14	3 1/2		
75	55	5	1		3	2	2	3	1		3	3-	6 1/2	225.-			30	7 1/2		
1												1	1-10	3 1/4	1.10				3 1/4	
													ƒ. 530.-		ƒ. 56. 4/4					

Verspa. w. v. Stukken

6 Januarij 1813. -

226.

Het gebrek der militaire officieren verpligt mij Uw
- Excellentie dringend te solliciteeren, ook hier in ten
speddigsten te voorzien, en eenige bekwaame of-
-ficieren, onderofficieren, vooral voor de artillerie
uit te zenden; er is thans slechts een militair of-
-ficier in 't Hoofdcasteel, om de garnisoens dienst
waar te nemen, en zulks is voor een blanken
in dit ongezonde gewest niet uit te houden, buiten
- en behalven dit, zo wanneer er eenige vijandelijk-
-heeden tegens deze bezittingen moeten plaats
- grijpen, zoude ik mij door het gebrek aan officieren
zeer belemmerd vinden, wel is waar dat in geval
van nood de politieke ambtenaaren dit gebrek
zo veel mogelijk zoude moeten aanvullen, doch
met den besten wil ontbreekt het hem echter aan
militairen kunde. -

Ik vermeen deze te kunnen en mogen besluiten
in de egritable vermagting, dat deze laatste
koopstem niet onoverkoond zal blijven, maar dat
dezelve tot voor den troon zijner Majesteit door-
-gedrongen, ons secours zal aanvoeren, of door de
- prompte voldoening der vissels ons in staat stellen
- het dreigend gevaar tijdig af te wenden, dan wel
ons kennelijk te doen worden, wat en waarna
wij ons zullen moeten gedraagen, terwijl ik

geen

geen oogenblik twijffele of mijn gehouden gedrag
in de critiekste en penibelste tijden immer hier
ter kuste geesteed hebbende, zal, en aanwanklijk
en ten einde toe proefondervindelijk worden be-
vonden te zijn volkomen steligent. —

Verapr. N. J. Stukken

10 Februarij 1813. —

226.

Den Commandant Generaal ut supra
Excellentie!

Zedend mijne voorige in dato 6 Januarij tl., waarvan
duplicaat hier nevens gaat, heb ik verplicht geseest
diversche traittes op gagen aftegeeven, welke ver-
trouwen dat zijn voldaan geworden, aangezien het
uit opgemelden missive ten evindensten zal geblj-
ken, dat zonder voldoening der wissels in het al-
gemeen en des zonder de laatste recourses zijne
Majesteits bezittingen en alzo de eenigste van het
Rijk in afgeleegene waerelddeelen gevaar lopen
van verlooren te zijn. —

Den ontvragt van een gedeelte der getruckene wis-
sels te Parijs en de rampzalige protesten, waar-
mede dezelve zijn teruggekomen, duiden mani-
fest aan, de praesumptieven zekerheid, dat ook
gommige van de iteratieve geschreeven schetsen on-
zer treuwige situatie, en de om hulp schreiende
stem van behoud ook aldaar zullen zijn doorge-
drongen, dan waarop een voortduwend stilzwy-
gen ontbrend keten, en eene medogen looze on-
voorziening ropens het andere, onze huivering
en bekommring, betrekkelijk het aanstaande al-
gemeene lot, grootelyks heeft vergroot, en gebragt
tot aan de grenzen der vertwijffeling, immers
gestad in eene voortduwende padeloosheid oer
de middelen van existentie. —

Het gordijn dan, zo vaak met alle waerheid en
bij alle geleegenheeden van vook onze miserie weg-
geschooven ende gadelooze Elende, waarin wij
verseeven, naakt vertoond hebbende, zullen wij
alsnu, om in geene redites van skeligheeden
te

te treden, laten hangen, zo als wij in onze harten
de smerten moeten smoooren, die wij ontrend onze
verlatenheid van den soeverain en het moederland
notoir gevoelen, en moeten wij ons alleen bepalen
tot het geene na meergem. missive dats 6 Januarij
is voorgevallen. - Mit deze missive con-
steerd het overlijden van de heer de Sonnaville en
het daardoor vacant worden der fortresse Orange
tot Sacondie, dan ofschoon mijn voornemen
was, om dat commando niet te remplacieren,
zo hebben de iterative instantien vanden com-
mies ter secretarie J. Oosthout mij doende over-
weegen, dat gem. fortresse nog van eenig belang zo
wel nu als voor het vervolg kan worden geconsi-
dereerd, en derhalven onder eenige geregelde
administratie van een blanken commandant be-
hoord te blyuen, ook bewoogen, om denzelaen al-
daar met ontslag zijner voorige qualiteiten te
plaatsen als tweede resident, ingegaan primo
Februarij tl. verzoekende deze promotie goedgun-
stig door zijne majesteit moge worden gesane-
tioneerde. -

yk neem de vrijheid Uw Excellentie bij dezen mede
toe te zenden eene accurate staat en balance
der Krijtende schulden, welke ten spaedigsten om
betaling smeecken, en kunnen geene de mindste
fondsen of inkomsten tegen dezelve stellen, dan
eene spaedige ondersteuning van wegens zijne ma-
jesteit, immers de prompte en onmiddelijke
voldoening zonder reductie der getrokkenen en
nog af te geewene traittes. -

De symptomathas onzer aannaderende meerdere
rampspoed en elende zijn mij onderdaags ke-
laas kennelijk geworden door het rapport van
den capitein en commandant J. de Veer, melden-
de dat de onderofficieren bij monde van den
fungeerende adjudant Wartenberg uit naam
en van wegens de gezamentlijke militaiventhad-
den voorgedragen, dat zij nu bereids een jaar
tractement en elf maanden kostgeld te goed
- hadden

hadden, en onmogelijk konden geborgd krijgen, zijnde derzelve kostgeld briefjes al mede verpand, waareit gevolglijk zonder betaling, waardoor zij ook hunne schulden kunnen voldoen, eene totalen hongers dood zal moeten resulteeren. — Dat zij niet behoeven te zeggen, dewijl zulks op de parade daaglijks zichtbaar is, hoe noodwendig hunne plunje voorziening vordend, of dat zij anders spoedig hunne diensten wakend of alseen neger met een stuk paantje om het lijf zullen moeten waarnemen; weshalven zij ernstig verzooften om betaling, aangezien het voor hun anderzins vrij praefixabeler zoude zijn, buiten engagement van militairen dienst hun daaglijks brood met visen of rosaren en planten te winnen, dan als soldaaten in de diepste armoede en onder een last van schulden gedompeld, waardoor zij bovendien aan palabber, affront en vervolging blootgesteld blijvende, den lande te dienen. —

Toordrongen vande waarheid en billijkheid kunnen eischen, doch ook penetreerende de magtelootheid, om dezelve te voldoen, heb ik kunnen doen voorkouden, dat ons aller situatie van gelijken jammerlijken aart was, en er tevooren voorbeelden van gelijken en meerdere langwijlige agterstallen hadden plaats gehad, waarin zij zich geduldig hadden gedragen en waarentoend eindelijk ook rittkomst en voldoening gebooren wierd; dat het den soldaat het minste past, om over behoefte te klagen en dergelijken meer; dan dat alles helpt voor het ooren gemoed vanden tapoeijen soldaat niet, omdat geveel noch bezef van eer hun strijfvieren niet zijn, of zijn kennen, en daarte boven zijn hunne famillien dermaaten mede door het oorlog en slegte tijden verarmd, dat ook aldaar hunne toevlugt vruchteloos en hulp onmogelijk is. —

yk beschouw als de baarmoeder van deesen bij kunnen ontstaan teimelgeest de buitengewoone toevor van goederen en

provisien, welke met het laatste Engelsche store-
-schip en andere schepen zijn aangebracht en
-waarbij onze non possessie van iets het geringste,
-ja zelve niet het crediet, om iets voor ons in te-
-kopen natuurlijk moet op het oog vallen, waarbij
-veellicht overgebragte forfavrades van de tapoey-
-er soldaaten van Cabo Cors, door de geest van ver-
-leiding aangedreeven veel mag gecontributeerd
-hebben! gevolglijk viend het gevoel van hun ge-
-mis het denkbeeld daarentegen van overvloed,
-de aansporingen en dreigementen hunner kost-
-vrouwen, pandhouders ~~en~~ de zoogruuw hun-
-ner Ideln, en spoorde hun aan, om ofschoon
-bewust, dat er niets aan veezig was, te tragten
-eenige betaling te obtineeren. -

yk heb derhalven hun al verder zo goed mooglyk
-poogen voor te houden, geduld te oeffenen en zich
-als getrouwe soldaaten een wijle tijds te vreedden
-te stellen, met belofte van hun een lang te zullen
-helpen; maetende het hun volleedig bekend zijn,
-dat ik al mijn particulier vermogen ten eenen-
-maale heb opgeofferd en gespendeerd, om hun
-van tijd tot tijd te ondersteunen, niet alleen,
-maar zelve door crediet goederen op te neemen en
-hun uit te reiken, waarvoor ik zelve op dit tijd-
-stip niet wist, hoe de voldoening te effectueeren,
-hetwelk mij dus verder volstrekt, direct of indi-
-rect de magt benam, door eigen gebrek en
-cessatie van crediet door non betaling der vis-
-sels langer eenige onderstand te doen. -

Ghet zoude superflue zijn, Mw Excell. de onmoog-
-lijkheid van de vervouling dezer beloften te
-willen detailleeren, evenzo min als mi mijn
-vermogen is te beschrijven, wat bij de voortduer-
-ing van dat delay de draevige gevolgen zijn
-kunnen, - alles is tot het uitterste gelykt. Mw Excell.
-draagd van alles kennis en derhalven zal de
-overteuging van plichtsbetragting de bewust-
-heid van schulde loos te zijn aan alle funeste
-gevolgen, hoe rampzalig die generaalijk en
-voor

voor het Rijk en ons zelve ook zijn mogen, met het vertrouwen op zijne chajesteits compassie met onzen deerniswaardigen toestand en tegemoetziening van kraagtdadige hulpe, mij alles doen afwaarten; - echter kan ik niet afzijn hier ten slotte bij te voegen, dat in zodanig land en alzins ongezond klimaat, alwaar men gestadig met lichaams gebreken te worstelen heeft, de bijvoeging van zielskwellingen door behoefte en het zien lijden van zijnen evenmensch de menschelijke krachten verre te boven gaat. -

chajerstallige Gazien, Kostgelden et^{no},
 onder Ult^o December 1812, aan zijne
 chajesteits Hoofdcasteel St George D'Elmina
 en onderhoorige Forten ter Kuste van
 Guinea.

Recapitulatie:	Kostgelden in koopm ^{sch} .		Gazien in Holl. C.
Elmina	Oz 1108	15 1/4 E.	ƒ. 46798. 19 11/12 stv.
Chim	" 111	2 1/2 "	" 387. - "
Hollandia	" 19	12 1/2 "	" 36. - "
Aecoda	" 31	10 1/2 "	" 89. 10 "
Goutrij	" 72	6 "	" 162. - "
Taccorarij	" 187	2 1/20 "	" 111. - "
Saeconde	" 72	8 "	" 253. 10 "
Chama	" 137	12 1/2 "	" 368. - "
Aecra	" 331	15 "	" 394. 10 "
	Oz. 2073	4 4/5 E.	ƒ. 48600. 9 11/12 st.

opgemaakt bij mij
 St George D'Elmina Ult^o Dec. 1812. F. C. E. Oldenburg
 Boekh^{er} ter comp^{te} g^{el}

Verpr. N. J. Stukken
226.

3 April 1813.

De Commandant generaal uit supra
 Excellentie!
 Geene secuwe gelegenheid van hier naar Engeland
 zich opgedaan hebbende, om mijne voorige in
 dato 10 Februarij tl. te kunnen toevertrouwen, zo
 gaat het origineel derzelve als bijlaag hierna

vens, hopende als met een vertrouwd persoon me-
 -degegeven gelukkig mooge over komen. -
 De schrikbaarheid, welke Mr Excell. met eene medoo-
 -gende bekommering door mij wegens eene tegemoet-
 -geziene opstand der militairen zints twee jaaren
 -ontrend ons aller lot door mij eerbiedig is voor
 -bogen gehouden, en waarvan de traces zich on-
 -langs reeds aankondigden, zo als in bovengem.
 -clissive is vermeld, hebben wij thans zien gebeu-
 -ren en miraculeus overleefd. -

Monting of
Lucia
Passion.

Vernomen hebbende, dat er zomen roffingen on-
 -der de militairen plaats greepen, ontrend de
 -voldoening hunner kostgelden en het vragen van
 -paspoorten en door de capitein Commandant op
 -den 27 chaart tl. gerapporteerd wordende, dat
 -de fuselier Froms Borvting, zijn paspoort verzogt,
 -oordeelde ik znlks al een voorboode van aan-
 -naderende voorvallen en des te gelijk dat het
 -hoog tijd was, aan hetzelfde een eindpaal te
 -stellen; aangezien het niet mooglijk was hun
 -te betalen, liet ik hun door monde van de gou-
 -vernements dienaar van Voorst afvragen (na-
 -dat ik alle de onderofficieren alvorens gelvehad
 -afgevraagd, wat derzelve intentie was en die
 -alsteen eenparig declareerden te zullen blijven
 -dienen) wie van het volk paspoort begeerende
 -hetzelve konde krijgen, maar dat de kostgelden
 -niet konde betaald werden, alvorens ik in
 -staat was over genuegzaame goederen daartoe
 -te kunnen disponeeren, en zij zich ten dien ein-
 -de bij derzelve capitein commandant zoude
 -begeven, om de namen op te geeven in tegen-
 -woordigheid van de heeren Oldenburg en Floen.

Het zoude te lang zijn voor dit klein be-
 -stek en Nuen aandacht vermoeiende tevens in
 -de grootste ontzetting brengen, om alle de bru-
 -taliteiten, scheldwoorden extra te schetsen, die
 -bij die gelegenheid plaats hadden gebeezigd
 -door blanken kinderen, die zich eger gedroe-
 -gen als het waeste volk, en wat te meer verwon-

-dering baarden, was, dat een gedeelte der onder-
-officiëren, welke even te voren bedaardlyk ver-
-klaarden, getrouw te willen blijven dienen, nu
mede onder den hoop waren, en om hun paspoort
dwongen; na dat de opnamen was geschied, wier
hun geordonneerd, de geweeren af te leveren
en zich naar buiten te begeeven tot den vol-
gende morgen om 10 uren, om de paspoorten
te komen ontvangen; edoch met finaal sei-
gering beandwoord onder voorgeeven, dat zij
eerst hun kostgeld ende de paspoort begeerden
en het casteel alwaens niet wilden verlaten,
waarop deze zaak in statu bleef tot nade-
middag, wanneer de Crom grooten binnenko-
mende (: zijnde bereids door mij gewaar-
schouwd, om de famillien der muitende sol-
daaten, waare het mogelijk, hun tot inkeer
te brengen en tot zich te roepen, maar al-
mede vrugte loos:) is het geval door mij ver-
haald en tevens beraamd teneinde geen
openbaaren vijand en rebellische hoop gewa-
pend binnen het casteel de nacht te laten
oerblijven, aangezien volgens den aanbrengh
der algemeene dienaaren van de blanken
hun voornemen niet minder gebleek te zijn,
dan om de blanken te vermoorden, te plun-
deren en zich meester van het casteel te ver-
klaaren, van ieder quartier 15 man te laten
binnen komen ter hunner beteugeling, dan
zooke ontwaarden zij dit oogmerk niet, of
vloegen gezamentlyk te wapen, bezetten de poort
ende de kotteplaats onder een vreeslyk geschreeuw,
schelden en dreigen (: inmiddels had ik de
orders gegeven, dat alle de blanken zich zo
veel doenlyk gewapend op zaal begeeven ten
einde lijfen leeven te verdedigen, want om
iets meer te doen was het getal veel te gering:)
de fabriekmeester was geordonneerd de lands-
slaven in het casteel te voeren, en de heer
chieser was verzoegt met een gedeelte van zijne
sla-

slaven insgelijks gewapend aan te reukken. -
In deze gevaarvolle positie verbleeven wij kort-
stondig tot dat de heer Chieser geloe aankwam en
voer de kalleplaats binnen geraakten, hun met
goede woorden prajende, terwijl te gelijker tijd
de lands slaven en een gedeelte van zijn volk
voer de muren geklommen aankukten, en
na eenigen tegenstand en het kwetsen van twee
hunner de militairen tot inde barakken ver-
dreeven, kunnende met veel moeite terugge-
houden worden, om dergeloe dood te slaan. -
Wordende de militairen vervolgens ontrapend
en alle inde boeijen geslagen en opgestoten. -

Terwijl dit alles aan Elmina voorviel, het-
welk met de kijker van St. Yago door de bezet-
ting daarmede tot het complot behoorende
wield gadegeslagen, trokken zij de ophaalbrug
op, slooten de poort en weigerde iemand bin-
nen te laten; nitschen belebde de aan-
naderende nacht iets daar tegen te doen, om
alle bloedstorting voor te komen. -

Des morgens vroeg zond ik de Krom grooten oer-
waards onder voorwendsel, om eenige van hun
te vragen, ten einde gezamentlijk bij de gouver-
neur kunne belangens voor te dragen en te hel-
pen ondersteunen, dan te gelijker tijd waeren
er verscheiden negers binnengebrongen en eeni-
ge lands slaven agter om de grooten omgeloop-
pen, dat zij zich in een moment omcingeld en
gevangen genomen zagen, wordende vervol-
gens als zeggende eene zaak met het garni-
soen van Elmina te hebben, inde boeijen geklon-
ken en bij de andere geincarcereerd. -

Zie daar Sjn Excellentie! de omstandig leeden
vandie geboekten daad en gedugte oog-
blikken, eenvoudig en na waarheid gemeld
en gaa mi over tot de gevolgen. -

Het casteel zich buiten geregelde defensie be-
vindende, moest notoir de eerste en voornaam-
ste zorge zijn daaromtrent gepastelijk te voor-

gien en vond mij gevoeligly verpligt, om van side
Quartier negers teem vrijwilligers te recruteeren, om
als soldaten dienst te doen, welke giek ook ge-
redelyk aangeboden hebkende en gullen geenga-
geerd en ge speedig mooglyk georganiseerd en
gedisciplinert worden, daar het leeren der nodi-
ge exercitien en behandeljing der stukken, ten-
wyl den Raad keegig is met een gevoetlyk
onderzoek na den aout, toeleg en verdere oog-
merken en voornemens oeger middadigers, gnt-
lende ik de eer hebben. Nu excellentie den af-
loop dier procedures deplini kevelijc nader te
bevingten, maar gijn excellentie tegelijker tyds moet
ik voor ogen stellen, dat de eindpaal van ons
bestaan en dat der begittingen daaropgesteld is,
want gonder geregelde betaling oeger dienst-
obende manschappen, gonder ketgeveen van
ketgeelden aan de land slaaven staet het te
duchten, dat gij kunne dienst verlaaten of tot
geveeld overstaan, en in goeloning geerd is
alles gonder hulpe onmiddelelyk verlossen,
wat odenlyk is, gal door mij worden aange-
wend en is het mooglyk, algs buitengewoone
omstandigheeden oek buitengewoone middelen
billyken, degeue door een à peu iets te geveen,
go lang, ons aller vermogen staet, het geen
eften en mooglyk van eenigen slaaven van gijn,
kragten te weeten te stellen en binnen de bor-
nis van pligt te houden, oekende mij niet-
temin overaand noedelyk voor de gevelgen,
die uit het geveek en het protesteeren der vis-
sels in tijd en nylen gonde kunnen of moogen
ontstaan. — De genvogten hebben giek
ginto eenigen tyd alhier verpreedt, dat twee
Gnamake vragaten van alle de dars lagen, het
welk ons opbeurde, dan kelars. Thans vernee-
men mij, dat een dergeue by het uitgillen ge
de kippen is geerakt en verluigeld en het
andere gelukking uitgeloopen, doch door een
engelaek vreegt. De chemica gonde veroverlyd

1000 Rusk
Kugelen en de
Comit.

zijn; een tiende gedeelte van dit verlies zijn Ex-
cellentie vers genoeg geweest tot beloud dezer
bezittingen in dezer ougen veegen nood!
Een slotte dezes moet ik Uw Excell. kennis geeven,
van het overlijden vanden tweede resident F.
Ledel op den 9 chaart tl. aan de fortesse 3^e
Sebastian tot Chama. -

verspre N. J. stukken

226.

20 maj 1813. -

Remise par M. Severijn d' Amsterdam par lettre du 4^{to}vo.
Excellence. 1813 N° 834. -

La situation penible où se trouve réduit l'Établissement
de Sa Majesté, votre Excellence aura été instruit par les
rapport officielle que j'ai eue la satisfaction d'ex-
pedier de temps en temps, et dont j'ai l'honneur
de me referer. - La presante servira,
quoique je n'aie pas l'honneur d'être personnelle-
ment connue de votre Excellence, de vous adresser
celle ci en particulier, vu que la conversation de
cette Établissement en depend absolument, et de
solliciter votre Excellence de vouloir penser à m'
envoyer, bien attendu si votre Excellence n'a déjà
prise des mesures en consequence, une personne
de confiance, afin de pouvoir me succeder en cas
de quelque accidant, - chose d'autant plus neces-
saire, puis qu'il n'y a icy par mi les employés,
personne à qui les regnes du gouvernement puisse
être confiés, sur tout dans un temps, ou que les
Anglois sont sur leurs garde, et n'attende que
le moment favorable, de s'emparer d'une Établis-
-sment qu'ils languise d'avoir depuis long temps,
par rapport à sa situation, et de sa riviere;
et s'ils nous ont laissez tranquille, c'est qu'ils
savent que cette fortesse n'est pas facile à pren-
dre, du moins si long temps que les negres reste
attachés au gouvernement, aussi ils n'ignorant
point, que j'ai 8000. hommes, qui me sont fi-
delle, et qui m'aideront à defendre la Possession
de Sa Majesté, jus qu'au dernière goutte de leurs

sang,

sang, de façon que non obstant tout ce qui est ar-
-rive, il n'y a pour le moment rien à craindre, mais
c'est comme j'ai eu l'honneur d'avancer votre
Excellence, en cas qu'un malheur m'arrive, et
que les secours de la France tarde à venir, c'est
pour lorsque les choses pourait changer de face,
et l'Établissement courrait risque d'être perdue
pour l'Empire, chose irréparable, et d'autant
plus fâcheux, puis qu'elle deviendra certainement
après la paix, une mine d'or pour la mère Patrie.

Regardant les caractères des Negres, je puisse
assurer votre Excellence que si on sait traiter
avec eux, ils sont meilleur sujets que ceux de
l'Amérique aussi ne peut je m'en plaindre. —
Il m'y a que les gens de couleur qui me donne
du trouble, et je doit principalement attribuer
la cause à un certain Sambo, Carel Ruble, ce
miserable non obstant que son caractère et
sa façon de penser m'était connue par les archi-
-ves de la Côte, mais aussi par les informations
que m'avoit donné l'ancien gouverneur J. de
Roover demeurant actuellement à Amster-
-dam. — J'ai fait des son arrivée de L'Angle-
-terre en 1810. — L'impossible de le gagner au
côtés du gouvernement. — Pour cet effet je lui
fit membre supernuméraire du grand conseil,
pensent que cet honneur l'attacherait à nous;
mais point du tout, il restait toujours par in-
-teret propre attachés à la partie qu'il avait
adoptés; de façon qu'à la fin j'étais obligés de
l'abandonner, principalement le moment que
j'avais après par les rapports qu'il avait fait
serment de fidélité aux Anglois, même qu'il
leur servait d'Espion, aussi il se retirait à
tout moment au Cap, sans me donner connais-
-sance, où il est logés chez le gouverneur avec qu
il est très étroitement liés. —

J'avois après avoir tenue une pareille conduite
mon devoir aurait exigés de le poursuivre en
Justice. — Mais malheureusement le pais que

je habitte, et le peu de moyen que j'ai, ma mise dans la necessité de m'armer de patience, et de lui laisser tranquille, toujours en le surveillant, et d'attendre des forces de l'Europe afin de pouvoir de barasser le pais d'un ennemie si dangereux. - Precaution d'autant plus necessaire, puis que il est bien sure, si j'avait eu l'imprudance de faire la moindre demarche pour l'attaquer, il aurait par son argent employés ces sujets pour me faire sacrifier sous main. - Sont que bien des generaux et employés ont essayé, sans que jamais on a fait les moindre recherches pour punir les coupables, mais enfin ce sont de ces abus, qui ne pourront être redressé qu'avec une nouvelle reorganisation après la paix. -

C'est aussi ce même Carel Ruble qui a donné le premier du discredit à nos lettres d'échange, en divulgant publiquement aux Anglois et Americains, que son frere Jacob Ruble de Amsterdam l'avoit écrit de ne point donner du credit au gouvernement de la cote, vu qu'il était sure, que ces lettres d'échange ne seraient jamais payés. -

Ce qui a donné une telle sensation, que depuis ce temps personne n'a voulu les accepter. -

En attendant ce miserable les à toujours achetés sous main de nos employés; - à ces amis, il donnoit par politique pour leurs attacher de son cote, les marchandise suivant le prix du magasin, mais à des autres, il les fait payer au dessus de ce prix, une augmentation de 10 jus'que à 25 p^tc^t de façon en recevant ces marchandises, et voulant le revendre pour de l'or on ne recoit de f. 100. - que tout au plus f. 40. -

C'est pour quoi je supplie de nouveau à votre Excellence d'y mettre une borne à ces dereglement, soit en nous mandent du secours, ou bien, de vouloir donner du credit à mes lettres d'échanges, afin de me mettre en état non seulement de pouvoir veiller sur l'interet de l'empire,

mais

mais aussi de pouvoir donner d'existence aux
Employés, militaires et aux Esclaves de l'Etat,
vu que je ne cache point de dire à votre Excel-
lence, qu'il me coutte beaucoup de peine, et du
desagrément pour conserver l'ordre, même parmi
les blancs, ce qui est naturelle puis que nous nous
trouvons dans un pais de Negre, sans secours,
sans commerce, et sans moyens; de facon que
si nos appointements ne sont regulierement pa-
yés, nous n'avons absolument de quoi vivre.
Permettre également que je fasse observer à votre
Excellence qu'il n'y a icy que deux officiers, dont
l'une et mon fils aîné, qui a été élevé dans
la marine Hollandaise, ou il a obtenu le
grade de lieutenant à mon arrivée ici, j'ai
été obligé, puis qu'il n'y avoit point d'officier
sur qui je pouvois me fier, de lui incorporer
contre sa volonte, dans les troupes. - Ce jeune
homme se conduit toujours à satisfaction,
mais il est impossible pour lui d'ager seul,
aussi n'a-t-il pas tous les talents qu'on pourroit
exiger d'un officier accompli. - Concernant
Monsr Clappito, c'est une des plus miserable
être qui existe, à peine sait il écrire son nom,
pour tant j'étois obligé de lui confier après
la mort de capt^m Dirks le commandement de
la forteresse Coenraadsburg, ou bien 8e Yago,
mais aussi le moment qu'il y a des battements
en vue, j'envoie directement deux employés
pour le surveiller, et s'il arrive quelque
chose d'extraordinaire, Je suis obligé de m'y
pendre moi-même, en laissant mon fils à
J'Elmine. -

Parce rapport votre Excellence
sera convaincu de la necessité qu'il y a pour la
conservation de cette Etablissement de m'envoyer
le plus tôt possible le secours généralement ne-
cessaire, afin d'être en état de remettre l'or-
dre et de pouvoir servir sa Majesté avec hon-
neur et de l'Embition. -

En attendant votre Excellence puisse être assuré
que

que tout ce qui dependra de moi sera mise en
execution pour la conservation de cette Etablis-
-sement qui m'a etés confiés, aussi pour main-
-tenir l'ordre afin de prouver à sa chajesté
-et à votre Excellence de la fidelites avec la
-quelle, j'ai l'honneur après m'avoir recom-
-mandes dans la protection de votre Excellence,
d'etre avec la plus haute consideration. -

Excellence Votre Excellence obeissant serviteur

St George d'Elmine

A. de Veer

ce 20e Mai 1812. -

A de Vair's bespáichas (1810-1815)

II

1815

(Vol: na 1813. 1851.)

Kol. na 1813.

1551

Commandant-General A. de Veer's

Despatches (1810-1818)

II.

Duplicaat.

H.ell's Chief Castle Lt George D'Elmind

8 Februarij 1815.

Ten Commandant Generaal over de Noord- en Zuidkuste van Oeerschlandsch Africa, mitgaders Generaal Makjoo in dienst van zijne Koninklijke Hoogheid den Souverainen Vorst der vereenigde Oeederlanden etc etc etc
aan

Zijne Excellentie den Heere Secretaris van Staat voor de zaken van Koophandel en Koloniën.-

Excellentie!

Het bejaagde Zijne Excellentie den Heere Minister van buitenlandsche zaken bij Hoogst deszelfs missive in dato 7^e April 1814 mij den verterende last op te dragen, ten einde een uitvoerig bericht over 's lands Etablissementen ter dezer Kuste te verwaardigen, waaruut blyke in welken toestand dezelve zich actueel bevinden en welken invloed zo veele jaren stemming inden handel en zeevaart, als meede de bloedige oorlogen der nabuurige negervolken op dezelve hebben uitgeoeffend, des noods gestaafd doorde bijvoeging van authentieke bescheiden en zelfs zoo mogelijk van eene algemeene kaart en bijzondere plans of grondschetsen vergezeld en verduidelijkt, om dat het belangrijkste gedeelte van hetgeene desnegens in de archieven der coloniaale administratie voorhanden was, ten tijde der inlijving in Frankrijk weggevoerd zijnde, het terugbekomen daarvan voor als nog twijfelagtig is. - En dat hoe spoediger dit een en ander door mij word overgezonden, hoe spoediger ook zijne Koninklijke Hoogheid zich in staat zal bevinden, om over de toekomstige re-

General

Report on
the Establishment

-geling van 's lands bezittingen ter Kuste te beslissen en op derzelve gebruik en beheer de vereischte onder te stellen. -

Hoe vleeiend en streelende dezes ofschoon hoogt gewigtigen taak voor mij was, kan Uw Excellentie lichtelyk bezeffen, aangezien het vooruitzigt om weldra uit onzen dringende behoefte door gepaste en weldadige voorziening gered te worden, hier door meeren meer werd bevestigd en verzeekerd; en voorzeeker zoude ik reeds daadlyk aan dien vereerende last, waare het eenigzins mooglyk geweest, hebben voldaan, dan het zo kort bepaalde vertrek van de sloop of war The Chili zo als ik de Eere had, bij mijne voorige in dato 9de September Uw Excellentie te informeeren, maakte den meesten ijver en de beste wil ten eenen maale illusoir, ook vordende den aart en het gewigt der zaak zeloe, een te rijp beraad en overleg, om niet met alle voorzigtigheid ter voldoening daaraan te werk te gaan, en van welkers behandeling de gevolgen en beslouwing veelligt de geheele beslissing en toekomstig lot van dit werelddeel afhangt, zoude znelks geenzins het kenmerk eener bijna vijfjarige onderoinding aan den dag leggen. -

Tot de bedoeling dan, om Uw Excell. met den waaren toestand dezes lands zo veel doenlyk bekend te maaken, toetreedende, diend:

1. Eerstelyk dat ik deze generaal observatie moet voorafstellen, dat alles allerjammerlykst is vervallen en vergaan, zo als uit de nevensgaande schets of actueelen staat der respectieve Etablissementen klaarlyklyk zal gezien worden. -

De hoofdwerken zijn van Elmina tamelyk goeden sterk en kunnen merke-lyk verbeeterd worden door het zwakke muurwerk te versterken en diverse andere meene voegzaamse rigtingen te maaken, waardoor alles eene beeter constructie verkrijgt,

Chief Corde
So George

en de batterijen verbeterend worden. - De zee of water-batterij heb ik zo veel doenlijk en durf zeggen miene goeden staat van defensie gebracht en op de voornaamste punten de stukken met nieuwe rolpaarden voorzien, niet zonder de grootste moeite, aangezien de timmer negers geen ander denkbeeld hadden als van de oude stuk-sleeden. -

Provincie of
Charrin Water
to Castle.
Het negerdorp is te dicht onder het kasteel aangebouwd, het welk in geval van brand etc na-deelig kan zijn en ook belemmerd, terwijl in-geval van eenige binnenlandsche attacque dit de zorg vermeerderd, ten zij dat men de wonin-gen daadlijk neder schoot, hoewendier is het hoogst-schadelijk voor de gezondheid der blanken uit hoofde van de misaame stank, die de lucht be-derfd en juist over en door het kasteel laare tocht heeft. -

St Jago
3^e Yago Dat behalven hetzelve meede in de voor-naamste opzichten hetzelve lot van verval heeft ondergaan en eene evengelijke voorziening en vernieuwing vordend, zo schijnt die sterkte gebouwd te zijn even als een citadel, vooreene stad en het omliggende land, waardoor het negerdorp en front beneevens de vondere hoog-tens, vlakten, rivier, strand, baai, rkeede, kortom over de geheele environs kan geïnfiltreerd worden, en het appareerd voorts, dat het oog-merk nog moet geweest hebben, om het kasteel tegens het fort en het laatste tegens het eerste te fortificeeren, zijnde het fort op de zijde van het kasteel het zwakste gelaten; niettemin zoude het fort in handen des vijands vallende altoos een meesteragtig aanzien verkrijgen en met schroot schooten de manschappen op de kerkenbatterij en elders door deszelfs hoogte lig-ging wegmaagen. -

Result of the Fort
De overige bezittingen zo als consteerd uit den staat derzelve, zijn er enkelde miene situatie natbaar voor min kostbaare reparatien, ande-

ven dermaaten vervallen, dat zij als onherstel-
baar kunnen beschouwd worden, en gevolgljik
worden staat van geen verder nut of voor-
deel, als dat zij aan de zee kust gebouwd staan
en den naam van forten voeren; dan daar
mijn oogmerk eeniglijk is, om aan den stiption
last mij opgedragen te voldoen, als zijnde
slegts om te reformeeren en geenzins tot het
doen van eenige voordragten, zo moet ik mij
op de ingekomene rapporten verlaaten, want
door den keilloozen gezel van het Franche
bestuur geslingerd, vergeeten en aan den rand
des verderfs steeds nader gevond, was het mij
niet mogelijk deze hoofdbezitting te verlaaten,
om zelve ooggetuigen van de waarheid te
kunnen zijn, doch in geval het zijne Koning-
lijke Hoogheid mogte behaagen, een oorlog-
schip kenwaards te zenden, zoude ik mij thands
gaarne preteeren, om met den scheeps bevelheb-
ber de Etablissementen gezamentlijk op te nemen
waarna men in bijzonderheden zoude kunnen
treeden, die veelligt eerst ook zullen noodjaa-
kelyk zijn, vanneer beslist is, wat van deese be-
zittingen verden zal en ik veilig mooge veron-
derstellen, dat er op de eene of andere wyze
om der gevolgen wille toch eenige verandering
zal maeten verden gemaakt, en vanneer ik
mij vleye met volkomen grond in staat te zijn,
een gereegeld en deelmatig plan te forme-
ren, ternij alle intermediaire denkbeelden
slegts brooze waarborgen en voorstellingen om-
trend het wezenlyke zijn.

Rijf lange en treurige jaren leefden wij in een
staat van vergeetelheid, ende dringenste be-
hoefte, droevig was het gevoel, toen de dwang
der omstandigheden ons van Holland afschei-
de, alle banden, die in staatkundige, burger-
lyke en commercieele betrekkingen ons verbon-
den, vierden verscheurd, toen was het dat ik
mijnen oorsprong en natuurlijke betrekkingen

gevoelde, en ik had dezelve nooit vergeten, want mij bleeven in de daad Hollandsch, doch ik konde geenzins bedagt zijn, om met gebonden handen eenige regelmaatige denkbeelden en bewerkingen jegens deeze bezittingen anders als oppervlakkig daar te stellen, maar nu, daar deeze vreeslijke nacht door eenen schoonen morgen van redding staat vervangen te worden, zal ik in cas van enig avuement van een oorlogschip, welke notoir den luister van Hollandsch voorige macht in dit werelddeel zal verlevendigen alle die verbeteringen kunnen opgeeven, waarvoor dit land in eenigerhande maniere vatbaar is, want ofschoon ik niet heb kunnen ontveingen, om den vervallen en deerniswaardigen toestand deezer bezittingen op te geeven, zo vinde ik mij tevens verplicht te zeggen, dat de gronden volgens mijn inzien alomme landwaards meerdere vruchtbaarheid belooven, dan die in een groot gedeelte der West Indien worden bebouwd, en dat door voldoende bewijzen is aangetoond, dat in den Africaanschen grond alles opkooft, maar ook dat bij een generaele culture onberekenbare zwaarigheden gouden ontstaan, welke alwaars behooren weggeruimd te worden.

Ten tweeden, dat de oorlogen gelue de stremming wanden handel veroorzaakende ende weegen, langz welke dezelve van landwaards tot de forten moest worden aangebragt, alomme stoppende, notoir bewerkte, dat de handen der negers leedig blijende hun tot woeste horden formeerden, die alleen door roven en plunderen vande benedenkant zich moesten geneeren en het welk dan ook ten geselge had, dat na verscheiden affpersingen aan de commandanten van Cormantijn, Apam en Gesele, welke telkens herhaald wordende en niet konden worden voldaan, eindelijk hun tot

tot onvoorbeelde looze geneldpleging vervoerde,
en hunne misdadige handen aan 's lands
gemelde possessien deeden slaan, dermaaten dat
dezelve ten prooy hunner vernoefting vierden; de
zeevaart kan hier geenszins in aanmerking komen, aen-
gezien mij heer noch langs onze geheele bezittingen
geene schepen die den handel frequenteerden tot on-
ze havens behoorende hebben moogen zien arriveeren.

Wat den aart van den handel zelve betreft,
is het moeyelijk om iets zekers te zeggen, dewyl zee-
dert verscheiden jaaren die van weinig aanbelang
is geweest, door het telkens stoppen der weegen, en
van onzen kant geene goederen aangebragt worden,
de, was het ook onmogelijk, om op het doen van ne-
gotie in eenige de minste uitgestrektheid te denken,
terwijl het eenigste voordeel, dat ons nog het leeven
deed behouden, bestond, in eenige kleine handel
met de Portugeeske schepen, dan ook dit is goda-
nig van jaar tot jaar verminderd, dat het thans
geen droog brood opleeverd!!!

De eigentlijke bronnen die het land opleeveren,
zijn den slavenhandel, goud, tand, palm olij,
verfhout ^{et c.}, daaren tegen dient van de zijde
der Europeaanen tot inkoop vanden, rum, koren-
krak, lijvaaten, corraalen, spiegels, messen, pol-
ver en snaphaaren, inmiddels blijft het eene
uitgemaakte zaak, dat den slavenhandel de
voornaamste handel, waardoor deeze kust bestond
was, om dat dien handel noodzaaklyk werd
beschouwd om de Westerske bezittingen vande noo-
dige en onontbeerlyke werkhanden te voorzien.

Ik ontweins niet om te zeggen, dat de laat-
ste tydingen hier rouleerende, aandeuende, dat
de wissels nog niet vierden betaald, de moeyelij-
keeden van onzen toestand verschriklyk vermeer-
derden, maar ik schroom ook niet om te vergee-
ken, dat hoe moeyelyker onzen toestand is,
te meer onzen moed moet teeneemen onder de
souveraine regering van onzen vorst in den
dienst van Orange, nogthands alles heeft haare
geen-

grenzen, en men zegge niet, de Etablissements ten
dezer Kuste zijn enkel lastposten voor den lande-
neen! zij kunnen door landbouw en eene commer-
-cieele verlevendiging gelevenreedigde voordeelen
aan het moederland en zelve na maate van
de beslissing over derzelve toekomstig lot aller-
belangrijkste ondersteuning aan de Westersche
bezittingen toebrengen, terwijl het bovendien geen
betoog behoeft, dat wanneer de industrie en han-
del van particulieren floreerd, het lands belang
en voordeel daarin onmiddelijk deeld, intus-
-schen is onzen nood niet minder dringend, het
gevaar niet minder groot, indien wij niet op dee-
ze of geene wijze worden tegemoet gekomen en de
loopende wissels behoorlijk betaald hebbende te
worstelen met een ongezond klimaat en ziek-
-tens, zonder laafenis en zelve ontbloot van het
aller noodwendigste tot levensonderhoud, en
het werd gevolgelyk hoog tijd, dat een eindpaal
gesteld worde aan die veyenloosheid, welke het
verval der bezittingen zo duidlyk kenmerkt; het
is hier niet te doen om maatregelen te vernieu-
-wen of te herstellen, welke geduurende de laat-
-ste jaaren geschorst of vernietigd wierden, maar
om die te ondersteunen, te handhaven en door
betaling van het achterstallige nader te bevesti-
-gen, het welk zeedert mijne regering onafge-
-broken heeft stand gehouden, terwijl alsdan
zal te passe koomen, om met energie bedagt te
zijn, eene toekomstige organisatie daart te stel-
-len! Dit land leevend wellyt het eenig voor-
-beeld op, waarin de alles onweestootende hand
der Fransche overheersching geen anderen nadee-
-ligen invloed heeft kunnen te veel brengen,
dan om ons arme en ongelukkige ambtenaa-
-ren vijf jaaren in kommer en elende te doen
doorbrengen; het is waar, er heeft niets kunnen
worden verbeeterd, maar het is niet minder
waar, dat de al oude Hollandschen geest bij de
natuurlyken is triumphant en de vlag ouweran

- dend gebleeven, ja dat mij door stille bedaand-
heid te midden onzer rampen het voorbeeld van
bewondering bij onze nabuuren en gallieenders
zijn geweest en werkelijk nog zijn. -

En hiermeede deure ik mij vleys zo nauwkeurig
mooglyk aan den vereerenden last mij door den
heere Minister van Hogendorp opgedragen, na gelang
der tijdsomstandigheden te hebben voldaan, in
de equitabile verwagting, dat het zijne Koninglyke
Hoogheid en Uw Excellentie zal behaagen, mijne
verdere dienoten spoedig meer volleedig te requi-
reeren en mij tevens in staat te stellen daaraan
te kunnen voldoen; dewyl mij niets aangena-
mer zijn zal, dan om zo veel in mij is kragt-
dadig meede te werken tot instandbrenging van
die wyze doeleinders, welke Hoogstdezelve met
Uw Excellentie zullen gelieven te introduceeren en
omtrent deze bezittingen te bestemmen. -

Gt zal thands overgaan tot de mededeeling en
behandeling van eenige huis houdelyke pointen. -
De heilzame en zo gelukkig tot stand gebragte
vreede, waardoor Nederland veer Nederland van-
den kan, alhier kenbaar wordende, verheugden
aller harten en aangezien de connexien met
onze nabuuren aan Cabo Cox steeds vriend-
schaplyk waren geweest, en thands in eene vol-
strekke vereeniging van kerschapen, oordeelde ik
het nodig immers niet ongevoeglyk, om mij in
persoon met eenige voornaame ambtenaaren
naar derwaards te begeeven en aldaar de ban-
den van vriendschap en alliantie nauwer toe-
te knopen; ten dien einde ben ik op woensdag den
23de November a^o 17de, vergezeld van de boekhouder
gen^t, de secretaris, de raad en resident van
elmin, de magazijn meester, en den chirurgijn-
majoor per groote canoa met de vereischte ceremo-
nien derwaards vertrokken (! na alvorens het
commando aan den capitein commandant van
Elmina J. de Veer te hebben opgedragen met last,
om mij daaglyks al het voorvallende te rappor-

Partisi of
de Paes.

Vindt G
Cape Cox
25. 11. 1814.

-teeren :) terwijl de heer J. Kieren insgelijks met des-
-zelfs canoa ons vergezelde, en vienden aldaar
-zeer feestelijk onder het paradeeren van de mili-
-tair en lousen van het geschut binnengebraagt en
-alleruuiendelijkt gecipieerd, zodanigen midie
-voegen als er weinig voorbeelden in de retro oeta
-van Africa's bezittingen zal te vinden zijn, het
was eene aangenaame gewaarwording de een-
-drachtsband, die Europa redde, ook in dit afge-
-zondend werelddeel te mogen binden. -

Onder de differente zaken, welke onzen aan-
-dacht, namentlijk van gouverneur White en mij,
gedurende een verblijf van twaalf dagen tot
zich trokken en grootelyks de afdoening van pa-
-labbers en vreedestigting onder de inlandsche
volkeren betraf, was ook een verlangen van ge-
-zegde gouverneur, namentlijk om communica-
-tief werkzaam te zijn tot het maken van een
-gereegeld pad van Cabo Cors tot Elmina, ten einde
-gemelde gouverneur en andere heeren met der-
-zelve rytuigen aan Elmina kunnen komen, zijn
-de het reizen per zee met canoas te fatigant en
-onslagtig; neemende Ed^{de} aan, hetzelfde pad
-te maken van de Kaap tot aan de zoete rivier,
-terwijl ik van mijne zijde het overige zoude be-
-verksdelligen; geene contra reedenen ter in-
-williging van dit verlangen bij mij resideeren-
-de, hebben wij conform beloofden en zijn daar-
-op met bewijs van dezelfde honneurs wederom
-aan Elmina gereverteerd. -

Den gemelde gouverneur toegezegd hebbende, met
-1de Januarij eene contra ceremonieele visite aan
-Elmina te komen afleggen, zo heb ik vanstond
-bij mijn retour de nodige ordres gesteld tot
-daarstelling der bekwaame weegen, welke dan
-ook behoorlijk zijn in ordre gebragt, ik zoude
-te veel moeten uitweiden, indien ik gedetail-
-leerd wilde melden, wat bijzonderheden in de
-wederzijdsche visites hebben plaats gehad, zullen
-de het sufficient genoeg zijn, Nu excellentie te

Healthy discussed
there.

Retention of local
traditions.

Part from
C.A. to Elmina

For White's
annual return
Visit

berigten, dat ondanks onze armoede wij echter door goedhartigheid en netheid getragt hebben het character der Hollandsche natie te midden van het onvermogen zo veel doenlijk door welmeenende gnlheid te maintineeren, en ik durve mij vleiye, dat gouverneur White met deszelfs voormaanste officieren, ten getalle van negen, die gedeeltelijk op het gouvernement en bij de heeren elieser, Aldenburg, de Clauwe, Johs en Casper de Veer zijn gelogeed geweest, na een verblijf van veertien dagen volkomen vergenoegd onder alle ceremonien en honneurs van hier zijn vertrokken. -

Payment of Bids

In deze tijdstippen was het echter ook, dat den heer Mollau eene zeer ernstige conferentie met mij had, vertoonende de visuel groot f. 6000.-- door mij getrokken op mijn neef de heer Saverijn te Amsterdam met personeele of private verbintenis voor de geregelde voldoening, in een oogenblik van crisis, waarin deze etablissementen zich tijdens de revolte der militairen beoonden, en welke wissel met protest was geretourneerd, vragende nogmaals de vervulling dier verbintenis met de protestkosten, hervissel en *Interesson*, in de daad zijn Excell. een zeer treurige vrage voor een eerlijk man, die zich in 't belang voor het welzijn van zijn vaderland en behoud der aan zijne zorge toebetourde bezittingen met fiducia in deszelfs gouvernement heeft verbonden en door datzelfde gouvernement in een zamenloop van omstandigheden en als 't ware een chaos van verwarring en anarchie zich vind verlaaten, terwijl het onwrikbaar vaststaat, dat zonder de private verbintenis de onmiddelijk gevorderd wordende goederen niet waren te bekomen geweest, verlegenheid, schaamte, Eer, alles kompte hier met het begeh van onvermogen, en het natuurlijk gevolg was, dat ik gemelde heer verzekerde, dat thands een meer weldadig, rechtmatig en gevestigd gouvernement met

gou-

zoude nalaten deze krijtende schuld met allen spoed te voldoen, dat de demarche niet voor mij zelue was gedaan, maar voor het belang der bezittingen, hetwelk niet kon misschen of zoude alle vander delay afsneiden; beloovende te gelijker tijd dat zodra eenige resources van wegens het gouvernement inmiddels arriveerden, ik daadlijk de voldoening aan Z. Ed: zou de doen geworden. - Hiermeede nam gemelde heer Kollau zo ver genoege. - Dan Z. Excellentie! het is niet genoeg als opperhoofd representeerende het gouvernement in Europa, zijn woord en verzekering te verpanden voor bezittingen, die niets benijdenswaardig hebben, om te besturen vis à vis van onze nabuuren en actueele bondgenooten, de uitkomst moet zeker zijn, en in dedaadt het al oude regime en accurateze zo wel als gemanifesteende menschelijkheid bezemde, of liever vernieuwde mijn vertrouwen en ik vleye mij derhalven met ontruyftelebaare zekerheid, dat uit overweeging van alle de omstandigheden doorgestaane Elende Uw Excellentie in de generaele voldoening deezer dringende kustschulden voornamenlijk zal gelieven te letten, dat deeze bijzondere schuld met de onafscheidbaare herwiesel, Intreuen en onkosten met alle praeferentie ten spoedigsten worden voldaan en aan mij gerembourseerd. -

Zk zoude aan mijzelue en wat mij dierbaar is, te kort doen, indien ik niet aansoerde, dat het Deensche gouvernement te midden hemmer benarde omstandigheden nog op derzeluer afgeleegene bezittingen in dit verelddeel heeft gedagt, en die verzogd, doorden gouverneur schloemig credit te geeven in England en zijne getrokken wissels promptelijk met betaling te honoreeren, waardoor derzeluer lot oneindig draaglijker is geweest! -

Ter deezer gelegenheid, zijnde met de sloep of war Brisk, captⁿ Highman, heb ik de eer Uw Excellentie toe te zenden de generaele monsterrolle van alle politieke en militaire ambtenaaren tot onder ultimo December ct^o pt^o. -

Ingelijks be-

bekoomt Nu Excellentie eene opgaaue van de generaal
ontvangst en uitgaven der differente administra-
tien aan Elmina, lopende over de jaaren 1810,
11, 12, 13 en 1814.

Voorts heb ik niet ondeinstig geacht ter meerdere
opheldering hier nog bij te volgen eene accurate op-
gaaue van alle achterstallige gagien, kostgelden
etc. onder ultimo December 1814, waaruit kan
gezien worden, dat, daar het voorige met wissels,
die onvoldaan zijn gebleven, en welke geoolg-
lijk geen crediet hebben, voortkomt als betaald,
de zeer verdiende gelden der ambtenaaren in
dit brandend werelddeel alleen op papierstaan,
zonder zints vijf jaren van hunne engagementen
te hebben kunnen jouisseeren, veel min eenige
schulden te voldoen.

Het is mij volstrekt onmogelijk, om zonder eene
directe seerue gelegenheid de kist met papieren
deze kust in het generaal specteerende, en of-
schoon in gereedheid, te kunnen verzenden, uit-
vrees van verlooren te gaan, aangezien wij al-
hier ten eenen maale van papier, pennen, inkt-
stoffen, boeken, meteen woord van alles zijn ont-
bloot, zo wel als van genoeg jaame bekwame
handen, om het werk te verrigten, uit welken
oorzaake het ook ondienstig is, om specifieke
petitiën in te zenden, als zijnde onder de voor-
den algemeene dringende behoefte begrepen.

De overziening van alle mijne vorige de-
marches, tevens met de lectura dezer missie
zal Nu Excellentie zeekerlijk moeten oovertuigen,
dat het niet doenlijk is, om langer de teugels
van regeering over deze bezittingen en inwoone-
ren zonder middelen van bestaan en vermo-
gen van betaling aan de grooten en quartieren
te kunnen voeren, en dat gevolglijk in cas van
massacre of ruine door de misbegheid aan-
gevoerd zulks ter verantwoording staat van
die geenen, welke mij in den nood onverzorgd
laatten, en ik sommige met Eerbiedige fideucie

iemand, die eenig voorbeeld in de geschiedenis van
Africa's regering kan opgeeven, hetwelk in 't ge-
ringste evenaard de situatie, waarin ik zints
vijf jaaren heb gewoond, of een enkel opperhoofd
kan opnoemen, die gedurende godd'ig tijd-
vak niet met de kunst van eenig schip is gefa-
voriseerd, toen wanneer voorzeker de bronnen
van existentie of hulpe, zo zeer niet waaren uit-
geput als in 1810 en nu. —

De negers aangezet door eenige kwalijk geinten-
tioneerden, die alles doemen wat hun grootheid
tegenstaat en uitstrooijen, dat den souverainen
vorst deeze Etablisementen zal abandonneeren,
vermeeten zich thands, om openlijk te zeggen,
dat zij niet weten, wat zij doen met een gouwer-
nement, dat niets heeft, en buiten staat is hurre
Kostgelden te betalen, en zij dus aan het gelve
geene gehoorzaamheid beloeven te bewijzen; dat
het reeds een jaar vrede is en nog geen hulp of
schip is gearriveerd, en zij zullen doen wat hun
goeddunkt; verbiedende de gouvernementsdie-
naren, om iets wat in het krom gebeurd, aan
mij te komen rapporteeren, en dit alles is gepaard
met bedreigingen en vilipendieuse uitdrukkin-
gen. —

Zk sluite dus deeze met Gool
te bidden, om zijne ondersteuning in deeze gevaar-
volle daagen, opdat wij ongelukkigen na ja-
ren zuchtens in kommen en elende geen prooy
worden van de woeste drift en toornelooge ver-
meetelheid der negers, maar ons spoedig uit-
komst schenke en Tevens Mw. Excellentie in zijne
heilige loede bewaare; beoelende mij in Mw.
Excellentie's protectie en heb de Eer met alle hoog-
achting te zijn. —

Monster Pol der allitairien

L. O. Z.

Linnin
clim
Hollan-
-dica
clica
Gout
Taccora
Jactand
clama
clica

Monsterrol der Militairen

1	Brilmeester	1							
1	Tambour Major	1							
2	Pijpers	2							
2	Tambours	2							
4	canonier corporaals	4							
11	fuseliers dito	7	2		1			1	
10	canoniers	5					1	2	2
25	fuseliers	10	4	1		3	1	3	3
1	gepensioneerde								1
57	vrijneegers	57							
45	landslaven	45							
159	man								

{ In dienst gekomen primo april 1813
 à 4. E. kostgeld zonder gagie
 { Zedert primo april 1813 militairen
 dienst gepresteerd, blyven echter hun
 kostgeld genieten als landslaven à
 4. E. ieder per maand. -

Origineel.

ut supra
 8 March 1815

De Commandant generaal ut supra
 Excellentie!

Zedert mijne laatste aan Uw Excellentie midato 8 Fe-
 -bruarij th. met het Engelsch oorlogschip Brisk, ca-
 -pitein Glightman verzonden en waarvan ik de
 vrijheid neem, hier nevens een Duplicaat te voe-
 -gen en mij daar aan te refereeren, is alhier
 ter reede gearriveerd het Hollandsch handel-
 -schip de Africaan, capitein van Scholtyjs. -

Wanneer ik verkeugd was zedert vijf jaaren in
 dit verlaten gewest de geliefde Hollandische vlag
 op een der bodems te mogen zien wapperen, zo
 wierd ik echter tevens met eene droefgeestige ge-
 -waarwoording bevangen op het befe, dat geene
 enkele letter door het gouvernement met dezelve
 aan mij is afgezonden, veel min eenige mid-
 -delen ter onzer redding inden akeligen toe-
 -stand, waarin wij ons bevinden, het welk voor
 het oog der negers natuurlijk een nog, nadeeli-
 -ger invloed veroorzaakte, dan wel dat er
 geene schepen kwamen, inziende de mogelijk-
 -heid, om goederen te kunnen zenden, gelijk ook
 particulieren daarmede werkelijk eenigen ont-
 -vingen; ik was dus benard en in een labij-
 -ninth van zwaarigheden gebracht, waaruit ik

Arrival of British
 merchantman
 "Africaan".
 No des patches,
 two stores.

ik onmogelijk kon gereed worden dan met kragtdaadige
-ge assistentie van gezegde Kapitein! welke dan ook
op herhaalde instantien de goedheid had mij met
eenige artikelen, die hem nog overig waren, ten be-
-drage van twee duizend driehonderd zesen veertig
gulden en vijf stuivers voor den lande te voorzien,
blykens de ondertekende reekening van ontvangst met
de prijzen, aan hem ter hand gesteld. - Hiermeede
heb ik daadlyk aan de Militairen twee maanden
kostgeld doen uitbetaalen, gelijk ook het onderhoud
der tien alhier als nog gedetineerde militairen en
waarop het land de aanzienlyke somma van
circa 40 p^t c^t heeft geprofiteerd, overeenkomstig de
augmentatie op ingeslootene bylaage breeder te
zien, waarvoor ik aan meergedagte Kapitein, aan-
-gezien ik geene wissels konde trekken, een bon op
het gouvernement heb afgegeven, ten behoeve van
den heer J. C. Spengler of ordre te Amsterdam, wel-
-ke ik eerbiedig doch allerdringendst, verzoekte daad-
-lyk met betaling te honoreeren, als zynde wezenlyk
eene hulp geweest, wanneer niemand meer helpen
wilde !!!

Gaarne had ik gewenscht
zo veele goederen te hebben kunnen krijgen als
strekken konde tot eenige uitbetaling aan de
lands slaven, doch dit was onmogelijk, door-
-dien eendeels het overshot der eanga micouante
goederen waren en anderdeels de Kapitein volgens
zyne instructie gehouden was, naarde beneeden-
-kust te zeilen, om hout in te negotieeren en ber-
-dus genoodzaakt, daar meede te wagten tot gun-
-stigen gelegenheid, welke god geeve, dat zich spoe-
-dig mag opdoen. -

De meernigvuldige voorschotten ten behoeve en
behoud dezer etablissementen door mij gedaan
hadden myne particuliere omstandigheden
dermaate uitgeput, en mij in schulden by de
Engelsche heeren ingesikkeld, dat ik niet alleen
buiten staat was, om het daaglyks benodigde
aan te kopen, maar ook daaglyks met aan-
-maan brieven werd lastig gevallen en be-

-kommerd; deezen toestand gaf ik de gemelde
Kapitein franchiseement te kennen, en denzelve ge-
voelende de droevige en nadenkende Levenswijze,
welke dit notoir moest verwekken, besloot mij zo
veel zijn vermoogen toeliet verder te helpen, door
de ondersteuning van het beloop van vier duizend
agthonderd guldens, waarvoor ik Zedele eene
procuratie meede op den heere Spengler voornoemd
heb ter hand gesteld, ten einde op mijne soldije-
rekening van te goed hebbende tractementen en
tafelgelden aan dezelve procuratie geannexeerd,
ten bureele van Nw. Excellentie te kunnen worden
afgeschreeven en onmiddelijk bij zijn arrivement
gerestitueerd; billyk vertrouwende, dat door ge-
reedelijke voldoening dezer, zo wel als alle voorri-
ge ten hemel schreiende schulden eenmaal een
eind aan onze verder onlijdelijke rampen zal ko-
men. -

De interieuren staat van
zaaken is nog steeds dezelfde kommensvolle, ja, word
daaglyks door invloed op, en opzetting van de
negers tegens een onvermogend en uitgemergeld
gouvernement meer gevaarlijker, gelukkig nog-
thands, dat den adder, welke zints lang te mid-
den onder hun heerschte en zich agter het masker
van vriendschap verschool, nu eerst deszelfs angel
en arglistigheid doet zien, nu wij onder Gods heil-
pe daaglyks op redding en uitkomst moogen
hoopen, als wanneer ik wel in staat zal zijn,
deszelfs doodelijke werking voor altoos te benee-
men en venderen invloed te beletten!

De meermalen genoemden capitein heeft zijne
bestemming onmiddelijk op Europa bepaald en
dus zijn voorige destinatie in zoverre ter aanzaa-
ke van deszelfs schip, welkers bodem door de
worm is aangestoken veranderd; verhalven
aan denzelve direct van hier zeilende de be-
noodigde pass is afgegeeven. -

Duplicaat.

ut supra

1 April 1815.

De commandant generaal ut supra
Excellentie!

Groesbooten heb ik de Eer Nw Excellentie toe te zenden
Duplicaat der missive in dato 8^e Maart laast-
leden met Kapitein Jan Scholtijs, voerende het
Hollandsch Handelschip de Africaan aan Nw Excell
geschreeven, en waaraan ik mij verbiedig refereere.
Het gezegde bodem de Broeder van den re-
sident van Ctim, Claas Gerrit Coorengel overge-
komen zijnde en onder approbatie van gedagte
capitein volgens zijne verzoeken inclineerende
hier te blyoen, en aan ons verzogt hebbende tot
bevordering van dezelfs fortuin als adristent in
den dienst te worden geemployeerd, zo heb ik uit
bezef van het gemis der zo hoog benoodigde penisten
en schaarsheid van ambtenaaren, mitogaders
lettende op zijne bekwaamheid in het schrijven,
niet geaarseld, denzelen als zodanig op het ge-
woone tractement aan te stellen, ingegaan met
medio Maart laastleden; verzogtende Nw Excell.
deze aanstelling goedgunstig gelieve te homolo-
geeren. -

Heb ik met iedere brief
en bij elke gelegenheid getragt Nw Excell. onzen jam-
mer en elende kennelijk te maaken? de daagen
die wij moesten beleeven, gepaard met de drei-
genste gewaaren, inwards en van buiten,
waaren zo veel drangmiddelen tot aanpoel
om redding; het is geenzins nu alleen dat
wij in nood en behoefte verzeeren, neen! voor
ruim vier jaaren was ons bestaan bereids kamp-
spoedig en de stem, welke van hier daadlyk
behoedmiddelen vroeg, tegens aan naderende
doodlyke kampen, ging in de armoede en klag-
ten van het moederland geloe doorden ges-
sel der overheersching, oorlog en verwoesting
van rondsomme opreizende allengskens ver-
loeren, en na maate van dien, verslapte elke
zenuw van ons bestaan, verminderdend elke

graad

graad ouzer aloude achting bij de natuurellen, en
wat meer is, iedere daad van gezag wiend krafte-
loos gemaakt, door menschen onder Elmina gedo-
micilieerd, die zich onder het mom van toege-
negenheid voor Golland verschuilende, inde-
daad niets anders bedoelden, dan om den
geenenveenden staat van bestuur zich ten mitte
te maken, om als het waare een gouvernement
in een gouvernement te vestigen, en grootheid en
handel aan zich alleen te trekken !!

Ik zoude door langnuygigheid Nueen practieusen
tijd verspillen, indien ik moest gewaagen van
alle de onaangenaame ondervindingen, van
de verdrietelijkenheden, die ik in dit op zich zelve
dreevig land heb moeten verduuren, en zal
dus tot gelegenheid meer geschikt, dezelve met
stilzwijgen voorbijgaan, verzeekend dat weldra
gunstiger ogenblikken mij den bitteren kelt des
lydens zullen verzoeten, ende eclatante satis-
factie met observatie der perzoonen doen er-
langen; edoch ik ben ook even zo zeer verze-
kerd, dat bij aldien dat tijdperk lange ver-
wijderd blijft, deeze bezittingen te midden van
de anderzins zo gelukkig gevestigde vreed-
medogenloos door list en kwaadaardigheid zal-
len verloren gaan, of in toneelen van moord,
verwoesting en plundering ontaarden. —

Dit zij dan ook genoeg om Nr Excell. een opper-
slakking denkbeeld van omze gevaarvollen toe-
stand te doen vormen, en daar het mij ondoenlijk
is, om de menschen en omstandigheden te her-
vormen anders als zij zijn, zal Nr Excellentie
mij ten goede houden, dat ik voor alle nadee-
lige gevolgen zonder spoedige uitkomst, mij
ten eenenmaale ouverantwoordelijk achte,
hebbende in allen deele aan plicht, macht
en geneeten voldaan, terwijl het altoos te be-
wonderen is, hoe of mijn den algemeenen
chaos van vernijdering, verlatting en de jammer-
lijkste beloepte nog stonnd zijn gebleeven, daar het

gouvernement in der tijd toch even zo vel als dat
van Denemarken, ons door eenig crediet in Eng-
land had kunnen ondersteunen, en niet aan
de ijsselijkheid van ons lot en toevalligheid over-
laaten; verschoon deeze taal zijne Excellentie!
het is die van een Hollander en een eerlijk man,
welke niets meer ter harte gaat, dan om de Lem
aanbehouwde bezittingen tot het laatste toe te
blijven bewaaren. -

Duplicaat. -

ut supra

21 Julij 1815. -

Den Commandant generaal .. ut supra

Excellentie!

Gisteren avond ontvangen hebbende eene expres-
se missive van gouverneur Ed. Wm White te Cabo
Cors, kennisgeevende van het arrivement van het
oorlogschip Comus, capitein Taylor, en het welk 24
uuren zal vertoeven, om aldaan met remises
en brieven van deszelfs kruistocht naar Engeland
te retourneren, zo haaste mij Uw Excellentie hier-
nevens toe zenden een Duplicaat der missive
in dato 1° April tl., waarvan ik hoop dat het
origineel per de Robert Bruce verzonden, aan Uw
-Excellentie te zijner tijd zal zijn geworden; tevens hier-
bij voegende de monsterrolle van politieke en
militaire ambtenaaren tot onder Ultimo Junij
laatstleden. -

Het is niet mooglijk
Zijne Excell. om zonder in redites te treden, voor-
den te vinden, om onzen toestand akeliger en
nadenlozer af te maalen, als dezelve wezenlijk
is, en daaglijks word, doordien thands alle
scheepen zonder onderscheid, Portugeesche, Fransche
en Spaansche, die bevoorden de linie door de
Engelschen worden aangetroffen, genomen en voor
goeden prijs worden verklaard, zo als reeds aan-
vanglijk onderscheidenlijk heeft plaats gehad, en
waardoor gevolglijk het eenigste moijen, hetwelk
ons eenig soulaas toebragt, namentlijk de Por-
tugeeschen handel, ten eenenmaale eindigd en

Wij

nij dus niets, geheel niets meer overkubben, om onze waggelende existentie te ondersteunen, of met de naturellen in veede te leeven en ons staande te houden. —

Nij zien te midden van onzen meer dan vijfjarigen jammerklagt met billijk vertrouwen en te lang gerekte geduld daaglijks uit na de tijding van het betaalen onzer vissels en rechtmatige praetensien aangezien de Engelsche houders van dezelve allendringenst op de voldoening alhier beginnen te insteeren, daar wij echter nauwelijks in staat zijn onzen daaglijkschen wooddruft aan te kopen, hopende dat het gouvernement eenmaal nu (; doordien wij het niet veel maanden langer op deelen voet kunnen uithouden ;) in onzen treurvollen toestand door gepaste en weldadige maatregelen zal hebben voorzien, en wij daarvan eerstdaags de blijde vrugten zullen moogen smaaken. —

Monster Rol der Militairen :

	Urnina	Akim	Hollan- -dia	Secoda	Poutij	Tacorony	Sacandee	Clama	Steera
1 Driël meester	1								
1 Tamboer chapor	1								
2 Pijpers	2								
2 Tamboers	2								
4 cannonier corporaals	4								
11 fuselieer dito	7	2	1					1	
10 cannoniers	5					1		2	2
25 fuseliers	10	4	1		3	1		3	3
1 gepensioneerde									1
56 vrijneegers									
45 lands slaven									
158 man									

{ In dienst gekomen ^{per} 1° april 1813
 56 à 4. E. kostgeld zonder yagie
 45 { Leedert ^{per} 1° april 1813 militaire
 dienst gepresteend, blyven echter
 hem kostgeld genieten als lands
 slaven à 4. E. yder 1° maand

Triplicaat. -

ut supra

30 November 1815.

De Commandant-generaal ... ut supra

Excellentie!

Zeer eerbiedig neem ik de vrijheid Uw Excell. toe te zenden, triplicaat der Minnie in dato 21st Junij t.l. met het Engelsche oorlogschip Comus, captⁿ Flaigler onder adres van gouverneur Ed. W^m. White te Cabo Cors verzondens, hebbende tot bijlaagen de monsterrolle van alle politieke en militairien ambtenaaren en bediendens onder ult^o Junij, vruwig reuschende, dat dezelve zo vel als mijne voorige ampele aanschrijvingen de datis 8st Februarij, 8st maart en 1 April successivelyk geexpedieerd, beoorlijk aan Uw Excell. zullen zijn ter hand gekoomen. -

De eenigste depeches, welke ik ondanks eene gepoursuiveerde correspondentie van hier kes van het gouvernement ontrangen, is eene vanden heere Minister vander Heim in dato 31sten van hoopmaand 1810, en eene van zijne Excellentie den Minister K. J. van Hogendorp, dato 7 April 1814, terwijl overigens niets officiëls ter mijner cognitie is gekomen, eene omstandigheid zijne Excell., welke ik niet voorbij kan aan te haalen, als zijnde de primitive en duurjarige oorzak van alles wat deeze Etablissimenten, immers zedert zes jaaren zijn overgekomen, en noch staan te dugten, ofskoon de laatstgemelde missie, waardoor bij de inden Eedneeming van dienst zijner Koninglijke Hoogheid tevens ieder inden zijnen in deszelfs ambtsbetrekking volgens monsterrolle provisioneel viend gecontinueerd, niet alleen, maar tevens daarden soverainen vorst geguarandeerd voor de gagen aan dezelve respectivelyk geacroccheerd, zo vel als de generaale onkosten deezer Etablissimenten eene verzaegtende balzem op de smerten de wonden eenes langduurigen bydens was, hetgeen destemee viend beveldadigd door de daarop gevolgde algemeene vrede, die hier uit

de

de Engeloche nieuws papieren is kennelijk geworden.
Jan helaas, deze gaalige stem van verzekering
was nauwelijks in de ooren doorgedrongen en
had aller harten met verrichting van vreugde
verlevendigd, of de heillooze builing van het
nieuw ontstaane oorlog vermoorde voor een nyl
deze gelukkiger gewaarvoording en bragt ieder
bijna tot het toppunt van vertrijffeling; maar
vertrouwende op Godshulpe, hebben wij reeds de
gerust stelling, dat de zeegen der geallieerde wa-
penen ook op den vijand alreeds hebben gezege-
viend! -

Complains
against
Jan Chieser

Toen de voede van het twistgedrocht wederom
kenbaar viend, geluste het den vrijburger Jan
Chieser, zedert mijn arrivement ter dezer kuste
zieh hebbende voorgegeeven met alle macht door
deszelfs invloed bij de krom negers het gouvernement
te zollen ondersteunen, om te velgeeren, dat
Holland nu wederom onder Fransch gezag zoude
geraaken, en dus in oorlog met Engeland, waar-
door verkinderd zoude worden, enige de minste
aankomst van scheepen en gevolglijk eene to-
taale verarming van de blanken en negers. -

Het kon niet missen Excell. of deze uit-
strooying en verzekering moest invloed hebben
op de alreeds gepraeoccupeerde gemoederen
van eenige onbezuide en onnadenkende ne-
gers, te meer, daar het evident is, dat gezegde
Jan Chieser een groot gedeelte der krom grooten
en Quartien negers op zijn land en in soldij heeft
door betaling van kostgelden, waaraan hij tot
maintien zijner grootheid immense sommen
verspild; ternijl bij de negers toch vrouw eigen
baat de Godese is, die zij hetzij recht of onrecht
vergoeden!

Het zoude Mw Excell. verbaazen, bij aldien ik in
alle deszelfs deelen en onderdeelen wilde slet-
zen, de menies die door de mergedachte vrij-
burger Jan Chieser gepractizeerd zijn, om ons tot
te verzwaren en tot moedeloesheid te brengen,

reeds

reeds Kampende met de nimmerste Elende en behoefte
dan uit de bijgaande ampere notulen van mij
en raaden d=18^e dezer zal Uw Excellentie eenige
weinige trekken van den wisselpeeks van daaden,
waarmede wij bedreigd zijn, kunnen ontwaaren,
terwijl zo het geheel Uw Excell. kenbaar was het Uwe
opgetogenheid en verwondering zoude verdienen,
hoe het mogelijk is, dat wij noch actueel bestaan.
Geenzins onbekend zijnde met den aart
en character der negers en lieden van de couleur,
traagte ik door gepaste en billijke wetten, met ver-
zekering van eene rechtvaardige en vaderlijke
regering de eerstgemelde aan orde en gehoorzaam-
heid te onderwerpen en gewennen, terwijl ik mij
voorstelde de laatste te moeten toetgen, met hun
als afstammelingen van blanken eenigzints te
verheffen, en als zodanig zachtelijk aan het gou-
vernement te verbinden, en nam dienoodgens de
twee voornaamste heer en in den Raad, ten
einde hun te doen zien, dat alleen der blanken
doel was, om overeenkomstig de salutatie oog-
merken van den Souverain in Europa het alge-
meene welzijn dezer bezittingen te behartigen, -
de commercie te doen floreeren, de culture te faci-
liteeren en met een woord, in vreedzame geluk-
zaligheid te leven en als het waare inmiddels
te ontdekken, wat voor het moederland het beste
met met medeverking der natuurlen in het al-
gemeen van dit land te wagen of ze eenigertijd
daar te stellen is !! Maar helaas! onghistig-
heid en kwaade trouwe tot bereiking hunner
heerszucht vervulden het hart met diepe veront-
waardiging, want dezelfde leeren voorrechten,
die zij van de blanken genooten, gebruikten zij
in het geheim, om hun aanzien bij de negers
te doen gelden en der blanken wezenloozen staat
met allelijze inactien te spargeeren, en hun
te doen voorkomen als de onderhouders en kost-
gevers van het geheel, zonder welke de blanken
niet konden bestaan, niet alleen, maar ver-

leugden zich, zo zij gelegenheid konden vinden, iemand derzelve te lasteren, of te verneederen. zij stelden zich de droevige voltspooren van Ste Domingo voor oogen, en had onderlinge oneenigheid niet verhinderd, hun oogmerken tot een doeleinde te brengen en hun macht te concentreren, wij waren reeds lang de slagtoffers hunner regeringszucht en hoogmoed geworden! Ik spreek hier zonder uitzondering

de Papoeyers.
Deze treurige onderwinding spoorde mij aan, om dezelve al lieverleede van de aangenomen authoriteit over de negers te beroven, en door hun der blanken aanzien te onttrekken, dezelve in haare waare gedaante ontmaskerd te zien, latende haare vorige waardigheid met en onder de blanken langzamerhand vervallen, om de negers te doen zien, dat zij alles van deze moesten verwachten, dewijl het gebleek de macht der tapoeyers slegts alleen in die van het gouvernement was gelegen, en het zijn thands alleen de meenigte praesenten, die zij onder de negers en grooten uitdeelen, welke hun staande houd; het is inmiddels te wenschen, dat het gouvernement in Europa zich gadingstijg gelieve te herinneren, wat onheilen deeze soort van menschen te vooren alhier hebben veroorzaakt en uitgewerkt, en welke meenigvuldige klachten (: Blijkens de retroacta :) hieromtrent van de respectieve opperhoofden en blanken in der tijd zijn ingezonden, om daar te stellen, dat dezelve belet worden, eenigen invloed met ambtsbetrekking, regering, of conspiration en aanhangingschap onder de negers te hebben of te kunnen formeeren. - Dat dan ook al dit aangevoerde Z. Excell. de meest menschnooglijke voorzigtigheid noodzaaklijk maakte, zal vertrouwd ik, geen verder betoog behoeven, en den gedelaboreerden toestand der finantien was het doel oogmerk hunner verwagting, en in de daad niet ten on-

- rechte, doordien in het land zelve geen resources
zijn, alles leedig, geen crediet, geen zelfvermoogen,
en het kon dus niet missen, of eene geduchte en
ijsselijke donderwolk moest over ons losbarsten, ter-
wijl de blixem van het gemor reeds nadendens,
of er moest een middel tot redding voor het aan-
staande nieuwe jaar uitgedacht worden; wat
ik daaromtrent heb vernigt en gevolgd is, zal
Mw Excell. uit de voorsz. notulen voldoende
ontwaaren, zo wel als de correspondentie daaruit
ontstaan, meede copielijk hiernevens gaande, en
waaruit het Mw Excell. eidentelijk zal geblijken;
dat in conformiteit van dien door mij voor ont-
vangene goederen is afgegeeven eene adsignatie
groot seven hondend ponden Sterling aan de ordie
van het Comité der Africaansche commercie com-
pagnie te London. -

De reedenen dat ik verplicht ben geweest tegens
mijne gewoone manier, in ponden sterlings te dis-
poneeren, zal eensdeels te vinden zijn in de clissi-
se van gouverneur White zelve, en anderdeels,
omdat deeze adisintentie van goederen behoort
te worden geconsidereend, als een leen van het
eene gouvernement tot het andere in den drin-
gensten nood, en waarbij dus geene bijzondere be-
rekening van goud of commercie cours te passe
kwam, maar op eenen vastgestelden voet van
het gouvernement, die de leening doet, behoorte
te worden ingerigt en bepaald, terwijl zulks na
maate der tijdsomstandigheden voor of na-
deelig kan uitvallen, zijnde van gezegde adsig-
natie drie eensluidende gemaakt en afgege-
ven, dienende voor een. -

Markt brief
Mit de bijgaande getekende marktbrief zal
Mw Excell. kunnen zien, welke goederen en tegens
wat prijs zijn ontvangen en waar voor die met de
verhoging ten voordeele van het land worden uit-
gegeeven, terwijl het onmogelijk is, alom ge-
distingueerd op te geeven, aan wie verstrekt, als
alleen dat dezelve dienen zullen tot uitbeta-

ling van drie maanden kostgeld aan de mili-
-tairen / de eenige zekerheid nog onzer veiligheid,
als meede eenige versterking aan de groeten en
kwartieren met nieuwe jaan, mitsgaders tot het
toebrengen van eenig soulaas aan de respectieve
ambtenaaren tot voldoening hunner zo nood-
wendige costumes met dat tijdstip, zonder het-
welk zij anders aan affronten en minachting
blootgesteld blijven; billijk doch eerbiedig ver-
trouwende dit alles tot behoud dezer bezittin-
gen aangeneend, Uw Excell^e goedkeuring zal weg-
dragen.

Het blijven intusschen Uw Excell^e geemployeerdens!
het is in hun, - de multiplicerende mensch-
-heid, die de handen biddende tot den veldadi-
-gen vorst om hulp, om brood tot aan de gren-
-zen der moedeloosheid gebracht, met traanen op-
-heffen en hetzelve afsmeeken!! Zes jaaren tij-
-dens, zoals wij geleeden hebben in dit treurig
en met ziekten gestordig gekweld wordende
werelddeel, is meer dan ooit tienjarige ge-
-vangenis in Europa kan op weegen! en het was
toch niets anders als een nobel bevel van pligts-
-betragtting, van zucht tot behoud der bezittin-
-gen, tot conservatie der Hollandsche vlag, dat
wij alle deze Elemde op de onvoorbeeldigste wijze
geduldig verdroegen, in middels, dat onze na-
-buuren en vrienden de Engelsken, zich over de
volstandigheid en trouwe vernondenden, als de
Deenen door het promptelyk voldoen hunner
wissels telkens onderstand ontruingen en het be-
noodigde konden aankopen.

En het is dan ook met innig leedwezen, dat ik
Uw Excell. ten slotte dezer moet melden, het over-
lijden vanden assistent ^{de} Beezer op den 21^e
september tl., zijnde alles geobserveerd, wat om-
trend den boedel in dergelijke gevallen ge-
bruikelijk is. - Wij allen hebben den eenen
meer, den anderen minder seuerlyk geleeden
door eene hier heerschende ziekte van verkoud-

heid of rhumatische griep, waardoor eene meening-
te negers alomme zijn weggerukt, en ik zelve
heb grootlyks daardoor gesouffreerd. -
Gyk kan niet nalaten te eindigen met te repe-
teeren, dat deze enige laatste hulpe alleen
voor drie maanden kan baaten, zonder enige
ouweziene toevallen, en dat zo wij teminde
van dat tydvak geen uitkomst erlangen, ons
laatste oogenblik daar is en met de Etablisse-
menten ook immer verlooren zijn. -

-ling van drie maanden kostgeld aan de mili-
tairen / de eenige zekerheid nog onzer veiligheid
als meede eenige verotrekking aan de grooten-
kwantieren met nieuwe jaar, mitogaders tot het
toebrenghen van eenig soulaas aan de respectie
ambtenaaren tot voldoening kummer zo noot-
wendige costumes met dat tijdstip, zonder het
welk zij anders aan affronten en minachting
blootgesteld blijven; billijk doch eerbiedig ver-
trouwende dit alles tot behoud dezer bezittin-
gen aangeneemd, Uw Excell^e goedkeuring zal we-
dragen. -

Het blijven intusschen Uw Excell^e geemployeerdens
-het is in hun, - de multiplicerende mensch-
heid, die de handen biddende tot den veldade-
gen vorst om hulp, om brood tot aan de gren-
zen der moedeloosheid gebracht, met traanen op-
heffen en ketzelve afsmeeken!! Zes jaaren tij-
dens, zoals wij geleden hebben in dit treurig
en met ziekten gestadig gekweld wordende
werelddeel, is meer dan ooit tienjarige ge-
vangenis in Europa kan opveegen! en het was
toch niets anders als een nobel begeh van pligt-
betragtning, van zucht tot behoud der bezittin-
gen, tot conservatie der Hollandsche vlag, da-
wij alle deze Elende op de onvoorbeeldigste wij-
geduldig verdroegen, in middels, dat onze na-
buuren en vrienden de Engelschen, zich over de
volstandigheid en trouwe vernondenden, alzod-
deenen door het promptelijk voldoen kummer
wissel telkens onderstand ontvingen en het be-
nodigde konden aankopen. -

En het is dan ook met innig leedveegen, dat ik
Uw Excell. ten slotte dezer moet melden, het over-
lijden van den assistent ^{de} Beezer op den 21^e
September tl., zijnde alles geobserveerd, wat om-
trend den hoedel in dergelijke gevallen ge-
bruikelijk is. - Wij allen hebben den eenen
meer, den anderen minder seuerlijk geleden
door eene hier heerschende ziekte van verkoud

"Commandant-Generaal de Vries' bespreking"
(1810 - 1815)

11

Kol na 1813 . ✓ 8 Februar 1815 Wiss Chif. Castle St George d'Alain
1551 xx - xx [Peele stuk].

Wiss Roll "Chif. Castle"
→ der Militair zonder "Papier" columnen
* overgenomen uit de Vries.

✓ 8 March 1815 Wiss
xx - xx [Peele stuk].

✓ 1 April 1815 Wiss
xx - xx [Peele stuk].

✓ 21 July 1815 Wiss
xx - xx [Peele stuk]
~~Wiss~~
Wiss Roll [ut supra]

30 Nov 1815 Wiss
xx - xx [Peele stuk]

F.